

**Ninu awon iwe ti ile ise -Ministiri- ti n se akoso eto
esin Islam, ati auqaafu, ati ipepe, ati ifinimona te jade.**

ISLAM

Awon ipile re ati awon ipilese ekore

Lati owore:

Dr. Muhammad Ibn Abdullaah Ibn Saalih As-Suhaim

Eyi ti a tumo si ede Yoruba lati owore:

Sharafuddeen Gbadebo Raji

Ni abe amojuto igbimo to n se akoso eto tite iwe, ati
titan an ka ni Ministiri yii

1427H

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

QRQ AKOSQ

Dajudaju ti Qlòhun ni ope i se, a n fi ope fun Un, a si n toro iranlowo lodò Re, a si n toro aforijin lodò Re, a si n sadi Qlòhun Naa nibi awon aburu emi wa, ati nibi awon aburu ise wa, eni ti Qlòhun ba fi mona, kò si eni ti o le si i lona, ati pe eni ti O ba si lona, kò si eni ti o le fi ona mo on, mo si n jeri pe kò si o ba kan ti o to lati fi ododo josin fun yatò si Qlòhun nikan, kò si orogun kan fun Un, mo si tun n jeri pe Muhammad, eru Re ni i, ojise Re si ni i pelu, ike ati o la Qlòhun k'o maa ba a ni o la ti o po.

Leyin naa, dajudaju Qlòhun ti ran awon ojise Re si awon e da, nitori ki awon eniyan o ma baa ni awijare kan leyin awon ojise naa; ati pe O so awon tira kale ni afinimona, ike, imole, ati iwosan. Ni asiko ti o ti rekoja, awon ojise naa je eni ti a maa n ran si awon ijo won nikan, ti a si maa n fi iso awon tira won le won lowo, eyi l'o mu ki awon akoolo won o pare, o si mu ki ayipada, ati atowobo, o wo inu awon ofin won, nitori pe nse ni a so won kale fun ijo kan pato, ni asiko kan ti o lonka.

Leyin naa ni Qlòhun wa se adayanri Anabi Re, Muhammad, "ki ike ati o la Qlòhun o maa ba a", nipa sise e ni ipekun awon anabi, ati awon ojise. Qlòhun t'O ga so pe:

.[40 :] ﴿

« Muhammad ki i se baba ɛni-kankan ninu awon okunrin yin, sugbon ojise Olahun ni i, ipekun awon anabi si ni i pelu » [Suuratul Ahzaab: 40]. Olahun si se aponle re pelu tira ti o loore ju ninu awon tira ti a so kale, oun ni Al-Qur'aani alaponle, beɛ ni Olahun t'O mo Naa se onigbowo siso o, ko si fi siso re le awon eda Re lowo rara; Olahun t'O ga so pe:

.[9 :] ﴿

« Dajudaju Awa ni a so iranti naa kale, ati pe dajudaju Awa ni Oluso re » [Suuratul-Hijr: 9]. O si se ofin re ni ohun ti yoo maa be titi di ojo igbende, Olahun -mimo ni fun Un- si se alaye pe ninu ohun ti o je oranyan siseku ofin re ni gbigba ofin naa gbɔ lododo, ati ipepe lo sidi re, ati sise suuru lori re, nitori eleyii ni ilana Anabi Muhammad "ki ike ati ola Olahun o maa ba a", ati ti awon ti n tele e leyin re, se je ipepe lo si odo Olahun, pelu aridaju. Olahun -giga ni fun Un- so l'Eni ti N se afihan ilana yii pe:

.[108 :] ﴿

« So pe: Eleyii ni oju-ona temi, mo n pepe lo si odo Olahun pelu aridaju, emi ati awon ti won tele mi, mimo ni fun Olahun, emi ko si ninu awon ti won pa nnkan mifiran po mo Olahun » [Suuratu Yuusuf :108]. O

si pa a lasẹ pẹlu sise suuru lori inira ti o wa ninu ipepe lo si oju-ona Ọlọhun. Tori naa Ọba-giga Naa sọ pe:

:] ﴿ ﴾

.[35

« Nitori naa se suuru, gege bi awon oni-ipinnu [okan] ninu awon ojise ti se suuru » [Suuratul Ahqaaf: 35], Ọba ti eyin Re ga, tun sọ pe:

.[200 :] ﴿ ﴾

« Eyin olugbagbo-ododo, e se suuru, e si maa fun ara yin ni suuru, ki e si duro sinsin, ki e si beru Ọlọhun, ki e le baa se oriire » [Suuratu Aal Imraan: 200].

Mo ko iwe yii ni lati tele ilana ti o je ti Ọlọhun, Ọba Alapona yii, ati ni ipepe lo si oju-ona Ọlọhun, l'eni ti n ti ara Tira Ọlọhun wa iriran, ti i si n ti ara Sunna - ilana- Ojise Re "ki ike ati ola Ọlọhun o maa ba a" wa imona. Mo si se alaye soki ninu re nipa iroyin iseda aye, iseda eniyan, sise aponle re, ati riran awon ojise si i, ati ipo awon esin ti o ti siwaju. Leyin naa ni mo se afihan Islam, itumo re, ati awon origun re. Nitori naa, enikeni ti ba n wa imona, eleyii ni awon eri-oro re ni iwaju re. Enikeni ti ba n si n wa ola, mo ti se alaye oju-ona re fun un. Nitori naa, eni ti o ba fe lati to oripa awon anabi, ati awon ojise, ati awon oluse-rere, eleyii ni ona won, dajudaju enikeni ti o ba si ko o ti go emi ara re, o si ti gba oju-ona anu.

Dajudaju gbogbo awon ẹlesin kan ni won maa n pe awon eniyan lo sidi re, ti won si n maa n gbagbo pe ibe ni otito wa, yato si ohun ti o yato si i. Beẹ ni gbogbo awon ti won ni igbagbo kan ni won maa n pe awon eniyan lo sidi titẹle oludasile igbagbo won, ati sise aponle olori ona won.

Sugbon Musulumi, oun ki i pepe lo sidi titẹle oju-ona ara re, nitori pe oun ko da oju-ona kan ni funra re, ko si ni nnkan kan ni esin yato si esin Olahun, eyi ti O yonu si funra Re; Olahun t'O ga so pe:

[19 :] ﴿ ﴾

« Dajudaju esin ni odo Olahun ni Islam » [Suuratu Aala Imraan: 19]. Ati pe Musulumi ki i pepe lo sidi sise agbega eniyan kan, tori pe gbogbo eniyan dogba ninu esin Olahun, ko si iyato kan laarin won afe pelu iberu Olahun, kaka beẹ nse ni i maa n pe awon eniyan lo sidi titẹle oju-ona Oluwa won, ki won o si gba awon ojise Re gbọ lododo, ki won o si maa tele ofin Re ti O so kale fun opin awon ojise Re, Muhammad, “ki ike ati ola Olahun o maa ba a”, ti O si pa a lase pe ki o fi jise fun gbogbo eniyan pata.

Nitori eleyii si ni mo se ko iwe yii, ni ipepe lo sidi esin Olahun, eyi ti O yonu si funra Re, eyi ti O si fi ran opin awon ojise Re, ati ni ifinimona fun eni ti o ba n fe imona, ati afonahani fun eni ti ba n fe oriire. Mo fi Olahun bura pe eda kan ko le e ri oriire ti otito afe ninu

ẹsin yii, ati pe ẹnikan kò ni i mọ ibalẹ-ọkan afi ẹni ti o ba gba Ọlọhun gbọ lododo ni oluwa, ti o si gba Muhammad “ki ikẹ ati ọla Ọlọhun o maa ba a” ni ojise, ti o si gba Islam ni ẹsin. Nitori naa egberun aimoye ninu awon ti won mona lo sidi Islam -ni ojo ti o ti pe ati ni ode-iwoyi-ni won jeri pe awon ko mo isemi otito afi leyin igba ti awon gba Islam, beẹ ni awon ko to oriire wo afi ni abe boogi Islam... Nigba ti o si je pe gbogbo eniyan ni n fe oriire, ti i si n wa ibalẹ-ọkan, ti i si n se iwadi otito; ni mo se ko iwe yii. Mo wa n toro lodọ Ọlọhun pe ki O se ise yii ni ohun ti a se afomọ re fun atiwa oju-rere Re, ki O se e ni apepe lo si oju-ona Re, ki O si je ki o ni atewogba, ki O si se e ninu awon ise rere eyi ti i maa n se ẹni ti o se e ni anfaani ni aye ati lorun.

Mo si yonda fun gbogbo ẹni ti o ba fe te e ni ede yowu, tabi ti o fe tumo re si ede yowu [lati se beẹ], pelu majemu pe ki o je ẹni ifokantan ninu yiya i si ede ti n tumo re si, ki o si fi eda kan ninu eyi ti o yi si ede mifran sowo si mi, nitori atise anfaani lara re, ati nitori ki iyanju naa o ma baa je asetunse.

Mo si tun n toro lodọ gbogbo ẹni ti o ba ni nkan kan lati pe akijesi mi si, tabi atunse kan, yala ninu ipile iwe yii, ti a ko ni ede Larubawa ni o, tabi ninu eyiowu ninu awon ede ti a yi i pada si, ki o fi sowo si mi lori adiresi ti a se alaye re nibi.

Ope ni fun Ọlọhun ni ibere ati ni ipari, ni eyi ti o

han, ati eyi ti o pamọ, ati pe tiE ni ope ni gbangbá, ati ni ikọkọ, beẹ ni tiE ni ope ni akọkọ, ati ni igbeyin, Oun l'O si ni ope ti o kun awon sanma, ti o si kun ile, ati eyi ti o kun ohun ti O fe ni nnkan kan, Oluwa wa.

Ike ati ọla Ọlọhun k'o maa ba Anabi wa Muhammad, ati awon Sahaabe re, ati enikeni ti n to ilana re, ti n si n gba oju-ona re, ki O si se ọla naa ni ọla ti o po titi di ojo esan.

Eni ti o ko iwe yii

Dr. Muhammad Ibn Abdillaah Ibn Saalih As-Suhaim

Riyadh 13/10/1420H

P.O BOX 1032 Riyadh 1342

Tabi:

P.O BOX 6249 Riyadh 11442

NIBO NI ỌNA?

Nigba ti eniyan ba dagba, ti o si se laakaye, oṣoṣo awon ibeere ni yoo maa wa si i loṣoṣo; geḡe bii: Ibo ni mo ti wa? Ki l’o fa a ti mo fi wa? Ibo si ni ibupadasi mi? Ta l’o da mi, ti o si da aaye ti n be ni ayika mi? Ta l’o ni ile-aye yii, ti o si n dari re? Ati beḡ beḡ lo ninu awon ibeere.

Eniyan ko si le e da mo idahun awon ibeere wonyi, koda imo igbalode gan-an ko le e ga debi ki o le fesi lori won, nitori pe awon ohun ayewo wonyi wa ninu ohun ti o wonu oḡba esin, eyi l’o si mu ki iroyin o po, beḡ ni o mu ki awon irọ ati aalo o je orisirisi nipa awon ibeere wonyi, eyi si n be ninu ohun ti o mu ki iparagadi, ati iberu eniyan o lekun. Ko si le e see se fun eniyan lati ri idahun ti o terun, ti o si pe fun awon ibeere wonyi, a fi ti Olohun ba fi i mona lo sidi esin ti o ododo, eyi ti i maa n mu oḡo ododo wa nipa awon ibeere wonyi ati omiran, tori pe awon ohun ayewo yii wa ninu awon nnkan ikoko, beḡ ni esin ododo nikan l’o ni otito ati oḡo ododo, tori pe oun nikan ni o ti oḡo Olohun wa, Olohun fi i ranse si awon anabi Re, ati awon ojise Re, eyi l’o fa a ti o fi je oranyan lori eniyan pe ki o da oju ko esin ododo, ki o si ko nipa re, ki o si gba a gbọ lododo, nitori ki idaako o le baa kuro loḡo re, ki awon iyemeji o si le baa fi i sile, ki o si le baa mona lo si oju-ona ti o to.

Mo n pe o ninu awon oju ewe iwe ti n bo wonyi wa

sidi titẹle oju-ona Qlọhun ti o tọ, beẹ ni n o fi apa kan ninu awon eri-orọ, awijare, ati idi-orọ han o, nitori ki o le baa wo o pelu aise ojusaju, ati pelu wiwo o finnifinni, ati ifarabalẹ.

**BIBẸ ỌLỌHUN, ATI JIJẸ OLUWA RẸ, ATI
JIJẸ ÀÁSÓ RẸ, ATI JIJẸ ẸNI TI A GBỌDỌ JQSIN
FUN RẸ, MIMỌ NI FUN UN**

Opọlọpọ ninu awọn eniyan ni wọn n sin awọn ọlọhun kan ti o jẹ ẹda, ohun ti a se, gẹgẹ bi igi, okuta, ati eniyan; eyi l’o mu ki awọn Yahuudi ati awọn ọsẹbọ o bi Ojise Ọlọhun, “ki ike ati ọla Ọlọhun o maa ba a”, nipa iroyin Ọlọhun, ati pe lati ara ki l’O ti jade? N ni Ọlọhun t’O ga ba sọ [Suura yii] kalẹ:-

« Sọ pe: Oun ni Ọlọhun, Ọba Ọkan-soso. Ọlọhun ni Ọba ti a maa n ronu kan. Kò bimọ, bẹẹ ni ẹnikan kò bi I. Kò si si ẹnikan ti o jọ Ọ ». O si fi ara Rẹ mọ awọn ẹru Rẹ, O si sọ -gbigbọn-un-gbọn ni fun ẹyin Rẹ- pe:

[54 :]

« Dajudaju Oluwa yin ni Ọlọhun ti O da awọn sanma ati ilẹ laarin ojo mafa, leyin naa ni O wa gunwa lori aga ọla [Rẹ]. O N fi oru bo ọsan mọlẹ, o si n tele e laiduro. O si tẹ oorun ati osupa ati awọn irawọ lori ba pelu asẹ Rẹ. Tẹti ki o gbọ, ti Ẹ ni dida ẹda ati asẹ i se, ibukun ni fun Ọlọhun, Oluwa gbogbo ẹda » [Qur’aan, Al-A’araaf: 54]. Ọba ti O ga ni Olusọrọ, tun sọ pe:

[3 2 :] ¶ ...

« Qlọhun ni Ẹni ti O gbe sanma ga, lai kò si òpo kan ti ẹ le ri, lẹyin naa ni O wa gunwa si ori aga ọla [Rẹ] naa, O si tẹ oorun ati osupa lori ba, onikaluku wọn n rin titi di asiko kan ti a da; O si n to eto awọn ọrọ, O si n se alaye awọn aayah naa, nitori ki ẹ le baa ni amọdaju nipa pipade Oluwa yin. Oun ni Ẹni ti O tẹ ilẹ [ni pẹrẹşẹ], O si se awọn oke sinu rẹ, ati awọn odo sisan, ati pe ninu gbogbo awọn eso O se e ni meji takọ-tabo, O N fi oru bo osan ... » [Suuratur-Ra'ad: 2,3], titi ti O fi sọ pe:

:] ¶

[9-8

« Qlọhun mọ ohun ti gbogbo obinrin ni ni oyun, ati ohun ti awọn apo-ibi fi din [ojo] ku, ati eyi ti o fi le [ojo] si, ati pe gbogbo nnkan l'o ni odiwon ni ọdọ Rẹ. Onimimọ ikọkọ ati gbangbá, Ọba ti O tobi, Ọba ti O ga » [Suuratur-Ra'ad: 8-9]. Ọba ti ẹyin Rẹ gbọn-un-gbọn, tun sọ pe:

:] ❧

.[16

« Sọ pe: Ta ni Oluwa awọn sanma ati ilẹ? Sọ pe: Oḷohun ni I. Sọ pe: Njẹ eyin wa le mu awọn alafẹyinti kan lẹyin Rẹ ti wọn kò ni ikapa anfaani kan tabi ipalara kan fun ori ara wọn. Sọ pe: Njẹ afoju wa le dogba pẹlu eni ti o riran bi? Tabi okunkun ati imọlẹ wa le dogba bi? Tabi wọn wa orogun fun Oḷohun ti awọn naa sẹda bii ẹda Rẹ debi wi pe awọn ẹda naa jọra wọn ni oju wọn bi? Sọ pe: Oḷohun ni Eḷẹda gbogbo nnkan, Oun si ni Oba Àásó, Olubori » [Suuratur-Ra'ad: 16]. Oḷohun -mimọ ni fun Un- si se awọn aayah Rẹ ni ẹlẹri, ati arisami fun wọn, O si sọ pe:

»

.[39-37 :] ❧

« Ati pe ninu awọn ami Rẹ ni oru ati ọsan, oorun ati osupa, E ma se fi ori kanlẹ fun oorun tabi osupa, Oḷohun ti O se ẹda wọn ni ki ẹ maa fi ori kanlẹ fun, ti eyin ba jẹ pe Oun nikan ni ẹ n jọsin fun. Nitori naa ti wọn ba se igberaga, awọn ti wọn wa ni ọdọ Oluwa rẹ n se afomọ fun Un ni oru ati ọsan, ati pe awọn ki i kagara. O si n bẹ ninu awọn ami Rẹ pe dajudaju iwọ yoo ri ilẹ ti o gbẹ haran-un, nigba ti A ba si sọ omi kalẹ le e lori yoo

mira, yoo si ru. Dajudaju Ẹni ti O ji i ni Ẹni ti O daju pe yoo ji awon oku dide. Dajudaju Oun ni Alagbara lori gbogbo nnkan» [Suuratu Fusilat: 37-39]. Olọhun -mimo ni fun Un- tun so pe:

] ﴿

.[23 22 :

« Ati pe ninu awon ami Re ni dida awon sanma ati ile, ati iyato sira won awon ahon [ede] yin, ati awon awo yin, dajudaju awon ami n be ninu eleyii fun awon onimimo. Be ni o n be ninu awon ami Re oorun yin ni oru ati losan » [Qur'aan, Al-Ruum: 22, 23].

Ati pe O royin ara Re pelu awon iroyin ewa ati pipe, O si so -giga ni fun Un- pe:

] ﴿ ...

.[255 :

« Allaahu -Olọhun- ko si o ba kan ti o to lati fi ododo josin fun yato si I, Alaaye, Oludawa, ki I toogbe, be ni ki I sun rara. TiE ni gbogbo ohun t'o wa ni sanma ati ohun t'o wa ni le. Enikan ko ni i le sipe ni odo Re, a fi pelu iyonda Re. O mo ohun ti n be niwaju won ati ohun ti o wa leyin won, ati pe won ko ni i le rokirika nnkan kan ninu imo Re a fi ohun t'O ba fe ... » [Suuratul-Baqarah: 255]. Olọhun ti O ga tun so pe:

»

. [3 :] «

« Oluse-aforijin eṣe, Olugba ironupiwada, Olule ni iya-eṣe, Ọlọre, kò si ọba kan ti o tọ lati fi ododo jọsin fun yatọ si I, ọdọ Rẹ ni ibupadasi » [Suuratu Gaafir: 3]. Ọba ti eyin Rẹ gbọn-un-gbọn Naa, tun sọ pe:

»

. [23 :] «

« Oun ni Ọlọhun, Ẹni ti kò si ọba kan ti o tọ lati sin lododo yatọ si I, Ọba -Alakoso-, Ẹni-mimọ, Olumọ kuro ninu gbogbo alebu, Ẹlẹri-ododo [fun awọn ojise Rẹ], Oluri gbogbo nnkan, Alagbara, Olujẹni-n-pa, Oni-Moto-Moto, mimọ ni fun Ọlọhun kuro nibi ohun ti wọn fi n se orogun fun Un » [Suuratul Hashr: 23].

Oluwa, Ọlọhun ti a jọsin fun, Ọba Ọlọgbọn, Alagbara, Ẹni ti O fi ara Rẹ mọ awọn ẹru Rẹ yii, ti O si fi awọn aayah Rẹ se awọn ẹlẹri, ati awọn ami fun wọn, ti O si royin ara Rẹ pelu awọn iroyin pipe; awọn ofin Sharia ti awọn anabi, ati ohun ti jẹ dandan fun laakaye lati gba, ati adamọ ẹda [gbogbo wọn] tọka si bibẹ Rẹ, ati jijẹ oluwa Rẹ, ati jijẹ ọba ti a jọsin fun Rẹ; ati pe ẹnu gbogbo ijọ l'ọ ko lori eleyii. N o si se alaye apa kan ninu eleyii fun ọ ninu ohun ti n bọ yii:

Awọn ẹri bibẹ Rẹ ati jijẹ oluwa Rẹ ni:-

1- Sise ẹda aye yii, ati ohun ti n bẹ ninu rẹ, ninu awọn ẹda ti o ya'ni lenu:

Ire eniyan, aye nla yii rokirika re, o si kojo lati ara awon sanma, ati awon irawo, ati awon oju-ona ti awon irawo n gba, ati ile ti a te perese, eyi ti awon ile ti o fi egbe kora won n be ninu re, ti ohun ti kaluku won n mu jade ni irugbin yato sira won ni bi awon ile naa ti se yato sira won, ati pe gbogbo irugbin lo wa ninu re, be ni o ri orisi meji ninu gbogbo eda: ako ati abo... tori naa aye yii ko lo seda ara re, ati pe lai se aniani dandan ni ki o ni eda kan, nitori pe ko see se pe ki o da ara re. Tori naa ta lo da a lori eto iyanu yii? Ti o si pe e ni pipe ti o dara yii? Ti o si se e ni ohun amusami fun awon ti n wo o? Ta ni -i ba je- yato si Olohun, Oba Aasó, Olubori, Eni ti ko si Oluwa kan yato si I, ti ko si si o ba kan ti o to lati josin fun lododo leyin Re; Olohun -giga ni fun Un- so pe:

. [36 35 :]

« Abi a da won lati ibi asan bi? Tabi awon ni oluseda [ara won]?. Abi awon ni won da awon sanma ati ile ni?. Be ko, won ko mo amodaju ni » [Suuratu Tuur: 35-36]. Nitori naa aayah yii se akojopo awon itisiwaju meta ti i se:

- 1- Nje lati ara asan ni a ti se eda won bi?.
- 2- Nje awon wa lo da ara won bi?.
- 3- Nje awon wa lo da awon sanma ati ile bi?.

Nitori naa ti ki i ba ti se pe lati ara asan ni a ti da won, ti ki i si i se pe awon ni o da ara won, ti won ko si se

ẹda awọn sanma ati ilẹ; o daju pe o di dandan ki wọn o gba pe Ẹlẹda kan N bẹ, ti O da awọn, ti O si da awọn sanma ati ilẹ, Oun ni Ọlọhun, Ọba Àásó, Olubori.

2- Adamọ:

A se adamọ awọn ẹda lori gbigba pe Ẹlẹda wa, ati lori pe dajudaju Oun l’O gbọn-un-gbọn ju, ti O si tobi ju, ti O si ninla ju, ti O si pe ju gbogbo nnkan lọ. Ohun ti o si fi ẹsẹ rinlẹ gbọn-in-gbọn-in ninu adamọ ni eleyii i se ni rinrinlẹ ti o ni agbara ju ti awọn ipileşẹ ẹkọ imọ isiro lọ. Bẹẹ ni eleyii kò bukaata ki a mu ẹri wa fun un rara, afi fun ẹni ti adamọ tiẹ ba ti yipada, ti awọn iselẹ kan ti o le mu un şeri kuro nibi ohun ti o gba -pe n bẹ- ba selẹ si i. Ọlọhun t’O ga sọ pe:

» [30 :] «

« Adamọ Ọlọhun eyi ti O pile da awọn eniyan le lori, kò si ayipada kan fun ẹda Ọlọhun, eyi ni ẹsin ti o duro sinsisn » [Suuratur-Ruum: 30]. Anabi “ki ike ati ọla Ọlọhun o maa ba a” naa sọ pe:

»

: [] «

« Kò si ọmọ kan ti a bi afi ki o se pe ori adamọ [Islam] ni a bi i si, nitori naa awọn obi rẹ mejeeji ni wọn yoo sọ ọ di Yahuudi -Ju- tabi alagbelebu -Christian- tabi

olubọ-ina, gege bi ẹran ti i maa n bi ọmọ ti kò ni alebu kan lara, nje ẹ wa ri ọkan ti o ge ni orike ninu wọn bi? leyin naa ni o wa ka: [ọrọ Ọlọhun t’o ni]: “Adamọ Ọlọhun eyi ti O pile da awọn eniyan le lori, kò si ayipada kan fun ẹda Ọlọhun” » [Bukhari ati Muslim ni wọn gbe e jade]. Bakan naa Anabi “ki ike ati ọla Ọlọhun o maa ba a”, tun sọ pe:
 :

[] .⁽

« E teti ẹ gbọ, dajudaju Oluwa mi pa mi lasẹ pe ki n fi ohun ti ẹ kò mọ ninu ohun ti O fi mọ mi ni ojo oni mi yii mọ yin: Eto ni gbogbo ohun ti mo fi ta ẹru Mi kan lere, dajudaju Emi si da awọn ẹru Mi nigba ti gbogbo wọn je eni ti awọn orike re mọ kuro ninu awọn ese, ati pe awọn esu wa ba wọn, n ni wọn ba da wọn kuro nidi esin wọn, wọn si se ohun ti Mo se ni eto fun wọn leewo, wọn si pa wọn lasẹ ki wọn o maa se ebo si Mi pelu ohun ti N kò sọ awijare kan kale nipa re ». [Ahmad ati Muslim ni wọn gbe e jade].

3- Ipanupọ awọn eniyan:

Enu awọn eniyan ko -teletele ati nisinyi- pe aye yii ni Eleda kan, Oun si ni Ọlọhun, Oluwa gbogbo ẹda, ati pe dajudaju Oun ni Eleda awọn sanma ati ile, kò si orogun

kan fun Un ninu dida ẹda Re, gege bi kò ti se ni orogun
kan ninu akoso Re -mimọ ni fun Un-.

A kò si ri i gba wa lati ọdọ ijo kan ninu awọn ijo ti
o ti rekoja pe wọn ni adisọkan pe awọn ọlọhun awọn pẹlu
Ọlọhun Ọba ninu sisẹda awọn sanma ati ilẹ, bẹẹ kọ, nse
ni wọn ni adisọkan pe Ọlọhun ni Ẹlẹda wọn, Oun si ni
Ẹlẹda awọn ọlọhun wọn, nitori naa kò si ẹlẹda kan tabi
olurọnilọrọ kan ti o yato si I, ati pe ọwọ Re ni anfaani ati
inira wa -mimọ ni fun Un-. Ọlọhun t'O ga sọ l'Eni ti N
fun'ni niro nipa gbigba ti awọn ọṣẹbọ gba jije oluwa Re,
pe:

[63-61 :

« Ati pe dajudaju ti iwọ ba bi wọn leere pe: Ta l'o
da awọn sanma ati ilẹ, ti o si tẹ oorun ati osupa ni ori ba
[fun yin]? Dajudaju wọn o sọ pe: Ọlọhun ni I; nje ibo ni
wọn n seri lọ?. Ọlọhun A maa gba ọrọ -arziki- laye fun
eni ti O ba wu U ninu awọn ẹru Re, A si maa diwọn re
fun un, dajudaju Olumọ ni Ọlọhun nipa gbogbo nnkan.
Dajudaju ti iwọ ba tun bi wọn leere pe: Ta ni n sọ ojo
kalẹ lati sanma ti n fi n sọ ilẹ ji leyin kiku re? Dajudaju
wọn o sọ pe: Ọlọhun ni I. Ọpẹ ni fun Ọlọhun, bẹẹ kọ,
ọpọlọpọ wọn ni kò ni laakaye » [Suuratul Ankabuut: 61-

63].

Oba ti eyin Rẹ gbọn-un-gbọn Naa, tun sọ pe:

[9 :]

« Ati pe dajudaju ti o ba bi wọn leere pe: Ta l’o da awọn sanma ati ilẹ? Dajudaju wọn o sọ pe: Oba Alagbara, Oba Oni-imo, l’O da wọn » [Suuratuz-Zukhruf: 9].

4- Ohun ti o pa dandan fun laakaye lati gba:

Kò si aniani kan fun awọn laakaye lati gba pe dajudaju aye yii ni eleda kan ti o tobi, nitori pe laakaye ri pe ohun ti a da ti n si n be leyin aisi tele ni aye, ohun ko l’o si mu ara re maa be, be ni dandan ni ki gbogbo ohun ti n be leyin aisi o ni eni ti o mu un maa be.

Ati pe eniyan mo daju pe awọn isoro ati adanwo yoo maa sele si oun, nigba ti eniyan ko ba si ni agbara lati ti i kuro, dajudaju yoo da oju okan re ko sanma, yoo si maa ke gbajare lo si odo Oluwa re, lati sipaya idamu re, ki O si mu ibanuje re kuro, koda ki o se pe aborisa ti o si n ko bibe Oluwa re ni awọn ojo re yoku ni i; nnkan tulaasi ti ko see ti danu ni eleyii, ati pe dandan ni gbigba a, be tele ko, dajudaju ti adanwo ba se eranko gan-an alara a maa gbe ori re soke, yoo si fe oju re si sanma. Dajudaju Olohun si ti fun’ni niro nipa eniyan pe ti inira ba se e, a maa yara lo si odo Oluwa re, ti yoo si maa toro lodo Re pe ki O mu inira oun kuro; Olohun t’O ga sọ pe:

[8 :]

« Ati pe nigba ti inira kan ba fi ọwọ kan eniyan, yoo ke pe Oluwa rẹ ni ẹni ti o sẹri si ọdọ Rẹ, lẹyin naa nigba ti O ba se idẹkun fun un lati ọdọ Rẹ, yoo gbagbe ohun ti n pe tẹlẹ, yoo si wa awọn orogun fun Ọlọhun » [Suuratuz-Zumar: 8]. Ọlọhun t’O ga tun sọ l’Eni ti N fun’ni niro nipa ipo awọn oṣẹbọ pe:

[23-22 :]

« Oun ni Ẹni ti N mu yin rin lori ile ati ni ori okun, titi igba ti eyin ba n bẹ ninu ọkọ oju-omi, ti o si n gbe wọn sare pẹlu atẹgun ti o dara, ti wọn si n dunnu si i, n ni atẹgun iji ba wa ba ọkọ naa, igbi ọdọ naa si yi wọn ka, wọn si ro pe a ti yi wọn ka, wọn o maa ke pe Ọlọhun, l’eni ti n se afomọ ẹsin fun Un pe: Dajudaju ti O ba la wa ninu eleyii, dajudaju a o maa bẹ ninu awọn oludupe. Sugbọn lẹyin ti O la wọn tan, nigba naa ni wọn o maa se afojudi ni ori ile lai jẹ pẹlu ododo. Eyin eniyan, dajudaju ori ara yin ni ẹ n wu iwa afojudi yin fun, igbadun igbesi-aye [diẹ ni i], lẹyin naa ọdọ Wa ni ipadasi yin, A o si fun yin niro nipa ohun ti ẹ se niṣe » [Suuratu Yuunus: 22-23].

Ọba ti O ga ni Olusoro, tun so pe:

] «

.[32 :

« Ati pe nigba ti igbi [omi] ba bo won gege bi iji, won o maa ke pe Ọlọhun, l'eni ti n se afomo esin naa fun Un, nigba ti O ba si ko wo la si ori ile, awon oluse-dogba yoo be ni nu won, ati pe enikan ki i tako awon aayah Wa afi gbogbo oni-jamba, alaigbagbo » [Suuratu Luqmaan: 32].

Ọlọhun ti O mu ile-aye yii maa be nigba ti ko je nkan kan, ti O si da eniyan si ori eyi ti o dara ju ni nu didogba, ti O si fun ijosin fun Un ati igbafa fun Un ni agbara ni nu adamo re; ti awon laakaye si gba fun jije oluwa Re, ati jije ọlọhun ti a josin fun Re, ti enu awon ijo si ko lori gbigba fun jije oluwa Re, ko si aniani pe o gbodo je okan soso ni nu jije oluwa, ati jije ọlọhun ti a josin fun, ati pe gege bi ko ti si orogun kan fun Un ni nu dida eda, ni ko ti se ni orogun kan ni nu jije ọlọhun ti a josin fun. Be ni awon eri-oro po lori eleyii.

Ninu awon eri ailorogun Ọlọhun ni nu jije ọlọhun ni pe:-

1- Ko si ọlọhun kan ni nu aye yii yatọ si Ọlọhun, Ọba kan soso, Oun ni Eleda, Oluronioloro, enikan ko si le fa oore wa, ko si le ti inira danu yatọ si I, iba wa se pe ọlọhun miran wa ni aye yii ni, oun naa i ba ni ise, iseda,

ati aṣẹ, ati pe ẹnikan ninu awọn mejeeji kò ni i gba pe ki ọlọhun míràn o ba oun se orogun; bẹẹ ni dandan ni ki ọkan ninu wọn o bori ekeji, ki o si sẹgun rẹ, ẹni ti a bori kò si le jẹ Ọlọhun rara, ati pe ẹni ti o bori ni Ọlọhun Otító, ti ọlọhun kan kò le e jẹ orogun fun Un ninu jijẹ ọba ti a jọsin fun, gege bi ọlọhun kan kò ti baa se orogun ninu jijẹ oluwa. Ọlọhun -giga ni fun Un- sọ pe:

] «

.[91 :

« Ọlọhun kò mu ẹnikan ni ọmọ, ati pe kò si ọlọhun kan pẹlu Rẹ, ti o ba jẹ bẹẹ ni i, ọlọhun kọọkan o ba ti mu eda rẹ lọ, apa kan wọn o ba si ti bori ekeji. Mimọ Ọlọhun ju ohun ti wọn n royin lọ » [Suuratul Mu'uminuun: 91].

2- Ẹnikan kò ni ẹtọ si ijọsin yatọ si Ọlọhun, Ẹni ti O ni ikapa awọn sanma ati ile, nitori pe eniyan a maa wa atisunmọ Ọlọhun ti yoo maa fa anfaani wa fun un, ti yoo si maa ti inira danu kuro ni ọdọ rẹ, ti yoo si maa seri aburu ati adanwo kuro ni ọdọ rẹ, bẹẹ ni ẹnikan kò le e se awọn nnkan wọnyi yatọ si Ẹni ti O ni ikapa awọn sanma ati ile ati ohun ti n bẹ laarin mejeeji, ati pe ti o ba jẹ pe awọn ọlọhun kan n bẹ pẹlu Rẹ ni, bii awọn ọṣẹbọ ti se n sọ, dajudaju nse ni awọn ẹrusin Ọlọhun o ba mu ọna ti yoo mu wọn lọ sibi ijọsin fun Ọlọhun, Ọba Ododo pọn, nitori pe gbogbo awọn ohun ti wọn n leyin Ọlọhun wọnyi kò jọsin fun nnkan kan t'ọ yatọ si Ọlọhun, wọn si

n wa atisunmọ ỌN, nitori naa ohun ti o tọ ju fun ẹni ti o fẹ lati sunmọ Ẹni ti anfaani ati inira wa lọwọ Rẹ ni pe ki o maa jọsin fun Ọba Otito, Ẹni ti awọn ti wọn wa ninu sanma ati ori ile -titi ti o fi dori awọn ọlọhun ti wọn n sin lẹyin ọlọhun yii- n jọsin fun. Ọlọhun, Ọba t'O ga, sọ pe:

[42 :]

« Sọ pe: Ti o ba se pe awọn ọlọhun kan n bẹ pẹlu Rẹ ni, gege bi wọn ti n wi, nigba naa wọn o ba ti wa oju-ona kan lo si ọdọ Ọba Alaga-ọla » [Suuratul Israa': 42]. Ki ẹni ti n fẹ ododo o si ka ọrọ Ọlọhun t'O ga, t'o ni:

[23 22 :]

« Sọ pe: E pe awọn ti ẹ n pe [ni awọn ọlọhun] lẹyin Ọlọhun Ọba; wọn kò ni odiwọn ọmọ-inaagun kan [loore tabi aburu] ninu awọn sanma, beẹ ni wọn kò ni in nile, ati pe wọn kò ni ipin kankan ninu mejeeji, beẹ ni kò si oluranlọwọ kan fun Ọlọhun ninu wọn rara. Ati pe ipẹ sise kò ni i sanfaani lọdọ Rẹ afi ti ẹni t'O ba yonda fun ... » [Suuratu Saba'i: 22-23]. Nitori naa awọn aayah wonyi a maa ja rirọ ọkan mọ ẹlomiran ti o yatọ si Ọlọhun pẹlu nnkan merin kan ti o lo bayii:-

Alakọkọ ni pe: Awọn [ti wọn fi se] orogun [fun Ọlọhun] wonyi kò ni odiwọn ọmọ-inaagun kan pẹlu Ọlọhun, beẹ ni ẹni ti kò ni odiwọn ọmọ-inaagun kan kò le

e se'ni lanfaani, kò si le e ni'ni lara, ati pe kò lẹto si ki o jẹ ọlọhun, tabi orogun fun Ọlọhun, Ọlọhun si ni Ẹni ti O ni wọn, ti O si n dari wọn ni Oun nikan.

Ẹlẹkẹji ni pe: Dajudaju wọn kò ni nnkan kan ninu awọn sanma ati ilẹ, ati pe wọn kò ni odiwọn omọ-inaagun kan ni ohun ajọni kan ninu mejeeji.

Ẹlẹkẹta ni pe: Ọlọhun kò ni oluranlọwọ kan ninu awọn ẹda Rẹ, ati pe Oun ni N se iranlọwọ fun wọn lori ohun ti yoo se wọn lanfaani, Oun ni N si N ti ohun ti yoo ni wọn lara danu, nitori pipe ti rirọrọ Rẹ kuro lọdọ wọn pe, ati bukaata wọn si I.

Ẹlẹkẹrin ni pe: Dajudaju awọn [ti wọn fi se] orogun [fun Ọlọhun] wonyi, wọn kò ni ikapa lati sipe ni odọ Ọlọhun fun awọn omọleyin wọn, a kò si ni i yonda fun wọn lati se bẹ; ati pe Ọlọhun -mimọ ni fun Un- kò tilẹ ni I yonda fun ẹnikan lati sipe yatọ si awọn ẹni-Rẹ; bẹ ni awọn ẹni-Rẹ kò ni i sipe fun ẹnikan yatọ si ẹni ti Ọlọhun ba yonu si ọrọ rẹ, ati isẹ rẹ, ati adisọkan rẹ.

3- Wiwa lori eto gbogbo ọrọ ile-aye, ati didọgba ọrọ rẹ jẹ ẹri ti n tọka ju pe oludari rẹ Ọlọhun kan soso ni I, ati pe Oluwa kan soso ni I, ti kò si ọba kan ti o tọ lati fi ododo jọsin fun yatọ si I, bẹ ni kò si oluwa kan lẹyin Rẹ. Nitori naa gege bi kò ti see se pe ki Ẹlẹda meji o bẹ fun aye yii, bẹ naa ni kò ti see se pe ki Ọlọhun meji o bẹ; Ọlọhun t'O ga sọ pe:

.[22 :]

« Iba se pe awon olahun miiran n be ninu awon mejeeji [sanma ati ile] yatọ si Olahun Oba ni, dajudaju mejeeji ni ko ba bajẹ » [Suuratul-Anbiyaa': 22]. Iba se pe olahun miiran ti o yatọ si Olahun wa ni sanma ati ile ni, dajudaju mejeeji ni o ba bajẹ. Idi bibajẹ rẹ si ni pe: Dajudaju ti o ba se pe olahun miiran n be pelu Olahun ni, ki ba pa dandan pe ki onikaluku ninu awon mejeeji o je alagbara lati se ohun ti o fe, bi o ba ti fe, ati lati se idari, tori naa aawo, ati iyapa-enu yoo sele ti o ba ri bayii, ati pe ibajẹ yoo titori rẹ sele. Ti ko ba si see se pe ki o je pe emi meji ti o dogba ni n dari ara, ati pe dajudaju ti o ba je beẹ, yoo bajẹ, yoo si parun, ti eleyii ba je ohun ti ko see se, nje bawo ni a ti se wa lero pe eleyii le see se ni ara aye ti o se pe oun l'o tobi ju?.

4- Kiko enu awon anabi ati awon ojise lori eleyii: Enu awon ijo ko lori pe dajudaju awon anabi ati awon ojise ni won pe ju ni laakaye ninu awon eniyan, awon si ni won mo ju ni emi, awon si ni won lola ju ni iwa, ati pe awon ni won po ju ni isiti fun awon eni ti won n dari, beẹ ni awon ni won ni mimọ ju ninu awon eniyan nipa ohun ti Olahun gba lero, awon si ni won mona ju ninu won lo si oju-ona ti o se deede, ati ona ti o to, nitori pe won n gba ise lati odo Olahun, won si n je e fun awon eniyan, ati pe enu gbogbo awon anabi ati awon ojise ko, bere lati ori eni-akoko won Aadama "ki olo Olahun o maa ba a", titi ti o fi de ori opin won, Anabi Muhammad, "ki ike ati

ola Olòhun o maa ba a”, lori pipe awon ijo won lo sidi nini igbagbo-ododo si Olòhun, ati pipa ijosi fun ohun ti o yatò si I ti, ati pe dajudaju Oun ni Olòhun, Oba Otito. Olòhun t’O ga so pe:

[25 :]

« Ati pe Awa kò ran ojise kan [nise] siwaju re afi ki A ranse si i pe dajudaju kò si oba kan ti o to lati josin fun lododo yatò si Emi, nitori naa e maa sin Mi » [Suuratul-Anbiyaa’: 25]. Oba ti eyin re gbò-un-gbò, tun so nipa Anabi Nuuhu, “ki ola Olòhun o maa ba a”, pe o so fun awon ijo re pe:

] [26 :

« Pe e kò gbodo sin [nkan kan] yatò si Olòhun, dajudaju emi n beru iya ojo kan ti o je eleta-elero fun yin » [Suuratu Huud: 26]. Olòhun -mimo ni fun Un- tun so nipa opin won, Anabi Muhammad, “ki ike ati ola Olòhun o maa ba a”, pe o so fun awon ijo re pe:

» [108 :

« So pe: Dajudaju ohun ti a fi ranse si mi ni pe Olòhun yin Olòhun kan soso ni I; nje eyin o yoo wa juwo-juse sile [fun Un bi]? » [Suuratul Anbiyaa’: 108]. Olòhun ti O da aye nigba ti kò je nkan kan yii, ti O si da ni ona ti kò ni afijo, ti O si da eniyan lori didogba

ti o dara ju, ti O si se aponle re, ti O si fun gbigba jije oluwa Re, ati jije o ba ti a josin fun Re, ni agbara ninu adamo re, ti O si se okan re ni ohun ti ko ni i bale afi ti o ba gbafa fun Un, ti o si n gba oju-ona Re, O si se ni oranyan lori emi re pe ko ma bale afi ti o ba ni ifayabale si Olupileseda re, ti o si pade pelu Eleda re, ati pe ko si ipade kan fun un afi gba ona Re ti o to, eyi ti awon ojise alaponle jise re, O si ta a lore laakaye kan ti o se pe oro re ko le e dara, ko si le e se ise re ni ona ti o pe ju afi ti o ba gba Olohun -mimo ni fun Un- gbọ lododo.

Nitori naa nigba ti adamo naa ba ti duro sinsin, ti okan naa si bale, ti emi naa si bale, ti laakaye naa si gbagbo, oriire, aabo, ati ibale-okan yoo sele si i ni ile-aye ati ni ile igbeyin. Sugbon ti eniyan ba ko eleyii, yoo semi ni eni ti o pin yeleyle, ti o si tuka, ti o nu sinu awon afonufoji ile-aye, yoo si pinra re laarin awon olohun re, ti ko si ni i mo eni ti yoo mu un ri anfaani, ta ni yoo si ti inira danu fun un, ati pe nitori ki igbagbo-ododo o le baa jokoo sinu okan, ki aburu aigbagbo o si le baa han, ni Olohun se fi apejuwe kan lele lori eleyii -nitori pe apejuwe n be ninu ohun ti i maa sun itumo mo opolo- o fi okunrin ti oro re ti pin yeleyle laarin ogoro awon olohun we okunrin kan ti n sin Oluwa re ni Oun nikan ninu re, O si so pe:

:]

.[29

« Oluwa fi apejuwe ọkunrin [ẹru] kan lele, ti o je aṣoni fun awon onifanfa [ti won ni iwọ ti o dogba lori ẹru yii] ati ọkunrin [ẹru] kan ti da gedegbe je ti ọkunrin kan. Nje awon [ẹru] mejeeji wa le dogba ni apejuwe bi? Ope ni fun Olohun; beẹ ko, opolopo won ni ko mo » [Suuratuz-Zumar: 29]. Olohun N fi apejuwe lele nipa ẹru oluse Olohun ni okan soso [ninu ijosin] ati eru osebo pelu eru kan ti o je aṣoni fun awon ti iwọ won lori re dogba, ti apa kan won n ba ekeji ja lori re, ti o si je ohun ti a pin laarin won, ti o si je pe onikaluku won ni n dari re, onikaluku won l'o si n fun un ni ise se, ti o wa je eni ti n paragadi laarin won, ti ko fi ese rinle si ori ilana kan, ti ko si fi ese rinle si oju-ona kan, ti ko si agbara fun un lati mu awon ifeenu won ti o tako ara won, ti o si kolu ara won, ti o si tapa sira won, eyi ti o se pe o n ya adojuko re ati agbara se! Ati eru kan ti o se pe oga kan l'o ni in, ti o si mo ohun ti n fe lodore, ti o si fi pa a lase ni amodaju; nitori naa ti o je eni ti n sinmi, ti ese re rinle lori ilana kan ti o je kedere, awon mejeeji ko le e dogba, eleyi n be labẹ oga kan, n si n gbadun pelu isinmi idurosinsin ati imo ati amodajo, ekeji si wa ni abẹ awon oga olusefanfa, tori naa oun je eni ti iya n je, ti ẹru n ba, ko si le e be lori ipo kan, ati pe ko le e te enikan ninu won lorun, depo pe yoo le te gbogbo won lorun.

Leyin ti mo ti se alaye awon eri ti n toka si bibe

Ọlọhun, ati jije oluwa Re, ati jije ọba ti a jọsin fun Re, o dara pe ki a mọ nipa dida ti O da aye, ati eniyan, ki a si wadi Hikmah -ogbon- ti o wa ninu eleyii.

SISE ẸDA AYE

Ọlọhun -mimọ ati giga ni fun Un- l’O da aye yii pẹlu awọn sanma rẹ ati ilẹ rẹ, ati awọn irawọ rẹ ati awọn oju-ona irawọ rẹ, ati awọn okun rẹ ati awọn igi rẹ, ati gbogbo awọn ẹranko rẹ, nigba ti kò ti jẹ nnkan kan ri. Ọlọhun t’O ga sọ pe:

[12-9 :]

« Sọ pe: Njẹ ni otitọ ni ẹyin n se aigbagbọ si Ẹni ti O da ilẹ ni ojo meji, eyin si n wa orogun fun Un? Eleyii mọ ni Oluwa gbogbo aye. Ati pe O da awọn oke nlanla si ori rẹ, O si fi ibukun si i, O si pebubu awọn ounjẹ rẹ sibe ni awọn ojo merin ni dogba-n-dogba fun awọn ti n beere. Leyin naa ni O gbero [lati da] sanma nigba ti o wa ni eefin, O si sọ fun oun ati ilẹ pe: Ẹ wa, bi ẹ fẹ, bi ẹ kọ, awọn mejeeji si sọ pe: Awa wa, ni ẹni ti o finufẹdọ tele ase. Nitori naa o pari wọn si sanma meje ni ojo meji, O si fi isẹ sanma kọkan ransẹ si i. Ati pe Awa fi awọn atupa se sanma ile-aye ni oṣo, ati ki o maa jẹ aabo, eleyii jẹ eto Ọba Alagbara, Oni-mimọ » [Suuratu Fusilat: 9-12].

Ọba ti ẹyin Rẹ gbọn-un-gbọn, tun sọ pe:

« Njẹ awọn ẹni ti wọn se aigbagbo kò wa ri i ni pe dajudaju awọn sanma ati ilẹ, mejeeji jẹ ohun ti o papọ, sugbọn Awa ya wọn si ọtọọtọ. A si da gbogbo nnkan alaaye lati ara omi, njẹ wọn o yoo wa gbagbo bi?. Ati pe A se awọn oke nlanla si ori ilẹ ki o ma baa mi mọ wọn, A si tun se oju-ona ti o fẹ sinu rẹ, ki wọn o le maa mọna. Bẹẹ ni A se sanma ni àjà ti a n sọ, sibesibẹ awọn n seri kuro nibi awọn ami rẹ » [Suuratul-Anbiyaa': 30-32].

Ọlọhun da aye yii nitori awọn Hikmah -ogbọn- ti o tobi, ti o tobi tayo isiro, ati pe ogbọn nla kan ati awọn ami ti o ya'ni lenu wa ni ara gbogbo ipin koọkan ninu rẹ, ti o ba si se akiyesi ami kan ninu rẹ, o ri nnkan iyalenu kan ninu rẹ. Nitori naa wo awọn ohun iyalenu ẹda Ọlọhun ninu awọn irugbin, eyi ti o se pe ewe kan, tabi itakun kan, tabi eso kan ninu rẹ fẹrẹ le ma salai ni awọn anfaani kan ti o se pe rirọkirika rẹ ati awọn alaye rẹ yoo maa ko agara ba ọpọlọ awọn eniyan. Wo ibi ti omi n gba ni ara awọn itakun tẹrẹ kekere ti o lẹ yii, eyi ti o se pe oju fẹrẹ ma le ri i, afi leyin titẹ oju mọ ọn, bawo ni o ti se ni agbara lati fa omi lati isalẹ wa si oke? Leyin naa ti yoo si maa lọ ninu awọn ọna yii ni odiwọn bi o ti se gba a, ati bi o ti fẹ, leyin naa ti yoo pin, ti yoo si pẹka, ti yoo si bẹrẹ si ni i we

debi ti oju kò ti ni i to o mọ, leyin naa se akiyesi kikojo oyun igi, ati isipopada re lati ipo kan lo si omiran, gege bi yiyipada awon ipo omọ poloro ti o pamọ si oju, laarin ki o ri i ni apola kan ti o wa ni ihoho, ti kò si ewu lara re, n ni Oluwa Eleda re yoo ba wo o lewu kan ti o dara ju lati ara ewe, leyin naa ni O mu oyun re jade ni ara re ni ohun ti o le ti o si kere, leyin ti O ti yo ewe re, ki o maa je iso fun un, ati ewu fun eso ti o le naa; ki o maa fi i bora nibi ooru, otutu, ati awon ohun ti i maa n ba eso je, leyin naa ni O N fi orọ eso naa ati ounje re ranse si i ninu awon itakun ati ona omi yii, yoo si maa fi se ounje, gege bi omọ oponlo ti se maa n fi oyan iya re se ounje, leyin naa ni O toju re, O si mu un dagba, o pe, o si pon daadaa, n ni ere-oko naa ba jade lati ara odi apola naa ni ohun ti o dun.

Bi iwọ ba si wo ile, ati bi a ti da a, o ri i wi pe o n be ninu awon ami ti o tobi ju ti Olupileşeda re, ati Oludaseđa re ni ona ti kò ni afijo, Olohun -mimọ ni fun Un- da ile naa ni ite ati ni perese, O si te e lori ba fun awon eru Re, ati pe O fi awon orọ -arziki- won ati awon ounje won ati awon ohun isemi won sinu re, ati pe O se awon ona sinu re nitori ki won o le maa lo maa bo ninu re, fun awon bukaata won ati awon igbese won, ati pe O fi idi re mule pelu awon oke nlanla, O si se won ni awon eekan ti n so o, nitori ki o ma baa mi, be O fe awon egbegebe re, O si se e ni rogodo, O te e, O se e ni perese,

O si se e ni afaanimora fun awon alaaye pelu kiko won si oke re, afaanimora bakan naa fun awon oku nipa kiko won si inu re nigba ti won ba ku, nitori naa ibugbe ni oke re je fun awon alaaye, beere ni ibugbe awon oku ni inu re. Leyin naa wo awowo ti n yi pelu oorun re ati osupa re ati awon irawo re ati apapo awon irawo re ti o duro yii, ati bi o ti se n yipo ile-aye yii ni yiyopo gbogbo igba lori ito leseese ati eto yii titi di ipari opin aye, ati ohun ti n be ninu wiwepo eleyii ninu yiyato oru ati osan ati awon igba inu odun, ooru ati otutu. Ati ohun ti n be ninu eleyii ninu awon anfaani fun ohun ti o wa lori ile ninu olokan-o-ojokan eranko ati awon irugbin.

Leyin naa woye si dida sanma, ki o si tun wo o ni igba kan leyin omiran, o ri i pe o wa ninu awon arisami ti o ga ju, nipa giga re, ati fifere, ati iduro-sinsin re, nigba ti o se pe ko si opo ni abere, ti ko si si agbeko kan ni oke re, beere ko, nse ni a gbe e duro pelu agbara Olohun ti O di awon sanma ati ile mu nibi yiye.

Ati pe ti ire ba wo aye yii ati akojopo awon apa kan re, ati tito eto re lori eyi ti o dara ju ninu eto -ti n toka si pipe agbara Eleda re, ati pipe imo Re, ati pipe Hikmah -ogbon- Re, ati pipe aanu Re- o ri wi pe o dabi ile ti a ko, ti a si pese gbogbo ohun elo re, ati awon ohun anfaani re, ati gbogbo ohun ti a maa n bukaata sinu re, tori naa sanma ni aja re ti a gbega lori re, ati pe ile ni ibusun ati ite ati eni ti o rinle-sinsin fun eni ti n gbe ori re, beere ni

oorun ati osupa jẹ imọlẹ meji ti n mọlẹ ninu rẹ; ati pe awọn irawọ ni awọn atupa rẹ ati ọsọ rẹ, ti n fi ọna mọ oni-irin-ajo ninu awọn oju-ọna ile-aye yii, bẹẹ ni awọn okuta olowo-iyebiye ati awọn ohun alumaani ile jẹ ohun ti a ko pamọ sinu rẹ, gegẹ bi ohun agbepamọ ti o ti setan fun lilo, gbogbo onikaluku ninu rẹ wa fun ohun ti o wulo fun, ati pe ọlọkan-ọ-jọkan awọn eso ti o ti setan fun ohun ti a maa n lo o fun l'ọ wa nibẹ, bẹẹ ni orisirisi awọn eranko ti a serì wọn sidi awọn ohun anfaani wọn, ninu wọn ni gigun, ninu wọn si ni fifun wara, ninu wọn si ni jije, ninu wọn tun ni wiwọ ni ewu, ninu wọn si ni sise ode, O si se eniyan gegẹ bi ọba ti a fi wọn le e lowo, oludari wọn pelu isẹ rẹ ati ase.

Ati pe iba se pe iwọ se akiyesi aye yii lapapọ, tabi apa kan ninu awọn ipin rẹ, dajudaju o ba ri iyalenu ninu rẹ, ati pe ti o ba wo o finnifinni ni paapaa wiwo finnifinni, ti o si se dogba lori ara rẹ, ti o si bọ lowo imunisin ifeenu ati awokose-kawokose, dajudaju o mọ amọdaju ni amọdaju ti o pe, pe ohun ti a da ni aye yii, Ọba Ọlogbọn, Alagbara, Olumọ ni O da a, O si pebubu rẹ ni ipebubu ti o dara ju, O si to eto rẹ ni eto ti o dara ju, ati pe kò le e see se pe ki Eleda Naa o pe meji rara, bẹẹ kọ, Ọkan soso ni Ọlọhun, kò si ọba kan ti o tọ lati fi ododo sin yatọ si I, ati pe iba se pe ọlọhun kan ti o yatọ si Ọlọhun Ọba ba n bẹ ni sanma tabi ile ni, dajudaju ọrọ mejeeji ni o ba ti baje, bẹẹ ni eto rẹ o ba daru, awọn

anfaani rẹ o ba si duro sin.

Sugbọn ti o ba kọ lati gba nnkan kan yatọ si ki o maa fi ẹda ti si ọdọ ẹni ti o yatọ si Ẹlẹda rẹ, nje ki ni o fẹ sọ nipa ẹrọ kan ti a fi n fa omi lodo ti o se pe a se ẹrọ rẹ daadaa, ti a si pe tito rẹ, ti a si pebubu awọn eroja rẹ ni ipebubu ti o dara ju ti o si dopin ju, ni ọna ti o se pe ẹni ti n wo o kò le e ri alebu kan ninu ohun ti a fi se e, tabi lara aworan rẹ, ti a si gbe e si inu ọgba nla kan ti gbogbo onirunruu eso wa ninu rẹ, ti n fun un ni ohun ti o fẹ ninu omi mu, ti o si se pe ẹni ti n toju ọgba naa wa ninu rẹ, ti n pa awọn eteeti rẹ pọ, ti n si n se amojuto ati ayewo rẹ, ti i si n se gbogbo ohun ti o jẹ anfaani rẹ daadaa, ti nnkan kan kò si daru ninu rẹ, bẹẹ ni awọn eso rẹ kò bajẹ, leyin naa nigba ti o ba di asiko ikore-oko yoo wa pin iye rẹ lori gbogbo ohun ti o jade ni odiwọn bukaata wọn ati ti awọn ohun ti o pa dandan pe ki a se fun wọn, yoo se ohun ti o tọ fun orisi kọọkan; ti yoo si maa pin in lọ bayii ni gbogbo igba.

Nje o wa ro pe asan ni o mu ki eleyii o sele bẹẹ, lai kò si ẹlẹda kan, lai kò si si oluseṣa kan, lai kò si si oluto-eto kan bi? Bẹẹ kọ, nje nse ni asan mu ẹrọ ifami naa ati ọgba naa maa bẹ bi, se asan l'o mu ki gbogbo eleyii o maa bẹ lai kò si ẹni ti o sise kan, lai kò si si oluto-eto kan, nje o wa mọ ohun ti ọpọlọ rẹ yoo sọ fun ọ ti o ba jẹ bẹẹ? Ati pe ki ni esi ti yoo fun ọ? Ati pe ki ni yoo dari rẹ lọ sidi rẹ??.

Hikmah -ogbon- ti o wa ninu dida aye:

Leyin ipaara ati iwoye si siseda aye yii, o dara pe ki a wi apa kan ninu awon Hikmah -ogbon- ti o se pe nitori re ni Olahun se da awon eda nla yii, ati awon ami iyanu yii; ninu eleyi ni:

1- Tite e lori ba fun eniyan: Nigba ti Olahun se idajo atifi arole kan ti yoo maa josin fun Un si ori ile yii, ti yoo si maa gbe ori ile yii, O da gbogbo nnkan yii nitori re, ki isemi re o le baa dogba, ati ki oro isemi re ti aye ati ti orun o le baa dara fun un. Olahun t'O ga so pe:

[13 :]

« Ati pe O te ohun ti o wa ni sanma ati ohun ti o wa ni ile patapata lori ba fun yin » [Suuratul Jaathiyah: 13]. Oba ti eyin Re gbon-un-gbon, tun so pe:

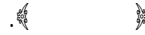

[34-32 :]

« Olahun ni Eni ti O seda awon sanma ati ile, O si N so omi kale lati ara esu-ojo, O si fi N mu awon eso jade ni ipese fun yin, O si tun te awon oko oju-omi lori ba fun yin, ki o le maa rin lori okun pelu ase Re, O si tun te awon odo sisan kekেকে lori ba fun yin. O si tun te oorun ati osupa lori ba fun yin ti awon mejeeji n lo ni ona won

[laiduro], O si tẹ oru ati ọsan lori ba fun yin. O si fun yin ninu gbogbo ohun ti ẹ n tọrọ lẹwọ Rẹ; ati pe ti eyin yoo ba ka idera Ọlọhun, ẹ kò le ka wọn tan, dajudaju eniyan jẹ alabosi, alaimoore » [Suuratu Ibraahiim: 32-34].

2- Nitori ki awọn sanma ati ile ati gbogbo ohun ti o wa ninu aye o le baa jẹ eḷeri lori jije oluwa Ọlọhun, ki wọn o si le baa jẹ awọn ami lori jije ọkan soso Rẹ: Idi ni pe ohun ti o tobi ju ninu bibẹ yii ni gbigba jije oluwa Rẹ ati nini igbagbo-ododo si jije ọkan soso Rẹ, ati pe nitori pe Oun ni ohun ti o tobi ju; n l'O se gbe awọn eḷeri ti o tobi ju dide lori rẹ, ti O si gbe awọn ohun amusami ti o tobi dide fun un, ti O si se ẹri fun un pẹlu awọn ẹri ti o de opin ju, nitori naa Ọlọhun -mimọ ni fun Un- gbe awọn sanma ati ile ati gbogbo awọn nnkan ti n bẹ dide ki wọn o le maa jẹ eḷeri lori eleyii; ati pe eleyii l'o mu ki wiwa:

« Ati pe ninu awọn ami Rẹ ». O pọ ninu Al-Qur'aani; geḡe bi o ti wa ninu ọrọ Ọlọhun t'O ga, pe:

« Ati pe ninu awọn ami Rẹ ni dida awọn sanma ati ile ».

« Bẹḡ ni o wa ninu awọn ami Rẹ oorun yin ni oru ati ni ọsan ».

« Ninu awọn ami Rẹ si ni ki O fi manamana han

yin ni ti iḃeru ati ireti».

:] ¶

¶

.[25-22

« Ati pe o n ḃe ninu ami Re diduro sanma ati ile pḃlu aṣe Re » [Suuratur-Ruum: 22-25].

3- Nitori ki wḃn o le baa je ḃeri lori igbende: Nigba ti o se pe iṣemi meji ni iṣemi, iṣemi ti ile-aye ati iṣemi ti ile iḃeyin, iṣemi ti ile iḃeyin si ni iṣemi otitḃ. Oḃhun t'O ga ṣo pe:

¶

.[64 :] ¶

« Iṣemi ile-aye yii ki i se nnkan kan miiran yatḃ si awada ati ere, ati pe ile ti iḃeyin ni iṣemi [ni ododo] ti o ba se pe wḃn mḃ » [Suuratul-Ankabuut: 64]. Nitori pe ile ḃsan ati isiro ni i, ati nitori pe bibḃ laelae ti ailopin ninu idera wa ninu re fun awḃn ḃni-idera, ḃḃ ni bibḃ laelae ti ailopin ninu iya wa ninu re pḃlu fun awḃn ḃni-iya.

Nigba ti o wa je pe eniyan kḃ le e de ile yii aḃi leyin ti o ba ku, ti a si gbe e dide leyin iku re, n l'o mu ki gbogbo ḃni ti aḃṣe re pḃlu Oluwa re ti ja, ti adamḃ re si ti pada si ḃyin, ti laakaye re si ti baḃe o tako eleyii, nitori idi eleyii ni Oḃhun se gbe awḃn awijare dide, ti O si naro awḃn ḃri-ḃrḃ; titi ti awḃn ḃmi yoo fi gba igbende gbḃ, ti awḃn ḃkan yoo si fi ni amḃdaju si i, nitori pe dida ḃda pada fuyḃ ju dida a ni igba akḃkḃ lḃ, ḃḃ tilḃ kḃ, siṣḃda awḃn sanma ati ilḃ tobi ju dida ḃda eniyan pada lḃ.

Ọlọhun t’O ga sọ pe:

:]

.[27

« Ati pe Oun ni Ẹni ti N bẹrẹ ẹda dida, lẹyin naa yoo tun da a pada, ati pe eleyii l’o rọrun ju fun Un » [Suuratur-Ruum: 27]. Ọlọhun t’O ga, tun sọ pe:

:]

.[57

« Dajudaju dida awọn sanma ati ile tobi ju dida awọn eniyan lọ » [Suuratu Gaafir: 57]. Ọlọhun ti eyin Re gbọn-un-gbọn, tun sọ pe:

.[2 :]

« Ọlọhun ni Ẹni ti O gbe sanma ga lai kò si ọpo kan ti ẹ le ri, lẹyin naa O se dogba si ori aga ọla [Re] naa, O si tẹ oorun ati osupa lori ba, onikaluku wọn n rin titi di asiko kan ti a da; O si N to eto awọn ọrọ, O si N se alaye awọn aayah naa, nitori ki ẹ le baa ni amọdaju nipa pipade Oluwa yin » [Suuratur-Ra’ad: 2].

Lẹyin naa, ire eniyan:

Ti o ba se pe gbogbo ohun ti o wa ninu aye yii ni a tẹ lori ba nitori rẹ, ati pe ti awọn ami rẹ ati awọn asia rẹ ba si dide ni ẹlẹri ni iwaju rẹ, ti wọn n jẹri pe kò si ọba kan ti o tọ lati jọsin fun lododo afi Ọlọhun nikan soso, kò

si orogun kan fun Un, ati pe ti o ba mo daju pe igbende re ati isemi re leyin iku re fuye ju sise eda awon sanma ati ile lo, ati pe iwọ yoo pade Oluwa re, yoo si se isiro ise re fun o, ti o ba si mo daju pe olujosin ni gbogbo aye yii je fun Oluwa re, nitori pe gbogbo awon eda inu re ni won n se afomo pelu fifi eyin fun Oluwa won. Olahun t'O ga so pe:

»
[1 :] «

« Gbogbo ohun ti o wa ni sanma ati ohun ti o wa ni ile ni n se afomo fun Olahun, Oba ti O mo, Alagbara, Ologbon » [Suuratul-Jum'ah: 1]. Ati pe won a maa fi ori bale nitori titobi Re, Oba ti eyin Re gbon-un-gbon, so pe:

»
[18 :] «

« Nje iwọ kò wa ri pe dajudaju Olahun ni awon eni ti o wa ninu sanma ati awon eni ti n be lori ile ati oorun ati osupa ati awon irawo ati awon apata ati igi ati awon eranko ati opolopo ninu awon eniyan n fi ori bale fun bi? Beje ni opolopo ni iya je eto lori won » [Suuratul-Hajj: 18]. Koda awon eda wonyi n kirun fun Oluwa won, ni irun ti o ba won mu; Oba ti oruko Re ga so pe:

»
[41 :] «

« Iwo kò wa ri i ni pe dajudaju Olahun ni gbogbo

eni ti n be ninu sanma ati ile ati awon eye ti won te awon
iye won n se afomofun? Kaluku won l'o mo ona ikirun
fun [Olohun] ati fifi ogo fun Un » [Suuratun-Nuur: 41].

Ati pe ti ara re ba kere ninu eto re, ni ibamu pelu
ebubu Olohun ati eto Re, tori naa okan, fufuu mejeeji,
edo, ati gbogbo ara yoku ni won juwo-juse silu fun
Oluwa won, ti won si fi didari won le Oluwa won lowo...
nje ipinnu re ti isesa eyi ti a fun o ni esa se ninu re laarin
pe ki o gba Oluwa re gbo, ati ki o se aigbagbo si I, nje
ipinnu yii wa le je ohun ti o yapa, ti o si tako irin oloore
yii ninu aye ni ayika re, tabi ni ara re bi?.

Dajudaju eniyan onilaakaye yoo maa gbera re jinna
si ki o je pe oun ni eni ti o tapa, ti o si yapa, ninu
alagbalugbu aye nla ti o fe yii.

SISE ẸDA ENIYAN ATI SISE APỌNLE RẸ

Ọlọhun dajọ atida ẹda kan ti o lẹto si gbigbe aye yii, nitori naa ẹda naa ni eniyan; ati pe Hikmah -ogbon- Rẹ -mimo ni fun Un- gba pe ki ohun ti yoo fi se ẹda eniyan naa o jẹ ilẹ, O si bere si ni i se ẹda rẹ lati ara erofo, leyin naa ni O wa ya aworan rẹ lori aworan ti o dara, eyi ti eniyan wa lori rẹ yii; nitori naa nigba ti o dogba ni eni ti o pe ninu aworan rẹ, O fẹ si i lara ninu emi Rẹ, n l’o ba di eniyan kan ninu didogba ti o dara ju, o n gboro, o si n riran, o si n yi ara pada, o si n soro, n ni Oluwa rẹ ba fi i sinu ogba-idera -Al-janna- Rẹ, O si fi ohun ti o n bukaata lati mo nipa rẹ mo on, O si se gbogbo ohun ti o wa ninu ogba-idera yii ni eto fun un, O si ko fun un [lati de idi] igi kan soso -ni adanwo ati amiwo- ati pe O fẹ lati fi ipo rẹ ati aaye rẹ han, n l’O ba pa awon malaika lase pe ki won o fi ori bale fun un, n ni gbogbo awon malaika lapapo ba fi ori bale fun un, yatọ si esu ti o ko lati fi ori bale ni ti igberaga, ati orikunkun, n ni Oluwa ba binu si i, fun yiyapa si ase Rẹ, O si le e kuro ninu ike Rẹ, nitori pe o se igberaga si i, n ni esu ba toro ni odo Oluwa rẹ pe ki O jẹ ki emi oun o gun, ki O si lo oun lara di ojo igbende, n ni Oluwa rẹ ba lo o lara, O si mu ki emi rẹ o gun titi di ojo igbende, ati pe esu se ilara Aadama, “ki ọla Ọlọhun o maa ba a”, nigba ti a fun oun ati awon aromodomo rẹ ni ajulo lori rẹ, o si fi Oluwa rẹ bura pe oun yoo si gbogbo awon omo Aadama lona, ati pe oun

yoo maa wa ba wọn ni iwaju wọn, ati ni eyin wọn, ati ni apa ọtun wọn, ati ni apa osi wọn, afi awọn ẹru Olọhun, awọn ti a fọmọ, awọn olododo, awọn olupaya Olọhun, dajudaju Olọhun sọ wọn nibi ete esu, ati arekunda rẹ, ati pe Olọhun kilọ fun Aadama, “ki ọla Olọhun o maa ba a”, pe ki o sọra fun ete esu, n ni esu ba se iroyiroyi fun Aadama, “ki ọla Olọhun o maa ba a”, ati iyawo rẹ Hawwaa’u, ki o le baa yọ awọn mejeeji jade kuro ninu ogba-idẹra naa, ki o si le baa fi ohun ti a gbe pamọ si wọn ninu ihoho awọn mejeeji han wọn, o si bura fun awọn mejeeji pe dajudaju emi jẹ oluse-isiti fun eyin mejeeji, ati pe dajudaju Olọhun kò kọ fun yin lati jẹ ninu igi yii afi ki eyin mejeeji o ma baa di malaika, tabi ki ẹ ma baa jẹ ẹni ti yoo maa bẹ laelae.

Nitori naa awọn mejeeji jẹ ninu igi ti Olọhun kọ fun wọn lati jẹ yii, tori naa iya-ese ti o kọkọ jẹ wọn latari yiyapa si ase Olọhun ni pe ihoho awọn mejeeji han si wọn, n ni Oluwa wọn ba ran wọn leti nipa ikilọ Re, ti O se fun wọn nipa ete esu, n ni Aadama “ki ọla Olọhun o maa ba a”, ba tọrọ aforijin lodo Oluwa rẹ, O si dari jin in, O si gba ironupiwada rẹ, O si sa a leṣa, O si fi ọna mọ ọn, O si pa a lase pe ki o sọ kalẹ kuro ni ogba-idẹra ti n gbe lọ si ori ile, nigba ti o se pe oun ni ibugbe rẹ, ibẹ naa si ni ohun igbadun rẹ wa di igba kan, O si fun un niro pe lati ara rẹ ni a ti da a, ati pe ori rẹ naa ni yoo ti sẹmi, bẹ ni ori rẹ ni yoo ku si, ati pe lati inu rẹ ni a o ti gbe e dide.

Aadama “ki ɔla Ɖlɔhun o maa ba a” ba sɔ kalɛ lɔ si ilɛ, oun ati iyawo rɛ Hawwaa’u, n ni awɔn arɔmɔdɔmɔ awɔn mejeeji ba bɛrɛ si ni i pɔ, wɔn si n sin Ɖlɔhun ni ibamu pɛlu ohun ti O fi pa wɔn lasɛ, nigba ti o se pe anabi ni Aadama “ki ɔla Ɖlɔhun o maa ba a”.

Dajudaju Ɖlɔhun si ti fun’ni niro iroyin yii, Ɖlɔhun -mimɔ ni fun Un- sɔ pe:

[25-11 :]

« Ati pe dajudaju Awa ti da yin, lɛyin naa Awa si ya aworan yin, lɛyin naa A si sɔ fun awɔn malaika pe: Ɖ

fi ori bale fun Aadama. Wọn si fi ori bale, afi esu ni kò si ninu awọn ti wọn fi ori bale naa. Olòhun ni ki l'ò mu ọ ma fi ori bale nigba ti Mo pa ọ lasẹ? O ni: Emi dara ju u lọ, lati ara ina ni O da mi, O si da oun lati ara erupe. O ni: Sọ kalẹ kuro ninu re, kò tọ si ọ pe ki o maa se igberaga ninu re, nitori naa jade, dajudaju iwọ n bẹ ninu awọn eni-yepere. Esu ni: Lọ mi lara di ojo ti a o gbe wọn dide. Oluwa ni: Dajudaju iwọ n bẹ ninu eni ti a o lọ lara. Esu ni: Fun sise ti O se mi ni eni-anu, dajudaju n o maa jokoo de wọn ni oju-ona Re ti o tọ. Leyin naa dajudaju emi yoo maa wa ba wọn lati iwaju wọn, ati lati eyin wọn, ati lati owọ otun wọn, ati lati owọ osi wọn, O kò si ni i ri opolopo wọn ni oluse-ope. Oluwa sọ pe: Jade kuro ninu re ni eni-abuku ati ni eni ti a le jinna si ike -Olòhundajudaju eni ti o ba tele ọ ninu wọn, dajudaju Emi yoo fi yin kun ina Jahannama patapata. Ati pe iwọ Aadama, iwọ ati iyawo re, ẹ maa gbe inu ogba-idera naa, ki ẹ si maa je nibikibi ti o ba wu yin, sugbon ẹ kò gbodo sun mo igi yii, ki ẹ ma baa di ara awọn alabosi. Esu si ko iroyiroyi ba awọn mejeeji, ki o le fi ohun ti a bo fun awọn mejeeji ninu ihoho ara wọn han wọn. Esu si sọ -fun awọn mejeeji- pe: Oluwa eyin mejeeji kò kọ igi yii fun yin bi ko se pe ki eyin o maa baa di malaika meji, tabi ki ẹ maa bẹ ninu awọn ti wọn yoo maa bẹ gberekese -nibe-. O si bura fun awọn mejeeji pe: Dajudaju emi je afunni-nimoran-rere fun eyin mejeeji. O si mu awọn mejeeji sina

pèlu ẹtanjẹ. Tori naa nigba ti awọn mejeeji tọ igi naa wo, ihoho awọn mejeeji han si wọn, wọn si bẹrẹ si ni i fi -apa kan- ninu ewe ọgba-idẹra naa bo ara wọn, Oluwa awọn mejeeji si pe wọn pe: Njẹ Emi kò wa ti kọ fun yin nipa igi yii, ti Mo si sọ fun yin pe dajudaju ọta ti o han gbangbá ni esu jẹ fun eyin mejeeji bi?. Awọn mejeeji sọ pe: Oluwa wa, a ti se abosi fun ori ara wa, ti O kò ba si fi ori jin wa, ki O si se aanu wa, dajudaju a o bẹ ninu awọn eni ofo. Oluwa ni: Eyin mejeeji ẹ sọ kale, ki apa kan yin o maa jẹ ọta fun apa kan, ati pe ibugbe n bẹ fun yin ni ori ilẹ, ati igbadun titi igba diẹ. O ni: Ori rẹ ni ẹ o ti maa sẹmi, ati pe ibẹ ni ẹ o ku si, bẹẹ ni inu rẹ ni a o ti yọ yin jade » [Suuratul Aa'raaf: 11-25].

Nigba ti a ba si se akiyesi titobi dida ti Olọhun da eniyan yii, nigba ti O da a lori didọgba ti o dara ju, ti O si wọ ọ ni gbogbo ewu aponle ninu: Lakaaye, imọ, alaye, orọ sisọ, apejuwe, aworan daadaa, awọ alaponle, ara ti o dọgba, nini imọ pèlu wiwa ẹri ati irori, ati nini awọn iwa alaponle ati ajulo ninu: Daadaa sise, ati igbọrọ, ati igbafa, nitori naa iyatọ melòó l'ọ wa laarin ipo rẹ nigba ti o wa ni omi gbọlọgbọlọ ninu apo-ibi ti a fi i pamọ sibe, ati ipo rẹ nigba ti malaika yoo maa wọle tọ ọ ninu ọgba-idẹra -Al-janna- ti o jẹ ile-n-gbe ti laelae?.

[14 :] « »

« Ibukun ni fun Olọhun ti O da awọn ẹda Rẹ ni ọna ti o dara ju » [Suuratul Mu'uminuun: 14].

Nitori naa ilu kekere kan ni ile-aye, ati pe eniyan ni eni ti n gbe inu re, gbogbo onikaluku ni o si ko airoju nipa re, l'eni ti n gbiyanju lori anfaani re; beere ni gbogbo nnkan ni a ti se nitori anfaani eniyan ati bukaata re, tori naa awon malaika ti a fi so o, won n so o ni aarin oru ati ni osan, awon ti a si fi so ojo ati awon irugbin n gbiyanju nipa oro re, won si n sese to o, ati pe awon awowo fi ori ba ni ohun ti o gbafa ti n si n yipo pelu ohun ti o ni anfaani re ninu; ati pe oorun ati osupa ati awon irawo ohun ti a te ni ori ba ni won, ti won si n se isiro awon asiko re ati awon akoko re, ati sese atunse awon owo ounje re, beere ni a teri oju-orun ba fun un pelu afefe re ati ategun re, ati esu-ojo re ati eye re, ati ohun ti a ko pamọ sinu re, gbogbo aye isale naa ni a si te lori ba fun un, a da a nitori anfaani re, ile ati oke re, awon okun re ati awon odo sisan re kekেকে, awon eso re ati awon irugbin re, awon eranko re, ati gbogbo ohun ti o wa ninu re; gege bi Qlōhun -giga ni fun Un- ti so pe:

[34-32 :]

« Qlōhun ni Eni ti O sẹda awon sanma ati ile, O si N so omi kale lati ara esu-ojo, O si fi N mu awon eso jade ni ipese fun yin, O si tun te awon oko oju-omi lori ba fun

yin, ki o le maa rin lori okun p̄lu aṣ̄e R̄e, O si tun t̄e aw̄on odo sisan k̄ek̄ek̄e lori ba fun yin. O si tun t̄e oorun ati osupa lori ba fun yin ti aw̄on mejeeji n l̄o ni ̄ona w̄on [laiduro], O si t̄e oru ati ̄osan lori ba fun yin. O si fun yin ninu gbogbo ohun ti ̄e n t̄or̄o l̄ow̄o R̄e; ati pe ti eyin yoo ba ka idera Olohun, ̄e k̄o le ka w̄on tan, dajudaju eniyan j̄e alabosi alaimoore » [Suuratu Ibraahim: 32-34]. Ati pe o n b̄e ninu pipe sise aponle r̄e pe Olohun da gbogbo ohun ti n bukaata ninu is̄emi r̄e ti ile-aye, ati ohun ti n bukaata ninu aw̄on nnkan ti yoo gbe e de aw̄on ipo ti o ga ju ni ile ikeyin fun un; nitori naa O s̄o aw̄on tira R̄e kale fun Un, O si ran aw̄on ojise R̄e si i, ti w̄on n se alaye ofin Sharia Olohun fun un, ti w̄on si n pe e l̄o sidi r̄e.

L̄eyin naa O da fun un lati ara r̄e -eyi ni pe lati ara Aadama, ki ̄ola Olohun o maa ba a- iyawo kan ti yoo maa ri ifayabale ni ̄odo r̄e, ti yoo si maa gb̄o aw̄on bukaata adamo r̄e -ti ̄emi ati ti laakaye ati ti ara- ti yoo fi maa ri isinmi ati ibale-̄okan ati idurosinsin ni ̄odo r̄e, ati pe aw̄on mejeeji yoo maa ri ifayabale, itel̄orun, ife, ati aanu ninu pipade w̄on; tori pe a se akiyesi gbigb̄o bukaata enik̄ōkan w̄on ni ara ̄eni keji ninu agbegun ara ati ̄emi ati ̄op̄olo aw̄on mejeeji, ati ipade aw̄on mejeeji nitori atipile aw̄on iran tuntun, ati pe a fi aw̄on aanu ati aw̄on ifa-̄okan yii sinu ̄emi aw̄on mejeeji, ati pe a fi ifayabale ̄emi ati ti ̄op̄olo sinu ajosepo yii, ati isinmi fun ara ati ̄okan, ati idurosinsin fun igbesi-aye ati is̄emi, ati fifamora

won awon emi ati awon okan, ati ifayabale fun okunrin
ati obinrin ni dogba-n-dogba.

Ati pe Olahun se adayanri awon olugbagbo-ododo
laarin awon omọ eniyan, O si se won ni eni-Re, O lo won
fun titele tiE, won sise fun Un ni ibamu pelu ofin Sharia
Re, nitori ki won o le baa je eni ti o to si wiwa ni egbe
Oluwa won ninu ogba-idera -Al-janna- Re. O se esa
awon anabi ati awon ojise Re ati awon eni-Re ati awon ti
won ku si ori atigbe esin Re ga -Shahiidi- ninu won, ati
pe o ta won lore pelu eyi ti o ga ninu idera ti emi maa n
ri; eyi ti i se: Ijosin fun Olahun, ati titele tiE, ati biba A
sorọ ni jeeje, O si tun se adayanri won pelu awon idera
nla kan -eyi ti eni ti o yatọ si won kò le e ri i- ninu re ni
aabo, ibale-okan, ati oriire, koda eyi ti o tun tobi ju eleyii
lo ni pe won mo otito ti awon ojise mu wa, won si gba a
gbo lododo, ati pe O gbe pamọ fun won -ni ile ikeyin-
ohun ti o to si aponle Re -mimo ni fun Un- ninu idera ti
ki i tan, ati ere nla; yoo fi san won lesan igbagbo-ododo ti
won ni si I, ati afomọ won fun Un, koda yoo tun se
alekun fun won ninu ajulo Re.

IPO OBINRIN

Obinrin de aaye kan ti o ga ninu ẹsin Islam, eyi ti o se pe ẹsin kan ti o siwaju kò [mu un] debe ri, ti ijo kan ti n bo kò si le e ba a, tori pe dajudaju aponle ti Islam se fun eniyan kari okunrin ati obinrin ni odiwon kan naa, nitori naa won dogba niwaju awon idajo Olahun ni ile-aye nibi, gege bi o ti se je pe won tun dogba niwaju ẹsan Re ati ere Re ni ile ikeyin. Olahun t'O ga so pe:

[70 :]

« Ati pe dajudaju Awa ti pon awon omọ Aadama le » [Suuratul Israa'i: 70]. Oba ti O ga ni Olusoro, tun so pe:

[7 :]

« Awon okunrin ni ipin ninu ohun ti awon obi mejeeji ati awon ibatan [won] fi silẹ [leyin iku], awon obinrin naa si ni ipin ninu ohun ti awon obi mejeeji ati awon ibatan [won] fi silẹ [leyin iku] » [Suuratun-Nisaa'i: 7]. Olahun ti eyin Re gbọn-un-gbọn, tun so pe:

[228 :]

« Awon obinrin ni [lori awon oko won] iru ohun ti o je oranyan lori won [fun awon oko won] pelu daadaa » [Suuratul Baqarah: 228]. Olahun -mimọ ni fun Un- tun so pe:

:]

[71

« Awon onigbagbo-ododo l'okunrin ati awon

olugbagbo-ododo lobinrin, apa kan won je ore apa keji »
[Suuratut-Tawbah: 71]. Olahun -giga ni fun Un- tun so
pe:

[24 23 :]

« Ati pe Oluwa re pa a lase wi pe: E ko gbodo
josin fun nkan miran yato si Oun nikan, ki e si maa se
daadaa si awon obi [yin] mejeeji. Ti okan ninu won ba
dagba si o lowo tabi awon mejeeji, o ko gbodo se si
won, o ko si gbodo jagbe mo won, sugbon ki o maa ba
won soro alaponle. Ki o si re ara re sila fun won ni ti
aanu, ki o si maa so pe: Oluwa ke awon mejeeji gege bi
won ti re mi ni kekere » [Suuratu l-Israa'i :23, 24].
Olahun -giga ni fun Un- tun wi pe:

[195 :]

« Oluwa won si je ipe won pe: Emi ki yoo fi ise ti
enikan ninu yin se rare rara, yala okunrin tabi obinrin »
[Suuratu Aal Imraan: 195]. Olahun ti eyin Re gbun-un-
gbun, tun so pe:

[97 :]

« Enikeni ti o ba se daadaa ni okunrin tabi obinrin
ti o si je olugbagbo-ododo, dajudaju A O je ki o lo igbesi-

aye ti o dara, ati pe dajudaju A O san wọn ni ẹsan wọn pẹlu eyi ti o dara ju ohun ti wọn n se [nise] lọ » [Suuratun-Nahl: 97]. Ọba ti O ga ni Olusọṣọ, tun sọ pe:

[124 :] ﴿

« Ẹnikẹni ti o ba se daadaa ni ọkunrin tabi obinrin ti o si jẹ olugbagbọ-ododo, awọn wọnyi yoo wọ ọgba-idera -Al-janna- a ki yoo si se abosi ti o mọ bi eepo fẹfẹfẹ ara koro dẹbinu kan fun wọn » [Suuratun-Nisaa'i: 124].

Ati pe aponle ti obinrin ri ninu ẹsin Islam yii, kò ni afiwe ninu ẹsin kankan, tabi ilana kan, tabi ofin kan. Olaju ti awọn Roomu fi ọwọ si i pe ki obinrin o jẹ ẹru fun ọkunrin, kò si ni ẹtọ kankan bi i ti wu o ri, ati pe igbimọ nla kan se ipade ni Roomu, wọn si se iwadi nipa ọṣọ obinrin, wọn si pari si ori pe nnkan kan ti kò ni ẹmi ni obinrin, ati pe eyi l'ọ mu un ma jogun isẹmi ti ikeyin [ti ọrun], ati pe dajudaju ẹgbin ni i.

Ati pe ohun ti kò ni laari ni wọn ka obinrin si ni ilu Athens, n l'ọ mu wọn maa ta a, ti wọn si maa n ra a, ati pe ẹgbin kan ninu isẹ esu ni wọn ka a kun.

Beẹ naa ni awọn ofin India laelae gba pe: Arun ajakaye, iku, ina Jahiimi, oroo awọn ejo, ati ina, ni oore ju obinrin lọ; n l'ọ si mu ki ẹtọ rẹ ninu isẹmi o maa tan pẹlu titan ọjọ aye ọkọ rẹ -eni ti i se olowo rẹ- tori naa ti o ba ti ri ti wọn n jo oku ọkọ rẹ ni ina, nse ni yoo sọ ara rẹ

si inu ina rẹ, ati pe ti o ba kọ lati se bẹ, wọn yoo ko isẹbi ya a.

Sugbọn obinrin ninu ẹsin awọn Yahuudi -Judajudaju idajọ ti o wa nipa rẹ ninu Majemu Laelae lo bayii pe: « Mo fi aiya mi si i lati mo, on ati wadi, on ati se afeeri ogbọn ati oye, on ati mo iwa buburu were, ani ti were ati ti isinwin: Mo si ri ohun ti o koro ju iku lo, ani obinrin ti aiya rẹ ise idẹkun ati awọn, ati ọwọ rẹ bi ọbara ...» [Iwe Oniwasu, Ori: 7, Ẹsẹ: 25,26].

Eleyii ni bi obinrin ti ri ni aye atijọ, sugbọn ipo rẹ ni igba ti o wa ni agbedemeji ti atijọ ati ti iwoyi, ati ni ode-iwoyi, awọn isele ti n bọ wọnyi yoo se afihan rẹ:

Olukowe ọmọ Denmark Weith Kordsten se alaye ero sọsi catholic si obinrin pelu ọrọ rẹ t'ọ ni: « Amojuto fun obinrin ilu oyinbo -Europe- ni aarin igba ti o wa ni agbedemeji ti atijọ ati ti iwoyi kere gan-an, ni ibamu pelu ero ilana ti catholic, eyi ti o ka obinrin kun ẹda ti o wa ni ipele keji ». Ipade kan waye ni France ni ọdun 586 A.D. ti n se iwadi nipa ọrọ obinrin, ati pe nje eniyan ni i, tabi ki i se eniyan? Leyin iforowere awọn oni-ipade naa gba pe eniyan ni obinrin, sugbọn nse ni Ọlọhun da a nitori sisise-sin ọkunrin. Ati pe ofin ti ọgọrun meji ati metadinlogun ninu ofin France se alaye ohun ti n bọ yii: « Obinrin ti o loko -koda ki o se pe nini oko rẹ duro lori ipile sise ipinya laarin nnkan-ini rẹ ati nnkan-ini oko rẹ-kò to fun un pe ki o bun eniyan ni ebun, ati pe kò to pe ki

o si nnkan-ini rẹ nipo pada, tabi ki o dogo [nnkan kan], tabi ki o ni nnkan kan latari fifi nnkan miiran ropo rẹ, tabi lai kò fi nnkan kan ropo rẹ, [kò tọ ki o se gbogbo eleyii] lai kò jẹ pe okọ rẹ lowo ninu ipinnu naa, tabi ifohunsi rẹ ni ifohunsi ti o jẹ kikọ ».

Ni England Henry kejọ se kika Iwe Mimọ ni eewọ fun obinrin England, ati pe awon obinrin n bẹ titi odun 1850 A.D. l'eni ti won kò ka kun omọ orile-ede, bẹ ni won n bẹ titi odun 1882 A.D. l'eni ti kò ni eto omọ eniyan kankan.

Sugbon obinrin ode-iwoyi ni ilu oyinbo -Europe- ati Amerika ati ibomiran ti o yatọ si won ninu awon ilu ti o ni imọ ero, ẹda alainiye lori kan ti a n lo fun itaja ni i, nitori pe okan l'o jẹ ninu awon olupolongo ikede-oja, koda oro debi pe o bora rẹ si ihoho, nitori ki won o le baa ko oja naa si i niwaju ni adojuko ipolongo oja naa, ati pe won so ara rẹ, ati iyi rẹ, di eto pelu awon eto kan ti awon okunrin se lofin, nitori ki o le baa jẹ igbadun fun won ni gbogbo aye.

Ati pe won a maa ka a kun lopin igba ti o ba ti ni agbara lati fun'ni ati lati na ninu owọ rẹ, tabi ero rẹ, tabi ara rẹ, sugbon nigba ti o ba dagba, ti o si se afeku gbogbo eroja fifun'ni, awujọ naa pelu awon ti o wa ninu rẹ ati awon ile-ise rẹ yoo pa a ti, yoo si maa semi ni oun nikan ninu ile rẹ tabi ni awon ile iwosan ti awon oni-idaamu opolo.

Fi eleyii we -kò tilẹ le dọgba- ohun ti o wa ninu Al-Qur'aani alapọnle ninu ọrọ Ọlọhun t'O ga, pe:

:] ﴿ ﴾

.[71

« Awọn onigbagbo-ododo l'okunrin ati awọn olugbagbo-ododo lobinrin, apa kan wọn jẹ ọrẹ apa keji » [Suuratut-Tawbah: 71]. Ati ọrọ Ọba ti eyin Rẹ ga, t'o sọ pe:

.[228 :] ﴿ ﴾

« Awọn obinrin ni [lori awọn ọkọ wọn] iru ohun ti o jẹ ọranyan lori wọn [fun awọn ọkọ wọn] pẹlu daadaa » [Suuratul Baqarah: 228]. Ọlọhun ti O ga, ti O si gbọn-un-gbọn, tun sọ pe:

﴾

.[24 23 :] ﴿

« Ati pe Oluwa rẹ pa a lasẹ wi pe: Ẹ kò gbọdọ jọsin fun nnkan miiran yatọ si Oun nikan, ki ẹ si maa se daadaa si awọn obi [yin] mejeeji. Ti ọkan ninu wọn ba dagba si ọ lẹwọ tabi awọn mejeeji, o kò gbọdọ se si ọ wọn, o kò si gbọdọ jagbe mọ wọn, sugbọn ki o maa ba wọn sọrọ alapọnle. Ki o si rẹ ara rẹ silẹ fun wọn ni ti aanu, ki o si maa sọ pe: Oluwa kẹ awọn mejeeji gẹgẹ bi wọn ti re mi ni kekere » [Suuratu l-Israa'i :23, 24].

Ati pe nigba ti Oluwa re se aponle yii fun un, O se
alaye fun gbogbo awon eniyan lapapo pe dajudaju Oun se
eda re nitori ki o le maa je iya, aya, ati omo-iya lobinrin,
O si se awon ofin Sharia ti o je adayanri fun obinrin yato
si okunrin nitori eleyii.

HIKMAH -OGBON- TI O WA NINU SISE EDA ENIYAN

Orọ ti siwaju ninu eṣe orọ ti o siwaju pe dajudaju Qlọhun da Aadama, O si da aya re Hawwaa'u fun un, O si mu awon mejeeji gbe inu ogba-idera -Al-janna- leyin naa ni Aadama se Oluwa re, leyin eleyii ni o wa aforijin Re, nitori naa O gba ironupiwada re, O si fi ona mo on, O si pa a lasẹ pe ki o jade kuro ni ogba-idera naa, ki o si so si ile; Qlọhun -mimo ati giga ni fun Un- ni awon Hikmah -ogbon- ninu eleyii ni ohun ti awon laakaye yoo ko agara lati mo, ti awon ahon yoo si ko aare lati royin; ati pe a o se afihan nnkan kan ninu awon ogbon wonyi ninu awon iwoye ti n bo yii:

1- Pe Qlọhun -mimo ni fun Un- da eḍa nitori jijosin fun Un, ati pe oun ni opin ohun ti o titore re da a, Qlọhun -giga ni fun Un- so pe:

.[56 :] ﴿ ﴾

« Ati pe N ko da awon alujannu ati awon eniyan afi nitori ki won o le baa maa josin fun Mi » [Suuratu z-Zariyaat :56]. Ohun ti a mo si ni wi pe pipe ijosin ti a n wa latari sise eḍa naa ko le e waye ni ile idera ati ile bibe ti ko ni opin, sugbon nse ni yoo waye ni ile adanwo ati amiwo, sugbon ile bibe ainipekun, ile igbadun, ati idera ni oun, ki i se ile adanwo ati ipanilase.

2- Wi pe Qlọhun -mimo ni fun Un- fe lati yo awon anabi ati awon ojise ati awon eni-Re ati awon Shahiidi

kan ti yoo fẹran wọn, ti awọn naa yoo fẹran Re, nitori naa o fi wọn silẹ pẹlu awọn ọta Re, O si fi wọn se adanwo fun wọn, sugbọn nigba ti wọn fun Un lola [lori ohun-kohun], ti wọn si na awọn ẹmi wọn ati awọn nnkan-ini wọn nitori iyọnu Re ati ifẹ Re, wọn ri ninu ifẹ Re, ati iyọnu Re ati sisunmọ QN, ohun ti a kò le e ri rara lai kò se bẹẹ. Tori naa ipo ojise, ati ti anabi, ati ti kiku si oju-ona atigbe ẹsin Qlọhun ga, wa ninu awọn ipo ti o lola ju ni ọdọ Qlọhun, ati pe eniyan kò le e ri eleyii afi lati ara ọna ti Qlọhun -mimọ ni fun Un- se ni idajọ yii; nipa sisọ Aadama “ki ọla Qlọhun o maa ba a” ati awọn arọmọdọmọ rẹ kale.

3- Wi pe Qlọhun ni Qba Otitọ ti O han; ati pe Qba l’Eni ti I pase, ti I si I kọ fun’ni, ti I si I san ni lẹsan, ti I si I je ni ni iya ẹsa; bẹẹ ni A maa yepere ẹni, A si maa pọn’ni le, A maa gbe’ni ga A si maa rẹ’ni silẹ, tori naa ijoba Re -mimọ ni fun Un- se e ni idajọ pe ki O sọ Aadama ati awọn arọmọdọmọ rẹ si ile kan ti idajọ Qba yoo ti maa je lilo lori wọn, leyin naa ni yoo wa ko wọn kuro lọ si ile kan, ti yoo ti san wọn ni ẹsan lori awọn ise wọn.

4- Wi pe Qlọhun da Aadama “ki ọla Qlọhun o maa ba a”, lati ara ẹkunwọ kan lati inu gbogbo ile, bẹẹ ni daadaa ati eyi ti kò dara n bẹ ninu ile, lile ati ẹrọ si wa ninu rẹ pẹlu, nitori naa Qlọhun -mimọ ni fun Un- mọ daju pe o wa ninu awọn arọmọdọmọ Aadama “ki ọla Qlọhun o maa ba a” ẹni ti kò lẹtọ lati ba A gbe ile Re, n ni O se sọ

o kalẹ si ile kan ti yoo ti yo ẹni-rere ati ẹni-buburu, leyin naa l'O wa ya won -mimo ni fun Un- si ototo pelu ile meji, nitori naa O se awon ẹni-rere ni ẹni egbe Re ati oluba A gbe, O si se awon ẹni-buburu ni ẹni-ile-oriibu, ile awon ẹni-buburu.

5- Wi pe Olohun -mimo ni fun Un- ni awon oruko ti o dara ju, ninu awon oruko Re si ni: Al-Gafuur: Alaforijin, Ar-Rahiim: Olukeni, Al-Afuwwu: Alamojukuro, Al-Haliim: Alamumora ... dandan si ni ki awon oripa awon oruko wonyi o han, n ni Hikmah -ogbon- Re -mimo ni fun Un- se da a lejo pe ki Aadama "ki ọla Olohun o maa ba a" ati awon aromodomo re o so kalẹ si ile kan ti oripa awon oruko Re ti o dara ju yoo ti han si won; ki O le maa se aforijin fun ẹni ti O ba fe, ki O si maa ke ẹni ti O ba fe, ki O si maa se amojukuro fun ẹni ti O ba fe, ki O si maa se afarada fun ẹni ti O ba fe, ati beẹ beẹ lo ninu hihan oripa awon oruko Re ati awon iroyin Re.

6- Wi pe Olohun da Aadama "ki ọla Olohun o maa ba a" ati awon aromodomo re lati ara agbegun kan ti o gba rere ati aburu, ti o si ro mo olupepe ifekufe okan ati arito -Fitina- ati olupepe laakaye ati imo, nitori naa Olohun -mimo ni fun Un- da laakaye ati ifekufe okan si i lara, O si gbe awon mejeeji dide ni olupepe lo sidi ohun ti won maa n bi nitori ki erongba Re o le baa se, ati nitori ki ogo Re ninu ogbon Re ati motomoto Re o le baa han si

awon eru Re, ati ike Re ati daadaa Re ati aanu Re ninu ijoba Re ati akoso Re; n ni ogbon Re se da a lejo pe ki O so Aadama “ki ola Olahun o maa ba a” ati awon aromodomo re kale wa si ile, nitori ki idanwo naa o le baa pe, ki awon oripa ipalemọ eniyan fun awon olupepe wonyi ati jije won nipe o le baa han, ati sise aponle re tabi titenbelu re ni ibamu pelu eleyii.

7- Wi pe gbigba ohun ti o pamọ gbọ ni igbagbo ti o sanfaani, sugbon gbigba awon ohun ti a n ri gbọ, gbogbo eniyan ni yoo gba a gbọ ni ojo igbende, iba se pe ile idera ni a da won si ni, won ki ba ti ri agbega nini igbagbo si ohun ti o pamọ, eyi ti adun maa n keyin re, ati aponle ti i maa n sele nitori nini igbagbo si ohun ti o pamọ, eyi l’O mu Un so won kale si ile kan ti aaye yoo ti wa fun nini igbagbo won si ohun ti o pamọ.

8- Wi pe Olahun -mimo ni fun Un- fe lati ti ara eleyii mo awon erusin Re ti O se idera Re le lori ni idera Re ti o pe, ati odiwon re, ki won o le baa je eni ti yoo tobi ju ni ife ati ope, ati eni ti yoo tobi ju ni jije badun ohun ti O fun won ninu awon idera naa, nitori naa Olahun -mimo ni fun Un- fi ohun ti O fi oju awon ota Re ri, ati ohun ti o pese kale fun won ninu iya han won, O si fi sise adayanri ti won pelu eyi ti o ga ju ninu awon orisirisi idera han won, nitori ki idunnu won o le baa lekun, ki ayọ won o si le baa pe, ki idunnu won o si le baa tobi, n l’o mu ki eleyii o maa be ninu pipe idera Re ati ife Re lori won, n

I’o mu un ma si aniani kan nipa sisọ wọn kalẹ wa si ile, ati sise idanwo fun wọn ati sisa wọn lẹsa, ati fifi eni ti O ba fẹ ninu wọn se kongẹ ni ti ikẹ lati ọdọ Rẹ ati ajulo, ti O si pa eni ti O ba fẹ ninu wọn ti ni ti Hikmah -ogbọnkani lati ọdọ Rẹ ati isedeede. Oun ni Ọba Oni-mimọ, Ọlọgbọn.

9- Wi pe Ọlọhun fẹ ki Aadama “ki ọla Ọlọhun o maa ba a” ati awọn arọmọdọmọ rẹ o pada si inu rẹ, ni igba ti awọn yoo wa ninu awọn ipo ti o dara ju, nitori naa o mu wọn tọ wahala ile-aye wo, ati ibanujẹ rẹ, ati idaamu rẹ, ati awọn isoro rẹ siwaju rẹ, ohun ti yoo mu ki bibabara wiwo ibẹ wọn ni ile ikẹyin o tobi ni ọdọ wọn, nitori pe dajudaju daadaa atodijẹ ni i fi atodijẹ rẹ han.

Lẹyin ti mo ti se alaye ibere eniyan tan, o dara pe ki a se alaye bukaata rẹ si ẹsin ododo.

BUKAATA AWỌN ENIYAN SI ẸSIN

Bukaata awọn eniyan si ẹsin tobi ju bukaata wọn si ohun ti o yatọ si i lọ ninu awọn ohun kò see ma ni ti isẹmi, tori pe dajudaju dandan ni ki eniyan o mọ awọn aaye iyọnu Ọlọhun -mimọ ni fun Un- ati awọn aaye ibinu Re, ati pe dandan ni gbigbera-n-lẹ lati fa anfaani rẹ je fun un, ati igbera-n-lẹ lati ti inira rẹ danu, beẹ ni ofin Sharia ni i maa n se iyatọ laarin awọn isẹ ti o se anfaani ati eyi ti i maa n ni'ni lara, oun si ni isedeede Ọlọhun lori awọn eda Re, ati imọlẹ Re laarin awọn ẹru Re. Nitori naa kò see se fun awọn eniyan lati sẹmi lai kò si ofin kan ti wọn yoo maa fi se iyatọ laarin ohun ti wọn o maa se ati ohun ti wọn o maa fi sile.

Nigba ti eniyan ba si ni erongba kan, dandan ni ki o mọ ohun ti n fẹ, ati pe nje alanfaani ni i fun un bi tabi aninilara? Sé yoo tun oun se ni, tabi yoo ba oun je?. Beẹ ni apa kan ninu awọn eniyan le mọ eleyii pẹlu adamọ wọn, omiran wọn si le mọ ọn pẹlu wiwa ẹri fun lati ara laakaye wọn, ati pe apa kan wọn si le ma mọ ọn afi pẹlu afihan awọn ojise, ati alaye wọn, ati ifinimona wọn, fun wọn.

Tori naa gbogbo bi awọn ilana gbigba ohun ti a n ri nikan gbọ eyi ti o je ti aigba Ọlọhun gbọ ba ti le wu ki o kọ to, ati bi o ti le wu ki wọn o se e losọ to, ati gbogbo bi awọn ero ati awọn aforihun o pọ to, wọn kò le e rọ onikaluku lọrọ kuro nidi ẹsin ti o dọgba rara, ati pe wọn

kò le e gbọ awọn bukaata ẹmi, ati ti ara, koda bi eniyan ba ti n wọ inu ogbun rẹ ni yoo maa mọ daju pe kò le e fi aabo ta oun lọrẹ, kò si le e tan ongbẹ oun fun oun, ati pe kò si ibusalọ kuro lọdọ rẹ yatọ si ẹsin otitọ. Aransat Riinaan sọ pe: « Dajudaju ohun ti o rọrun ni ki gbogbo ohun ti a fẹran o di ofoo, ki ominira lilo laakaye, ati imọ, ati rirọ nnkan o si bajẹ, sugbọn kò see se ki sise ẹsin o parẹ, koda yoo sẹku ni awijare ti n sọ nipa bibajẹ ilana gbigba ohun ti a ri nikan gbọ, eyi ti n fẹ lati se eniyan mọ inu awọn ihagaga aleebu ti isemi ori ilẹ »^[1].

Muhammad Fariid Wajdi si sọ pe: « Kò see se ki ero sise ẹsin o parẹ, nitori pe dajudaju oun ni o ga ju ninu ohun ti ẹmi maa n fi lọ si ọdọ rẹ, ati eyi ti o ni aponle ju ninu awọn aanu rẹ, ki a ma sẹsẹ ti i sọ nipa fifi ẹmi kan ti i maa n gbe eniyan lori soke, koda fifi yii yoo maa lekun, tori naa adamọ sise ẹsin yoo maa wa ba eniyan, lopin igba ti o ba ti jẹ onilaakaye, ti i fi n mọ ẹwa ati ailẹwa, ati pe adamọ yii yoo maa lekun ni ara rẹ ni odiwọn bi ọye rẹ ba ti se n ga, ati bi imọ rẹ ba ti se n dagba »^[2].

Nitori naa ti eniyan ba jinna si Oluwa rẹ, bi ọye rẹ ba ti ga to ati bi oferefe imọ rẹ ba ti fẹ to, ni yoo ti mọ bi aimọkan oun nipa Oluwa oun ti to ati ohun ti o jẹ ọranyan fun Un, ati aimọ nipa ara rẹ ati ohun ti yoo se e lanfaani ati ohun ti yoo ba a jẹ, ti yoo si mu un se oriire, ati eyi ti

[¹] Wo Al-Diin ti Muhammad Abdullah Daraaz, oju ewe: 87.

[²] Wo iwe ti a wi saaju, oju ewe: 88.

yoo mu un se oriibu, ati pe aimokan re nipa awon eyi ti o we ninu imo ati awon eyokokan re, gege bi imo awon awowo ati ona awon irawo, ati imo ero olupolo ati ibukorijosi agbara ati ohun miran, igba yii ni awon eda yoo pada kuro lati ipele etanje ati igberaga lo si idi iteriba ati igbafa, ti yoo si ni adisokan pe Oni-mimo, Ologbon kan N be leyin awon imo, ati pe Eleda, Alagbara kan N be leyin eda, ati pe ododo yii yoo mu ki oluse iwadi ti o je oluse-dogba o ni igbagbo-ododo si ohun ti o pamo ni dandan, yoo si mu un gbafa fun esin ti o to, ati didahun ipe adamo, ati imo inu ti o je ti adamo ... ati pe ti eniyan ba pa eleyii ti adamo re yoo baje, yoo si subu si ipo eranko alailesoro.

Ati pe a o ri i mu jade ninu eleyii pe sise esin -eyi ti o fi eyin ti sise Olohun ni okan pelu Tawhiid, ati sisin IN ni ibamu pelu ohun ti O se lofin- ohun ko se e ma ni ni i fun isemi, nitori ki eniyan o le baa ti ara re mu ijosin re fun Olohun, Oluwa gbogbo eda se, ati nitori atiri oriire Re, ati lila Re, nibi iparun, wahala, ati oriibu ni ile mejeeji, ati pe ohun ko se e ma ni ni i fun pipe agbara ti opolo ninu eniyan; tori naa pelu re nikan ni yoo fi ni laakaye ti yoo yo kikundun re, ati pe lai ko si i, ko ni i le ri awon ohun ilepa re ti o ga ju.

Ohun ni ohun ko see ma ni fun sise afomo emi, ati sise atunse agbara okan, nigba ti o se pe awon aanu ti o dara a maa ri aaye ti o fe ninu esin, ati ibumu ti orisun re

ki i gbẹ, eyi ti yoo ti maa ri ohun ti n wa.

Ohun ni ohun kò see ma ni lati pe agbara erongba, latari ohun ti yoo fi se atileyin fun un ninu awon ohun ti i maa n mu ni gbera, ti i si maa n ta eniyan nidi kan; a si maa daabo bo won pelu awon ohun ti a fi maa n se atako fun awon ohun ti i maa n mu'ni so ireti nu, ti i si maa n mu'ni jakan.

Nipa beẹ, ti enikan ba wa ti n so pe: Dajudaju olubaniyanse ni eniyan ninu adamo re, o ye ki awa naa o so pe: « Dajudaju olusesin ni eniyan ninu adamo re ». Nitori pe agbara meji ni eniyan ni: Agbara imo irori, ati agbara erongba, beẹ ni oriire re ti o pe ro mo pipe agbara re mejeeji, ti imo, ati ti erongba. Ati pe pipe agbara imo ko ni i sele afe pelu mimo ohun ti n bo yii:

1- Mimo Olohun, Eleda, Oluroniṣoro, Eni ti O da eniyan nigba ti ko je nnkan kan, ti O si da idera Re bo o.

2- Mimo awon oruko Olohun, ati awon iroyin Re, ati ohun ti o je oranyan fun Un -mimo ni fun Un- ati oripa awon oruko wonyi lori awon eru Re.

3- Mimo ona ti i maa n gbe eniyan lo si odo Re -mimo ni fun Un-.

4- Mimo awon ikuna ati awon isoro ti i maa n di eniyan lona atimo ona yii, ati ohun ti i maa n gbe eniyan lo sidi re ninu awon idera nla.

5- Mimo emi ara re ni paapaa mimo, ati mimo ohun ti n bukaata, ati ohun ti yoo tun un se tabi ti yoo ba

a je, ati mimọ ohun ti o se akojopo re ninu awon daadaa ati awon abuku.

Nitori naa pelu mimọ awon nnkan marun-un yii ni eniyan yoo pe agbara re ti imo, ati pe pipe agbara ti imo ati ti erongba ko le e sele afe pelu sise amojuto awon iwọ Qlohun -mimọ ni fun Un- lori eru, ati sise e ni ti afomọ, ati ododo, ati isiti, ati titele ilana Re, ati ni ti riri idera Re ti O se le e lori, beje ni ko si ona kan lati pe awon agbara mejeeji yii afe pelu iranlowo Re, nitori naa o ni bukaata lo sidi pe ki O fi ona mo on lo si oju-ona ti o to, eyi ti o fi awon eni-Re mona lo sidi re.

Leyin ti a ti mo pe dajudaju esin otito ni atileyin ti Qlohun fun olokan-o-ojokan awon agbara ti emi, -bakan naa- esin naa tun ni ewu irin ti i maa n daabo bo awujo, idi ni pe isemi awon eniyan ko le e duro afe lori iranra-eni-lowo laarin awon ero re, ati pe iranra-eni-lowo yii ko le e sele afe pelu eto kan ti yoo maa to ajosepo won, ti yoo si maa la awon oranyan won; ti yoo si maa so awon eto won, ati pe eto yii ko le e roro kuro lodu ijoba kan ti o je agbeni-nija, aderubani, ti yoo maa le emi jinna si tite eto naa mole, ti yoo si maa se e ni ojokoro nipa sisọ o, ti yoo si mu ki bibabara re o be ninu awon okan, ti yoo si maa ko tite awon iyi re mole. Nje ki ni ijoba yii? Mo fo esi pe: Ko si agbara kan lori ile ti o fi agagbaga pelu agbara sise esin, tabi ti o sunmo on nipa sise onigbowo sise aponle eto naa, ati sise agbateru ki awujo o di mora

won, ki eto re o si duro sinsin, ki awon okunfa isinmi, ati ti ifayabale o si papo ninu re.

Asiri eleyii ni pe eniyan yato si awon eda ti n semi yoku, nipa pe awon isipopada re ati awon isesi re eyi ti n se pelu esa re, nnkan kan ti ko se e gbọ, ti ko si se e ri ni n se oludari re, nnkan naa ko si je nnkan kan bi ko se adisokan ti igbagbo-ododo ti n se atunse emi, ti i si n se afomọ awon orike. Nitori naa eni ti a n dari titi laelae pelu adisokan ti o dara tabi eyi ti ko dara ni eniyan, tori naa ti adisokan re ba ti dara gbogbo nnkan ni yoo dara lara re, ti o ba si baje gbogbo nnkan l'o baje.

Adisokan, ati igbagbo-ododo, mejeeji ni oluse-akiyesi ti ara eni, ati pe awon mejeeji -gege bi a ti n se akiyesi ni ara awon eniyan lapapo- orisi meji ni won:

- Nini igbagbo si iyi ajulo, ati aponle eniyan, ati ohun ti o jo beje ninu awon itumọ ti o ga, eyi ti oju maa n ti awon emi ti o ga lati tako awon ohun ti i maa n pe ni lo sidi re, koda bi a gba a kuro lowo awon oranyan ti ode, ati awon isinmi ti nnkan ile-aye.

- Ati nini igbagbo si Olohun -mimo ati giga ni fun Un- ati pe dajudaju Olufajusi awon ohun ti o pamọ ni I, O mo ikoko ati ohun ti o pamọ gan-an, ofin Sharia n gba agbara ijoba re lati ara ase Re ati kiko Re, ti awon ifura si i maa n gbina pelu titiju Re, yala ni ti nini ife Re tabi ni ti iberu Re, tabi nitori mejeeji lapapo ... ko si si aniani pe iru igbagbo yii ni o ni agbara ju ninu orisi mejeeji ni ijoba

lori ẹmi eniyan, ati pe oun ni o le koko ju ninu mejeeji ni atako fun awon iji lile ti ifekufe okan ati yiyipada awon igborandun okan, beẹ ni oun ni o yara wole ju si awon okan gbogbo eniyan ati ti awon ẹni-pataki.

Nitori idi eleyii ni ẹsin se je abaya-gbaagbaa ti o loore ju fun dide ibasepo laarin awon eniyan lori awon ofin isedeede ati ododo, eyi lo si mu un je ohun ti ko see ma ni fun awujo; nitori naa ko si iyalenu ti ẹsin ba bo si aaye okan ninu ara lara ijo.

Ati pe ti ẹsin lapapo ba je ohun ti o ni ipo yii, ti o si je pe ohun ti a n ri ni oni yii ni pipo awon ẹsin ati awon ilana ninu ile-aye yii, ati pe o ri pe gbogbo ijo ko kan n dunnu pelu ohun ti won ni lesin, won si n di i mu, nje ewo ni ẹsin otito, eyi ti yoo mu ki ẹmi eniyan o ri ohun ti n wa? Ati pe ki ni awon ofin ti yoo mu ni mo ẹsin otito?.

AWỌN OFIN TI YOO MU ENIYAN MỌ ẸSIN OTITỌ

Gbogbo oni-ilana kan a maa ni adisọkan pe ilana oun ni otitọ, ati pe gbogbo awọn olutele ẹsin kan a maa ni adisọkan pe ẹsin awọn ni ẹsin ti o dara ju, ati ọna ti o duro sinsin ju. Ati pe nigba ti o ba bi awọn olutele awọn ẹsin eke, tabi awọn olutele awọn ilana ti eniyan, ti o jẹ atọwọda leere nipa ẹri lori awọn adisọkan wọn; wọn yoo maa se ẹri pelu pe awọn ba awọn baba awọn lori oju-ọna kan, ori awọn oripa wọn si ni awọn n tọ, leyin naa wọn a maa sọ awọn itan kan, ati awọn iroyin kan ti ọna ti wọn gba wa kò gun rege; ati pe awọn ohun ti wọn ko sinu kò bọ lẹwọ awọn abuku ati alebu, wọn a si maa gbe ara le awọn iwe kan ti wọn jogun, eyi ti a kò mọ ẹni ti o sọ ọ [lọrọ], tabi ẹni ti o kọ ọ, tabi ede wo ni wọn fi kọ ọ ni akọkọ, tabi ilu wo ni a ti ri i; kò tilẹ jẹ nnkan kan bi kò se ohun ti a ropọ mọra wọn, ti a wa kojo, ti o wa tobi, ti awọn ti wọn de leyin si jogun rẹ, lai kò se iwadi-ijinle kan ti yoo mu'ni mọ ọna ti o gba wa, ti yoo si se ayẹwo ohun ti o ko sinu.

Ati pe awọn iwe ti a kò mọ nipa wọn wọnyi, ati awọn iroyin, ati awokose ti afoju yii, kò tọ ki o jẹ awijare ninu ọrọ awọn ẹsin, ati awọn adisọkan. Tori naa nje ohun otitọ ni gbogbo awọn ẹsin eke, ati awọn ilana ti o jẹ ti awọn eniyan wọnyi, tabi ibajẹ?.

Kò see se ki o jẹ pe gbogbo rẹ wa lori otitọ, nitori

pe ọkan soso ni otitọ, ki i pọ, bẹẹ ni kò see se pe ki gbogbo awọn ẹsin eke, ati awọn ilana ti o jẹ ti eniyan wọnyi o jẹ pe lati ọdọ Ọlọhun ni wọn ti wa, tabi ki o jẹ ododo; tori naa ti awọn ẹsin ba pọ -ti otitọ si jẹ ọkan- nje ewo ninu rẹ ni otitọ? Tori idi eleyii, dandan ni ki a mọ awọn ofin kan ti a o maa fi mọ ẹsin ododo yatọ si ẹsin ibajẹ, nitori naa ti a ba ti ri awọn ofin wọnyi ti o dogba lori ẹsin kan, a o mọ daju pe oun ni otitọ, ati pe ti awọn ofin wọnyi, tabi ọkan ninu wọn ba ti daru lori ẹsin kan, a o mọ daju pe ibajẹ ni i.

Awọn ofin ti a o maa fi mọ iyatọ laarin ẹsin otitọ ati ẹsin ibajẹ:

Alakọkọ ni pe: Ki ẹsin naa o jẹ pe ọdọ Ọlọhun l'ọ ti wa, ki O sọ ọ kalẹ gba ọwọ malaika kan ninu awọn malaika Rẹ, fun ojise kan ninu awọn ojise Rẹ, ki o le baa fi jise fun awọn eru Rẹ; nitori pe ẹsin otitọ ni ẹsin Ọlọhun, ati pe Ọlọhun -mimọ ni fun Un- ni Ẹni ti I maa N san ni leṣan, ti yoo si se isiro fun awọn ẹda ni ojo igbende lori ẹsin ti O sọ kalẹ fun wọn. Ọlọhun t'O ga so pe:

.[163 :] ❧

« Dajudaju Awa ranṣe si ọ geṣe bi a ti se ranṣe si Nuuhu, ati awọn anabi leyin rẹ, A si tun ranṣe si Ibraahim, ati Ismaa'i'iil, ati Ishaq, ati Ya'aquub, ati

awon aromodomo [re], ati Isa, ati Ayyuub, ati Yuunus, ati Haaruun, ati Sulaiman, A si fun Daawuuda ni Zabuura » [Suuratun-Nisaa'i: 163]. Olohun -mimo ni fun Un- tun so pe:

»
[25 :] «

« Ati pe Awa ko ran ojise kan nise siwaju re, afi ki A ranse si i pe dajudaju ko si o ba kan ti o to lati josin fun lododo yato si Emi, nitori naa e maa sin Mi » [Suuratul-Anbiyaa': 25]. Lori eleyii, esin yowu ti enikan ba mu wa, ti o si fi i ti si odo ara re yato si odo Olohun, ko si ibuyesi pe esin ibaje ni i.

Elekeji ni: Ki o maa pepe lo sidi sise Olohun -mimo ni fun Un- ni o kan soso ninu ijosin, ati sise ebo sise si Olohun ni eewo, ati sise awon okunfa ti i maa n fa ni lo sidi re leewo, tori pe ipepe lo sidi sise Olohun ni aaso -Tawhiid- ni ipile ipepe gbogbo awon anabi ati awon ojise, ati pe gbogbo anabi kookan l'o so fun awon ijore pe:

»
[73 :] «

« E maa sin Olohun, e ko ni olohun kan yato si I » [Suuratul Aaraaf: 73]. Nitori naa esin yowu ti o se akojopo sise ebo si Olohun sinu, ti o si n fi eni ti o yato si Olohun bi anabi kan, tabi malaika kan, tabi woli kan, se orogun fun Un, esin ibaje ni i, koda bi awon eni ti n se e fi ara won ti si odo anabi kan ninu awon anabi.

Èlẹ̀kẹ̀ta ni: Ki o jẹ ohun ti o ɔgba pẹlu awọn ipilẹ ti awọn ojise Ọlọhun pepe lo sidi re; ninu ijosin fun Ọlọhun ni Oun nikan, ati ipepe lo si oju-ona Re, ati sise ebọ sise ni eewo, ati sise awọn obi mejeeji, ati pipa emi lai to o, ati sise awọn ibaje ni eewo; eyi ti o han ninu re ati eyi ti o pamọ. Ọlọhun -giga ni fun Un- so pe:

»
[25 :] «

« Ati pe Awa kò ran ojise kan nise siwaju re, a fi ki A ranse si i pe dajudaju kò si o ba kan ti o to lati josin fun lododo yatọ si Emi, nitori naa e maa sin Mi » [Suuratul-Anbiyaa': 25]. Oba ti eyin Re gbọn-un-gbọn, tun so pe:

»
[151 :] «

« So pe: E wa ki n ka ohun ti Oluwa yin se leewo le yin lori -fun yin- pe: E kò gbodo fi nnkan kan se orogun pẹlu Re, ki e si maa se daadaa si awọn obi [yin] mejeeji, e kò si gbodo maa pa awọn omọ yin nitori osi, Awa ni A O maa pese fun eyin ati awọn, e si ma se maa sun mo awọn ibaje eyi ti o han ninu won ati eyi ti o pamọ; e si ma se maa pa emi ti Ọlọhun se pipa re leewo a fi pẹlu ododo, awọn wonyi ni O fi pa yin lase; ki e le baa se laakaye » [Suuratu l'An'aam :151]. Ọlọhun t'O ga tun so pe:

[45 :]

« Si beere ni ọdọ awọn ti A ti ran niṣe siwaju re ninu awọn ojise Wa. Nje Awa wa se ọlọhun miiran kan leyin Oba Alaanutulọ ti won yoo maa sin bi? » [Suuratuz Zukhruf: 45].

Ẹlẹkẹrin ni: Ki o ma je ohun ti o tako ara re, ki apa kan re o si ma se je ohun ti o yapa si omiran, nitori naa ki o ma se pa nnkan kan lase, leyin naa ki o tu u ka pelu ase miiran, ki o si ma se nnkan kan leewo, leyin naa ki o se ohun ti o jo o ni eto lai ko nidi, ki o si ma se se nnkan kan ni eewo, tabi ki o se e ni eto fun awon eniyan kan, leyin naa ki o se e ni eewo fun awon miiran. Olohun-giga ni fun Un- so pe:

[82 :]

« Won ko wa ni ronun nipa Al-Qur'aani ni? Bi o ba je pe lati ọdọ eni ti o yatọ si Olohun l'o ti wa ni, dajudaju won o ba ri ọpọlọpọ iyapa-oro ninu re » [Suuratun-Nisaa'i: 82].

Ẹlẹkarun-un ni: Ki esin naa o se akojopo ohun ti yoo maa so esin awon eniyan, iyi won, nnkan-ini won, awon emi won, ati awon aromodomo won fun won, pelu ohun ti n se ni ofin ninu awon ase ati awon ohun ti n ko, ati awon ihanileti [re], ati awon iwa ti yoo maa so awon ohun akotan marun-un wonyi.

Elẹkẹfa ni: Ki ẹsin naa o jẹ iḳẹ fun awọn ẹda nibi abosi awọn ẹmi wọn, ati abosi apa kan wọn si omiran, yala abosi yii jẹ ti titẹ awọn ẹto mọlẹ ni o, tabi dida gbe ọwọ le awọn oore, tabi pelu ki awọn ẹni-nla o maa si awọn ẹni-yepere lona, Ọlọhun -giga ni fun Un- sọ l'Eni ti N fun'ni niroyin nipa aanu ti Tawraata -Majemu Laelae-ti O sọ kalẹ fun Musa “ki ọla Ọlọhun o maa ba a” kojo sinu pe:

[154 :]

« Nigba ti ibunu naa si roḳẹ fun Musa, o gbe awọn walaa naa, imona ati aanu si n bẹ ninu akosile re fun awọn ẹni ti wọn n beru Oluwa wọn» [Suuratul-A'araaf: 154]. Ọlọhun -mimo ni fun Un- tun sọ l'Eni t'O N fun'ni niroyin nipa riran Anabi Isa “ki ọla Ọlọhun o maa ba a” nise pe:

[21 :]

« Ati nitori ki A le baa se e ni arisami fun awọn eniyan ati aanu » [Suuratu Maryam: 21]. Oba ti eyin Re gbọn-un-gbọn, tun sọ nipa Anabi Saalih, “ki ọla Ọlọhun o maa ba a”, pe:

[63 :]

« O sọ pe: Eyin eniyan mi, E fun mi niroyin, nje ti mo ba jẹ ẹni ti o wa lori alaye lati ọdọ Oluwa mi, ti O si fun mi ni iḳẹ lati ọdọ Re..? » [Suuratu Huud: 63]. Ọlọhun

ti O ga ni Olusoro, tun so pe:

] ﴿

.[82 :

« Awa N so ohun ti o je iwosan kale ninu Al-Qur'aani ati ike fun awon onigbagbo-ododo » [Suuratul-Israa'i: 82].

Elekeje ni: Ki o se akojopo ifinimona lo sidi ofin Olohun, ati fifi eniyan mona lo sidi erongba Olohun lori re, ati fifun un ni iroyin nipa ibo l'o ti wa, ati pe ibo ni ibupadasi re? Olohun -giga ni fun Un- so l'Eni ti N fun'ni niroyin nipa Tawraata -Majemu Laelae- pe:

.[44 :] ﴿ ...

« Dajudaju Awa ti so At-Tawraata kale, imona wa ninu re ati imole » [Suuratul-Maa'idah: 44]. Olohun ti oro Re ga, tun so nipa Injiila -Bibeli- pe:

.[46 :] ﴿

« Awa si fun un ni Injiila -Bibeli- imona wa ninu re ati imole » [Suuratul-Maa'idah: 46]. Olohun ti eyin Re gbun-un-gbun, tun so nipa Al-Qur'aani alaponle pe:

:] ﴿

.[33

« Oun ni Eni ti O ran Ojise Re pelu imona, ati esin ododo » [Suuratut-Tawbah: 33]. Ati pe esin otito ni eyi ti o se akojopo ifinimona lo sidi ofin Olohun, ti yoo si maa mu ki emi o ni aabo, ati ifayabale, nigba ti o se pe yoo maa le gbogbo iroyiroyi jinna si i, ti yoo si maa fo esi

kan, pe:

[30 :]

« Eyin eniyan wa, dajudaju awa gbọ tira kan ti a sọ kalẹ leyin Musa, ti o n jẹri ododo fun ohun ti o ti siwaju rẹ, o n fi'ni mọna lọ sibi otitọ ati si oju-ona ti o tọ » [Suuratul-Ahqaaf: 30]. Nitori naa kò ni i maa pe wọn lọ sibi ohun ti oriibu wọn wa ninu rẹ. Olohun -giga ni fun Un- sọ pe:

[2-1 :]

« Tọọ Haa. A kò sọ Al-Qur'aani yii kalẹ fun o ki o le ba se oriibu » [Suuratu Tọọ Haa: 1-2]. Kò si gbọdọ maa pa wọn lasẹ pẹlu ohun ti iparun wọn wa ninu rẹ. Olohun -giga ni fun Un- sọ pe:

[29 :]

« E kò si gbọdọ pa ara yin, dajudaju Olohun je Alaanu si yin » [Suuratun-Nisaa'i: 29]. Kò si gbọdọ maa se iyatọ laarin awọn olutele e, latari ẹya, tabi awọ, tabi iran [wọn]. Olohun t'O ga sọ pe:

:]

[13

« Eyin eniyan dajudaju Awa se ẹda yin lati ara okunrin ati obinrin kan, A si se yin ni ẹya ati oniran-ran, ki ẹ le baa maa mọ ara yin. Dajudaju ẹni ti o ni aponle ju ninu yin lodo Olohun ni ẹni ti n paya [Rẹ] ju ninu yin,

dajudaju Ọlọhun ni Oni-mimọ, Oni-mimọ nipa gbogbo nnkan » [Suuratul-Hujraat: 13]. Nitori naa osunwọn ti a kakun fun sise ajulo ninu ẹsin otitọ ni ibẹru Ọlọhun.

Lẹyin ti a ti se afihan awọn ofin ti o maa fi se iyatọ laarin ẹsin otitọ ati ẹsin ibajẹ -ti mo si ti fi ohun ti o wa ninu Al-Qur'aani alapọnle se ẹri-ọrọ fun un ninu ohun ti n tọka si awọn ofin wọnyi lapapọ fun awọn ojise ti wọn jẹ olododo, awọn ti a ran lati ọdọ Ọlọhun- nitori naa ninu ohun ti o dọgba ni ki a se afihan awọn ipin awọn ẹsin.

AWỌN IPIN AWỌN ẸSIN

Oṅa mejì ní awọ́n eniyan pin sí ní íbamu pélu awọ́n ẹ́sìn wọ́n:

Apa kan ní iwe kan, tí a sọ kalẹ́ lati ọ́dọ́ Ọ́lọ́hun, gẹ́gẹ́ bí awọ́n Yahuudi -Ju- ati awọ́n alagbelebu -Christians- ati awọ́n Musulumi, nitori naa latari aísìsẹ́ awọ́n Yahuudi -Ju- ati awọ́n alagbelebu -Christian- pélu ohun tí o wá nínu awọ́n iwe wọ́n, ati nitori mímu tí wọ́n mú awọ́n eniyan ní awọ́n oluwa lẹ́yìn Ọ́lọ́hun, ati nitori pípẹ́ tí ígbá pé ... awọ́n iwe wọ́n tí Ọ́lọ́hun sọ kalẹ́ fun awọ́n anabí wọ́n sọnu, nitori naa awọ́n olumọ́ wọ́n kọ awọ́n iwe kan fun wọ́n, tí wọ́n purọ́ pé ọ́dọ́ Ọ́lọ́hun ní wọ́n tí wá, sugbọ́n tí o se pé kí í se ọ́dọ́ Ọ́lọ́hun l'ó tí wá, afọpọ́lọ́hun awọ́n asebaḡe, ati yíyí ọ́rọ́ pada awọ́n olutayọ́-aala lasan ní í.

Sugbọ́n iwe awọ́n Musulumi [Al-Qur'aani alapọ́nle] oun ní opin awọ́n tíra Ọ́lọ́hun nípa díde, oun sí ní o nípọ́n ní títa ní kọ́kọ́, Ọ́lọ́hun sí se agbateru síso ré, ati pé kò fí eleyíí tí sí ọ́dọ́ awọ́n eniyan; Ọ́lọ́hun -gíga ní fun Un- sọ pé:

[9 :] ﴿ ﴾

« Dajudaju Awa ní a sọ íranti naa kalẹ́, ati pé dajudaju Awa ní Olusọ́ ré » [Suuratul-Hijr: 9]. Nitori naa ohun tí a sọ sínu awọ́n ígbaaya ati sí inu awọ́n iwe ní í se, tori pé oun ní iwe íkeyin, eyi tí Ọ́lọ́hun se akọjọ́ọ́ imọ́na fun eniyan sí inu ré, O sí se e ní awíjare le wọ́n lóri títi dí

ojo igbende, O si ko akoolo sese fun un, O si pese awon ti yoo maa pa awon ofin re mo, ti won yoo si maa gbe awon harafi re duro fun un ni gbogbo igba, ti won yoo si maa sese pelu ofin re, ti won yoo si gba a gbọ ni ododo; ati pe alekun alaye nipa iwe alaponle yii yoo wa laipe ninu ese oro kan ti n bo.

Ipin kan ko si ni iwe kan, ti a so kale lati odo Olohun, bi o tile je pe won ni iwe kan ti won n jogun lowo ara won, ti won n fi i ti si odo eni ti o ni esin won; gege bi awon elesin Hindu, ati awon Majuusi -olusin-ina- ati awon elesin Budda ati awon omoleyin kunfuushisiin, ati gege bi awon Larubaawa siwaju ki a to gbe Anabi Muhammad "ki ike ati ola Olohun o maa ba a" dide.

Ati pe ko si ijo kan afi ki o je pe won ni imo kan, ati ise kan, ni odiwon ohun ti yoo mu won maa ri awon anfaani won ti ile-aye, be ni eyi wa ninu ifinimona ti gbogbogboo, eyi ti Olohun se fun gbogbo eniyan, koda fun gbogbo eranko, gege bi I ti I maa N fi ona mo eranko lo sibi fifa ohun ti yoo se e ni anfaani ninu ounjẹ, ati ohun mimu, ati titi ohun ti yoo ni i lara danu, ati pe dajudaju Olohun ti se eda ife eleyii, ati ikorira t'ohun si i lara, Olohun -giga ni fun Un- so pe:

[3-1 :]

« Se afomo oruko Oluwa re, Oba Olugaju. Eni ti O da eda ti O si se e ni dogba. Eni ti O si pebubu [eda] ti O

si fi i mọna » [Suuratul-A’alaa: 1-3]. Anabi Musa “ki ọla Qlọhun o maa ba a” si sọ fun Fir’auna, pe:

[50 :] ﴿ ﴾

« Oluwa wa ni Ẹni ti O se ẹda gbogbo nnkan, lẹyin naa ti O tọ ọ sọna » [Suuratu Tọọ Haa: 50]. Anabi Ibraahiim, Al-Khaliil, “ki ọla Qlọhun o maa ba a”, sọ pe:

[78 :] ﴿ ﴾

« Ẹni ti O da mi, Oun ni yoo fi ọna mọ mi » [Suuratu Shu’araa’: 78]. O si n bẹ ninu ohun ti o ye gbogbo onilaakaye -ti o ni iwoyesi ati akiyesi ti o kere ju-pe dajudaju awọn olorisirisi ẹsin ni wọn pe ninu awọn imọ ti o sanfaani, ati awọn isẹ rere, ju awọn ti wọn ki i se ẹlesin lọ, kò si si ohun kan ninu oore ti o wa ni ọdọ awọn ti ki i se Musulumi ninu awọn olorisirisi ẹsin, afi ki o je pe awọn Musulumi ni ohun ti o pe ju u lọ, bẹẹ ni awọn ẹlesin ni ohun ti kò si ni ọdọ ẹni ti o yatọ si wọn; idi eleyii ni pe dajudaju orisi meji ni awọn imọ, ati awọn isẹ:

Orisi kinni: A maa sẹlẹ pelu laakaye, gege bi imọ isiro, ati ti iwosan, ati ti ẹrọ, bi awọn nnkan wọnyi ti ri ni ọdọ awọn ẹlesin gbogbo, ni o ri ni ọdọ awọn ti wọn ki i se ẹlesin, koda awọn ẹlesin pe ju ninu wọn, sugbọn ohun ti kò see fi laakaye lasan mọ, gege bi mimọ nipa Qlọhun, ati mimọ nipa awọn ẹsin, ohun adayanri ni eleyii je fun awọn ẹlesin, ati pe ohun ti a le fi laakaye se ẹri fun wa ninu eleyii, bẹẹ ni awọn ojise fi ọna mọ awọn eniyan, wọn si tọka fun wọn lọ sidi bi awọn laakaye ti se se ẹri

lori eleyii, nitori naa imọ laakaye ati ti ofin Sharia ni i.

Orisi keji: Ohun ti a kò le e mọ afi pẹlu iroyin awọn ojise, -kò si ọna kan ti a le gba ri eleyii ninu awọn ọna lakaaye- gege bi iroyin nipa Ọlọhun, ati awọn oruko Re, ati awọn iroyin Re, ati ohun ti o wa ni ile ikeyin ninu awọn idera, fun enikeni ti o ba tele tiE, ati iya fun enikeni ti o ba se E, ati alaye ofin Re, ati iroyin awọn anabi ti wọn siwaju pẹlu awọn ijo wọn; ati beẹ beẹ lo.

IPO AWỌN ẸSIN TI N BẸ

Awọn ẹsin ti o tobi ju, ati awọn iwe wọn laelae, ati awọn ofin wọn ti o ti pẹ, ti di ohun ti a n dẹdẹ rẹ fun awọn onibajẹ, ati awọn alarekare, ati ohun ere fun awọn oluyi-nnkan-pada, ati awọn alagabangebe, o si ti di ohun ti n kọlu awọn isẹlẹ ẹlẹjẹ, ati awọn ewu nla, titi ti wọn fi se afẹku ẹmi, ati awọ wọn, iba se pe a gbe awọn ẹlesin naa ti akọkọ dide ni, ati awọn anabi wọn ti a n ran nise, dajudaju wọn o ba tako wọn, wọn o ba si se aimọ nipa wọn.

Ẹsin Yahuudi -ni oni- ti di akojopọ awọn ilana-isin ati awọn asa kan ti kò si ẹmi kan ninu rẹ, tabi isẹmi, ati pe -ti a ba tun mu eyi ti a wi yii kuro nibẹ- ẹsin awọn arọmọdọmọ kan ni i ti o jẹ ohun adayanri fun awọn ijo kan, ati fun ẹya kan pataki, kò ni isẹ kankan jẹ fun aye, bẹẹ ni kò ni ipepe kankan se fun ijo awọn eniyan, ati pe kò ni aanu kan fun ọmọ-eniyan.

Ati pe ijamba ti se ẹsin yii ninu adisọkan rẹ ti ipilẹ, eyi ti o jẹ ami rẹ laarin awọn ẹsin ati awọn ijo; ti o si jẹ asiri agbega rẹ, oun ni adisọkan sise Ọlọhun ni ọkan soso ninu ijọsin -Tawhiid- eyi ti Anabi Ibraahim fi sọ asọtẹlẹ fun awọn ọmọ rẹ, ti Ya'aquub naa "ki ọla Ọlọhun o maa ba awọn mejeeji" si sọ ọ, ati pe awọn Yahuudi ti mu pupọ ninu eyi ti o buru ninu awọn adisọkan awọn ijo ti wọn ba gbe, tabi ti wọn bọ si abẹ imunisin wọn, ati pupọ ninu awọn asa iborisa wọn ti oju-dudu, ati pe awọn oni-deedee

ninu awon opitan awon Ju ti jẹwọ eleyii, o wa ninu [iwe ti o se akotan orọ Yahuudi] ohun ti itumọ lọ bayii pe:

« Dajudaju ibarajẹ awon anabi, ati ibinu won, lori jijosin fun awon oosa n toka si pe ijosin fun awon oosa, ati awon ololun [miiran] jẹ ohun ti o yọ wọ inu emi awon omọ Isreli, ati pe won ti gba awon adisokan ti isebo si Ololun Oba, ati ti palapala, dajudaju Talmud -Mişna- naa n jeri pe ifanimora kan pataki wa fun awon Yahuudi ninu iborisa »^[3].

Talmud -iwe ofin atowoda, ti awon Ju n pe ni Mişna- ti Baabil -eyi ti awon Ju n se afomọ re de gongo, debi pe o see se ki won o fun un lola lori At-Tawraata -Majemu Laelae- o si jẹ ohun ti o tan ka laarin awon Yahuudi ni odun ogorun kefa ti awon elesin agbelebu, ati ohun ti o kun inu re ninu awon apejuwe ti o ya ni lenu ninu lile laakaye, ati orọ ti kò wulo, ati yiyaju si Ololun, ati sise ibajẹ awon ododo, ati sisere pelu esin ati laakaye- n toka si ohun ti awujo awon Yahuudi de idi re ni asiko naa ninu sisubu laakaye ati bibajẹ adun esin.

Sugbon esin agbelebu -Christianity- a dan an wo pelu atowobo awon olutayo-aala, ati yiyi orọ ni itumọ pada ti awon alaimokan, ati iborisa awon Roomu -Roman- ti won gba esin agbelebu -Christianity- lati igba ibere re, ati pe gbogbo eleyii ni o ti di okiti kan; ti a sin awon ekọ nla Jesu Kristi si abe re, ti imole sise Ololun ni

[³] Wo Jewish Encyclpaedia, Vol. XLL (P.7) XLL . P. 568-69.

ọkan soso ninu ijọsin -Tawhiid- ati sise afọmọ ijọsin fun Ọlọhun si pamọ si eyin ẹsu-ojo ti o sokunkun yii.

Olukowe kan ti o jẹ alagbelebu -Christian- n sọ nipa iru bi adisọkan metalọkan ti se wọ inu awujo alagbelebu, lati igbeyin odun ogorunkerin ti bibi Jesu, o si sọ pe: Adisọkan pe Ọlọhun Ọkan soso ohun ti a se agbegun Rẹ lati ara ohun meta ni I, yọ wọ inu isemi aye omọleyin Jesu Kristi, ati ero rẹ, lati ida kerin ti ikeyin ti odun ogorun kerin, ati pe o seku ni adisọkan kan ti ijọba fi owo si, ti won si gba wole ni gbogbo origun aye omọleyin Jesu Kristi, beẹ ni a kò ka aso lori idagbasoke adisọkan metalọkan ati asiri rẹ afi ni ida keji ti odun ogorun mokandinlogun ti a ti bi Jesu.

Ati pe opitan kan ni ode-oni ti o jẹ ẹlesin Nasaara n sọ ninu iwe kan [ti n jẹ]: « Itan ẹsin omọleyin Jesu ni abẹ òye imọ ode-oni » nipa yiyoju iborisa ni awujo awon alagbelebu -Christians- ninu orisirisi aworan ati ọlọkan-ọ-jokan awo, ati bi awon ẹlesin alagbelebu -Christians- ti se gba orisirisi ona nipa gbigba awon ona sise ẹsin, ati awon asa, ati awon ajodun, ati awon akin aborisa lati odo awon ijọ ati awon ẹsin ti o jinle ninu ebọ sise ni abẹ idajo awokose, tabi iyanu, tabi aimokan. O si n sọ pe: « Dajudaju iborisa ti tan, sugbon kò i ti ri iparun ti o pe, kaka beẹ nse l’o yọ wọ inu awon emi ti gbogbo nnkan si tesiwaju ninu rẹ ni oruko omọleyin Kristi ati ninu aso rẹ, tori naa awon ti won bora kuro ninu awon ọlọhun won ati

awon akin won ti won si pa won ti, won ti mu ajeriku kan ninu awon ajeriku won, won si ki i pelu awon iroyin awon olohun, leyin naa ni won wa se olohun ere kan, bayii ni ebo ati ijosin fun awon orisa yii ti se bodi si odo awon ajeriku ti inu ile wonyi, ati pe awon ero igba naa ko tile fura titi ti sinsin awon ajeriku ati awon woli fi gbode kan laarin won, adisokan tuntun si yoju, oun ni pe awon woli ni awon iroyin jije olohun, n ni awon woli ati awon eni-mimo wonyi ba di eda kan ti o wa laarin Olohun ati eniyan, won si yi awon oruko awon ajodun iborisa pada si awon oruko tuntun, titi ti ajodun oorun ti atijo fi yipada si ajodun ojo-ibi Jesu "Christmas" ni odun 400 leyin bibi Jesu »^[4].

Sugbon awon olusin-ina, a ti mo won lati igba ti o ti pe pelu sinsin iran eda ohun-kohun, eyi ti o si tobi ju ninu re ni ina, ati pe ni ikeyin, won ko ara ro si ori sisin in, won si n ko ile isin, ati aaye ijosin fun un, ati pe awon ile ina si tan ka ni ooro ilu ati ibuu re, gbogbo adisokan ati esin si pare yatọ si ijosin fun ina, ati sise afomo oorun, ati pe ijosin ni odo won si di ohun ti o tumo si awon onasin kan, ati awon awokose kan, ti won n se ni awon aaye kan pataki.

Oluko iwe « Ile Iran ni aye awon Saasaan » ti o je

[4] Wo Rev, James Houston Baxter in the History of Christianity in the light of Modern Knowledge Glassgow, 1929, oju ewe: 407.

omọ Denmark “Aartahar Kurstin sin” n royin ipo awọn asiwaju ẹsin ati awọn isẹ wọn, o si n sọ pe:

« Oranyan l’o jẹ lori awọn osise wọnyi lati sin oorun ni ẹmẹrin lojumọ, pẹlu afikun jijosin fun osupa, ina, ati omi, ati pe a pa wọn lasẹ pe wọn kò gbọdọ jẹ ki ina naa o ku, ki omi ati ina o si ma se kan ara wọn, ki wọn o si ma jẹ ki irin o dogun, nitori ohun mimọ ni irin ni ọdọ wọn ».

Ati pe dajudaju wọn gba fun jije meji ni gbogbo igba, eleyii si di ami isin wọn, wọn si gba ọlọhun meji gbọ, ọkan ninu wọn ni imọlẹ, tabi ọlọhun rere, wọn a si maa pe e ni: **Ahuur Mizdaa**, tabi **Yazdaan**; ẹlẹkeji ni okunkun, tabi ọlọhun aburu, oun si ni **Aharman**, ati pe ija kò yee maa bẹ laarin awọn mejeeji, bẹẹ ni gbogbo igba ni ogun “laarin wọn”.

Sugbọn ẹsin Budda -ẹsin ti o tan ka ni India, ati Asia ti aarin- ẹsin iborisa kan ti i maa n gbe orisa lowo pẹlu rẹ nibikibi ti o ba lẹ ni i, a si maa kọ awọn ile-isin, a si maa gbe awọn ere “Budda” duro nibikibi ti o ba de si, tabi ti o sọ si.

Sugbọn ẹsin Baraahimah -ẹsin India- o gbayi pẹlu opọlọpọ ohun ijosin fun ati awọn ọlọhun, ati pe iborisa de gongo ni ọdun ogorun kefa leyin bibi Jesu, onka awọn ọlọhun si to aadota ọkẹ lona ogorun meta ati ogban, ati pe gbogbo nnkan ti o rewa, ati gbogbo nnkan ti o ga, ati gbogbo nnkan ti o sanfaani, ni o di ọlọhun ti wọn n sin,

idagbasoke si ba işe ere gbigbe ni asiko yii, awon oluse nnkan loso si se won ni oso.

C. Y. Wed ti o je elesin Hindu so ninu iwe re « Itan India ti aarin » nigba ti n so so nipa aye o ba Harsh “606-648 A.D” eleyii ni igba ti o tele yiyoju Islam ni erekusu Larubaawa pe:

« Eşin Hindu ati ti Buddha je eşin iborisa ni dogban-dogba, koda o see se ki eşin Buddha o je pe o tayo eşin Hindu ninu titeri sinu iborisa, ibere eşin yii -Budda- je pelu titako “bibe” Olohon, sugbon o fi didie so “Budda” di olohon ti o tobi ju, leyin naa ni o wa fi awon olohon mirangege bi « Bodhistavas » eyi ti o dogba pelu gbolohun “orisa” tabi “ere” ninu apa kan ninu awon ede ibula oorun kun un ».

Ati pe ninu ohun ti ko si iyemeji nipa re ni pe iborisa je ohun ti o tan ka ninu gbogbo aye ode-oni, dajudaju ile-aye si ti teri ni apapo re sinu iborisa, bere lati okun nla ti Atlantic titi de okun nla ti Pacific, a fi bi igba ti o se pe eşin omoleyin Jesu, ati awon eşin giga naa, ati eşin Buddha, je ohun ti n se idije lori gbigbe awon orisa ga, ati sise afomo fun won, o wa dagege bi eşin idije pelu ijiyan ti n sare ni ibi isure ije kan.

Elesin Hindu miran tun so ninu iwe re ti o so ni: « Eşin Hindu ti o gbode kan »: « Dajudaju işe gbigbe awon olohon ko tan lori eleyii, awon olohon kekেকে ni onka ti o tobi ko si yee maa da ara po mo eleyii “apejo awon

olohun” ni awon asiko ototo, titi ti onka kan ti o koja kika ati isiro fi ti ara won jade ».

Eyi ni oro awon esin naa, sugbon ilu olaju eyi ti awon ijoba nlanla dide nibe, ti awon imo pupo si tan ka nibe, ti o si je ite fun olaju ati imo-oro, ati awon oko, dajudaju won je ilu kan ti won ti pa awon esin re ninu re, ti o si se afeku ipile re, ati agbara re, ti o si se afeku awon alatunse, ti awon olukoni ni imo ko si si ninu re, ti won si n kede aigbagbo pe Olohun wa, ti ibaje si po ninu re, ti awon osunwon si ti yipada ninu re, ti eniyan si di eni-abuku lowo ara re ninu re, eyi lo si mu ki ipokunso o po ninu re, ti awon okun-ebi si ja ninu re, ti awon ajosepo ti awujo si ti tuka, ti awon ile-iwosan awon onisekun arun opolo si kun fofu fun awon ti n lo fun ayewo, ti oja awon opidan si n ta nibe, ti eniyan si dan gbogbo adun wo ninu re, ti o si tele gbogbo esin adadaale, latari ojokoko atitan ongbe emi re, ati lati mu ayoba emi re, ati ibale okan re, awon igbadun yii, ati awon ilana wonyi, ati awon ero wonyi, ko yege lati ri eleyii mu se, ati pe yoo maa wa ninu wahala okan ati iya emi yii titi ti yoo fi pade pelu Eleda re, ti yoo si fi maa sin IN, ni ibamu pelu ilana Re, eyi ti O yonu si fun ara Re, ti O si fi pa awon ojise Re lase, Olohun -giga ni fun Un- so l’Eni ti N se alaye ipo eni ti o seri kuro ni odo Oluwa re, ti si n wa imona ni odo eni ti o yato si I pe:

.[124 :] ﴿

« Ẹni ti o ba seṣi kuro nibi iranti Mi, dajudaju igbesi-aye inira ni yoo wa fun un, A o si gbe e dide ni oṣo igbende ni afoju » [Suuratu Toṣo Haa: 124]. Olṣhun - mimṣ ati giga ni fun un- tun so l'Ẹni ti N fun'ni niroyin nipa ibalṣ-ṣkan awṣn olugbagbo-ododo ati oriire wṣn ninu igbesi-aye yii pe:

.[82 :] ﴿

« Awṣn ti wṣn gba Olṣhun gbṣ lododo, ti wṣn kṣ si lu igbagbo wṣn po mo abosi -ṣbo sise- awṣn wṣnyi ni ibalṣ-ṣkan n be fun, awṣn naa si ni awṣn olumṣna » [Suuratu l-An'aam :82]. Oba ti ṣyin Re gbṣn-un-gbṣn, tun so pe:

.[108 :] ﴿

« Sugbṣn awṣn ti a se ni oloriire, ninu ṣgba-idera - Al-janna- ni wṣn yoo wa, wṣn yoo maa wa ninu re gberekese, lopin igba ti awṣn sanma ati ile ba n be, aṣi ohun ti Oluwa re ba fe, ni ṣre ti ki yoo duro » [Suuratu Huud: 108].

Awṣn ṣsin wṣnyi -yatṣ si Islam- ti a ba lo awṣn ofin ṣsin ododo ti o siwaju le wṣn lori; dajudaju a o ri pe wṣn ti se aṣeku eyi ti o poju ninu awṣn iran wṣn, gege bi o ti se han ni ara aṣihan soki nipa wṣn yii.

Ati pe eyi ti o tobi ju ninu ohun ti awṣn ṣsin wṣnyi

ti mēḡ ni sise Ọlọhun ni ọkan soso ninu ijọsin -Tawhiid- . Dajudaju awọn ọmọleyin wọn ti fi awọn ọlọhun mիրan se orogun fun Ọlọhun Ọba, gēgē bi o ti se jẹ pe awọn ẹsin ti wọn ti ti ọwọ bọ wọnyi kò gbe ofin kan ti o dara fun gbogbo igba, ati fun gbogbo aaye, wa fun awọn eniyan, ti yoo maa sọ ẹsin awọn eniyan, ati awọn iyi wọn, ati awọn arọmọdọmọ wọn, ati awọn nnkan-ini wọn, ati awọn ẹjẹ wọn fun wọn, kò si fi ọna mọ wọn, bẹḡ ni kò tọka si ofin Ọlọhun, eyi ti O fi pa wọn lasẹ fun wọn, kò i si fi ifayabale ati oriire ta awọn ẹni-rẹ lẹrẹ, latari ohun ti o se akọjọpọ ninu atako, ati iyapa.

Sugbọn Islam, ohun ti yoo se alaye pe ẹsin Ọlọhun ti otitọ ni i, eyi ti yoo sẹku, ti Ọlọhun yonu si funra Rẹ, ti O si yonu si i fun awọn ọmọ eniyan, yoo wa ninu awọn ori-ori ọrọ ti n bọ.

Ni ipari eḡ ọrọ yii, o ba a mu pe ki a mọ paapaa jije anabi, ati awọn ami jije anabi, ati bukaata awọn eniyan lọ sidi rẹ, ki a si se alaye awọn ipilẹ ipepe awọn ojise, ati paapaa ise ti opin, ti yoo maa bẹ laelae.

PAAPAA JIJE ANABI

Dajudaju ohun ti o tobi ju, ti o je oranyan pe ki eniyan o mo ninu isemi yii ni mimo Oluwa re, Eni ti O mu un maa be, nigba ti ko je nnkan kan, ti O si da awon idera bo o, ati pe eyi ti o tobi ju ninu ohun ti Olohun titori re seda eda ni jijosin fun Un ni Oun nikan -mimo ni fun Un-.

Sugbon bawo ni eniyan yoo ti se mo Oluwa Re ni paapaa mimo On? Ati ohun ti o je oranyan fun Un, ninu awon iwọ ati awon oranyan, ati pe bawo ni yoo ti maa sin Oluwa Re? Dajudaju eniyan a maa ri eni ti yoo ran an lowo lori awon adanwo aye re, ti yoo si maa ba a se awon ohun anfaani re ninu itoju aisan, ati fifun'ni loogun, ati riran'ni lowo lori atiko ile, ati ohun ti o jo be. Sugbon ko le e ri eni ti yoo fi Oluwa re mo on ninu gbogbo eniyan, ti yoo si salaye bawo ni yoo ti maa sin Oluwa re fun un; nitori pe awon laakaye ko le e da mo erongba Olohun nipa won, tori pe laakaye omo eniyan le ju ki o mo erongba eniyan egbe re siwaju ki o to fun un niro nipa erongba re, nje bawo wa ni yoo ti se mo erongba Olohun, ati nitori pe ohun ti a se mo si ori awon ojise ati awon anabi, awon eni ti Olohun N sa lesa nitori jije ise, ati lori awon ti won de leyin won ninu awon asiwaju imona, awon olujogun awon anabi, awon ti won n gbe awon ilana won, ti won si n tele oripa won, ti won si n ba won jise won, ni ohun ti o pataki yii i se, tori pe ko see se ki

awon eniyan o gba orọ lati ọdọ Ọlọhun taara, wọn kò le e se bẹẹ. Ọlọhun -giga ni fun Un- sọ pe:

:] ﴿﴾

.[51

« Ati pe kò tọ fun abara kan pe ki Ọlọhun O ba a soro [ni taara] a fi ki O ranse [si i], tabi ni eyin gaga kan, tabi ki O ran ojise kan [si i], ki o la ohun ti O fe ye [e] pelu iyonda Re, Dajudaju Oun ni Oba giga, Ologbon » [Suuratu Shuraa: 51].

Nitori naa dandan ni ki eni-aarin kan, ati iranse kan, o wa ti yoo maa jise ofin Ọlọhun, lati ọdọ Ọlọhun si awon eru Re, ati pe awon iranse ati awon eni-aarin wonyi ni awon ojise ati awon anabi, tori naa malaika yoo maa mu ise Ọlọhun wa si ọdọ anabi, n ni ojise naa yoo ba je e fun awon eniyan, malaika ki i si i mu awon ise naa lo si ọdọ awon eniyan taara, nitori pe aye awon malaika yato si aye awon eniyan ninu paapaa eda re. Ọlọhun -giga ni fun Un- sọ pe:

:] ﴿﴾

.[75

« Ọlọhun A maa sesa awon ojise ninu awon malaika ati ninu awon eniyan » [Suuratul-Hajj: 75].

Ati pe Hikmah -ogbon- Ọlọhun -mimo ni fun Un- da a lejo pe ki ojise o maa je iru awon ti a ran an si, ki won o le baa ni mimo gba owọ re, ki won o si le ba a gbo

o ye, nitori nini ikapa wọn lati ba a sọrọ, iba se pe lati inu awọn malaika l'O ti gbe ojise naa dide ni, dajudaju wọn kò ba ti ni agbara lati da oju kọ o, tabi lati kọ nnkan kan ni ọdọ rẹ; Ọlọhun -giga ni fun Un- sọ pe:

] ❧

. [9-8 :

« Wọn tun sọ pe: O ti je ti a kò sọ malaika kan kale fun un? Ti o ba se pe A sọ malaika kan kale ni, ọran naa i ba ti pari, leyin naa a kò ba ti lẹ wọn lara. Ati pe ti o ba je pe Awa se e ni malaika ni, dajudaju Awa O ba se e ni okunrin, A O ba si se ohun ti wọn se ni iruju ni iruju fun wọn » [Suuratul-An'aam: 8-9]. Ọlọhun -mimọ ni fun Un-tun sọ pe:

] ❧

... [21-20

« Awa kò ran ojise kan ninu awọn ojise nise siwaju rẹ, a fi ki wọn o maa je ounje, ki wọn o si maa rin ninu awọn oja ... Awọn ẹni ti wọn kò si ni ireti fun ipade Wa sọ pe: Ki l'o se ti a kò sọ malaika kale fun wa, tabi ki a ri Oluwa wa [ni ojukoroju]? Dajudaju wọn ti se igberaga ninu ẹmi wọn, wọn si se agbere ni agbere ti o tobi » [Suuratul-Furqaan: 20-21].

Ọlọhun -giga ni fun Un- tun sọ pe:

:] ﴿ ﴾ .[43

« Ati pe Awa kò ran [enikan] nişè siwaju rẹ yato si awon okunrin kan ti A N ranşè si won » [Suuratun-Nahl: 43]. Olòhun -giga ni fun Un- tun so pe:

] ﴿ ﴾ .[4 :

« Kò si si ojise kan ti A ran nişè, afi ki o je pelu ede awon eniyan re, ki o le se alaye fun won » [Suuratu Ibraahiim: 4]. Ati pe a maa n royin awon ojise, ati awon anabi wonyi pelu pipe laakaye, ati alaafia adamo, ati otito ninu oro ati ise, ati ifokantan ninu fifi ohun ti a fi ti si oro won jise, ati aabo kuro nibi gbogbo ohun ti o le da itan abara ru, ati alaafia ara nibi ohun ti oju maa n sa fun, ti awon laakaye ti o gbadun si maa n sa fun, ati pe dajudaju Olòhun ti fo won mo ninu awon emi won ati awon iwa won, tori naa awon eniyan ti o pe ju ni iwa, ti o si mo ju ni emi, ti o si ni aponle ju ni lilawo ni won, Olòhun ko awon iwa alaponle jo fun won, ati eyi ti o dara ju ninu isesi, gege bi O ti se ko afarada, ati imo jo fun won, ati inu-rere, ati aponle, ati lilawo, ati akin ati sise dogba, titi won fi da yato ninu awon iwa wonyi laarin awon eniyan won; awon eniyan Anabi Saalih “ki o la Olòhun o maa ba a” niyi -ti won n so fun un- gege bi Olòhun ti se fun’ni niro nipa won pe:

﴾

.[62 :]

« Wọn sọ pe: Irẹ Saalih, dajudaju iwọ ti n bẹ laarin wa ni ẹni ti a n fi ọkan tẹ siwaju eleyii. Njẹ irẹ yoo wa ko fun wa pe ki a ma se sin ohun ti awọn baba wa n sin? » [Suuratu Huud: 62], ati pe awọn eniyan Anabi Shuaib sọ fun Shuaib “ki ọla Ọlọhun o maa ba a” pe:

.[87 :]

« Sé irun rẹ ti o n ki ni n pa ọ lase pe ki awa o fi ohun ti awọn baba wa n sin silẹ, tabi ki a fi sise bi a ti se fẹ ninu ọrọ wa silẹ, [sé] dajudaju iwọ gan-an ni alafarada, olumona? » [Suuratu Huud: 87]. Bẹẹ ni Anabi Muhammad “ki ikẹ ati ọla Ọlọhun o maa ba a” gbayi laarin awọn eniyan pẹlu orukọ atẹpe ti i se « Al-Amiin » ẹni-ifokantan, siwaju ki a to sọ isẹ ti a fi ran an kalẹ fun un, ati pe Oluwa rẹ -ti O ga, ti O si gbọn-un-gbọn- royin rẹ pẹlu ọrọ Rẹ:

.[4 :]

« Dajudaju iwọ jẹ ẹni ti o ni iwa ti o dara » [Suuratul-Qalam: 4].

Nitori naa awọn ni asayan Ọlọhun ninu awọn ẹda Rẹ, O sa wọn lẹsa, O si yan wọn fun gbigbe isẹ riran naa, ati fifi ohun ifokantan naa jise, Ọlọhun -giga ni fun Un- sọ pe:

.[124 :]

« Ọlọhun ni O mọ ju nipa aaye ti O maa N fi isẹ

riran Rẹ si » [Suuratul-An'aam: 124]. Ọlọhun -giga ni fun Un- tun sọ pe:

»
[33 :] «

« Dajudaju Ọlọhun sa Aadama lesa, ati Nuuhu, ati awọn ara ile Ibraahiim, ati awọn ara ile Imraan, lori gbogbo ẹda » [Suuratu Aala Imraan: 33].

Awọn ojise ati awọn anabi wonyi “ki ọla Ọlọhun o maa ba wọn” t’ohun ti ohun ti Ọlọhun fi royin wọn ninu awọn iroyin ti o buaya, ati ohun ti wọn gbayi pelu ẹ ninu awọn iroyin giga; sibesibe eniyan ni wọn, ohun ti i si i maa n se gbogbo abara a maa se wọn, nitori naa ebi a maa pa wọn, wọn a si maa se aare, wọn a si maa sun, wọn a si maa jeun, wọn si maa n fe iyawo, wọn si maa n ku.

Ọlọhun -giga ni fun Un- sọ pe:

[30 :] « »

« Dajudaju eni ti yoo ku ni iwọ i se, ati pe dajudaju eni ti yoo ku ni awọn naa » [Qur'aan, Al-Zumar: 30].

Ọlọhun -giga ni fun Un- tun sọ pe:

] « »
[38 :

« Dajudaju Awa ti ran awọn ojise kan nise siwaju ẹ, A si se awọn iyawo ati awọn omọ fun wọn » [Suuratur-Ra'ad: 38]. Koda o see se ki wọn o ni wọn lara, tabi ki wọn pa wọn, tabi ki wọn o le wọn jade ni ilu wọn, Ọlọhun -giga ni fun Un- sọ pe:

»

[30 :] ﴿

« Nigba ti awon alaigbagbo n pete si o lati se o mo ibikan, tabi ki won o pa o, tabi ki won o le o jade, won n dete, Olohun Naa si N pete; ati pe Olohun ni O loore ju ninu awon elete » [Suuratul-Anfaal: 30]. Sugbon atubotan rere, ati aranse, ati igbanilaye, ni yoo je ti won ni aye ati ni igbeyin:

[40 :] ﴿

« Ati pe dajudaju Olohun yoo maa se iranlowo fun eni ti i ba n ran AN lowo » [Suuratul-Hajj: 40]. Olohun - mimo ni fun Un- tun so pe:

] ﴿

[21 :

« Olohun ti ko o silo pe: Dajudaju Emi ati awon ojise Mi ni yoo bori; dajudaju Olohun ni Alagbara, Olubori » [Suuratul-Mujaadalah: 21].

AWỌN AMI JIJE ANABI

Nigba ti jije anabi je ọna kan lati mo eyi ti o ga ju ninu imo, ati gbigbe eyi ti o ga ju ninu ise, ati eyi ti o gbọn-un-gbọn ju ninu re dide, o n be ninu aanu Olọhun - mimo ni fun Un- pe O se awon ami kan fun awon anabi naa, ti n toka si won, ti awon eniyan yoo si maa fi seri lori won, ti won yoo si maa ti ara re mo won -bi o tile je pe gbogbo eni ti o ba pera re ni nnkan kan ni ohun ti yoo se alaye otito re, ti o ba je olotito, ti yoo si ja irọ re, ti o ba je opuro, ninu awon ami yoo han lara re- awon ami naa si po, ninu awon eyi ti o pataki ju ninu won ni:

1- Ki ojise naa o maa pepe lo sidi jijosin fun Olọhun nikan soso, ati fifi sinsin ohun ti o yatọ si I sile, nitori pe eleyii ni opin ohun ti Olọhun titore re da ẹda.

2- Ki o maa pe awon eniyan lo sidi nini igbagbo si i, ki won si gba a lotito, ki won o si maa sise pelu ise ti a fi ran an, Olọhun si ti pa Anabi Re Muhammad “ki ike ati ola Olọhun o maa ba a” lase pe ki o so pe:

] ﴿

.[158 :

« So pe: Eyin eniyan, dajudaju emi ni ojise Olọhun si gbogbo yin » [Suuratul-Aaraaf: 158].

3- Ki Olọhun O ran an lowo pelu awon arisami orisirisi, ninu awon ami jije anabi, ninu awon arisami yii ni awon ami ti anabi maa n mu wa, ti awon eniyan re ko si ni i le ko o, tabi ki won o le mu iru re wa, ninu eleyii ni

ami Musa “ki ọla Ọlọhun o maa ba a”, nigba ti opa re yipada si ejo, ati ami Isa -Jesu- “ki ọla Ọlọhun o maa ba a”, nigba ti n wo awon afoju ati awon adete san pelu iyonda Ọlọhun, ati ami Anabi Muhammad, “ki ike ati ọla Ọlọhun o maa ba a”, oun ni Al-Qur’aani alaponle t’ohun ti bi o ti se je alaimooko-mooka, ati bee bee lo ninu awon ami awon ojise.

Ninu awon arisami naa tun ni: Ododo ti o han, ti o ye, eyi ti awon anabi, ati awon ojise, “ki ọla Ọlọhun o maa ba won” maa n mu wa, ti awon alatako won ko si ni ile ti i danu tabi ki won o tako o, koda dajudaju awon alatako wonyi mo daju pe ododo ti ko se e ti danu ni ohun ti awon anabi naa mu wa.

Ati pe ninu awon ami yii ni ohun ti Ọlọhun fi da awon anabi Re yanri ninu pipe awon ipo won, ati rirawa awon iwa won, ati aponle isesi ati iwa.

Ninu awon ami yii tun ni aranse Ọlọhun fun won lori awon alatako won, ati sise afihan ohun ti won n pepe lo sidi re.

4- Ki ipe re o dogba ninu ipile re pelu awon ipile ti awon anabi ati awon ojise pepe lo sidi re.

5- Ki o ma se pepe lo sidi jijosin fun ara re, tabi siseri nnkan kan ninu ijosin naa lo si odo re, ki o si ma se maa pepe lo sidi gbigbe iran re ga, tabi awon eni re. Dajudaju Ọlọhun pa Anabi Re Muhammad “ki ike ati ọla Ọlọhun o maa ba a” lase, pe ki o so fun awon eniyan pe:

»

. [50 :] ﴿

« Sọ pe: Emi kò sọ fun yin pe pepe ọrọ Ọlọhun wa lọdọ mi, ati pe emi kò mọ ohun ti o pamọ, beẹ ni emi kò sọ fun yin pe dajudaju emi jẹ malaika kan, n kò maa ẹle nnkan kan yatọ si ohun ti a n fi n ranse si mi » [Suuratul-An'aam: 50].

6- Ki o ma maa wa nnkan kan ninu awọn ohun ile-aye ni ẹsan fun ipepe re, Ọlọhun -giga ni fun Un- sọ l'Eni ti N fun'ni niro nipa awọn anabi Re: Nuuhu, Huud, Saalih, Luut, ati Shuaib, “ki ọla Ọlọhun o maa ba wọn” pe wọn sọ fun awọn ijo wọn pe:

»

. [109 :]

« Emi kò si beere ẹsan kan lẹwọ yin lori re, kò si ẹsan mi ni ọdọ ẹnikan afi ni ọdọ Oluwa gbogbo ẹda » [Suuratu Shuaraa': 109]. Anabi Muhammad “ki ike ati ọla Ọlọhun o maa ba a” naa sọ fun awọn eniyan re pe:

»

:] ﴿

. [86

« Sọ pe: Emi kò bi yin leere ẹsan kan; beẹ ni emi kò si ninu awọn ti n pera wọn ni ohun ti wọn kò jẹ » [Suuratu Saad: 86].

Ati pe awọn ojise ati awọn anabi -ti mo sọ nnkan kan fun ọ ninu awọn iroyin wọn ati awọn ami jije anabi wọn- wonyi po, Ọlọhun -giga ni fun Un- sọ pe:

. [36 :]

« Ati pe dajudaju A ti gbe ojise kan dide ninu gbogbo ijọ koṣkan; pe: E maa jọsin fun Ọlọhun, ki e si jinna si awon oosa » [Suuratu n-Nah'1 :36]. Awon eniyan si ti tara won se oriire, ati pe itan kun fun akoolẹ awon iroyin won, beẹ ni lati ọwọ ọgọro eniyan ni gbigba awon ofin esin won wa ti waye, ati pe dajudaju awon ni ododo ati deede, -bakan naa- ọgọro eniyan naa l'o tun gba iroyin ohun ti Ọlọhun ni ki o sele si won ninu aranse Re ati pipa awon ọta won run, gege bi "omi" tuufaana awon eniyan Nuuhu, ati titeri Fir'auna, ati iya awon eniyan Luut, ati isegun Anabi Muhammad, "ki ike ati ọla Ọlọhun o maa ba a", lori awon ọta re, ati titanka esin re.. tori naa eniken ti o ba mo eleyii, yoo mo amodaju pe dajudaju oore ati imona ni won mu wa, ati titọ awon eda si ona lo sibi ohun ti yoo se won lanfaani, ati kiki won nilo nibi ohun ti yoo ni won lara, akoko won si ni Nuuhu, "ki ọla Ọlọhun o maa ba a", beẹ ni ikeyin won ni Muhammad, "ki ike ati ọla Ọlọhun o maa ba a".

BUKAATA AWỌN ENIYAN SI AWỌN OJISE

Awọn anabi ni awọn ojise Ọlọhun si awọn ẹru Re, wọn n jise awọn ase Re fun wọn, wọn si n fun wọn niro idunnu nipa ohun ti Ọlọhun pese kale fun wọn, ninu awọn idera, ti wọn ba tele awọn ase Re, wọn si n kilọ fun wọn nipa iya ti ki i tan [ti O pese silẹ fun wọn], ti wọn ba yapa si kikọ Re, wọn si n sọ itan awọn ijo ti o ti rekoja fun wọn, ati ohun ti o sele si wọn ninu iya, ati ibawi, ni ile-aye, nitori yiyapa wọn si ase Oluwa wọn.

Ati pe kò see se fun awọn laakaye pe ki wọn o da mọ nipa awọn ase ati kikọ ti Ọlọhun wọnyi, eyi l’o mu ki Ọlọhun O se awọn ofin, ti O si se awọn ase, ati awọn kikọ ni ọranyan, ni ti aponle fun awọn omọ eniyan, ati agbega fun wọn, ati iso fun awọn anfaani wọn, nitori pe o see se ki awọn eniyan o maa da tele awọn ifekufe ọkan wọn, ki wọn o si tipase beẹ te awọn ohun ti O se ni eewọ mọle, ki wọn o si maa yaju si awọn eniyan, ki wọn o si fi beẹ gba ẹto wọn mọ wọn lowo. Nitori naa o n be ninu Hikmah -ogbon- ti o de opin pe ki Ọlọhun o maa gbe awọn ojise kan dide ninu wọn lati igba kan si omiran, ti wọn yoo maa ran wọn leti awọn ase Ọlọhun, ti wọn o si maa se ikilo fun wọn nibi sisubu sinu sise E, ti wọn yoo si maa ka awọn isiti fun wọn, ti wọn yoo si maa sọ itan awọn asiwaju fun wọn, tori pe dajudaju nigba ti awọn iroyin iyanu ba wọnu eti, ti awọn itumọ ti o se ajoji ba si ta awọn ọpọlo ji, laakaye yoo fi i se agbara, nitori naa

imọ rẹ yoo lekun, agbọye rẹ o si dọgba, ati pe ẹni ti o poju ni ọrọ gbigbo ninu awọn eniyan ni ẹni ti o poju ninu wọn ni iro ọpọlọ, beẹ ni ẹni ti o ba poju ni iro ọpọlọ ninu wọn ni o poju ninu wọn ni ironu, ẹni ti o si poju ni ironu ninu wọn ni o poju ni imọ, ati pe ẹni ti o poju ninu wọn ni imọ ni o poju ninu wọn ni isẹ. Nitori naa kò si ibuyesi kan kuro nibi gbigbe awọn ojise dide, kò si si ohun ti a le fi jaarọ wọn nibi tito ododo.

Shaikhul-Islam Ibn Taimiyyah -ki Ọlọhun O kẹ ẹ-sọ pe: Dandan ni isẹ [ti Ọlọhun maa N fi i ranse] ninu sise atunse ẹru ninu isẹmi rẹ, ati ibudapadasi rẹ, tori naa bi o ti se je pe kò si rere kan fun un ni igbeyin rẹ, afi pẹlu titẹle isẹ naa, beẹ naa ni kò si rere kan fun un ni isẹmi rẹ, ati ile-aye rẹ, afi pẹlu titẹle isẹ naa. Nitori naa eniyan n bukaata ofin -Sharia- tori pe laarin iyirapada meji l' o wa, iyirapada kan ti yoo maa fi fa ohun ti yoo se e ni anfaani, ati iyirapada kan ti yoo maa ti ohun ti yoo ni in lara danu, ati pe ofin -Sharia- ni imọlẹ, eyi ti yoo maa se alaye ohun ti yoo se e lanfaani, ati ohun ti yoo ni in lara, oun ni imọlẹ Ọlọhun ni ori ile Rẹ, ati sise dọgba Rẹ laarin awọn eru Rẹ, ati odi Rẹ, eyi ti o se pe ẹni ti o ba ti wọ ọ di ẹni-ifayabale.

Ati pe ki i se ohun ti a gba lero pẹlu ofin -Sharia- ni sise iyatọ laarin ohun ti o sanfaani, ati eyi ti i ni'ni lara pẹlu òye, nitori pe eleyii a maa sẹlẹ si awọn ẹranko naa, dajudaju kẹtẹkẹtẹ, ati rakunmi, a maa se iyatọ laarin ọka-

baba ati erupe, sugbon [ohun ti a gba lero ni] sise iyato laarin awon ise ti i maa n ni eni ti o se e lara ni aye ati orun re, ati awon ise ti yoo se e ni anfaani ni aye, ati orun re; gege bi anfaani igbagbo-ododo, ati sise Olahun ni aasó ninu ijosin, ati sise dogba, ati sise rere, ati daadaa sise, ati ifokantanni, ati sisọ abe, ati akin, ati imo, ati suuru, ati fiforo eni si rere ati kiko fun'ni lati se aidaa, ati siso okun ebi po, ati sise daadaa si awon obi mejeeji, ati sise daadaa si alamuleti, ati pipe awon iwọ, ati sise afomọ ise fun Olahun, ati gbigbẹkele E, ati wiwa iranlowo Re, ati yiyonu si awon akoḷe Re, ati gbigbafa fun idajo Re, ati gbigba A lododo, ati gbigba awon ojise Re lododo ninu gbogbo ohun ti won fun'ni niro nipa re, ati beẹ beẹ lo, ninu ohun ti o je anfaani, ati rere fun eru, ni ile-aye re, ati orun re, ti oriibu ati inira re ni ile-aye re ati orun re si wa ninu atodije re.

Ati pe ti ko ba si ise riran naa ni, laakaye ko ba ti mona lo sidi awon alaye awon anfaani ati awon inira inu isemi [ile-aye], tori naa ninu eyi ti o tobi ju ninu awon idera Olahun lori awon eru Re, ati eyi ti o ga ju ninu awon irora Re lori won, ni riran ti O ran awon ojise Re si won, ti O si so awon tira Re kale fun won, ti O si se alaye oju-ona ti o to fun won. Ati pe ti ko ba si ti eleyii ni, dajudaju nse ni won o ba da gege bi awon eranko, ipo won o ba si buru ju ti awon eranko naa lo. Nitori naa enikeni ti o ba gba ise Olahun ti O fi ranse, ti o si duro

sinsin lori rẹ, oluwaarẹ n bẹ ninu awọn t’o loore ju ninu awọn ẹda, ati pe ẹnìkẹni ti o ba kọ ọ, ti o si jade kuro ninu rẹ, onitọun wa ninu awọn ti o buru ju ninu awọn ẹda, ti o si buru ni ipo ju ajá ati ẹlẹde lọ, ti o si yẹpẹrẹ ju gbogbo ẹni-yẹpẹrẹ lọ. Kò si si siseku fun awọn ara ile afi pelu awọn oripa isẹ [ti Ọlọhun fi ranse] ti n bẹ laarin wọn, tori naa ti oripa awọn ojise naa ba ti pare kuro lori ile, ti awọn ami imona wọn si poora, Ọlọhun yoo fọ aye ti oke ati ti isale, yoo si gbe igbende dide.

Ati pe bukaata awọn ara ile si ojise ki i se bii bukaata wọn si oorun ati osupa ati ategun ati ojo, ki i tile se bii bukaata eniyan si isemi rẹ, tabi bii bukaata oju si imole oorun, tabi ti ara si ounje ati ohun mimu, koda o tobi ju eleyii lọ, bukaata rẹ si i si ni agbara ju gbogbo ohun ti a le pebubu ti o si le so si ni lẹkan lọ, nitori naa eni ti o wa laarin Ọlọhun -giga ni fun Un- ati awọn ẹda Rẹ ni awọn ojise nipa ase Rẹ ati kikọ Rẹ, ati pe awọn ni iranse laarin Rẹ ati awọn eru Rẹ, Anabi Muhammad “ki ike ati ọla Ọlọhun o maa ba oun ati gbogbo wọn lapapo” si je opin wọn, ati asiwaju wọn, ati eni ti o ni apọnle ju ni ọdọ Oluwa rẹ, Ọlọhun ran an ki o maa je ike fun gbogbo ẹda, awijare fun awọn oluto-oju-ona Rẹ, awijare lori gbogbo ẹda lapapo, O si se titẹle e, ati nini ife rẹ, ati gbigbe e ga, ati sise atileyin fun un, ati didide pelu sise awọn iwọ rẹ, ni oranyan lori awọn eru Rẹ; ati pe O gba awọn adehun ati awọn majemu lori atigba a gbọ lododo,

ati titẹle e lọdọ gbogbo awọn anabi, ati awọn ojise, O si pa wọn lasẹ pe ki wọn o gba a lọdọ enikeni ti o ba tele wọn ninu awọn olugbagbo-ododo, O ran an nise ki igbende o too de, ni olufuni-niro-idunnu, ati olukilofunni, ati olupepe lo si odo Olohun pelu iyonda Re, ati atupa ti n mole. Tori naa O fi i pe ise riran naa, O si fi i mona nibi anu, O si fi i ko'ni ni imo nibi aimokan, O si fi ise re ya awọn oju ti o ti fo, ati awọn eti ti o ti di, ati awọn okan ti o ti di, ile si mole latari ise re leyin awọn okunkun re, awọn okan si di moza won pelu re leyin fifonka won yeleyle. Olohun si fi i gbe ilana ti o wo dide, O si fi i se alaye oju-ona ti o funfun, O si sipaya igbaaya re fun un, O si gbe eru wiwo re kuro fun un, O si gbe oruko re ga fun un, O si se iyepere, ati abuku, ni ti eni ti o ba tako ase re, O ran Anabi yii "ki ike ati ola Olohun o maa ba a" nise nigba dida wiwa awọn ojise, ti awọn tira si ti pare, nigba ti won ti yi oro naa pada, ti won si ti pa awọn ofin naa da, ti gbogbo ijo kookan si fi eyin ti abosi awọn aba won, ti won si n dajo le Olohun lori, ati laarin awọn eru Re pelu awọn oro buburu ti won n so, ati awọn ifeenu won, tori naa Olohun fi i fi awọn eda mona, O si fi i se alaye oju-ona, O si fi i mu awọn eniyan jade kuro ninu awọn okunkun lo sinu imole, O si fi i se iyato laarin awọn eni ti o jere ati awọn eni-ese, tori naa imona re ni eni ti o mona fi mona, ati pe eni ti o ba yera kuro ni ona re dajudaju o ti sonu, o si ti tayo-ala. Ike ati ola Olohun k'o

maa ba oun, ati gbogbo awon ojise, ati anabi yoku.

A si le ta koko bukaata eniyan si ise ti Olohun fi i maa n ranse naa si ara ohun ti n bo yii:

1- Wi pe eni ti a da, ti o si ni Oluwa ni eniyan, dandan si ni pe ki o wa mimọ nipa Eleda re, ki o si mo ohun ti N fe lodọ re, ati pe ki l'o mu Un se eda re, eniyan ko si le e da mo eleyii, beẹ ni ko si ona kan lati lo sidi re, afi lati ara mimọ awon anabi, ati awon ojise, ati mimọ ohun ni won mu wa, ninu imona, ati imole.

2- Wi pe latara ara ati emi ni eniyan ti kojo, ounje ara si ni ohun ti o ba rorun ninu ohun jije, ati ohun mimu, ounje ti emi, Eni ti O da a ti da a fun un, oun ni esin otito, ati ise rere, ati pe awon anabi ati awon ojise mu esin otito wa, won si toka si ise rere.

3- Wi pe elesin ni eniyan ninu adamo re; dandan si ni ki o ni esin kan ti yoo maa se; ati pe dandan ni ki esin yii o je otito, ko si si ona kan lati lo sidi esin otito afi lati ara nini igbagbo-ododo si awon anabi, ati awon ojise, ati gbigba ohun ti won mu wa gbọ lododo.

4- Wi pe o n bukaata mimọ ona, eyi ti yoo mu un lo sibi iyonu Olohun ni ile-aye, ati lo si ogba-idera Re, ati idera Re ni ile igbeyin, ati pe enikan ko le e fi'ni mona lo sidi re, ki o si toka re fun'ni afi awon anabi, ati awon ojise.

5- Wi pe o le ni eniyan funra re, awon opolopo ota l'o si lugo de e, ninu esu ti o fe si i lona, ati awon alabarin

buburu ti yoo maa se aidaa ni oṣo fun un, ati ẹmi kan ti i maa n pa ni laṣe pẹlu aidaa, idi niyi ti o fi jẹ ẹni ti n bukaata ohun ti yoo maa fi sọ ara rẹ nibi ete awọn oṣa rẹ, awọn anabi ati ojise si ti tọka si eleyii, wọn si se alaye rẹ ni opin alaye.

6- Wi pe olubaniyanse ni eniyan ninu adamọ, dandan si ni ki pipade rẹ pẹlu awọn eniyan ati ibasepo rẹ pẹlu wọn o ni ofin kan, nitori ki awọn eniyan o le baa didede pẹlu sise dogba ati deede -lai jẹ beẹ, nse ni isemi wọn yoo jẹ ohun ti o jọ isemi inu-igbe- ati pe dandan ni ki ofin yii o maa sọ iwọ fun gbogbo oni-iwọ, lai kò fi i falẹ, tabi gbigbe e tayo ala, beẹ ni ẹnikan kò le mu ofin ti o pe wa yato si awọn anabi, ati awọn ojise.

7- Wi pe o n bukaata lati mọ ohun ti yoo mu un ni ifayabale ati isinmi ẹmi, ti yoo si fi i mọna lo sibi awọn okunfa oriire tooto, eyi si ni ohun ti awọn anabi ati awọn ojise n tọka si.

Lẹyin ti a ti se alaye bukaata awọn ẹda si awọn anabi, ati awọn ojise, o tọ si wa pe ki a sọ nipa agbende, ki a si se alaye awọn awijare, ati awọn ẹri ti n tọka si i.

AGBENDE

Gbogbo eniyan ni o mọ amọdaju pe kò si ibuyesi pe oun yoo ku, sugbọn ki ni atunbọtan rẹ leyin iku naa? Njẹ oloriire ni i, tabi oloriibu?.

Dajudaju opọlọpọ ninu awọn ẹya, ati awọn ijo, ni wọn ni adisọkan pe a o gbe wọn dide leyin iku, a o si se isiro fun wọn lori awọn isẹ wọn, ti o ba jẹ rere, rere ni yoo jẹ ti wọn, ti o ba si jẹ aburu, aburu ni yoo jẹ ti wọn; orọ yii -iyẹn igbende ati isiro- awọn laakaye ti wọn gbadun gba a, beẹ ni awọn ofin Ọlọhun naa si n ka an nipa, ati pe ori awọn ipilẹ męta ni a mọ ọn le:

- 1- Fifi pipe imọ Oluwa -mimọ ni fun Un- rinlẹ.
- 2- Fifi pipe agbara Rẹ -mimọ ni fun Un- rinlẹ.
- 3- Fifi pipe Hikmah -ogbọn- Rẹ -mimọ ni fun Un- rinlẹ.

Ati pe awọn ẹri ti a gba wa ati ti laakaye pọ lori fifi i rinlẹ, ninu awọn ẹri wọnyi ni ohun ti n bọ yii:

- 1- Fifi dida awọn sanma ati ilẹ se ẹri lori jiji awọn oku. Ọlọhun -giga ni fun Un- sọ pe:

] «

.[33 :

« Njẹ wọn kò wa mọ ni pe dajudaju Ọlọhun, Ẹni ti O da awọn sanma ati ilẹ, ti kò si ko aare nipa dida wọn, ni Alagbara lori pe ki O ji awọn oku bi? Beẹ ni, dajudaju Oun ni Alagbara lori gbogbo nnkan » [Suuratul-Ahqaaf:

33]. Ọlọhun -giga ni fun Un- tun sọ pe:

[81 :]

« Njẹ Ẹni ti O da awọn sanma ati ilẹ kọ ni Alagbara lati da iru wọn bi? Bẹẹ ni, Oun ni Olusẹda Onimimọ » [Suuratu Yaasin: 81].

2- Fifi agbara Rẹ lori dida ẹda lai jẹ pe apejuwe kan ti siwaju se ẹri fun agbara Rẹ lori dida a pada ni ida keji, tori pe Alagbara lori pipilẹ mu ẹda maa be, yoo jẹ pe O ni agbara ju lori dida a pada, Ọlọhun t'O ga sọ pe:

[27 :]

« Ati pe Oun ni Ẹni ti N bẹrẹ ẹda dida, leyin naa yoo tun tun un da, ati pe eleyii l'o rọrun ju fun Un, tiE si ni apejuwe ti o ga ju » [Suuratur-Ruum: 27]. Ọlọhun ti eyin Rẹ gbọn-un-gbọn tun sọ pe:

78 :]

[79

« Ati pe o se apejuwe fun Wa, o si gbagbe isẹda rẹ. O sọ pe: Ta ni yoo ji egungun ti o ti kẹfun?. Sọ pe: Ẹni ti O se ẹda rẹ ni igba akọkọ ni yoo ji i, Oun si ni Onimimọ nipa gbogbo ẹda » [Suuratu Yaasin: 78, 79].

3- Dida eniyan lori didogba ti o dara ju, pẹlu aworan ti o pe yii, pẹlu awọn orike rẹ, agbara rẹ, awọn iroyin rẹ, ati ohun ti o wa lara rẹ ninu ẹran, egungun,

awon isan, opolo, ati awon ona ti nnkan n gba koja, ati awon ero, ati awon imo, ati awon erongba, ati riro awon nnkan, eri ti o tobi ju wa ninu won lori agbara Re -mimo ni fun Un- lori jiji awon oku.

4- Sise eri pelu jiji awon oku ni ile-aye nibi lori agbara Re -mimo ni fun Un- lati ji awon oku ni ile ikeyin, ati pe dajudaju iroyin ti wa nipa eleyii ninu awon tira Olohun, eyi ti Olohun so kale fun awon ojise Re, ninu awon iroyin wonyi si ni jiji awon oku pelu iyonda Olohun latiowo Anabi Ibraahiim, ati Al-Masiihu -Jesu- "ki ola Olohun o maa ba won", beere ni eyi ti o yatọ si eleyii po.

5- Fifi agbara Re lori awon ohun ti o jo akojo ati agbende se eri lori jiji oku; ninu eleyii si ni:

(a) Dida ti Olohun da eniyan lati ara ato ninu omi gbologbolọ, ti o se pe nse l'o wa ni ototo ninu ara -eyi l'o fa ti gbogbo awon orike ara fi i maa n jo n je igbadun ibalopo- Olohun yoo si ko ato yii jo lati awon ayika ara, leyin naa ni yoo jade lo si inu apo-ibi, Olohun O si da eniyan lati ara re, tori naa ti awon ipin yii ba je ohun ti o wa ni ototo ti Olohun si ko o jo, ti o si ti ara re ko eniyan yii jo, ti o ba tun wa tuka latari iku ni ida miiran, nje bawo ni ko ti ni i see se fun Un lati ko o jo ni ida miiran!. Olohun t'O ga ni Olusoro so pe:

] ❧

❧

. [59 58 :

« Eyin kò wa ri ohun ti ẹ n da jade [lara]?. Sé eyin ni ẹ n da a ni, tabi Awa ni Oluda a » [Suuratul-Waaqi'ah: 58, 59].

(b) Pe awon koro irugbin t'ohun ti bi awo re ti se yatọ sira won, ti o ba bo si ile erofo, ti omi ati erupe ba si bori re, ohun ti iwoyesi laakaye yoo da lejo ni ki o jera, ki o si baje, nitori pe okan ninu won to lati mu un jera, tori naa jijera nigba ti mejeeji ba pade l'o sunmo ju, sugbon ko ni i baje, nse ni yoo be ni ohun ti a so, leyin naa nigba ti ririn naa ba lekun, koro naa yoo pin, irugbin yoo si ti inu re jade, nje eleyii ko wa maa toka si agbara ti o pe, ati Hikmah -ogbon- ti o kari bi? Nitori naa bawo ni Qlohun, Qlogbon, Alagbara yii, yoo ti kagara lati ko awon ipin ara naa jo ati lati to awon orike naa jo!. Qlohun -giga ni fun Un- so pe:

] «

.[64 63 :

« Nje eyin ko wa ri ohun ti ẹ n gbin ni bi?. Sé eyin ni ẹ n gbin in ni, tabi Awa ni Olugbin in? » [Suuratul-Waaqi'ah: 63, 64]. Iru eleyii tun ni oro Qlohun -giga ni fun Un-:

.[5 :] «

« Ire yoo ri ile ti o ti gbe, nigba ti A ba so omi [oyo] kale le e lori, yoo yirapada, yoo si gberu, yoo si hu jade ninu gbogbo awon orisirisi irugbin ti o dara » [Suuratul-

Hajj: 5].

6- Wi pe Eleda, Alagbara, Oni-mimọ, Ologbọ, mọ kuro nibi ki O da ẹda lasan, ki O si fi wọn silẹ lasan, Olohun ti eyin Re gbọn-un-gbọn, sọ pe:

[27 :]

« Ati pe Awa kò da sanma ati ile ati ohun ti o wa ni agbedemeji wọn lasan. Ero awọn ti kò gbagbọ niyun un, nitori naa egbe ni fun awọn ti kò gbagbọ ninu ina » [Suuratu Saad: 27]. Beẹ kọ, nse l'O da ẹda Re nitori ogbọn nla, ati ero ti o ga; Olohun -giga ni fun Un- sọ pe:

[56 :]

« Ati pe N kò da awọn alujannu ati awọn eniyan afi nitori ki wọn o le baa maa jọsin fun Mi » [Suuratu Z-Zariyaat :56]. Nitori naa kò tọ si Olohun, Ologbọn yii, pe ki eni ti n tele tiE o dogba pelu eni ti o kọ tiE ni odo Re, Olohun ti O ga sọ pe:

[28 :]

« Nje Awa le se awọn ti o gbagbọ ni ododo, ti wọn si sise rere, gege bi awọn obileje lori ile bi? Abi Awa le se awọn oluberu Olohun gege bi awọn eni-buburu bi? » [Suuratu Saad: 28]. Nitori naa ni o se n be ninu pipe ogbọn Re, ati titobi bibori Re, pe ki O gbe awọn ẹda dide ni ojo igbende, ki O le baa san gbogbo eniyan lesan ise re, yoo san oluse-rere ni esan rere, yoo si je onibaje niya;

Ọlọhun t'O ga sọ pe:

.[4 :]

« Ọdọ Rẹ ni apadasi yin lapapọ, otitọ ni adehun Ọlọhun. Dajudaju Oun ni Olupile dida ẹda, leyin naa yoo da a pada, ki O le san awọn ti wọn gbagbọ ni ododo, ti wọn si se isẹ rere, ni ẹsan pẹlu deede, ati pe awọn ti wọn se alaigbagbọ, ti wọn ni mimu ninu omi gbigbona, ati iya ẹlẹta-elero yoo jẹ » [Suuratu Yuunus: 4].

Gbigba ọjọ igbeyin -ọjọ igbende ati akojọ- gbọ lododo ni awọn oripa pupọ lori onikaluku ati awujọ; ninu awọn oripa rẹ ni:

1- Wi pe ki eniyan o gbiyanju lori titẹle ti Ọlọhun, ni ti sise ojokoro ẹsan ọjọ yii, ki o si jinna si sise E, ni iberu iya ẹsẹ ọjọ naa.

2- Iparonure wa ninu gbigba ọjọ ikeyin gbọ fun olugbagbọ-ododo nibi ohun ti o bọ mọ ọn lọwọ ninu idera ile-aye, ati igbadun rẹ, nitori ohun ti n rankan ninu idera ti ọjọ ikeyin, ati ẹsan rẹ.

3- Pẹlu gbigba ọjọ ikeyin gbọ ni eniyan o fi mọ ibo ni apadasi oun leyin iku rẹ, ti yoo si mọ daju pe oun yoo ri ẹsan isẹ oun, bi o ba jẹ rere yoo ri rere, ti o ba si jẹ aburu yoo ri aburu, ati pe a o da a duro fun isiro, a o si gbẹsan fun un lọdọ ẹni ti o se abosi fun un, a o si gba iwọ awọn eniyan ni ọdọ rẹ fun ẹni ti o se abosi fun, ti o si

tayo ala lori re.

4- Wi pe gbigba ojo ikeyin gbọ a maa mu ifayabale ati alaafia wa fun awon eniyan -ni asiko kan ti ifayabale won, ti ogun ko si duro ninu re- ati pe nnkan kan ko l'o mu ki eleyii o je beje bi ko se pe gbigba Olohun gbọ, ati ojo ikeyin, a maa se e ni oranyan lori eniyan lati ko aburu re ro kuro ni odo elomiran ni ikoko re ati ni gbangba, koda a maa wo inu ohun ti o ba rorun fun un ninu igbaaya re, yoo si pa awon aniyan buburu -ti o ba wa nibe- yoo si yanju won siwaju ki a to bi won.

5- Gbigba ojo ikeyin gbọ a maa le eniyan jinna si sise abosi si awon miran, ati nibi gbigbe ese le eto won, nitori naa ti awon eniyan ba gba ojo ikeyin gbọ ni ododo, won yoo bo lowo abosi apa kan won si omiran, ati pe awon eto yoo je ohun ti a so.

6- Gbigba ojo ikeyin gbọ ni ododo a maa se eniyan ni eni ti n wo ile-aye ni ibuso kan ninu awon ibuso isemi, ti ki i si i se gbogbo isemi.

Ni ipari ese oro yii, yoo dara pe ki a fi oro "Wainbat" ti o je elesin agbelebu -Christian- ti o je omọ Amerika se eri; eni ti o je pe ni okan ninu awon soosi l'o ti n sise tele, leyin naa ti o gba esin Islam, ti o si ri eso nini igbagbo-ododo si ojo ikeyin, ni ibi ti o ti n so pe: « Dajudaju emi mo idahun awon ibeere merin ti o ko airoju ba isemi pupo ni isinyi. Oun ni: Ta ni mi? Ki ni mo n fe? Ki si l'o mu mi wa? Ati pe ibo ni apadasi mi? ».

AWỌN IPILẸ IPEPE AWỌN OJISẸ

Ẹnu awọn anabi ati awọn ojisẹ ko lori ipepe lọ sidi awọn ipilẹ ti o kari, gegẹ bi gbigba Olohun gbọ ni ododo, ati awọn malaika Rẹ, ati awọn tira Rẹ, ati awọn ojisẹ Rẹ, ati ojo ikeyin, ati gbigba akoṣe -kadara- gbọ ni ododo, rere rẹ ati aburu rẹ; ati gegẹ bi ipanilase pelu jijosin fun Olohun nikan soso, kò si orogun kan fun Un, ati titẹle oju-ona Rẹ, ati aitele awọn ona ti o yapa si i, ati sise ohun orisi merin ni eewo, awọn ni: Awọn ibajẹ ohun ti o han ninu rẹ ati ohun ti o pamọ, ati eṣe, ati sise agbere lai je pelu otito, ati sise ebo si Olohun, ati sisin awọn ere, ati awọn oosa. Ati fifọ O mọ kuro nibi iyawo, ati omọ, ati orogun, ati alafijo, tabi alafiwe, ati nibi ki a so nnkan kan nipa rẹ yatọ si otito, ati sise pipa awọn omọ leewo, ati sise pipa emi lai je pelu otito ni eewo, ati kikọ owo-ele -riba- ati jije owo omọ-orukan. Ati ipanilase pelu pipe adehun ati osuwọn ati iwọnka, ati sise rere si awọn obi mejeeji, ati sise dogba laarin awọn eniyan, ati ododo ninu oro, ati ise, ati kikọ ina-apa, ati igberaga, ati jije owo awọn eniyan pelu ibajẹ fun'ni.

Ibnul Qayyim -ki Olohun O ke e- so pe: « Awọn ofin -Sharia- lapapọ dogba ninu awọn ipelẹ wọn -wọn o baa tile yatọ sira wọn- daadaa wọn si fidi mule ninu awọn laakaye, ati pe ti o ba se pe ori ohun ti o yatọ si ori ohun ti wọn wa lori rẹ ni wọn wa ni, dajudaju wọn o ba jade kuro ninu Hikmah -ogbon- ati anfaani ati ike; koda kò tile

see se pe ki wọn mu ohun ti o yapa si ohun ti wọn mu wa
wa:

﴿ [71 :] ﴾

« Ati pe ti o ba se pe ododo naa tele ife-inu wọn ni, dajudaju sanma ati ile o ba ti baje ati awon ti o wa ninu wọn » [Suuratul-Mu'uminuun: 71]. Ati pe bawo ni onilaakaye yoo ti se gba pe ki ofin Oluhun ti O mo ejo da ju gbogbo oludajo lo o wa pelu atodije ohun ti o mu wa? »^[5].

Eyi lo si mu ki esin awon anabi o je okan,gege bi Oluhun -giga ni fun Un- ti so pe:

﴿ [52-51] ﴾

« Eyin ojise e maa je ninu ohun ti o dara, ki e si maa se daadaa, dajudaju Emi ni Olumo nipa ohun ti e n se nise. Ati pe dajudaju eyi ni ijo yin, ijo kan soso; Emi si ni Oluwa yin, tori naa e maa beru Mi » [Suuratul-Mu'uminuun: 51-52]. Oba ti O gbun-un-gbun ni Olusoro, tun so pe:

﴿ [13 :] ﴾

[⁵] Wo Miftaahu Daar As-Sa'aadah 2/383.

« O se l’ofin fun yin ninu ẹsin ohun ti O fi pa Nuuhu lasẹ, ati eyi ti A fi ranse si O, ati eyi ti A so asọtẹlẹ rẹ fun Ibraahiim, ati Musa, ati Isa, pe ki ẹ gbe ẹsin naa duro, ati pe ki ẹ ma se pin yeleyele nidi rẹ » [Suuratu Shuraa: 13].

Koda ohun ti a gba lero pelu ẹsin ni ki awon ẹru o de ibi ohun ti a da won fun, ninu jijosin fun Oluwa won ni Oun nikan soso, ko si orogun kan fun Un, nitori naa yoo se ni ofin fun won ninu awon eto ohun ti o je oranyan lori won pe ki won o gbe duro, yoo si se olugbowo fun won ninu awon oranyan, yoo si maa se atileyin fun won pelu awon ona ti yoo gbe won de idi ohun afojusi yii, ki iyonu Olahun o le baa je ti won, ati oriire ile mejeeji, ni ibamu pelu ilana Olahun, ko ni ya ẹru ni gbogbo yiya, ko si ni i ko aare fifonka yeleyele buburu ba a, eyi ti yoo mu un kolu adamo rẹ, ati emi rẹ, ati ile-aye ni ayika rẹ.

Nitori naa gbogbo awon ojise n pepe lo sidi ẹsin Olahun, eyi ti yoo fun eniyan ni ipile adisokan ti yoo gbagbo, ati ofin eyi ti yoo maa rin ni ori rẹ ninu isemi rẹ, idi niyi ti At-Tawraata -Majemu Laelae- fi je “iwe” adisokan ati ofin, ti a si pa awon eni rẹ lasẹ pe ki won o maa wa idajo lo si idi rẹ, Olahun t’O ga so pe:

[44 :]

« Dajudaju Awa ti so At-Tawraata kale, imona wa ninu rẹ ati imole. Awon anabi ti won gbafa fun Olahun a

maa dajọ pẹlu rẹ fun awọn Yahuudi, ati pe awọn alufa wọn agba ati awọn amofin wọn naa [a maa dajọ pẹlu rẹ] » [Suuratul-Maa'idah: 44]. Lẹyin naa ni Al-Masiihu - Jesu- “ki ọla Ọlọhun o maa ba a” de ati Injiila -Bibeli- pẹlu rẹ, imọna, ati imọlẹ, n bẹ ninu rẹ, o si n jẹri ododo si ohun ti o siwaju rẹ ninu At-Tawraata; Ọba ti eyin Rẹ ga, sọ pe:

[46 :]

« Ati pe Awa fi Anabi Isa ọmọ Maryama tele ipase wọn, ni olujẹri ododo si ohun ti o siwaju rẹ ninu At-Tawraata, A si fun un ni Injiila -Bibeli- imọna wa ninu rẹ ati imọlẹ » [Suuratul-Maa'idah: 46]. Lẹyin eleyii ni Anabi Muhammad, “ki ikẹ ati ọla Ọlọhun o maa ba a”, wa de pẹlu ofin -Sharia- ti opin, ati ẹsin pipe, ti o si je olusọ lori ohun ti o siwaju rẹ ninu awọn ofin, ati olupare fun wọn, Ọlọhun si fun un ni Al-Qur'aani, ti o je olumuni-mọ ohun ti o je ododo ninu ohun ti o siwaju rẹ ninu awọn tira; Ọlọhun -giga ni fun Un- sọ pe:

[48 :]

« A si ti sọ Tira naa kalẹ fun ọ pẹlu ododo, o je olumuni-mọ ohun ti o je ododo ninu ohun ti o siwaju rẹ ninu tira, ati olusọ lori rẹ, nitori naa maa se idajọ laarin wọn pẹlu ohun ti Ọlọhun sọ kalẹ, ma si se tele ife-inu

won kuro nibi ohun ti o wa ba o ninu ododo » [Suuratul-Maa'idah: 48]. Ati pe Olohun -mimo ati giga ni fun Unse alaye pe Anabi Muhammad "ki ike ati ola Olohun o maa ba a", ati awon olugbagbo-ododo pelu re, gba Oun gbọ ni ododo, gege bi awon ti o siwaju won ninu awon anabi, ati awon ojise, ti se gba A gbọ lododo; nitori naa Oba ti eyin Re ga Naa, so pe:

.[285 :]

« Ojise naa gba ohun ti a so kale fun un lati odo Oluwa re gbọ, ati awon olugbagbo-ododo, onikaluku won gba Olohun gbọ lododo, ati awon malaika Re, ati awon tira Re, ati awon ojise Re, a ko ni i se iyato laarin okan ninu awon ojise Re, won so pe: A gbọ, a si tele [tiE], dari jin wa Oluwa wa, odo Re si ni ibupadasi [wa] » [Qur'aani, Baqarah: 285].

ISE ỌLỌHUN TI YOO MAA BÈ LỌ GBERE

Ohun ti o siwaju ninu sise afihan ipo awọn ẹsin Yahuudi, ati ti alagbelebu -Christians- ati ti Majuusi -awọn sinna-sinna- ati ti Ziraadishtiyah, ati ti awọn aborisa lorisirisi, n se alaye ipo awọn eniyan ni ọdun ogorun kefa leyin bibi Jesu, ti ẹsin ba si ti bajẹ nse ni awọn eto oselu, ati ti ajumọgbe, ati ti ọrọ-aje, yoo bajẹ ... tori naa awọn ogun adejesilẹ yoo kari aye, didari awọn eniyan ni ọna imunisin o si yọju, awọn eniyan yoo si maa sẹmi ninu okunkun biribiri, awọn ọkan o si titori rẹ sokunkun, nitori okunkun aigbagbo, ati aimọkan, awọn iwa o si ọditi, wọn o si fa iyi ya, wọn o si gbe ẹsẹ le awọn eto, ibajẹ yoo si han ni ori ilẹ ati ninu okun, debi wi pe ti onilaakaye ba woye si i -ni asiko naa- dajudaju ki ba ri i pe awọn eniyan wa ni ipo ipọka-iku, ati pe o n kede atitan ile-aye, ti Ọlọhun kò ba gba a silẹ pẹlu alatunse nla kan ti yoo gbe atupa jijẹ anabi lẹwọ, ati ọye imọna, ki o le baa mọlẹ oju-ona awọn eniyan fun wọn, ki o si le baa fi wọn mọna lẹ si oju-ona ti o tọ.

Ni asiko yii ni Ọlọhun yonda pe ki imọlẹ jijẹ anabi laelae o tan lati [ilu] Makkah alaponle, eyi ti ile Ọlọhun alaponle wa ninu rẹ, ati pe ayika rẹ jẹ ohun ti o jọ awọn ayika awọn eniyan yoku, nipa sise ẹbọ si Ọlọhun, ati aimọkan, ati abosi, ati didari ẹni ni ọna ti a fẹ; yatọ si wi pe o yatọ si ibomiran pẹlu awọn iyatọ pupọ; [ti o se pe] ninu wọn ni:

1- Wi pe ayika kan ti o mọ ni i, kò lapa pẹlu eeri irori -filosofi- awọn Giriisi “Greece”, tabi ti awọn Roomu “Rome”, tabi ti awọn India, ati pe awọn ara ibe je eni ti o ni anfaani alaye amogbondani, ati opolọ ti o mọle, ati awọn adamọ ti i maa n fa ohun ti kò ni afijọ yọ.

2- Wi pe okan ile-aye l’o bọ si, aaye kan ti o je aarin-gbun-gbun laarin Europe ati Asia ati Africa l’o wa, eyi n be ninu ohun ti yoo je okunfa pataki kan nipa titete tan ka, ati ki ise laelae yii o de awọn origun ile-aye wonyi ninu asiko die.

3- Wi pe ilu ifayabale ni i, nigba ti o se pe Olọhun daabo bo o, nigba ti Abrahata gbero lati ja a logun, beje ni awọn ijoba nlanla ti awọn Furus “Persian” ati Roomu “Rome” ti o wa ni itosi re ko si da owo te e ri, kaka beje, nse ni o wa ninu ifayabale, titi ti o fi de ori rira-tita [owo] re lo si arewa ati gusu, ati pe eleyii je ami ipalemọ fun gbigbe Anabi alaponle yii dide; Dajudaju Olọhun si ti ran awọn ara ibe leti pẹlu idera yii, O si so pe:

] ﴿

.[57 :

« Nje A ko ti fun won ni aaye owo kan, ti o ni ifokanbale gbe, ti a n fa awon [orisirisi] eso gbogbo mnkan wa sibe bi? » [Suuratul-Qasas: 57].

4- Wi pe aaye asale kan ni i, o se ise opolopo ninu awon iwa eyin,gege bi aponle, ati sisọ iwọ alabagbe, ati owu jije lori awon iyi, ati beje beje lo ninu awon ajulo ti o

gbe e si ipo aaye ti o to si ise laelae naa.

Lati aaye nla yii, ati ninu iran Quraish ti o gbayi pelu idalahon ati ki a soro yo komookun re, ati awon iwa alaponle, iran ti o se pe oun l'o ni agbega, ati isiwaju, Qlohun sesa Anabi Re, Muhammad, "ki ike ati ola Qlohun o maa ba a", ki o le baa je opin awon anabi ati awon ojise, nibi ti a ti bi i ni odun ogorun kefa leyin bibi Jesu, ni nnkan bii odun 570 A.D.

O si dide ni omorukan, nigba ti o se pe baba re ti ku, nigba ti oun wa ni inu iya re, leyin naa ni iya re ati baba baba re ku, nigba ti o wa ni omorukan mefa, nitori naa omoriya baba re Abu Taalib se agbatore, omodekunrin naa wa dide ni omorukan, awon ami mimu samsam si han ni ara re. Iwa re, ati isesi re si yatore si isesi awon eniyan re, ki i parore ninu orore re, ki i si i ni enikan lara, ati pe o gbayi pelu ododo siso, ati siso abe, ati ifokantan, ti o fi debi pe pupore ninu awon eniyan re l'o maa n fi okan tan an lori eyi ti o won ninu nnkan-ini won, won a si maa ko o pamore si odore re, a si maa sore ogege bi o ti se n sore emi re ati owore re, eyi si n bere ninu ohun ti o mu won maa pe e ni **Al-Amiin** -eni ifokantan- ati pe o je onitiju, ihoho re kore si han si eni-kankan lati igba ti o ti balaga, o si je eni ti o more, oluberu Qlohun, ohun ti o n ri ni ara awon eniyan re ninu iborisa, oti mimu, ati itajesile, a maa ba a lokan je, tori naa a maa ba awon eniyan re se nibi ohun ti o ba yonu si ninu awon ise won,

a si maa yera fun won nigba ti won ba n se palapala, ati iwa poki won, a si maa se iranlowo fun awon omorukan, ati awon opo-binrin, a si maa fun awon ti ebi n pa lounje ... titi ti o fi di igba ti o feru pe ogoji odun, ara re ko gba ohun ti n ri ni ayika re ninu ibaje mo, n lo ba bere si ni i da wa fun sisin Oluwa re, n si n toro lodo Re pe ki O fi oun mona lo si oju-ona ti o to. Laarin asiko ti o wa lori ipo yii ni malaika kan ninu awon malaika Olohun ba so kale wa ba a pelu ise lati odo Oluwa re, ati ase Re pe ki o maa jise esin yii fun awon eniyan, ki o si maa pe won lo sidi jijosin fun Oluwa won, ki won si pa ijosin fun ohun ti o yatọ si I ti. Ise Olohun naa si tesiwaju ni sisokale wa si odo re, pelu awon ofin, ati awon idajo, ni ojo kan leyin omiran, ati ni odun kan leyin omiran, titi ti Olohun fi pe esin yii fun awon omo eniyan, ti O si se idera naa le won lori pelu pipe re, nigba ti ise Anabi "ki ike ati olo Olohun o maa ba a" pe, Olohun gba emi re, ojo ori re si je odun metalelogota nigba ti o ku, o lo ogoji odun ninu re siwaju ki o to di anabi, o si lo metalelogun ninu re ti i fi n je anabi, ati ojise.

Enikeni ti o ba si woye si ipo awon anabi, ti o si ko nipa itan won; yoo mo daju pe ko si ona kan ti jije anabi anabi kan ninu awon anabi gba rinle a fi ki o je pe jije anabi Anabi Muhammad "ki ike ati olo Olohun o maa ba a", ti gba ona naa rinle ni ona ti o to ju.

Nitori naa ti o ba wo ona ti a gba gba jije anabi ti

Anabi Musa, ati Anabi Isa -Jesu- “ki ọla Ọlọhun o maa ba awọn mejeeji” wa, o mọ pe a gba a wa ni lati ọna ogooro eniyan, ati pe ọna ogooro eniyan ti a si gba gba jije anabi ti Anabi Muhammad, “ki ike ati ọla Ọlọhun o maa ba a”, wa tobi ju, o si nipon ju, ati pe o sunmọ ju ni asiko.

Bakan naa ni ọna ogooro eniyan ti a gba gba awọn ohun akonilaga wọn, ati awọn arisami wọn wa jora wọn, sugbon ti Anabi Muhammad “ki ike ati ọla Ọlọhun o maa ba a” tobi ju, tori pe awọn arisami re po, koda eyi ti o tobi ju ninu awọn arisami re ni Al-Qur’aani alaponle, eyi ti o se pe a ko i ti yee maa gba a wa ni gbigbawa gba ọna ogooro eniyan ni ohun ati ni kikosile.

Ati pe eniken ti o ba wo ohun ti Anabi Musa, ati Anabi Isa -Jesu- “ki ọla Ọlọhun o maa ba awọn mejeeji” mu wa, ati ohun ti Anabi Muhammad “ki ike ati ọla Ọlọhun o maa ba a” mu wa, ninu adisokan ti o dara, ati awọn ofin ti o rinle, ati awọn imọ alanfaani, yoo mọ daju pe lati ara opo ifatupako kan soso ni wọn ti jade, oun ni opo ifatupako ti jije anabi.

Eniken ti o ba si wo ipo awọn olutele awọn anabi naa si ti awọn olutele Anabi Muhammad, “ki ike ati ọla Ọlọhun o maa ba a”, yoo mọ daju pe awọn ni eniyan ti o loore ju fun awọn eniyan, koda awọn tile l’o tobi ju ninu awọn olutele awọn anabi ni lilapa lori awọn ti o wa leyin wọn, wọn tan sise Ọlọhun ni okan soso ninu ijosin -

Tawhiid- ka, wọn si tun tan sise deede ka, ati pe wọn je aanu fun awọn alailera ati awọn alaini.

Ti o ba si n fẹ alekun alaye ti o maa fi se ẹri lori jije anabi Anabi Muhammad, “ki ike ati ọla Ọlọhun o maa ba a”; n o mu awọn ẹri ati ami ti Ali ọmọ Rabban At-Tabarii ri nigba ti o jẹ ẹlẹsin agbelebu - Christian- ti o si titori rẹ gba ẹsin Islam.

Awọn ẹri wọnyi ni:

1- Wi pe o pepe lo sidi sisin Ọlọhun nikan soso, ati pipa sisin ohun ti o yatọ si I ti, o fi beẹ se dogba pelu gbogbo awọn anabi.

2- Wi pe o se afihan awọn ami ti o han, ti ẹnikan kò le mu un wa yatọ si awọn anabi Ọlọhun.

3- Wi pe o fun’ni niro nipa awọn isele [ti yoo sele ni] ojo-iwaju, o si sele gege bi o ti fun’ni niro nipa re.

4- Wi pe o fun’ni niro nipa opolopo isele ninu awọn isele ile-aye, ati ti awọn ijoba re, o si sele gege bi o ti fun’ni niro.

5- Wi pe Tira ti Anabi Muhammad “ki ike ati ọla Ọlọhun o maa ba a” mu wa -ti i se Al-Qur’aani- ami kan ni i ninu awọn ami jije anabi; tori pe oun ni Tira ti o de opin ju, ti Ọlọhun si so o kale fun okunrin alaimokomoka, ti ko mo iwe ko, ti ko si mo on ka, o si fi i pe awọn sorosoro ti o da lahon nija pe ki won o mu iru re wa, tabi iru Suura -ogba oro- kan ninu re; ati nitori pe Ọlọhun se olugbowo iso re; O si fi i so adisokan

igbagbo ti o dara, O si se akojopo ofin ti o pe ju sinu re,
O si fi i gbe ijo kan ti o lola ju dide.

6- Wi pe opin awon anabi ni i, ati pe ti o ba se pe a
ko ran an nise ni, jije anabi awon anabi ti won fun'ni niro
nipa riran an nise ko ba baje.

7- Wi pe awon anabi "ki o la Olohun o maa ba
won" ti fun'ni niro nipa re, siwaju ki o to yaju pelu asiko
gigun, won si royin riran an nise, ati ilu re, ati bi awon ijo
ati awon o ba yoo ti gba fun oun, ati ijo re, won si mu enu
ba titanka esin re.

8- Wi pe ami kan ninu awon ami jije anabi ni
sisegun re lori awon ijo ti o gbogun ti i, tori pe ko see se
ki eniyan o pera re ni ojise kan lati odo Olohun -ki o si je
opuro- ki Olohun O maa wa se atileyin fun un pelu aranse
ati igbanilaye, ati ibori awon ota, ati titanka ipepe re, ati
pupo awon omoleyin re; dajudaju eleyii ko le sele afi ni
owo anabi olododo kan.

9- Ohun ti o wa lori re ninu ijosin re, ati sisu abe
re, ododo re, ati iroyin eyin re, ilana re, ati awon ofin re;
dajudaju eleyii ko le pejo afi si ara anabi kan.

Eni ti o mona yii wa so leyin ti o ti ka awon
amuseri wonyi tan pe: « Awon iwa ti o mole wonyi, ati
awon eri ti o to yii, eni ti o ba mu un wa, jije anabi je
oranyan fun un, o fa re si se jere, eto re si soriire, gbigba a
lododo si je oranyan, ati pe eniken ti o ba ko o, ti o si
tako o, iyanju re kuna, o si se ofoo ile-aye re, ati orun re

».

Ni ipari eṣe ọrọ yii, n o mu ẹri meji kan wa fun ọ: Ẹri ọba Roomu ti aye-jọhun ti o jẹ ẹni ti o l’o igba pẹlu Anabi Muhammad, “ki ike ati ọla Ọlọhun o maa ba a”, ati ẹri olupeni-sẹsin-agbelebu kan ti o jẹ ọmọ England ti o n ba ni logba, iyẹn John Saint.

Ẹri Alakọkọ: Ẹri Hiraql -Hercules-: Bukhari “ki Ọlọhun o kẹ ẹ” sọ iroyin Baba Sufyaan, nigba ti ọba Roomu pe e, ti o si sọ pe: « Baba Al-Yamaan, Al-Hakam ọmọ Naafiu sọ fun wa pe Shuaib fun wa niro, lati ọdọ Az-Zuhri, pe Ubaidu-L-laah ọmọ Abdul-Laah ọmọ Utbah ọmọ Mas’uud, wi pe Abdul-Laah ọmọ Abbaas fun un niro pe Baba Sufyaan ọmọ Harb fun un niro, pe Hiraql “Hercules” ran ẹni si oun laarin awọn onirin-ajo kan ninu Quraish, ti wọn jẹ olusowo ni ilẹ Shaamu, ni asiko ti Ojise Ọlọhun “ki ike ati ọla Ọlọhun o maa ba a” ba awọn Baba Sufyaan ati awọn alaigbagbo Quraish se iwawọ-ija-bọlẹ, wọn si wa ba a ni [ilu] Elya, o si pe wọn wa si ibujokoo rẹ, nigba ti awọn ẹni-nla Roomu wa ni ayika rẹ, lẹyin naa ni o wa pe wọn, o si pe ogbefọ rẹ, o si sọ pe: Ta l’o tan mọ ọkunrin ti n pe ara rẹ ni anabi yii ni ẹbi ninu yin? N ni Baba Sufyaan ba sọ pe: Mo ni: Emi ni mo tan mọ ọn ju ni ẹbi. O ni ẹ sun un mọ mi, ki ẹ si sun awọn ẹni rẹ mọ ọn, ki ẹ si ko wọn si ẹyin rẹ; o si sọ fun ogbefọ rẹ pe: Sọ fun wọn pe emi yoo bi eleyii leere nipa ọkunrin naa, ti o ba parọ fun mi, ki ẹ ja a niro, o ni: Mo fi Ọlọhun

bura pe ti kò ba si ti itiju pe ki wòn o ma mu mi pèlu iro
 kan ni, n o ba purò mò ọ̀n, lẹyin naa akọkọ ohun ti o bi
 mi nipa rẹ ni pe o ni: Bawo ni ẹbi rẹ ti jẹ laarin yin? Mo
 ni: Ẹlẹbi [nla] ni laarin wa. O ni: Njẹ ẹnikan ninu yin wa
 ti sọ iru ọrọ yii siwaju rẹ ri bi? Mo ni: rara o. O ni: Njẹ
 ọba kan wa n bẹ ninu awọn baba-nla rẹ bi? Mo ni rara. O
 ni: Sé awọn ẹni-nla ninu awọn eniyan ni n tẹle e ni, tabi
 awọn ẹni-yepere wọn? Mo ni: Awọn ẹni-yepere wọn ni.
 O ni: Sé wọn n lekun ni, tabi wọn n dinku? Mo ni: Nse ni
 wọn n lekun. O ni: Njẹ ẹnikan ninu wọn a wa maa kọ
 ẹsin naa silẹ ni ti ibinu si ẹsin rẹ lẹyin ti o ti wonu rẹ bi?
 Mo ni: rara. O ni: Njẹ ẹ wa jẹ ẹni ti n fi ẹsun iro kan an
 siwaju ki o to sọ ohun ti o sọ bi? Mo ni: rara. O ni: Njẹ a
 maa dalẹ bi? Mo ni rara. Sugbọn awa pèlu rẹ wa ni asiko
 ifijahapara, a kò si mò ohun ti yoo se ninu rẹ. O ni
 gbolohun kan kò gba mi laye lati se afikun kan yatọ si
 gbolohun yii. O ni: Njẹ ẹ wa ja a logun bi? Mo ni: Bẹẹ ni.
 O ni: Njẹ bawo ni ogun ti ẹ ja a naa ti ri? Mo ni: Bori loni
 ki n bori lola ni laarin wa; o n pa wa lara, awa naa si n pa
 a lara. O ni: Ki ni o fi n pa yin lasẹ? Mo ni: O n sọ pe: Ẹ
 maa sin Ọlọhun nikan soso, ẹ kò si gbọdọ fi nnkan kan se
 orogun fun Un, ki ẹ si fi ohun ti awọn baba yin n sọ silẹ,
 o si n pawa lasẹ pèlu irun kiki, ati ododo sisọ, ati sisọ
 abẹ, ati siso okun ẹbi pọ. O si sọ fun ogbefọ naa pe: Sọ
 fun un pe: Mo bi ọ lere nipa ẹbi rẹ, o si dahun pe ẹlẹbi nla
 l'ọ jẹ ninu yin, bẹẹ naa ni awọn ojise ri, a maa n gbe wọn

dide lati inu ẹbi nla ninu awon eniyan won. Mo si tun bi o leere pe nje enikan ninu yin wa ti so oro yii ri bi, o si fesi pe rara, mo si so pe: Iba se pe enikan ti so oro yii ri siwaju re ni, n o ba so pe okunrin kan [ni i] ti n kose oro kan ti won ti so siwaju re. Mo si bi o pe nje oba kan wa n be ninu awon baba re bi, o si dahun pe rara, mo si so pe: Ti o ba se pe oba kan n be ninu awon baba re ni, n o ba so pe okunrin kan [ni i] ti n wa ijoba baba re. Mo si bi o leere pe nje e wa n fi esun iro kan an siwaju ki o to wi ohun ti o wi bi, o si dahun pe rara, dajudaju mo mo pe dajudaju ko gbodo je eni ti yoo fi iro pipa mo awon eniyan sile, ti yoo wa maa puro mo Olohun. Mo si bi o leere pe se awon eni-nla ninu awon eniyan ni n tele e ni, tabi awon eni-yepere won, o si so pe awon eni-yepere won ni won n tele e, awon naa ni olutele awon ojise. Mo si bi o leere pe nje won n po ni, tabi won n dinku, o si dahun pe nse ni won n po, beje naa ni oro igbagbo-ododo ri titi ti yoo fi pe. Mo si bi o leere pe nje enikan a wa maa ko esin naa sile, ni ti ibinu si esin re, leyin ti o ti wo inu re, o si ni rara, beje naa ni igbagbo-ododo ri nigba ti oyaya re ba ti dara po mo awon okan. Mo si bi o leere pe nje a wa maa dale bi, o si dahun pe rara, beje naa ni awon ojise ri, won ki i dale. Mo tun bi o leere nipa ohun ti i fi n pa yin lase, o si dahun pe o n pa yin lase lati sin Olohun, ki e si ma fi nnkan kan se orogun fun Un, o si n ko fun yin lati josin fun awon orisa, o si n pa yin lase pelu irun kiki,

ododo sisọ, ati sisọ abẹ, ti ohun ti o sọ ba jẹ otitọ, yoo ni ikapa lori aaye ẹsẹ mi mejeeji laipe, ati pe dajudaju mo ti mọ daju pe yoo jade, n kò lero pe ninu yin ni yoo ti wa, iba si se pe mo mọ daju pe mo le yọ de ọdọ rẹ ni, n o ba fi ara da isoro pipade rẹ, iba si se pe mo wa ni ọdọ rẹ ni, dajudaju n o ba fọ ẹsẹ rẹ nu, leyin naa ni o wa toro iwe Ojise Olohun, “ki ike ati ola Olohun o maa ba a”, eyi ti o fi ran Dihyah si olola Basri, n ni o ba fun Hiraql, o si ka a, o si ba ninu rẹ pe: « Mo bere ni oruko Olohun, Alaanujulo, Aladipele-esan-rere, lati ọdọ Muhammad, eru Olohun, ati ojise Re, si Hiraql olola Roomu, ola ki o maa ba eni ti o ba tele imona, leyin naa emi n pe o pelu ipe Islam, gba esin Islam ki o la, Olohun O fun o ni esan rẹ lemeji, ti o ba wa koyin, a je pe ori rẹ ni esẹ awon mekunnu [re] yoo wa. Eyin ti a fun ni tira, e wa sidi gbolohun kan ti o se dogba laarin wa ati aarin yin, pe a kò gbodo sin [nnkan kan] yatọ si Olohun, a kò si gbodo fi nnkan kan se orogun pelu Re, ati pe apa kan wa kò gbodo mu apa kan ni awon oluwa leyin Olohun, tori naa ti won ba koyin [si eleyii], e so pe: E jeri pe dajudaju olugbafa fun Olohun -Musulumi- ni awa ».

Ẹri Ẹlekeji: Ẹri olupeni-sesan-agbelebu ti o je omọ England ti o n ba’ni lo igba John Saint; nibi ti o ti n so pe: Leyin kika ti kò ja nipa awon efosiwewe Islam ati awon ipilese eko rẹ nipa sisise-sin kaluku ati awujo, ati sise dogba rẹ nipa gbigbe awujo dide lori awon ipile kan

ninu sise deede, ati sise Olohun ni aasó ninu ijosin, mo ri ara mi ni eni ti n fa lo sidi Islam pelu gbogbo opolo mi, ati emi mi, mo si se adehun fun Olohun -mimo ni fun Unlati ojo naa pe n o je olupepe lo sidi Islam, olufuni niro idunnu pelu imona re ni gbogbo aaye.

Dajudaju o de idi amodaju yii leyin ti o ti ko nipa esin agbelebu -Christianity- ti o si jindo ninu re; ti o si ri wi pe ko fo esi pupo ninu awon ibeere, eyi ti n yi ninu isemi eniyan, n ni iyemeji ba bere si ni i wonu [okan] re, leyin naa ni o tun ko nipa ilana pe enikan ko gbodo da nnkan kan ni "Communism", ati ti Budda, ko si ri ohun ti n wa ninu mejeeji, leyin naa l'o wa ko nipa Islam, ti o si jindo ninu re, nitori naa o gba a gbo ni ododo, o si n pepe lo sidi re.

OPIN JIJÈ ANABI

Paapaa jije anabi ti ye o lara ohun ti o siwaju, ati awon apercere, ati awon arisami, ati awon eri jije anabi ti Anabi wa Muhammad, “ki ike ati ola Olahun o maa ba a”, ki a to wa soro nipa opin jije anabi, dandan ni ki o mo daju pe dajudaju Olahun -mimo ati giga ni fun Un- ko ki I ran ojise kan afi nitori okan ninu awon idi ti n bo yii:

1- Wi pe ki ise anabi naa o je adayanri fun awon eniyan kan, ki a si ma pa ojise yii lasere pe ki o je isere fun awon ijo ti won wa ni itosi, nitori naa Olahun O wa ran ojise kan pelu ise kan pataki si ijo miran.

2- Ki ise anabi ti o siwaju o ti pare, ki Olahun O wa ran anabi kan ti yoo so esin awon eniyan di otun fun won.

3- Ki ofin anabi ti o siwaju o je ohun ti o dara fun asiko, ki o si ma ba awon asiko ti o tele e mu, nitori naa Olahun yoo gbe ojise kan dide, ti yoo gbe ise ati ofin ti o ba asiko naa, ati aaye naa mu wa, ati pe Hikmah -ogbon- Olahun -mimo ni fun Un- dajo pe ki O gbe Anabi Muhammad “ki ike ati ola Olahun o maa ba a” dide pelu ise kan ti o kari fun awon ara ile, ti yoo si ba gbogbo igba ati aaye mu, O si so o kuro ni owu yiyipada ati atowobo, ki isere o le baa seku laaye, ki awon eniyan o fi maa be laaye, ki o si je ohun ti o mo kuro nibi awon panti yiyo oru pada, ati atowobo, eleyi l’o mu ki Olahun O se e ni opin awon ise riran Re.

Ati pe ninu ohun ti Ọlọhun fi se adayanri fun Anabi Muhammad, “ki ike ati ọla Ọlọhun o maa ba a”, ni pe oun ni opin awon anabi, tori naa ko si anabi kan leyin re, tori pe dajudaju Ọlọhun ti fi i pe awon ise riran naa, O si fi i pe awon ofin naa, O si fi i pe ile naa, jije anabi re si mu ki iro-idunnu Anabi Isa -Jesu- o se, nigba ti o so pe: « Eyin ko ti ka a ninu iwemimo pe, okuta ti awon omole ko sila, on na li o si di pataki igun ile » [Matteu 21:42]. Alufa-ijo -pastor- Ibraahiim Khaliil -ti o gba esin Islam ni eyin-o-reyin- ka oro yii kun ohun ti o dogba pelu oro Anabi Muhammad, “ki ike ati ọla Ọlọhun o maa ba a”, ti o so nipa ara re, pe:

)

« : : []

« Dajudaju apejuwe mi ati ti awon anabi ti o siwaju mi dagege bi apejuwe okunrin kan ti o ko ile kan, ti o si ko o daadaa, ti o si se e ni oso, yato si aaye okuta -amọ sunsun- kan ni ara origun kan, n ni awon eniyan ba bere si ni i rokirika re, won si n se iyanu fun un, won si n so pe: O yoo wa fi okuta yii si i bi? O ni: Emi ni okuta naa, emi si ni opin awon anabi » [Bukhari ati Muslim ni won gbe e jade].

Nitori eleyii ni Ọlọhun -mimo ni fun Un- se se Tira ti Anabi Muhammad “ki ike ati ọla Ọlọhun o maa ba a”

mu wa ni oluso lori awon tira ti o siwaju, ati olupare fun won, gege bi O ti se ofin re ni olupare fun gbogbo awon ofin ti o siwaju, ati pe Olohun se onigbowo siso ise re, n ni a se gba a wa ni gbigba wa gba owo ogooro eniyan, nigba ti a gba Al-Qur'aani alaponle wa ni gbigbawa gbowo ogooro eniyan ni ohun ati ni kikosile, gege bi a ti se gba Sunna -ilana- re, ti oro enu, ati ti ise, wa gba owo ogooro eniyan, be re ni a tun gba lilo awon ofin esin yii ni ifisise, ati awon ijosin re, ati awon ilana re, ati awon ofin re, ni gbigbawa gba owo ogooro eniyan.

Enikeni ti o ba si wo awon iwe itan aye Anabi, ati ti Sunna -ilana Anabi- yoo mo daju pe awon Sahaabe re "ki Olohun O yonu si won" won so gbogbo isesi Anabi, "ki ike ati ola Olohun o maa ba a", ati gbogbo awon oro re, ati awon ise re, fun awon omo-eniyan, nitori naa won gba ijosin re fun Oluwa re wa, ati ogun atigbesinga re, ati iranti Olohun -mimo ni fun Un- re, ati itoro aforijin re, ati lilawo re, ati akin re, ati ibasepo re pelu awon ara re, ati pelu awon ti n ba a lalejo, gege bi won ti se gba idunnu re, ati ibanuje re wa, ati irin-ajo re, ati gbigbele re, ati iroyin bi o ti se n je, ati bi o ti se n mu, ati bi o ti se n wo ewu, itaji ati oorun re, tori naa ti o ba mo eleyii, o mo daju pe ohun ti a so pelu iso Olohun ti O fi so o ni esin yii, o si mo daju -ni igba naa- pe Anabi wa ni opin awon anabi ati awon ojise; tori pe dajudaju Olohun -mimo ni fun Un- fun wa niro pe Ojise yii ni opin awon anabi,

Ọlọhun -mimọ ni fun Un- si sọ pe:

[40 :]

« Muhammad ki i se baba ẹni-kankan ninu awọn ọkunrin yin, sugbọn ojise Ọlọhun ni i, ipekun awọn anabi si ni i pẹlu » [Suuratul Ahzaab: 40]. Anabi “ki ike ati ọla Ọlọhun o maa ba a” si sọ nipa ara re pe:

].

.[

« A si ran mi si awọn ẹda ni apapo, ati pe a fi mi pin awọn anabi » [Ahmad ati Muslim ni wọn gbe e jade].

Eleyii ni asiko sisọ itumọ Islam, ati alaye paapaa re, ati awọn ibi ti a o ti maa mọ nipa re, ati awọn origun re, ati awọn ipele re.

ITUMỌ GBOLOHUN ISLAM

Ti o ba yẹ awọn iwe ti n sọ itumọ awọn ọrọ wo, o mọ daju pe itumọ gbolohun Islam ni igbafa, ati iteriba, ati gbigba, ati isopa-sosẹ-silẹ ati isisẹ pelu asẹ olupasẹ ati ikofunni rẹ lai kò se atako kan, ati pe Ọlọhun sọ ẹsin ododo ni Islam, tori pe oun ni itẹle ti Ọlọhun, ati igbafa fun asẹ Rẹ, lai kò se atako, ati sise afọmọ ijọsin naa fun Un -ogo ni fun Un- ati gbigba iroyin Rẹ ni ododo, ati gbigba A gbọ ni ododo, orukọ Islam si ti di orukọ gidi fun ẹsin ti Anabi Muhammad “ki ikẹ ati ọla Ọlọhun o maa ba a” mu wa.

Sisọ itumọ Islam

Ki ni o mu ni pe ẹsin naa ni Islam? Dajudaju gbogbo ohun ti n bẹ ni ori ile ninu ọlọkan-ọ-ọjọkan ẹsin, nse ni a sọ wọn ni awọn orukọ wọn, boya nipa fifi wọn ti si ara orukọ ẹniyan pataki kan, tabi ijọ kan pato. Nitari naa ẹsin Nasaaraa -alagbelebu- mu orukọ rẹ lati ara “Nasaaraa” -awọn ara Nasaret- ẹsin Budda si mu orukọ [tiẹ] lati ara orukọ ẹni ti o mọ ọn “Budda”, ati pe ẹsin Zaraadishtiyyah gbayi pelu orukọ yii tori pe ẹni ti o da a silẹ, ati olugbe asia rẹ ro n jẹ “Zaraadisht”, bẹẹ naa ni ẹsin Yahuudi yọju laarin awọn iran kan ti a mọ si “Yahuudza”, n ni a se pe wọn ni ẹlẹsin Yahuudi, ati bẹẹ bẹẹ lẹ. Yatọ si pe Islam, ki i se ohun ti a maa n fi i ti si ara ẹnikan pataki, tabi si ara ijọ kan pato, ati pe n se ni orukọ rẹ n tọka si iroyin kan pataki ti itumọ gbolohun

Islam se akojopọ rẹ, bẹẹ ni ninu ohun ti yoo han ninu orukọ yii ni pe ki i se ẹnikan ninu awọn eniyan ni ohun ti a gba lero pẹlu mimu ẹsin yii maa bẹ, ati mimu un wa, ati pe ki i se ohun ti a se adayanri rẹ fun ijo kan pato yatọ si awọn ijo yoku, sugbọn ohun afojusi rẹ ni ki o se awọn ara ori ile lapapọ ni oṣo pẹlu iroyin Islam, nitori naa gbogbo ẹni ti o ba jẹ ẹni ti a royin pẹlu iroyin yii, ninu awọn ẹni-isaaju ati awọn eniyan isinyi Musulumu ni i, bẹẹ ni Musulumi naa ni gbogbo ẹni ti o ba gba iroyin naa ni ojo-iwaju yoo maa jẹ.

PAAPAA ISLAM

Ninu ohun ti o ye ni pe gbogbo nnkan ni ile-aye yii ni n tele ofin kan pataki, ati ilana kan ti o rinle, tori naa oorun ati osupa, awon irawo ati ile, ni a te ni ori ba ni abe ofin kan ti n lo taara, ti ko si agbara fun won lati yera fun un, tabi lati jade kuro ni abe re, bi o fe ki o je fun odiwon gaga irun kan, titi debi wi pe eniyan gan-an alara ti o ba woye si oro re yoo ye o pe o gbafa fun awon ilana Olohun ni igbafa ti o pe, tori naa ko ni i mi, ko si ni i jero bukaata re si omi, ati onunje, ati imole, ati ooruu, afi ni ibamu pelu ipebubu ti Olohun ti n to isemi re, ati pe gbogbo awon orike ara re ni n gbafa fun ipebubu yii, tori naa ise ti awon orike wonyi n se, won ki i se e afi ni odiwon bi Olohun ti se e lofin fun won.

Nitori naa ebubu ti o kari yii, eyi ti a gbafa fun, ti nnkan kan ni ile-aye yii ko si le e bo lowo tite le e, bere lati ori irawo ti o tobi ju ni sanma titi de ori eyi ti o we ju ninu yanrin ni ile, o wa ninu ipebubu Olohun, Oba Titobi, Olupebubu. Ti gbogbo nnkan ninu sanma ati ile ati ohun ti n be laarin mejeeji ba je ohun ti o gbafa fun ipebubu yii, a je pe gbogbo aye ni n gbore si Oba Olupebubu Naa, Eni ti O se e lenu, ti won si n tele ase Re, ati pe yoo han lati ara adojuko yii pe esin gbogbo aye ni Islam, tori pe itumo Islam ni igbafa, ati sisise pelu ase olupase ati kiko re, lai ko se atako,gege bi o ti se ye o siwaju. Nitori naa ati oorun ati osupa ati ile ni olugbafa, beje ni olugbafa ni

ategun ati omi, imọlẹ ati okunkun, ooru, ati pe olugbafa ni igi ati okuta, ati awọn ẹranko, koda gan-an ẹni ti kò mọ Oluwa rẹ ti si n tako bibẹ Rẹ, ti o si kọ awọn ohun arisami Rẹ, tabi ti n jọsin fun ẹlomiran, ti si n fi ohun ti o yatọ si I se orogun fun Un, olugbafa ni oun naa nipa adamọ rẹ, eyi ti a da a mọ.

Ti eleyii ba ye ọ, wa ki a woye si ọrọ eniyan, o ri pe ohun meji ni n fa eniyan:

Alakọkọ ni: Adamọ eyi ti Ọlọhun da mọ eniyan, nipa igbafa fun Ọlọhun, ati ninifẹ jije ẹrusin fun Un, ati wiwa atisunmọ On, ati fifẹran ohun ti Ọlọhun fẹran ninu ododo ati rere ati otitọ, ati kikorira ohun ti Ọlọhun korira ninu ibajẹ ati aburu, ojusaju ati abosi, ati ohun ti n tẹle eleyii ninu ohun ti adamọ maa n pe eniyan lọ sidi rẹ ninu inifẹ si owo, ẹbi, ati ọmọ, ati nini ifẹ si ounjẹ ati ohun mumu, ati igbeyawo, ati ohun ti eleyii n tọrọ ninu ki awọn orike ara o maa gbe awọn isẹ wọn ti o jẹ ọranyan fun wọn duro.

Ẹlẹkeji ni: Erongba eniyan ati ẹsa rẹ, ati pe dajudaju Ọlọhun ti ran awọn ojise si i, O si sọ awọn Tira kale, ki o le baa se iyatọ laarin otitọ ati ibajẹ, imọna ati anu, rere ati aburu, O si se atileyin fun un pelu ọpọlọ ati agboye, ki o le baa wa lori aridaju ninu isesa rẹ, tori naa ti o ba fẹ ki o gba ọna oore ki o si dari rẹ lọ sidi otitọ ati imọna; ti o ba si fẹ ki o gba awọn ọna aburu ki wọn o si tu u lọ sidi aburu ati iparun.

Nitori naa ti o ba wo eniyan pẹlu iwoye si ọrọ alakọkọ, o ri pe a se adamọ rẹ lori igbafa, a si da a mọ titepele mọ on, ati pe kò tilẹ si ibuyesi kan fun un kuro nibe, ọrọ rẹ si dabi ọrọ awọn miiran ti wọn yatọ si i ninu awọn ẹda.

Ti o ba si wo o pẹlu iwoye si ọrọ keji, o ri i ni oluseṣa, ti i maa n se ẹsa ohun ti o ba fẹ, ninu ki o jẹ Musulumi, tabi ki o jẹ alaigbagbọ:

[3 :] .﴿ ﴾

« O le jẹ oluse-ọpẹ, o si le jẹ alaimoore »
[Suuratul-Insaan: 3].

Idi niyi ti o fi ri pe orisi meji ni awọn eniyan:

Eniyan ti o mọ Ẹlẹda rẹ, ti o si gba A gbọ ni Oluwa, ati Olukapa, ati Ọlọhun ti a jọsin fun, yoo maa sin IN ni Oun nikan soso, yoo si maa tele ofin Rẹ ninu isemi rẹ ti o jẹ ti ẹsa. Gege bi o tun se jẹ eni ti a se adamọ rẹ mọ gbigbafa fun Oluwa rẹ, kò si ibuyesi kan fun un kuro nibe, olutele ipebubu Rẹ, eleyii ni Musulumi pipe eni ti n wa pipe Islam rẹ, ati pe dajudaju imọ rẹ ti di ohun ti o dara, tori pe o mọ Ọlọhun Ẹlẹda rẹ, ati Olupileṣẹda rẹ, Eni ti O ran awọn ojise si i, ti O si fun un ni agbara imọ ati kikọ ẹkọ, bẹẹ ni laakaye rẹ ti di ohun ti o dara, aba rẹ si ti di ohun ti tọ, tori pe o lo irori rẹ leyin naa ni o wa pinnu lati ma sin nnkan kan yatọ si Ọlọhun, Eni ti O se aponle rẹ pẹlu ọrẹ agboye ati aba ninu ọrọ naa, ati pe ahon rẹ ti di ohun ti o dara, olusoro pẹlu otitọ, tori pe kò

gba ju Oluwa kan lo nisinyi, Oun ni Olohun -giga ni fun
Un- Eni ti O ro o loro pelu agbara wiwi ati sisoro ...
ise mi re si dabi eni pe nnkan kan ko seku ninu re ni isinyi
yatọ si ododo; tori pe eni ti o gba fun ofin Olohun ni i,
ninu ohun ti o ti ni esa ninu re ninu oro re, ati pe okun
imora-eni ati ibara-eni-se si na ni aarin re ati awon eda
yoku ni ile-aye, tori pe o n sin Olohun, Ologbon, Olumo,
Eni ti gbogbo awon eda n sin, ti won si n gba fun ase Re,
ti won si n gbafa fun ipebubu Re, ati pe O ti te won lori
ba nitori iwọ eniyan.

PAAPAA AIGBAGBỌ -SISE KEFERI-

Ati pe eniyan m̀iran wa ni odikeji rẹ, ti a bi i ni olugbafa, ti o si sẹmi fun gbogbo oṣo-aye rẹ ni olugbafa, lai kò jẹ pe o mọ nipa igbafa rẹ, tabi ki o se laakaye si i, ati pe kò mọ Oluwa rẹ, bẹẹ ni kò gba ofin Rẹ gbọ, kò si tẹle awọn ojise Rẹ, kò si lo ohun ti Olọhun bun un ni ebun ninu imọ, ati laakaye, lati mọ Eni ti o da a, ti O si la igbọṣo ati iriran rẹ, tori naa o tako bibe Rẹ, o si se igberaga kuro nibi jijosin fun Un, o si kọ lati gbafa fun ofin Olọhun ninu ohun ti a ti fun un ni eto lati se idari ati esa, ninu awọn orọ isẹmi rẹ, tabi o fi ẹlomiran se orogun fun Un, o si kọ lati gba awọn ami Rẹ, ti n tọka si jije okan soso Rẹ gbọ, eleyii ni alaigbagbo -keferi-. Eyi jẹ bẹẹ tori pe itumọ **Kufr** ni gbigbe nnkan pamọ, ati bibo nnkan, ati agbeboso, wọn a maa so pe: O bo **-Kafar-** ewu ija rẹ pẹlu aso rẹ, nigba ti o ba bo o pẹlu rẹ, ti o si wọ o le e lori. Tori naa a o pe iru okunrin yii ni **Kaafir** -keferi- tori pe o gbe adamọ rẹ pamọ, o si bo o pẹlu ebibo kan ninu aimọkan ati ago. Ati pe dajudaju o ti mọ daju pe wọn kò bi oun, a fi si ori adamọ Islam, bẹẹ ni awọn orike ara rẹ kò maa sise a fi ni ibamu pẹlu adamọ Islam; ati pe ile-aye ni apapọ rẹ kò maa lo ni egbe rẹ bi kò se lori awọn ilana igbafa, sugbọn a bo o pẹlu ebibo kan ti i bo'ni ti aimọkan ati ago, bẹẹ ni adamọ ile-aye ati adamọ ara rẹ si ti pare mọ aridaju rẹ lowo, nitori naa o maa ri ti kò ni i lo agbara rẹ ti ero-ori ati ti imọ a fi si ohun ti o tako adamọ rẹ, kò i

si i ri nkan kan yatọ si ohun ti o tako o, beẹ ni kò ni i gbiyanju afi lori ohun ti yoo ba a je.

Ni isinyi iwọ funra re wo ohun ti aigbagbo kojọ si i lara ninu anu ti o jinna, ati isina ti o han.

Ati pe Islam yii, eyi ti a fe ni ọdọ re pe ki o maa mu un lo, ki i se ọrọ ti o soro, kaka beẹ nse ni o rọrun fun eni ti Ọlọhun ba se e ni irọrun fun, Islam ni ohun ti ile-aye yii lapapọ n tọ lọ:

] ﴿ ﴾
. [83 :

« Oun si ni enikeni ti o wa ni awon sanma ati ile juwo-juse silẹ fun, yala pelu fifẹ tabi kiko » [Suuratu Aala Imraan: 83]. Oun si ni esin Ọlọhun, gege bi Ọlọhun ti O ga ti sọ pe:

. [19 : ﴾

« Dajudaju esin ni ọdọ Ọlọhun ni Islam » [Suuratu Aala Imraan: 19]. Ati pe oun ni gbigbafa oju fun Ọlọhun, gege bi Oba ti eyin Re gbọn-un-gbọn, ti sọ pe:

] ﴿ ﴾
. [20 :

« Ti won ba si ba ọ jiyin, sọ pe: Mo ti te oju mi ba fun Ọlọhun, ati awon ti o tele mi [awon naa te oju won ba] pelu » [Suuratu Aala Imraan: 19]. Dajudaju Anabi “ki ike ati ọla Ọlọhun o maa ba a” si ti se alaye itumo Islam, o si sọ pe:

))

.[] .“

« Ki o ju okan re silẹ fun Olohun, ki o si da oju re ko Olohun, ki o si maa yo zaka ti o je oranyan » [Imaam Ahmad ati Ibn Maajah ni won gbe e jade]. Okunrin kan si bi Ojise Olohun “ki ike ati ola Olohun o maa ba a” leere pe:

) :

: .“) :

: .“

) :

.[] .“

« Ki ni Islam? O ni: Ki okan re o gbafa fun Olohun, ati ki awon Musulami o bo lowo [aburu] ahon re ati owore. O ni: Islam wo lo lola ju? O dahun pe: Igbagbo-ododo. O ni: Ki ni igbagbo-ododo? O ni: Ki o gba Olohun gbo, ati awon malaika Re, ati awon tira Re, ati awon ojise Re, ati igbende leyin iku » [Imaam Ahmad lo gbe e jade], ati bi Ojise Olohun “ki ike ati ola Olohun o maa ba a” ti so pe:

)

.[] .“

« Islam ni ki o jeri pe ko si oja kan ti o to lati sin lododo yato si Olohun, ati pe Muhammad ojise Olohun ni i, ati ki o maa gbe irun duro, ki o si maa yo zaka, ki o si maa gba aawe Ramadaan, ati ki o se Haji -abowo- ile Oluwa, ti o ba ni agbara ona atilo sibe » [Muslim lo gbe

e jade]. Ati ọrọ rẹ ti o sọ pe:
.[] .« »

« Musulumi ni ẹni ti awọn Musulumi bọ nibi [aburu] ahọn rẹ ati [aburu] ọwọ rẹ ». [Bukhari ati Muslim ni wọn gbe e jade].

Ati pe ẹsin yii -ti i se ẹsin Islam- eyi ti Ọlọhun kò ni I gba ẹsin kan ti o yatọ si i, ni ọwọ awọn ẹni-akọkọ tabi lọwọ awọn ẹni-igbeyin, ori ẹsin Islam naa ni gbogbo awọn anabi wa, Ọlọhun -giga ni fun Un- sọ nipa Anabi Nuuhu “ki ọla Ọlọhun o maa ba a” pe:

...

.[72-71 :] «

« Ka iroyin Nuuhu fun wọn, nigba ti o sọ fun awọn eniyan rẹ pe: Eyin eniyan mi, ti o ba jẹ pe wiwa nibi mi ba jẹ ohun ti o n ni yin lara, ati riran yin leti mi pelu awọn aayah Ọlọhun, ti o ba ri beẹ emi gbẹkẹle Ọlọhun ... » titi debi ọrọ Rẹ -giga ni fun Un- pe: « Ati pe a pa mi lasẹ pe ki n jẹ ọkan ninu awọn ti o gbafa fun Ọlọhun -Musulumi- » [Suuratu Yuunus: 71-72]. Ọba ti eyin Rẹ gbọn-un-gbọn tun sọ nipa Anabi Ibraahiim, “ki ọla Ọlọhun o maa ba a”, pe:

:] «

.[131

« Nigba ti Oluwa rẹ sọ fun un pe: Gbafa, o si dahun pe: Mo juwọ-juse silẹ fun Oluwa gbogbo ẹda »

[Suuratul-Baqarah: 131]. Qlòhun ti oṛo Rẹ ga tun sọ nipa Anabi Musa, “ki ọla Qlòhun o maa ba a”, pe:

»
[84 :] «

« Musa si wi pe: Eyin eniyan mi, ti eyin ba je eni ti o gba Qlòhun gbọ lododo, Oun ni ki e gbekẹle, ti eyin ba je olugbafa -fun Un- -Musulumi- » [Suuratu Yuunus: 84]. Qlòhun t’O ga tun sọ ninu iroyin Anabi Isa -Jesu- “ki ọla Qlòhun o maa ba a”, pe:

»
[111 :] «

« Ati nigba ti Mo ranse si awon emewa -re- pe: E gba Mi gbọ ati ojise Mi, won sọ pe: Awa gbagbo, ki o si jeri pe olugbafa -fun Qlòhun- -Musulumi- ni awa » [Suuratul-Maa'idah: 111].

Esin yii -Islam- si n gba awon ofin re ati awon adisokan re ati awon idajo re lati ara ise Qlòhun ti I maa N fi i ranse -Al-Qur'aani ati Sunna- n o si se alaye iwonba soki fun o nipa mejeeji.

**AWỌN IPILẸ ISLAM ATI IBI TI O TI N MU
AWỌN OFIN RẸ**

Asa awọn olutele awọn ẹsin ti a ti parẹ, ati awọn ilana ti o jẹ atowoda, ni ki wọn o maa se afomọ awọn iwe kan ti wọn n jogun laarin wọn, eyi ti wọn kọ ninu awọn asiko kan ti o ti rekoja, ti o si se pe a le ma mọ paapaa ẹni ti o kọ ọ, tabi ẹni ti o yi i pada si ede miiran, tabi igba wo ni wọn kọ ọ, awọn ti wọn si kọ ọ kò ju awọn eniyan kan ti o se pe ohun ti i maa n se omọ eniyan ninu ailera, aipe, ifeenu, ati igbagbe a maa se wọn.

Sugbọn Islam, oun da yatọ si awọn ẹsin ti o yatọ si i, nigba ti o se pe ipilẹ ododo ni o fi ẹyin ti, [Iṣe Ọlọhun ti I maa N fi i ransẹ] Al-Qur'aani ati Sunna; eleyii si ni alaye soki nipa mejeeji:

(a) **Al-Qur'aani Alapọnle:** O ti ye ọ ninu ohun ti o siwaju pe dajudaju Islam ni ẹsin Ọlọhun, ati pe nitori eleyii ni Ọlọhun se sọ Al-Qur'aani kalẹ fun ojise Rẹ Muhammad, “ki ike ati ọla Ọlọhun o maa ba a”, ni afinimona fun awọn olupaya Ọlọhun, ati iwe ofin fun awọn Musulumi, ati iwosan fun igbaaya awọn ti Ọlọhun fẹ iwosan fun, ati atupa fun awọn ti Ọlọhun ba fẹ oriire fun, ati imọlẹ, ati pe o se akojọpọ awọn ipilẹ eyi ti Ọlọhun titori rẹ ran awọn ojise, beẹ ni Al-Qur'aani ki i se akọkọ ninu awọn tira, gege bi Anabi Muhammad “ki ike ati ọla Ọlọhun o maa ba a”, ki i ti i se akọkọ ninu awọn ojise; tori pe dajudaju Ọlọhun ti sọ tira kan -Suhuf- kale

fun Anabi Ibraahiim, “ki ọla Ọlọhun o maa ba a”, O si se aponle Anabi Musa “ki ọla Ọlọhun o maa ba a” pelu At-Tawraah, ati Anabi Daa’uud “ki ọla Ọlọhun o maa ba a” pelu Zabura, Al-Masiihu -Jesu- “ki ọla Ọlọhun o maa ba a” si mu Al-Injiila -Bibeli- wa. Ise ni awon tira wonyi je lati ọdọ Ọlọhun, O fi won ranse si awon anabi Re ati awon ojise Re, sugbon pupo ninu awon tira ti o siwaju yii ni a ti se afeku won, ati pe opolopo won l’o ti pare, beẹ ni ayipada ati atowobo si ti wonu won.

Sugbon Al-Qur’aani alaponle, dajudaju Ọlọhun ti se agbateru nipa sisọ ọ, O si se e ni olusọ, ati olupare, fun ohun ti o siwaju re ninu awon tira, Ọlọhun -giga ni fun Un- so pe:

.[48 :]

« A si ti so Tira naa kale fun o pelu ododo, o je olumuni-mo ohun ti o je ododo ninu ohun ti o siwaju re ninu tira, ati olusọ lori re » [Suuratul-Maa’idah: 48]. O si royin re pelu pe alaye ni o je fun gbogbo nnkan. Ọlọhun ti eyin Re gbọ-un-gbon, so pe:

.[89 :]

« Awa si so Tira naa kale fun o, ti o je alaye fun gbogbo nnkan » [Suuratun-Nahl: 89]. Itosona, ati aanu, si ni i, Oba ti O ga ni Olusoro, so pe:

:]

.[157

« Dajudaju alaye lati ọdọ Oluwa yin ti wa ba yin, ati itọṣona, ati aanu » [Suuratul-An'Aam: 157]. Bẹẹ ni a maa fi'ni mọna lọ si ọna ti o tọ ju:

[9 :] ﴿ ﴾

« Dajudaju Al-Qur'aani yii a maa tọ'ni si ọna eyi ti o tọ ju » [Suuratul-Israa'i: 9]. Nitori naa a maa fi ọmọ eniyan mọna lọ sidi ọna kan, ti o tọ ju, ninu gbogbo ọrọ kan, ninu awọn ọrọ isemi rẹ.

Ati pe enikeni ti o ba ranti bi a ti se sọ Al-Qur'aani alapọnle naa kalẹ, ati bi a ti se isọ rẹ, yoo mọ iyi Al-Qur'aani fun un, yoo si se afọmọ adojukọ rẹ fun Ọlọhun; Ọlọhun -giga ni fun Un- sọ pe:

[194-192 :] ﴿ ﴾

« Ati pe oun -Al-Qur'aani- jẹ ohun ti a sọ kalẹ lati ọdọ Oluwa gbogbo ẹda. Ẹmi ododo [Jibriil] l'ọ sọ ọ kalẹ. Si inu ọkan rẹ, ki o le baa jẹ ọkan ninu awọn olukilọ » [Suuratu-Shu'araa': 192-194].

Nitori naa Ẹni ti O sọ Al-Qur'aani kalẹ ni Ọlọhun,

Oluwa gbogbo ẹda.

Ati pe ẹni ti o sọ ọ kalẹ pẹlu rẹ ni ẹmi ododo, Jibriil, “ki ọla Ọlọhun o maa ba a”.

Bẹẹ ẹni ti a sọ ọ kalẹ si ọkan rẹ ni Anabi Muhammad, “ki ikẹ ati ọla Ọlọhun o maa ba a”.

Ati pe fun ami ti yoo sẹku ni Al-Qur'aani yii jẹ fun Anabi Muhammad, “ki ikẹ ati ọla Ọlọhun o maa ba a”, -

ni ara awon ami ti yoo seku titi di ojo igbende- awon ami awon anabi ti won siwaju, ati awon ohun akonilagara won, je ohun ti i maa n pari pelu pipari isemi won, sugbon Al-Qur'aani yii, dajudaju Olahun se e ni awijare kan ti yoo seku.

Oun si ni awijare ti o dopin, ati ami iyanu, Olahun pe awon omọ eniyan nija pe ki won o mu iru re wa, tabi Suura -ogba orọ- mewa ti o je iru re, tabi ki won o mu ogba orọ kan ninu awon ogba orọ re wa, sugbon won kagara [lati se be], t'ohun ti pe lati ara awon harafi ati awon gbolohun ni o ti kojọ, ti ijọ ti a so o kale fun si je ijọ adalahon, ati asoroyokomookun re, Olahun ti O ga so pe:

[38 :]

« Abi won n wi pe: O da a pa nirọ ni bi? So pe: Nje, e mu Suura iru re kan wa, ki e si pe eni ti e ba le pe leyin Olahun [lati ran yin lowo] ti e ba je olododo » [Suuratu Yuunus: 38].

Ati pe ninu ohun ti yoo jeri fun Al-Qur'aani yii pe ise kan ni lati odo Olahun ni pe: O se akojopo awon iroyin pupo nipa awon ijọ ti o siwaju, o si fun'ni niro nipa awon isele ti yoo sele ni ojo iwaju, o si sele gege bi o ti royin, be ni o so ohun pupo ninu awon eri ti imo, ninu ohun ti o se pe awon olumo ko debi apa kan ninu re afi ni asiko yii.

Ninu ohun ti o tun jẹri fun Al-Qur'aani yii -bakan naa- pe isẹ kan ni lati ọdọ Olọhun ni pe: A kò mọ Anabi ti a sọ Al-Qur'aani yii kalẹ fun mọ iru rẹ ri [tẹlẹ], ati pe a kò gba ohun ti o jọ ọ ri wa lati ọdọ rẹ siwaju sisọ Al-Qur'aani kalẹ; Olọhun -giga ni fun Un- sọ pe:

[16 :]

« Sọ pe: Ti o ba jẹ pe Olọhun fẹ ni, emi ki ba ti ka a fun yin, n kò ba si ti fi i mọ yin, dajudaju emi ti gbe aarin yin fun ọdun gbọrọ siwaju rẹ, ẹ kò wa se laakaye ni » [Suuratu Yuunus: 16]; kaka bẹẹ nse ni o jẹ alaimọọka-mọọkọ, kò le e kọ, bẹẹ ni kò le e ka, ati pe kò lọ si ọdọ olumọ kan ri, kò tilẹ jokoo lọdọ olukọ kan ri, sugbọn t'ohun ti bẹẹ, o n se atako fun awọn sọrọsọrọ ti o da lahọn, ati awọn asọrọyokomookun rẹ, pe ki wọn o mu iru rẹ wa:

[48 :]

« Ati pe iwọ kò jẹ ẹni ti n ke tira kan siwaju rẹ, bẹẹ ni ọwọ [ọtun] rẹ kọ l'ọ fi kọ ọ, [iba se pe o ri bẹẹ ni] nigba naa dajudaju awọn aseba jẹ o ba se iyemeji » [Suuratul-Ankabuut: 48]. Ọkunrin alaimọọkọ-mọọka ti a royin ninu At-Tawraata -Majemu Laelae- ati Injiila -Bibeli- pe alaimọọkọ-mọọka ti kò le kọ ti kò si le ka yii, awọn alufa Yahuudi ati ti awọn alagbelebu -Christians- awọn ti wọn ni ohun ti o sẹku ninu Majemu Laelae, ati

Majemu Titun- wọn a maa wa ba a, wọn a maa bi i leere nipa ohun ti wọn n se iyapa-enu lori re, wọn a si maa wa idajo lo si odo re nipa ohun ti wọn n ja lori re, Olohun -giga ni fun Un- so ni Eni ti N se alaye iroyin re ninu At-Tawraata -Majemu Laelae- ati Injiila -Bibeli- pe:

[157 :]

« Awon ti won n tele ti Ojise naa, Anabi naa, eni ti ko mo o ko ti ko mo o ka, eni ti won ba akosile nipa re lodu won ninu At-Tawraata ati ninu Injiila, yoo maa fooro won si iwa rere, yoo si maa ko aburu fun won, yoo si maa se awon ohun ti o dara ni eto fun won, yoo si maa se awon ohun ti ko dara ni eewo fun won » [Suuratul-A'araaf: 157]. Olohun -giga ni fun Un- tun so ni Eni ti N se alaye ibeere awon Yahuudi ati awon alagbelebu - Christians- fun Anabi Muhammad, “ki ike ati ola Olohun o maa ba a”, pe:

]

[153 :

« Awon oni-tira yoo bi o leere pe ki o so tira kan kale fun won lati sanma » [Suuratun-Nisaa'i: 153]. Olohun ti eyin Re gbun-un-gbun tun so pe:

[85 :]

« Ati pe won o maa bi o leere nipa emi » [Suuratul-Israa'i: 85]. O tun so -mimo ni fun Un- pe:

.[83 :] ﴿ ﴾

« Ati pe wɔn o maa bi ɔ leere nipa Zul-Qarnaini »
[Suuratul-Kahf: 83]. O tun sɔ -mimɔ ni fun Un- pe:

﴾
[76 :] ﴿

« Dajudaju Al-Qur'aani yii yoo maa se iroyin fun
awɔn ɔmɔ Isreli nipa ɔpɔlɔpɔ ohun ti wɔn n se iyapa-enu
nipa rɛ » [Suuratun-Naml: 76].

Dajudaju alufa-ijo -pastor- Abraham Philips ti
gbiyanju ninu iwe rɛ ti o fi gboye iwe ɛri giga -Ph.D- lati
se ibajɛ Al-Qur'aani, sugbɔn agara da a lati se beɛ, ati pe
Al-Qur'aani bori rɛ pɛlu awɔn awijare rɛ, ati awɔn ɛri-
orɔ rɛ, ati awɔn afisami rɛ, nitori naa o kede ikagara rɛ;
ati pe o juwɔ-juse silɛ fun Eleda rɛ, o si kede gbigba
Islam rɛ.

Ati pe nigba ti ɔkan ninu awɔn Musulumi bun ɔmɔ
Amerika Dr. Jefry Lang ni alaye itumɔ Al-Qur'aani
alaponle, o ri i pe Al-Qur'aani yii n ba ɛmi oun sɔrɔ, o si
n fesi fun awɔn ibeere rɛ, o si n si awɔn gaga ti o wa
laarin rɛ ati ɛmi rɛ kuro; koda o sɔ pe: « Dajudaju o dabi
wi pe ɛni ti O sɔ Al-Qur'aani yii kalɛ mɔ mi ju bi mo ti
se mɔ ara mi lɔ ». Bawo ni kò ti se ni i ri beɛ? Nigba ti o
se pe ɛni ti O sɔ Al-Qur'aani kalɛ ni ɛni ti O sɛda
eniyan, Oun si ni ɔlɔhun -mimɔ ni fun Un-:

.[14 :] ﴿ ﴾

« Njɛ ɛni ti O da ɛda kò wa mɔ bi? Nigba ti o se

pe Oun ni Alaanu, Oni-mimọ nipa gbogbo nnkan »
[Suuratul-Mulk: 14]; leyin naa kika ti o ka alaye itumọ
Al-Qur'aani alaponle je okunfa gbigba Islam re, ati kiko
iwe ti mo ti yo oro jade fun o ninu re yii.

Ati pe Al-Qur'aani alaponle kari gbogbo ohun ti
omọ eniyan n bukaata, tori naa o kari ipile awon ofin, ati
awon adisokan, ati awon idajo, ati awon ibanise, ati awon
eko; Olohun -giga ni fun Un- so pe:

[38 :] ﴿ ﴾

« Awa ko se nnkan kan ku ninu Tira [lai so] »
[Suuratul-An'aam: 38], tori naa ipepe lo sidi sise Olohun
ni okan soso ninu ijosin -Tawhiid- wa ninu re, ati sisọ
awon oruko Re, ati awon iroyin Re, ati awon ise Re, o si
n pepe lo sidi didogba ohun ti awon anabi ati awon ojise
pepe lo sidi re, o si fi ese igbende ati esan ati isiro rinle,
ati pe o n mu awon eri-oro ati awon awijare wa lori
eleyii, be ni o n so iroyin awon ijọ ti o ti lo, ati ohun ti o
sele si won ninu awon esin ni ile-aye, ati ohun ti n reti
won ninu iya ati ibawi ni igbeyin.

**Ati pe nnkan pupọ wa ninu rẹ ninu awọn ẹri-
orọ ati awọn awijare, ninu ohun ti i maa n ya awọn
oni-mimọ lenu, ti o si ba gbogbo igba mu, ti awọn oni-
mimọ ati awọn oluse-iwadi yoo si maa ri ohun ti wọn
n wa ninu rẹ, ati pe n o sọ apejuwe męta pere fun ọ, ti
yoo sipaya nnkan kan fun ọ ninu eleyii, awọn apejuwe
naa ni:**

1- Orọ Olọhun ti O ga:

[53 :]

« Oun si ni Ẹni ti O mu awọn odo meji san, ọkan
dun o tutu, ekeji si ni iyọ o hanyọ, O si fi gaga kan si
aarin mejeeji ati edidi ti a fi di wọn -sira wọn- »
[Suuratul-Furqaan: 53]. Olọhun ti orọ Rẹ ga tun sọ pe:

[40 :]

« Tabi o dabi awọn okunkun kan ninu okun ti o jin,
ti igbi kan n bo o ni oke rẹ, ti igbi kan, ti ẹsu ojo n bẹ ni
oke rẹ, wa ni oke rẹ, awọn okunkun kan ti apa kan wọn
wa lori omiran, nigba ti o ba mu ọwọ rẹ jade yoo fẹrẹ le
ma ri i, ati pe ẹni ti Olọhun kò ba fun ni imọlẹ, kò le si
imọlẹ kan fun un » [Suuratun-Nuur: 40]. Bẹẹ ni ninu
ohun ti a mọ daju ni pe Anabi Muhammad “ki ikẹ ati ọla
Olọhun o maa ba a” kò gun okun, ati pe kò si awọn ohun
elo, eyi ti i maa n ran ni lọwọ lati se iwadii awọn ogbun

okun ni asiko re, nje ta ni eni ti o fun Anabi Muhammad
“ki ike ati ọla Ọlọhun o maa ba a” niro nipa awon imo
wonyi yatọ si Ọlọhun?

2- Ọrọ Ọlọhun -giga ni fun Un-:

[14-12 :]

« Dajudaju Awa da eniyan lati inu eyi ti a yo ninu
erupe amọ. Leyin naa A se e ni omi gbologbọlo sinu aaye
irorun kan. Leyin naa Awa so omi gbologbọlo naa di eje
didi, A si so eje didi naa di ekiri-eran, A si so ekiri-eran
naa di awon egungun, A si fi eran bo awon egungun naa,
leyin eyi Awa so o di eda miiran kan; tori naa ibukun ni
fun Ọlọhun ti O da awon eda Re ni ona ti o dara julọ »
[Suuratul-Mu’uminuun: 12-14]. Awon olumọ kọ si mọ
awon alaye ti o we nipa awon ipele sise eda omọ wonyi
afi ni ode-oni.

3- Ọlọhun t’O ga so pe:

[59 :]

« Ọdọ Re ni awon kọkọrọ ohun ti o pamọ wa,
enikan kọ le e mọ on yatọ si I, O si tun mọ ohun ti o wa
ninu ile ati okun, ati pe kọ si ewe kan ti yoo jabọ afi ki O
mọ nipa re, beje ni kọ si horo oka kan ninu okunkun ile,

kò tilẹ si ohun tutu kan tabi ohun gbigbẹ kan afi ki o ti wa ninu tira ti o han » [Suuratul-An'aam: 59]. Arojinlẹ ti o kari kò mọ ọmọ eniyan lara, ati pe wọn ki i ronun nipa rẹ, depo pe wọn yoo ni agbara rẹ, koda ti ikọ awọn olumọ kan ba fi oju si irugbin kan, tabi kokoro kan, ti wọn si kọ akọọlẹ ohun ti wọn mọ nipa rẹ, iyalẹnu yoo mu wa fun eleyii, t'ohun ti pe o daju pe ohun ti o pamọ si wọn nipa rẹ pọ ju ohun ti wọn se akiyesi rẹ lọ.

Ati pe olumọ ọmọ Faase, Moris Boukaye, ti wo At-Tawraata ati Injiila ati Al-Qur'aani sira wọn, o si se alaye ohun ti awọn awari ode-iwoyi ti dedi rẹ nipa dida awọn sanma, ati ilẹ, ati dida eniyan, o si ri i pe awọn ohun ti a jagbọn mọ ni ode-oni dogba pẹlu ohun ti o wa ninu Al-Qur'aani, nigba ti o si ri pe At-Tawraata ati Injiila -Bibeli- ti o wa ni ọwọ awọn eniyan ni oni se akojọpọ awọn imọ pupọ, ti o jẹ asise nipa dida awọn sanma, ati ilẹ, ati dida eniyan, ati ẹranko.

(b) Sunna -Ilana- Anabi:

Olọhun sọ Al-Qur'aani alapọnlẹ kalẹ fun Ojise Rẹ, “ki ikẹ ati ọla Olọhun o maa ba a”, O si fi iru rẹ ranse si i, eyi ti i se Sunna -ilana- Anabi oluse-alaye ati oluse-afihan fun Al-Qur'aani. Anabi “ki ikẹ ati ọla Olọhun o maa ba a” sọ pe:

(())

« Tẹti ki o gbọ, dajudaju a fun mi ni Al-Qur'aani, ati iru rẹ pẹlu rẹ » [Ahmad ati Abu Daa'uud ni wọn gbe e

jade]. Dajudaju Ọlọhun yonda fun un pe ki o maa se alaye ohun ti o wa ninu Al-Qur'aani ni ohun ti o gbooro, tabi adayanri, tabi ohun ti o wa ni sangiliti. Ọlọhun -giga ni fun Un- sọ pe:

[44 :]

« Ati pe A sọ iranti naa kalẹ fun ọ, ki o le maa se alaye fun awọn eniyan ohun ti a sọ kalẹ fun wọn, ki wọn o si le baa maa ronu » [Suuratun-Nahl: 44].

Ati pe Sunna naa ni ipilẹ keji ninu awọn ipilẹ ofin Islam, oun si ni gbogbo ohun ti a gba wa lati ọdọ Anabi, “ki ike ati ọla Ọlọhun o maa ba a”, -lati ọna kan ti o gun rege, ti o si sopọ titi de ọdọ Ojise Ọlọhun- ninu ọrọ, tabi isẹ, tabi ohun ti o fi ọwọ si, tabi iroyin.

Isẹ kan si ni lati ọdọ Ọlọhun si ojise Re, Muhammad, “ki ike ati ọla Ọlọhun o maa ba a”; tori pe Anabi “ki ike ati ọla Ọlọhun o maa ba a” ki i sọ ifẹnu; Ọlọhun t’O ga sọ pe:

[5-3 :]

« Ati pe ki i sọ ọrọ ifẹnu. Oun [ti n sọ] kò je nnkan kan yatọ si isẹ ti a n fi i ranse [si i]. Ale-ni-agbara ni o n kọ ọ » [Suuratun-Najm: 3-5]. Kò je nnkan kan nise fun awọn eniyan bi kò se ohun ti a fi pa a lase; Ọlọhun t’O ga sọ pe:

.[9 :

« Emi kò maa tele nnkan kan afi ohun ti a n fi i ranse si mi, beẹ ni emi kò je nnkan kan afi olukilo ti o han » [Suuratul-Ahqaaf: 9].

Sunna ti o mọ naa si ni lilo Islam ni ifisise, ni awon idajo, ati awon adisokan, ati awon ijosin, ati awon ibasepo, ati awon ekọ, tori pe dajudaju Anabi “ki ike ati ọla Ọlọhun o maa ba a” je eni ti i maa n fi ohun ti a fi pa a lasẹ sise, a si maa se alaye re fun awon eniyan, a si maa pa won lasẹ pe ki won o se iru ise oun; gege bi orọ re “ki ike ati ọla Ọlọhun o maa ba a” pe:

[()] .

« E maa kirun gege bi e ti se ri mi ti mo n kirun » [Bukhari l’o gbe e jade]; ati pe Ọlọhun ti pa awon olugbagbo-ododo lasẹ pe ki won o maa kose re ninu awon ise re, ati awon orọ re, titi ti pipe igbagbo won yoo fi sele fun won, Ọlọhun t’O ga so pe:

»

.[21 :] «

« Dajudaju ohun awokose rere n be fun yin lara Ojise Ọlọhun, fun eni ti n rankan Ọlọhun, ati ojo ikeyin, ti o si n ranti Ọlọhun ni opolopo » [Suuratul Ahzaab: 21], beẹ ni awon Sahaabe alaponle -ki Ọlọhun O yonu si won-ti gba awon orọ Anabi “ki ike ati ọla Ọlọhun o maa ba a” ati awon ise re wa fun awon ti won de leyin won, awon wonyi naa gba a wa fun awon ti n be leyin won, leyin naa

ni kikosilẹ rẹ sinu awọn iwe Sunna waye, ati pe dajudaju awọn olugba-Sunna wa a maa le koko nipa ẹni ti wọn n gba ọrọ lodo rẹ, wọn a si maa toṣo pe ki ẹni ti wọn yoo gba ọrọ lodo rẹ o jẹ ẹni ti o ba ẹni ti oun naa gba a lowo lo igba, ki ọna ti ọrọ naa gba wa o le baa sopo lati odo ẹni ti o gba ọrọ wa titi de odo Ojise Olohun, “ki ike ati olo Olohun o maa ba a”, ati ki gbogbo ẹni ti n be ninu ọna ti o ba wa naa o jẹ ẹni ti okan bale si, olusedogba, olododo, ẹni-ifokantan.

Gege bi Sunna naa si ti se je lilo Islam ni ifisise, ni o n tun se afihan Al-Qur’aani alaponle, o si n se alaye awon aayah re, o si n la eyi ti a wa ni sangiliti ninu awon idajo re, nigba ti o se pe Anabi “ki ike ati olo Olohun o maa ba a” a maa se alaye ohun ti a so kale fun un nigba kan pelu oro, a si maa se e nigba miiran pelu ise, o si maa n se e nigba miiran pelu mejeeji, ati pe Sunna a maa da se alaye awon idajo ofin kan jinna si Al-Qur’aani.

Oranyan si ni gbigba Al-Qur’aani ati Sunna gbọ ni ododo, pe ipile meji ti ofin ni wọn, ti mejeeji je itile ninu esin Islam, eyi ti o se pe oranyan ni ki a tele mejeeji, ki a si maa da oro pada sidi mejeeji, ati titele ase mejeeji, ati jijinna si ohun ti mejeeji ko, ati gbigba awon iroyin mejeeji ni ododo, ati gbigba ohun ti o wa ninu mejeeji ninu awon oruko Olohun ati awon iroyin Re ati awon ise Re gbọ, ati ohun ti Olohun pa l’ese kale fun awon ẹni-Re olugbagbo-ododo, ati ohun ti O se ni ileri-iya fun awon

ota Re alaigbagbo; Olohun t'O ga so pe:

] ﴿

﴾

.[65 :

« Sugbon ko ri be, Mo fi Oluwa re bura, won ko ni i gbagbo titi won o fi fi o se onidajo nipa ohun ti won n se ariyanjiyan si laarin won, leyin naa ti won ko si ri ohun ti okan won ko ninu ohun ti o da lejo, ti won si gbafa ni towo-tese » [Suuratun-Nisaa'i: 65]. Olohun t'O mo tun so pe:

] ﴿

﴾

.[7 :

« Ohun ti Ojise Olohun ba mu wa fun yin, e gba a, ohun ti o ba si ko fun yin, e jinna si i » [Suuratul-Hashr: 7].

Leyin alaye nipa awon ipile ti a ti n mu ofin esin yii, o dara pe ki a so awon ipele re, ti i se Islam -igbafa fun Olohun- ati Iimaan -igbagbo-ododo, ati Ihsaan - daadaa sise- a o si so nipa awon origun awon ipele wonyi ni soki:

IPELE KINNI: ISLAM

Awon origun re je marun-un, awon ni: Ijeri mejeeji, ati irun, ati Zaka -itore aanu- ati aawe, ati Haji.

Alakoko: Ijeri pe ko si o ba kan ti o to lati sin lododo yatọ si Ọlọhun, ati pe Muhammad ojise Ọlọhun ni i, “ki ike ati ọla Ọlọhun o maa ba a”.

Itumọ ijeri pe ko si o ba kan ti o to lati sin lododo yatọ si Ọlọhun ni pe: Ko si eni ti a josin fun ni ododo ni ori ile, tabi ninu sanma, afi Ọlọhun -Allaahu- nikan, nitori pe Oun ni Ọlọhun Otito, irọ si ni gbogbo ọlọhun miiran ti o yatọ si I; o si mu ki sise afomọ ijosin naa fun Ọlọhun nikan, ati lile e jinna si ohun ti o yatọ si I o je oranyan, ati pe ko ni i se oluwi i ni anfaani titi ohun meji kan yoo fi pe si i lara:

Ekinni ni: Wiwi LAA ILAAHA ILLA -L-LAAH - ti o tumọ si- “ko si o ba kan ti o to lati sin lododo afi Ọlọhun” jade lati ara adisokan, ati imọ, ati amodaju, ati gbigba a ni otito ati ife.

Ekeji ni: Sise aigbagbo si ohun ti won n sin leyin Ọlọhun. Tori naa eniken ti o ba wi ijeri yii, ti ko si se aigbagbo si ohun ti won n sin leyin Ọlọhun, gbolohun yii ko ni i se e lanfaani.

Ati pe itumọ ijeri pe Muhammad ojise Ọlọhun ni i, ni titile e nipa ohun ti o pa lase, ati gbigba a lododo nipa ohun ti o fun’ni niro, ati jijinna si ohun ti o ko, ti o si le’ni nibe, ati ki a ma se josin fun Ọlọhun afi pelu ohun ti

o se lofin, ati ki o mọ daju, ki o si ni adisọkan pe Muhammad ojise Olọhun ni i si gbogbo awon eniyan, ati pe eru kan ti a kọ gbodo josin fun ni i, ojise kan ti a kọ si gbodo pe ni opuro ni i, sugbon ti a o maa gboro si i lenu, ti a o si maa tele e, enikeni ti o ba tele e yoo wo ogba-idera -Al-janna- be ni enikeni ti o ba ko oro si i lenu, yoo wo ina; ati ki o mọ daju ki o si ni adisọkan pe gbigba ofin Sharia yala ninu adisọkan, tabi ninu awon ami ijosin eyi ti Olọhun fi pa'ni lase, tabi ninu eto idajo ati sise ofin, tabi ninu ohun ti o jemo awon iwa, tabi ninu ohun ti o jemo mimo ebi, tabi ninu ohun ti o jemo sise ni eto ati eewo ... kọ le e sele afi lati ona Ojise alaponle yii, Muhammad, "ki ike ati ola Olọhun o maa ba a"; tori pe oun ni ojise Olọhun, olujise ofin Re, lati odo Re.

Elekeji: Irun:

Oun ni opo keji ninu awon opo Islam, koda oun ni opomulero Islam, tori pe oun ni asepo ti n be laarin eru ati Oluwa re, yoo maa se e ni asetunse ni ojoojumọ lemarun-un, yoo maa se igbagbo re ni otun ninu re, yoo si maa fo emi re mo nibi eeri awon ese, yoo si maa doola laarin re ati awon iwa ibaje ati awon ese, tori naa nigba ti eru ba ji lati oorun re ni owuro re -yoo duro ni iwaju Oluwa re, ni eni ti o mo ra ti o se imototo- siwaju ki o to ko airoju pelu eru ofoo ile-aye- leyin naa yoo gbe Oluwa re tobi, yoo si jowo jije eru Re, yoo si wa iranlowo lodọ Re, yoo si toro imona lodọ Re, yoo si se ohun ti o wa

laarin rẹ ati Oluwa rẹ ninu awọn majemu titẹle -asẹ Rẹ-
ati ijọsin -fun Un- ni ọtun, ni ẹni ti o fi ori kanlẹ, ti o si
dide, ti o si tẹ, yoo maa se eleyii ni asetunse ni ojoojumọ
ni ẹmarun-un; o si pa dandan nitori atiki irun yii pe ki o
jẹ ẹni ti o mọra ninu ọkan rẹ, ati ara rẹ, ati ẹwu rẹ, ati
aaye ikirun rẹ; ati ki Musulumi o maa ki i ni jama pẹlu
awọn ọmọ-iyá rẹ Musulumi -ti eyi ba rọrun fun un- ni
awọn ti wọn yoo kọ oju awọn ọkan wọn si Oluwa wọn, ti
wọn yoo si kọ awọn oju wọn si Ka'abah alapọnle, ile
Ọlọhun, tori naa dajudaju a ti gbe irun le ori eyi ti o pe ju
ninu awọn ọna, ati eyi ti o dara ju ninu rẹ, eyi ti Ẹlẹda
ibukun ati giga ni fun Un ni ki awọn ẹru Oun o maa fi
jọsin; nipa kikojojo ti o ko sise agbega fun Un pẹlu awọn
oririsiri orike pọ, ninu wiwi ni ori ahọn, ati isẹ ọwọ
mejeeji, ati ẹsẹ mejeeji, ati ori, ati awọn ohun ijero ara rẹ,
ati awọn orike ara rẹ yoku; onikaluku ni yoo mu ipin rẹ
ninu ijọsin nla yii.

Nitori naa awọn orike ijero ati awọn apa ati ẹsẹ
yoo mu ipin wọn ninu rẹ, ati pe ọkan naa yoo mu ipin rẹ
ninu rẹ, o si tun se akojojo ẹyin, ati ope, ati agbega, ati
afọmọ, ati gbigbetobi, ati ijẹri otitọ, ati kike Al-Qur'aani
alapọnle, ati diduro niwaju Oluwa ni iduro ẹru yepere
oluteriba fun Oluwa, Oluto-eto, leyin naa iteriba fun Un
ni ibuduro yii, ati irababa, ati wiwa sisunmọ On, leyin
naa titẹ -ruku- ati iforikanlẹ, ati ijokoo ni iteriba ati iṣeru
ati ifarabalẹ fun titobi ati titeriba fun titobi Rẹ, ọkan rẹ ti

da, ara re si rele fun Un, awon orike re si bale fun Un, leyin naa yoo pe irun re pelu fifi eyin fun Olahun, ati titoro ike ati igere fun Anabi Re Muhammad, “ki ike ati ola Olahun o maa ba a”, leyin naa ni yoo toro oore aye ati ti orun ni odo Oluwa re.

Eleketeta: Zaka:

Oun ni origun keta ninu awon origun Islam, ati pe oranyan lo je lori Musulami oloro pe ki o yo zaka nnkan-ini re, ipin die gan an si ni i, yoo yo o fun awon alaini, ati awon talaka, ati awon miran ninu awon ti o to pe ki a yo o fun.

Oranyan lo si je lori Musulami pe ki o yo o fun awon ti won ni eto si i, ni eni ti inu re dun si i, ko si gbodo fi i se iregun si awon to ni in, be ni ko gbodo titori re ni won lara, ati pe oranyan ni pe ki Musulami o yo o ni eni ti n wa ionu Olahun, ti ko si fi i wa esan kan, tabi ope kan ni odo eniyan; sugbon nse ni yoo yo o ni ti sise afomo fun oju Olahun, ki i se ti karimi, tabi aseboni.

Ati pe fifa oore n be ninu yiyo Zaka, ati didun awon alaini, ati awon talaka, ati awon oni-bukaata ninu, ati riro won lora kuro nibi abuku ibeere, ati sise aanu won nibi iparun, ati bukaata, nigba ti awon olowo ba pa won ti, be ni jije eni ti a royin pelu aponle, ati lilawo, ati titi elomiran siwaju eni, ati ninawo, ati aanu n be ninu yiyo Zaka, ati pipa awon iroyin awon ahawo ti, ati ti awon

ahun, ati ti abuku, ati pe awon Musulumi yoo maa ranra won lowo ninu re, olowo won yoo maa se aanu alaini won, tori naa -ti a ba mu esin yii lo- talaka alaini kan ko ni i seku ni awujo, tabi onigbese ti eru gbese n pa, tabi oni-irin-ajo ti ona se mo.

Elekerin: Aawe:

Oun ni gbigba aawe osu Ramadaan, lati igba ti alufajari ba ti yo titi oorun yoo fi wo, alaawe yoo fi ounjẹ, ati ohun mimu, ati biba obinrin lo, ati ohun ti o ni idajo re silẹ ninu re, ni ti ijosin fun Qlōhun, t’O mo, t’O si ga, yoo si ko ara re ro kuro nibi awon ifekufe re, ati pe dajudaju Qlōhun ti se aawe ni fifuye fun alaare, ati oni-irin-ajo, ati oloyun, ati olure-omọ, ati oni-nnkan-osu, ati eleje-ibimo; tori naa onikaluku won l’o ni idajo ti o ba a mu.

Musulumi o si ko ara re ro ninu osu yii kuro nibi awon ifeenu re, tori naa emi re yoo jade pelu ijosin yii nibi jijo awon eranko lo sibi jijo awon malaika ti won sunmo Qlōhun, debi pe dajudaju a le ya aworan alaawe pelu aworan eni ti ko ni bukaata kan ninu ile-aye yatọ si ki o ri iyonu Qlōhun.

Ati pe aawe a maa ye okan, a si maa mu’ni ri aye sa, a si maa se’ni ni ojokokoro nipa ohun ti o wa lodọ Qlōhun, a si maa ran awon olowo leti nipa awon alaini, ati awon ipo won, nitori naa okan won yoo se aanu won, won o si mo ohun ti awon wa ninu re ninu idera Qlōhun,

tori naa wọn o se alekun ope.

Aawe a si maa fo emi mo, a si maa gbe e ro lori iberu Olahun, a si maa se onikaluku ati awujo ni eni ti yoo maa se akiyesi pe Olahun n wo oun ninu idera ati inira, ni ikoko ati gbangba; nigba ti o se pe awujo yoo se osu kan gbako ni eni ti n se amojuto ijosin yii, ti i si n se akiyesi Oluwa re, ti o se pe iberu Olahun t'O ga ati gbigba Olahun gbọ lododo ati ojo ikeyin l'o mu un se be, ati amodaju pe dajudaju Olahun mo ikoko ati ohun ti o pamọ ju, ati pe ojo kan n bo dandan ti eniyan yoo duro ninu re niwaju Oluwa re, ti yoo si bi i leere nipa awon ise re patapata, kekere won ati ninla won.

Elekarun-un: Haji:

“Haji” lo si ile Olahun abiyi ni Makkah alaponle, oranyan ni i lori gbogbo Musulumi, ti o ti balaga, onilaakaye, alagbara, ti o ni ikapa lori ohun gigan, tabi owo re lo si ile Olahun abiyi naa, ti o si ni ohun ti yoo to o ni owo-na ni alo ati abo re, pelu majemu pe ki owo-na yii o je alekun lori onunje awon ti n toju, ki o si je eni ti o ni ifayabale lori ara re ni oju-ona re, ti o si ni ifayabale lori awon ti n toju nigba ti ko ni i si pelu won, ati pe oranyan ni Haji je ni ekan soso ninu igbesi-aye fun eni ti o ba ni agbara ona atilo sibe.

O si ye pe ki eni ti o ba fe lati se Haji o ronupiwada lo si odo Olahun; ki emi re o le baa mo kuro nibi idoti awon ese, tori naa nigba ti o ba de Makkah alaponle ati

awon aaye ijosin mimo, yoo se awon ise Haji ni ti ijosin ati sise agbega fun Olohun, yoo si mo daju pe a ki i josin fun Ka'abah, ati awon aaye ijosin yoku, leyin Olohun, ati pe won ki i se'ni lanfaani, won ki i si i ni eniyan lara, ati pe ti Olohun ko ba pa eniyan lasẹ pelu sise Haji lo sibe ni, dajudaju ki ba ti to fun Musulumi kan lati se Haji lo sibe.

Ninu Haji yii, alalaaji yoo lo ilodi ati ibora funfun, tori naa awon Musulumi yoo pejo lati gbogbo awon orilede agbaya si aaye kan naa, won o wo aso kan naa, won o si maa sin Oluwa kan soso, ko si iyato kan laarin lori ati mekunu, olowo ati alaini, eniyan funfun ati dudu, e da Olohun ati eru Re ni onikaluku, ko si ajulo kan fun Musulumi kan lori Musulumi miran a fi pelu ipaya Olohun, ati ise rere.

Nitori naa iranra-eni-lowo ati imora-eni yoo sele fun awon Musulumi, won yoo si maa se iranti ojo ti Olohun yoo gbe gbogbo won dide; ti yoo si ko won jo si aaye kan fun isiro, tori naa won yoo maa se ipalemọ pelu titete ti Olohun t'O ga fun ohun ti n be leyin iku.

Ijosin ninu Islam:

Oun ni sise erusin fun Olohun ni itumo, ati ni paapaa, tori pe Olohun ni Eleda, iwọ ni e da, ati pe erusin ni o, Olohun si ni Eni ajosin fun Re. Ti eleyii ba je be, a je pe dandan ni ki eniyan o maa lo ninu isemi yii lori ojuona Olohun ti o to, ni eni ti yoo maa tele ofin Re, oluto

oripa awon ojise Re, ati pe Olohun ti se awon ofin nla ni ofin fun awon eru Re, gege bii fifi At-Tawhiid -sise Olohun ni okan ninu ijosin- rinle fun Olohun, Oluwa gbogbo eda, ati irun, ati Zaka, ati aawe, ati Haji.

Sugbon ki i se eleyii nikan ni gbogbo awon ijosin ninu Islam, ijosin ninu Islam tile kari ju [bayii lo], nigba ti o se pe oun ni: Gbogbo ohun ti Olohun nife si, ti O si yonu si i, ninu awon ise, ati awon oro, ti o han, ati eyi ti o pamo. Nitori naa gbogbo ise kan, tabi oro kan, ti o se, tabi o so, ninu ohun ti Olohun nife si, ti O si yonu si, ijosin ni i, koda gbogbo asa kan ti o dara, ti o se pelu aniyani atisunmo Olohun, ijosin ni i. Nitori naa ibasepo re ti o dara si baba re, ebi re, aya re, awon omo re, ati awon alamuleti re, ti o ba ni adisokan wiwa oju-rere Olohun pelu re, ijosin ni i; beere ni ibasepo re ti o dara ninu ile, ati oja, ati ni ibi-ise, nigba ti o ba ni adisokan wiwa oju-rere Olohun pelu re, ijosin ni i; ati sisọ ohun ifokantan, ati idunnimo ododo ati isedogba ati kiko inira ro, ati riran alailera lowo, ati kiko oro jo lati ara ise ti o to, ati ninawo lori ebi ati awon omo, ati sise atileyin fun awon alaini, ati sise abewo awon alaare, ati fifun eni ti ebi n pa lounje, ati sise iranlowo fun eni ti a se abosi fun, ijosin ni gbogbo eleyii, ti a ba se adisokan wiwa oju-rere Olohun pelu won. Tori naa gbogbo ise ti o ba n se fun ara re, tabi fun ebi re, tabi fun awujo re, tabi fun ilu re, ti o ni adisokan wiwa oju-rere Olohun pelu re, ijosin ni i.

Koda gan-an jije igbadun emi re ninu aala ohun ti
 Olahun gba fun o, yoo je ijosin, nigba ti aniyan ti o dara
 ba pelu re; Anabi “ki ike ati ola Olahun o maa ba a”, so
 pe:

:))
)) ;

. [] .

« Ati pe ibalopo ti enikan [ninu] yin ba ba iyawo re
 lopo, sara ni i fun un », won ni: Ire Ojise Olahun, nje
 enikan wa yoo wa se ohun ti emi re n fe, ki o si tun ti ara
 re gba esan bi? O ni « E so fun mi, nje ti o ba ti i [iyen
 abe re] bo ibi ti o je ewo, se yoo ti ara re gbesa bi? A je
 pe bea naa ni ti o ba ti i bo ibi ti o je eto fun un, yoo ti ara
 re gba esan » Muslim l’o gbe e jade.

Anabi “ki ike ati ola Olahun o maa ba a”, tun so
 pe:

: ! : .))

: : .

: : .

. ((: : .

. []

« Oranyan ni sara sise lori gbogbo Musulumi. Won
 ni: O dara ti ko ba ri [ohun ti yoo fi se sara n ko]? O
 dahun pe: Ki o maa sise pelu owo re mejeeji, ki o si maa
 se ara re ni anfaani, ki o si maa se sara. O ni: Nje ti ko ba
 le se e n ko? O ni: Ki o maa se iranlowo fun oni-bukaata

eni ti oju-n-pon. O ni: Wọn sọ fun un pe: Njẹ ti kò ba le se e n kọ? O dahun pe: Ki o maa fooro si daadaa sise tabi rere. O ni: Ti kò ba se bẹẹ n kọ? O dahun pe: Ki o ka ọwọ ro kuro nibi aburu, dajudaju saara ni i » Bukhari ati Muslim ni wọn gbe e jade.

IPELE KEJI: IGBAGBỌ-ODODO

Mẹfa si ni awọn origun tiẹ, awọn ni: Nini igbagbọ-ododo si Ọlọhun, ati awọn malaika Rẹ, ati awọn tira Rẹ, ati awọn ojise Rẹ, ati ojo ikeyin, ati nini igbagbọ-ododo si akosile -kadara-.

Alakokọ: Nini igbagbọ si Ọlọhun:

Ni ki o ni igbagbọ si jije oluwa Ọlọhun t'O ga, pe dajudaju Oun ni Oluwa, Eleda, Oluto-eto gbogbo orọ, ki o si gba jije ọlọhun ti a josin fun Ọlọhun, Oba t'O ga gbọ, eyi ni pe dajudaju Oun ni Ọlọhun Ododo, ati pe iro ni gbogbo ohun ti won n sin leyin Rẹ, ki o si gba awọn oruko Rẹ, ati awọn iroyin Rẹ gbọ, pe dajudaju O ni awọn oruko ti o dara ju, ati awọn iroyin ti o ga ju, ti o pe.

Ki o si ni igbagbọ si jije okan soso Ọlọhun ninu eleyii, pe dajudaju kò si orogun kan fun Un ninu jije oluwa Rẹ, tabi ninu jije ọlọhun ti a josin fun Rẹ, tabi ninu awọn oruko Rẹ, ati awọn iroyin Rẹ. Ọlọhun t'O ga so pe:

[65 :] «

« Oluwa awọn sanma ati ile ati ohun ti o wa ni aarin mejeeji, nitori naa maa josin fun Un, ki o si se suuru fun ijosin Rẹ, nje iwọ wa mo enikan ni alafijo Rẹ bi? » [Suuratu Maryam: 65].

Ki o si tun ni igbagbọ pe dajudaju oogbe ki i gbe E tabi oorun, ati pe dajudaju Oun ni Oni-mimọ ikokọ ati gbangbá, beẹ ni dajudaju Oun l'O ni ijoba awọn sanma

ati ile:

[59 :]

« Ọdọ Rẹ ni awọn kọkọrọ ohun ti o pamọ wa, enikan kò le e mọ ọn afi Oun, O si tun mọ ohun ti n be ninu ile ati okun, ati pe kò si ewe kan ti yoo jabọ afi ki O mọ nipa rẹ, beẹ ni kò si horo ọka kan ninu okunkun ile, kò tilẹ si ohun tutu kan tabi ohun gbigbe kan afi ki o ti wa ninu tira ti o han » [Suuratul-An'aam: 59].

Ki o si tun gbagbo lododo pe dajudaju Oun -giga ni fun Un- N be lori aga-ọla Rẹ, O leke lori awọn ẹda Rẹ, ati pe bakan naa Oun tun N be pelu awọn ẹda Rẹ, O mọ awọn isesi wọn, O si N gbọ awọn ọrọ wọn, O si N ri awọn aaye wọn, O si N to awọn ọrọ wọn, O N rọ alaini lọrọ, O si tun ẹni ti o ku diẹ kaato se, O si N da ẹni ti O ba fẹ lọla, O si N gba ọla kuro lọdọ ẹni ti O ba fẹ; Oun si ni Alagbara lori gbogbo nnkan.

Ninu awọn eso gbigba Ọlọhun gbọ lododo ni ohun ti n bọ yii:

1- Yoo maa so eso nini ifẹ Ọlọhun fun ẹru, ati gbigbe E tobi, mejeeji a si maa se gbigbe aṣẹ Rẹ dide, ati jijinna si ohun ti O kọ, ni ọranyan, ati pe nigba ti ẹru ba ti se eleyii, yoo ti ara mejeeji se oriire ni aye ati ni ọrun.

2- Wi pe nini igbagbo-ododo si Ọlọhun, a maa mọ iyi, ati agbega sinu ẹmi ẹni, tori pe o mọ daju pe Ọlọhun

ni Olukapa ni ti otitọ fun gbogbo ohun ti o wa ninu aye, ati pe dajudaju kò si oluseni-lanfaani kan tabi oluninlara kan yatọ si I, amọdaju yii yoo si rọ ọ lọrọ kuro ni ọdọ ẹni ti o yatọ si Ọlọhun, yoo si yọ iberu ẹni ti o yatọ si I kuro ni ọkan rẹ, nitori naa kò ni i ni irankan lọ si ọdọ ẹnikan leyin Ọlọhun, kò si ni i bẹru ẹnikan leyin Rẹ.

3- Wi pe nini igbagbọ-ododo si Ọlọhun, yoo maa mọ itẹriba sinu ẹmi rẹ; tori pe o mọ daju pe lati ọdọ Ọlọhun ni ohun ti o wa pẹlu rẹ ninu idera ti wa. Nitori naa esu kò ni i ri i tanjẹ, ati pe kò ni i kọ otitọ, kò si ni i se igberaga, kò si ni i maa se fuke pẹlu agbara rẹ, ati nnkan-ini rẹ.

4- Wi pe ẹni ti o gba Ọlọhun gbọ yoo mọ imọ amọdaju pe kò si ọna kan lọ si idi oriire ati ọla afi pẹlu isẹ rere, eyi ti Ọlọhun yonu si, ni igba ti ẹlomiran ti o yatọ si i ni awọn adisọkan ti kò dara; gege bi adisọkan pe Ọlọhun pa aṣẹ pẹlu kikan ọmọ Rẹ mọ agbelebu, lati fi pa asise ọmọ-eniyan rẹ; tabi ki o gba awọn ọlọhun kan gbọ, ki o si ni adisọkan pe wọn o mu oun ri apa kan ninu ohun ti oun n fẹ, ni ohun ti o se pe ni paapaa rẹ kò le e se'ni ni anfaani kan, bẹẹ ni kò le e ni'ni lara; tabi ki o jẹ alaimọ Ọlọhun rara, ti kò ni igbagbọ si bibẹ Ẹlẹda... ohun inaga si ni gbogbo awọn wọnyi, titi igba ti wọn ba wa si ọdọ Ọlọhun ni ojọ igbende, ti wọn si ri awọn otitọ, wọn o mọ pe dajudaju ori anu ti o han ni awọn wa.

5- Wi pe gbigba Ọlọhun gbọ lododo a maa re

agbara ti o tobi kan ninu ipinnu, itesiwaju, suuru, idurosinsin, ati igbẹkẹle Ọlọhun, si ara eniyan, nigba ti i ba n gbe awon nnkan ti o ga se ni ile-aye, ni ti wiwa iyonu Ọlọhun, ti o si tun wa lori amodaju pipe pe olugbẹkẹle Ọba awon sanma ati ile ni oun, ati pe yoo se iranlowo fun oun, yoo si di owọ oun mu, nitori naa yoo je eni ti o rinle ni rinrinle awon apata ninu suuru re, irinle re, ati agbẹkẹle re.

Elẹkẹji: Nini igbagbo-ododo si awon Malaika:

Wi Pe dajudaju Ọlọhun da won fun titele ase Re, O si royin won pe awon:

[28-26 :]

« Eru alaponle ni won. Won ki i gba iwaju Re pelu oro, ati pe ase Re ni won fi n sise. O mo ohun ti n be niwaju won, ati ohun ti n be leyin won, ati pe won ko le e sipe afe fun eni ti O ba yonu si, be ni awon a maa paya fun iberu Re » [Suuratul-Anbiyaa': 26-28]. Ati pe dajudaju awon:

[20 19 :]

« Won ki i se igberaga tayo ijosin fun Un, ati pe won ki i ko agara. Won a maa se afomo ni oru ati ni osan, won ki i si ja [nibi sise e] » [Suuratul-Anbiyaa': 19 ,20]. Ọlọhun gbe won pamọ si wa, tori naa a ko le e ri won, ati

pe o see se ki Ọlọhun O sipaya apa kan ninu wọn fun apa kan ninu awọn anabi Rẹ, ati awọn ojise Rẹ.

Ati pe awọn malaika ni awọn ise kan ti a fi pa wọn lase, ninu wọn ni Jibriil ti a fi so ise -ti Ọlọhun maa N fi i ranse- a maa so o kale lati odo Ọlọhun fun eni ti O ba fe ninu awọn eru Rẹ [ninu] awọn ojise, o si wa ninu wọn eni ti a fi so gbigba awọn emi, be ni o n be ninu wọn awọn malaika ti a fi so awọn omọ ti o wa ninu apo-ibi, o si n be ninu wọn awọn ti a fi so sisọ awọn omọ Aadama, o si n be ninu wọn awọn ti a fi so kikọ awọn ise wọn sile, tori naa onikaluku l'o ni malaika meji:

[18-17 :]

« Wọn o jokoo ni owo otun ati owo osi. [Enikan] kò ni i so owo kan afi ki oluso kan ti jokoo ni odo re » [Suuratu Qaaf: 17-18].

Ninu awọn eso nini igbagbo-ododo si awọn Malaika ni:

1- Ki adisokan Musulumi o mo kuro nibi awọn pantii ebo, ati awọn eeri re, tori pe dajudaju nigba ti Musulumi ba ni igbagbo-ododo si bibẹ awọn malaika ti Ọlọhun pa lase pelu awọn ise nla wonyi; yoo bo lowo adisokan bibẹ awọn e da iro kan ti wọn n kopa ninu didari aye.

2- Ki Musulumi o mo daju pe awọn malaika kò le se'ni ni anfaani, wọn kò si le e ni'ni lara, ati pe wọn kò

je nnkan kan yatọ si awon eru alaponle kan, won ki i se Qlohun ninu ohun ti O ba fi pa won lase, ati pe won a maa se ohun ti O fi pa won lase; tori naa ko ni i sin won, ko si ni i da oju ko won, ko si ni i ro mo won.

Elekeeta: Nini igbagbo-ododo si awon Tira:

Nini igbagbo-ododo pe dajudaju Qlohun so awon tira kan kale fun awon anabi Re, ati awon ojise Re; lati se alaye ododo, ati lati pepe lo sidi re,gege bi Qlohun t'O ga ti so pe:

.[25 :]

« Dajudaju Awa ti ran awon ojise wa pelu awon alaye, A si so Tira ati osunwon kale pelu won, nitori ki awon eniyan o le baa duro pelu sise dogba » [Suuratul-Hadiid: 25]. Awon tira wonyi si po, ninu won ni: Iwe Anabi Ibraahiim, ati At-Tawraata -Majemu Laelae- eyi ti a fun Anabi Musa, ati Zabuura eyi ti a fi ran Anabi Daa'uud, ati Injiila -Bibeli- eyi ti Al-Masiihu -Jesu- mu wa, ki o la Qlohun o maa ba gbogbo won.

Nitori naa nini igbagbo-ododo si awon tira ti o siwaju wonyi yoo maa sele pelu ki o gbagbo lododo pe: Dajudaju Qlohun so won kale fun awon ojise Re, ati pe dajudaju won se akojopo ofin eyi ti Qlohun fe jise Re fun awon eniyan ni asiko yun un.

Awon ti Qlohun fun wa niro nipa won wonyi si ti pare, tori naa iwe Anabi Ibraahiim ko si ni aye mo,

sugbɔn At-Tawraata ati Injiila -Bibeli- ati Zabuura, bi o tilẹ jẹ pe wɔn n bẹ pelu awɔn oruko wɔn, ni ọdọ awɔn Yahuudi, ati awɔn alagbelebu -Christians- sugbɔn wɔn ti yi wɔn pada, wɔn si ti ti ọwọ bọ wɔn, bẹẹ ni ọpọlọpọ ninu wɔn l'ọ si ti sɔnu, ohun ti ki i si se ara wɔn ti wɔnu wɔn, koda wɔn fi wɔn ti si ọdọ awɔn ti o yatọ si awɔn ti o ni wɔn, tori naa iwe ti o le ni ogoji l'ọ wa ninu Majemu Laelae, sugbɔn ti o se pe marun-un pere ni wɔn fi ti si ọdọ Anabi Musa, bẹẹ ni kò si ọkan ninu awɔn Injiila -Bibeli: Majemu Titun- ti o wa loni yii ti wɔn fi ti si ọdọ Al-Masiihu -Jesu-.

Sugbɔn opin awɔn tira ti a sọ kalẹ lati ọdọ Ọlọhun, oun ni Al-Qur'aani alapɔnle, eyi ti O sọ kalẹ fun Anabi Muhammad, “ki ike ati ọla Ọlọhun o maa ba a”, ti kò si yee jẹ ohun ti a sọ pelu isọ Ọlọhun, ti ayipada kan tabi atowobọ kan kò si sele si i, yala ninu awɔn harafi re ni o, tabi awɔn gbolohun re, tabi awɔn itumọ re.

Opolopo ona si ni iyatọ fi wa laarin Al-Qur'aani alapɔnle ati awɔn tira ti o ti rekoja naa.

Ninu wɔn ni:

1- Wi pe awɔn tira ti wɔn ti rekoja yii ti sɔnu, ati pe ayipada ati atowobọ ti sele si wɔn, wɔn si fi wɔn ti si ọdọ awɔn t'ọ yatọ si awɔn t'ọ ni wɔn, wɔn si fi awɔn alaye ati afikun ati afihan kun wɔn, wɔn si se akojopo nnkan pupọ ninu awɔn ohun ti o tako ise ti Ọlọhun maa N fi i ranse, ati laakaye, ati adamọ.

Sugbɔn Al-Qur'aani alapɔnle, oun kò i ti yee je ohun ti a sọ pẹlu isọ Ọlọhun, pẹlu awọn harafi ati awọn gbolohun gan-n-gan eyi ti Ọlọhun fi sọ ọ kalẹ fun Anabi Muhammad, “ki ike ati ọla Ọlọhun o maa ba a”, ayipada kankan kò seṣe si i, beẹ ni afikun kankan kò wonu re, tori pe awọn Musulumi gbiyanju lori pe ki Al-Qur'aani o seku ni ohun ti o mo kuro ninu gbogbo panti, nitori naa won kò lu u po mo ohun ti o yatọ si i ninu itan aye Ojise Ọlọhun, “ki ike ati ọla Ọlọhun o maa ba a”, tabi itan aye awọn Sahaabe, “ki Ọlọhun O yonu si won”, tabi alaye Al-Qur'aani alapɔnle, tabi awọn idajo ijosin ati awọn ibasepo.

2- Wi pe a kò mo itan ona ti awọn tira ti tele naa gba wa, koda a kò mo eni ti apa kan ninu re sọ kalẹ fun, tabi ede wo ni won fi ko o, won tile fi apa kan ninu won ti si odo eni ti o yatọ si eni ti o mu un wa.

Sugbɔn Al-Qur'aani, awọn Musulumi gba a wa lati odo Anabi Muhammad, “ki ike ati ọla Ọlọhun o maa ba a”, ni gbigbawa gba owo ogoro eniyan, ni gbigba lati enu ati ni kiko sile, ati pe awọn Musulumi ni opolopo egberun ni gbogbo ilu ati asiko ti won ha Tira yii -sori-bee ni opolopo egberun ni awọn akosile re -ti n be- ati pe ti ohun ti a gbọ lenu ninu re kò ba ti dogba pẹlu ohun ti o wa ni akosile a kò ni i ka eda eyi ti o yatọ kun; tori naa dandan ni ki ohun ti o wa ninu igbaaya o dogba pẹlu ohun ti o wa ni akosile.

Ati pe pari-pari rẹ ni pe dajudaju a gba Al-Qur'aani wa ni gbigba lati ẹnu, iru eyi ti iwe kan ninu awọn iwe ile-aye kò ri iru rẹ ri; koda kò tilẹ si aworan iru gbigbawa yii rara afi ni ọdọ ijọ Anabi Muhammad, “ki ike ati ọla Ọlọhun o maa ba a”; ọna gbigba ọrọ wa yii ni: Ki akekọ o ha Al-Qur'aani ni ọdọ olukọ rẹ, ni ihaha si ori, nigba ti o se pe olukọ rẹ naa ti ha a lọdọ olukọ tiẹ, leyin naa ni olukọ yoo wa fun akekọ rẹ ni ẹbun iwe ẹri ti a n pe ni “Ijaazah” -ifowosi- olukọ naa yoo jẹri ninu rẹ pe dajudaju oun ka fun akekọ oun ohun ti oun ka ni ọdọ awọn olukọ oun, olukọ kan leyin omiran, gbogbo olukọ yoo maa darukọ olukọ rẹ titi ọna yii yoo fi de ọdọ Ojise Ọlọhun, “ki ike ati ọla Ọlọhun o maa ba a”, ati pe bayii ni ọna ti a fi gba a lati ẹnu naa yoo maa lọ lati ọdọ akekọ titi de ọdọ Ojise Ọlọhun, “ki ike ati ọla Ọlọhun o maa ba a”.

Dajudaju awọn ẹri ti o ni agbara ati awọn arisami ti itan -ti o wa pẹlu alaye awọn ti o gba a wa bakan naa- si pọ jọjọ lori mimọ nipa Suura kọọkan, ati aayah kọọkan ninu Al-Qur'aani alaponle, nibo l'o ti sọ? Ati nigba wo l'o sọ kalẹ fun Anabi Muhammad, “ki ike ati ọla Ọlọhun o maa ba a”?

3- Wi pe awọn ede ti awọn tira ti wọn ti rekoja fi sọ kalẹ ti parẹ lati igba t'o pẹ, nitori naa kò si ẹnikan ti n sọ wọn mọ, ati pe diẹ l'o ku ti o gbọ wọn ye ni ode oni, sugbọn ede ti a fi sọ Al-Qur'aani kalẹ, ede kan ti n sẹmi ni i, ti o se pe ọgọrọ aadọta ọkẹ eniyan l'o n sọ ọ, wọn n

si n kọ'ni nipa rẹ, bẹẹ ni a n kọ ọ ni gbogbo orilẹ-ede ile-aye, ati pe enikeni ti kò ba kọ nipa rẹ, yoo ri ẹni ti yoo se alaye awọn itumọ Al-Qur'aani alapọnle fun un nibikibi.

4- Wi pe awọn tira tẹlẹtẹ naa wa fun igba kan pato ni, wọn si jẹ ohun ti a da oju rẹ kọ ijo kan pato yatọ si awọn eniyan yoku; idi niyi ti o fi se akojọpọ awọn idajọ kan pataki fun awọn ijo yun un ati igba yun un, bẹẹ ni ohun ti o ba ri bẹẹ kò ba a mu pe ki o jẹ ti gbogbo eniyan.

Sugbọn Al-Qur'aani alapọnle, tira kan ti o kari gbogbo igba ni i, ti o ba gbogbo aaye mu, ti o se akojọpọ ninu awọn idajọ, ati awọn ibasepọ, ati awọn iwa, ohun ti o dara fun gbogbo ijo, ti o si ba gbogbo igba mu; nitori pe ohun ti a da oju rẹ kọ eniyan ni apapọ ni ọrọ inu rẹ.

Ati pe yoo han lati ara eleyii pe dajudaju kò see se pe ki awijare Ọlọhun lori awọn omọ eniyan o wa ninu awọn iwe kan ti kò si ipilẹ ẹda rẹ, ti kò si si ẹnikan ni ori ilẹ ti n sọ ede ti wọn fi kọ awọn iwe naa leyin ti wọn ti ti ọwọ bọ wọn, ohun ti yoo jẹ awijare Ọlọhun lori awọn ẹda rẹ kò si nibi kan yatọ si inu tira kan ti a sọ, ti o si mọ kuro ninu afikun, adinku, ati ayipada, ti awọn ẹda rẹ tan ka ni gbogbo aye, ti a kọ pẹlu ede kan ti n sẹmi, ti ọkẹ aimoye ninu awọn eniyan fi n ka iwe, ti wọn si n jẹ awọn isẹ Ọlọhun fun awọn eniyan, tira yii si ni [**Al-Qur'aani alapọnle**], eyi ti Ọlọhun sọ kalẹ fun Anabi Muhammad, “ki ikẹ ati ọla Ọlọhun o maa ba a”, oun si ni olusọ lori

awon tira ti o siwaju yii, olujeri ododo fun won -siwaju ki won o to ti owọ bo won- ati eleri lori won, oun l'o si je oranyan lori gbogbo omọ eniyan pe ki won o maa tele, ki o le baa je imole, iwosan, imona, ati ike fun won. Olahun t'O ga so pe:

﴿ 》
].[155 :]

« Eleyii si je Tira kan ti Awa so o kale ni oni-ibukun, tori naa e maa tele e, ki e si maa paya [Olahun], ki e le baa je eni ti a o ke » [Suuratul-An'aam: 155]. Olahun ti eyin Re ga tun so pe:

] ﴿ 》
].[158 :

« So pe eyin eniyan, dajudaju emi ni ojise Olahun si gbogbo yin » [Suuratul-Aaraaf: 158].

Elekerin: Nini igbagbo-ododo si awon Ojise ki ike ati ọla Olahun o maa ba won:

Pe dajudaju Olahun ran awon ojise kan si awon eda Re, ki won o maa fun won ni iro idunnu pelu idera, nigba ti won ba gba Olahun gbo, ti won si gba awon ojise lododo, ki won o si maa se ikilo iya fun won, nigba ti won ba se Olahun. Olahun t'O ga so pe:

﴿ 》
].[36 :] ﴿ 》

« Ati pe dajudaju A ti gbe ojise kan dide ninu gbogbo ijo kọkan; pe: E maa josin fun Olahun, ki e si

jinna si awon oosa » [Suuratu n-Nah'l :36]. Olòhun ti eyin Rẹ ga tun so pe:

»
[165 :] «

« Awon ojise ti won je olufun-ni ni iro-idunnu ati olukilo, nitori ki awijare kan o ma baa si fun awon eniyan lodò Olòhun leyin [t'O ti ran] awon ojise wonyi » [Suuratun-Nisaa'i: 165].

Awon ojise yii si po, akoko won ni Anabi Nuuhu, "ki o la Olòhun o maa ba a", opin won si ni Anabi Muhammad, "ki ike ati o la Olòhun o maa ba a", ati pe o wa ninu won eni ti Olòhun fun wa niro nipa won, gege bi Anabi Ibraahim, ati Musa, ati Isa -Jesu- ati Daa'uud, ati Yahyaa, ati Zakariyyaa, ati Saalih, "ki o la Olòhun o maa ba won", beẹ ni o wa ninu won eni ti Olòhun kò so iroyin re, Olòhun t'O ga so pe:

»
[164 :] «

« Awon ojise kan n be ti A ti so itan won fun o tele, beẹ ni awon ojise kan n be ti A kò so itan won fun o » [Suuratun-Nisaa'i: 164].

Ati pe eniyan abara ti Olòhun da ni awon ojise wonyi, won kò ni ipin kan ninu awon ohun ti o je adayanri fun jije oluwa, tabi ti jije olòhun, nitori naa a kò gbodo seri nnkan kan si odo won ninu ijosin, ipin yowu o le je, won kò si ni ikapa anfaani kan tabi inira kan fun

emi ara wọn; Ọlọhun t’O ga sọ nipa Nuuhu, “ki ọla Ọlọhun o maa ba a”, -ti i se akọkọ wọn- pe o sọ fun ijo re pe:

»
[31 :] «

« Emi kò si sọ fun yin pe pepe ọrọ Ọlọhun wa ọdọ mi, ati pe emi kò mọ ohun ti o pamọ, ati pe emi kò sọ pe dajudaju emi jẹ malaika kan» [Suuratu Huud: 31]. Ọlọhun t’O ga si pa Anabi Muhammad -ti i se igbeyin wọn- lasẹ pe ki o sọ pe:

»
[50 :] «

« Emi kò sọ fun yin pe pepe ọrọ Ọlọhun wa ọdọ mi, ati pe emi kò mọ ohun ti o pamọ, ati pe emi kò sọ fun yin pe dajudaju emi jẹ malaika kan » [Suuratul-An’aam: 50]. Ati ki o sọ pe:

] «

»
[188 :

« N kò ni agbara anfaani kan funra mi, n kò si ni agbara [atimu] inira kan [kuro], afi ohun ti Ọlọhun ba fẹ » [Suuratul-A’araaf: 188].

Nitori naa ẹrusin alapọnle ni awọn anabi, Ọlọhun sa wọn lẹsa, O si pọn wọn le pẹlu riran wọn nişẹ, O si royin wọn pẹlu jije ẹrusin, Islam ni ẹsin wọn, ati pe Ọlọhun kò ni I gba ẹsin kan yatọ si i, Ọlọhun t’O ga sọ pe:

[19 :] ¶

« Dajudaju ẹsin ni ọdọ Ọlọhun ni Islam » [Suuratu Aala Imraan: 19]. Awọn isẹ wọn ọgba ninu awọn ipile wọn, awọn ofin wọn si pe orisirisi; Ọlọhun t’O ga sọ pe:

[48 :] ¶

« Onikaluku yin ni A ti se ofin ati ilana ẹsin fun » [Suuratul-Maa’idah: 48]. Opin awọn ofin yii si ni ofin Anabi Muhammad, “ki ikẹ ati ọla Ọlọhun o maa ba a”, oun ni olupa gbogbo ofin ti o siwaju rẹ, bẹẹ ni isẹ rẹ ni opin awọn isẹ ti Ọlọhun fi ranse, oun si ni ipẹkun awọn ojise.

Nitori naa ẹnikeni ti o ba gba anabi kan gbọ oranyan l’o jẹ lori rẹ pe ki o gba gbogbo wọn gbọ, bẹẹ ni ẹnikeni ti o ba pe ọkan ninu wọn niro, dajudaju o ti pe gbogbo wọn niro, tori pe gbogbo awọn anabi ati awọn ojise n pepe lọ sidi nini igbagbo-ododo si Ọlọhun, ati awọn malaika Re, ati awọn tira Re, ati awọn ojise Re, ati ojo ikẹyin, ati nitori pe ọkan naa ni ẹsin wọn, tori naa ẹnikeni ti o ba se iyatọ laarin wọn, tabi ti o gba apa kan gbọ, ti o si se aigbagbo si omiran, dajudaju o ti se aigbagbo si wọn lapapọ; nitori pe onikaluku ninu wọn l’o n pepe lọ sidi nini igbagbo-ododo si gbogbo awọn anabi ati awọn ojise. Ọlọhun t’O ga sọ pe:

:] ¶

. [285

« Ojise naa gba ohun ti a so kale fun un lati odo Oluwa re gbo, ati awon olugbagbo-ododo, onikaluku won gba Olohun gbo ati awon malaika Re ati awon tira Re, ati awon ojise Re, a ko ni i se iyato laarin okan ninu awon ojise Re » [Suuratul-Baqarah: 285]. Olohun ti eyin Re ga, tun so pe:

] «

. [151 150 :

« Dajudaju awon ti won n se aigbagbo si Olohun ati awon ojise Re, ti won si n fe lati se ipinya laarin Olohun ati awon ojise Re, ti won si n so pe: Awa gba apa kan gbo [ninu awon ojise] a si se aigbagbo si omiran; ti won si n fe lati mu oju-ona kan laarin eleyii. Awon wonyi ni alaigbagbo ni ododo, a si ti pese iya eleta fun awon alaigbagbo » [Suuratun-Nisaa'i: 150, 151].

Elekarun-un: Nini igbagbo-ododo si ojo ikeyin:

Idi ni pe iku ni ipari gbogbo e da ni ile-aye! Nje ki ni apadasi eniyan leyin iku? Ki si ni atunbotan awon alabosi ti won bo lowo iya ni ile-aye, nje won o wa bo nibi iya abosi won bi? Ati awon oluse-daadaa ti ipin won fo won ru, ati esan daadaa won ni ile-aye, nje esan won yoo wa sonu bi?

Dajudaju awon omọ eniyan n telera won lo si odo iku, iran kan leyin omiran, titi ti o fi di pe Olohun pase pe

ki ile-aye o tan, ti gbogbo ẹda o si parẹ lori ile, Ọlọhun O gbe gbogbo ẹda dide ni ojo ẹri, Ọlọhun O ko awon ẹni-akoko ati ẹni-ikeyin jo ninu re, leyin naa ni yoo wa se isiro fun awon ẹru lori awon ise won, rere tabi aburu ti won se nise ni ile-aye; tori naa a o da awon olugbagbo-ododo lo si ogba-idera -Al-janna- a o si da awon alaigbagbo lo si ina.

Ogba-idera -Al-janna- si ni: Idera ti Ọlọhun pa lese kale fun awon ẹni-Re, olugbagbo-ododo, onirunruu idera l'o wa ninu re, eyi ti ẹnikan ko le e royin re, awon ipo ogorun ni n be ninu re, gbogbo ipo kookan si ni ẹni ti n gbe ibe, ni odiwon igbagbo won si Ọlọhun, ati titete ti won tele ase Re, ati pe ẹni ti o kere ju ni ipo ninu awon omọ Al-janna ni ẹni ti a o fun ni idera ti o dabi iru oja oja kan ninu awon oja ile-aye ati ilopo mewa re.

Ina si ni iya ti Ọlọhun pese kale fun ẹni ti o ba se aigbagbo si I, orisirisi iya ti sisọ nipa re ba'ni leru l'o wa ninu re, iba si se pe Ọlọhun yonda fun ẹnikan lati ku ni orun ni, dajudaju gbogbo awon omọ ina ni o ba ku ni kete ti won ba ti ri i.

Ọlọhun si ti mo daju -pelu imo Re ti o siwaju-ohun ti ẹnikookan yoo wi, ati ohun ti yoo se, ninu rere tabi aburu, yala ni ikoko ni o tabi ni gbangba, leyin naa o fi malaika meji so ẹnikookan, okan ninu won o maa ko awon rere, nigba ti ekeji o maa ko awon aburu, nnkan kan ko si ni i bo mo won lowo, Ọlọhun t'O ga so pe:

.[18 :] ﴿ ﴾

« Kò ni i sọ ọrọ kan afi ki olusọ kan o ti jokoo ni ọdọ rẹ » [Suuratu Qaaf: 17-18]. A o si kọ awọn isẹ wọnyi silẹ sinu tira kan ti a o fun eniyan ni ọjọ igbende, Ọlọhun t’O ga sọ pe:

﴾

.[49 :] ﴿ ﴾

« Ati pe a o gbe tira naa kalẹ, iwọ o si ri awọn eṣe ti ohun ti o wa ninu rẹ yoo maa ba wọn lẹru, wọn o si maa sọ pe: Egbe wa o, iru iwe wo niyi, ti kò fi ohun kekere kan tabi ninla kan silẹ afi ki o siro gbogbo rẹ pọ? Wọn o si ri ohun ti wọn se nibẹ perepere, Oluwa rẹ ki I si I se abosi fun ẹnikan » [Suuratul-Kahf: 49]. Yoo si ka iwe rẹ, kò ni i tako nnkan kan ninu rẹ, ati pe ẹnikeni ti o ba tako nnkan kan ninu awọn isẹ rẹ, Ọlọhun O fun igbọrọ rẹ, ati iriran rẹ, ati ọwọ rẹ mejeeji, ati eṣe rẹ mejeeji, ati awọ rẹ, ni ọrọ sọ pelu gbogbo isẹ rẹ; Ọlọhun t’O ga sọ pe:

﴾

.[22-21 :] ﴿ ﴾

« Wọn yoo sọ fun awọn awọ wọn pe: Ki l’o se ti ẹ fi jẹri le wa lori? Wọn yoo sọ pe: Ọlọhun ti O fun gbogbo

nnkan ni ọrọ sọ l'O fun wa ọrọ sọ, ati pe Oun l'O da yin ni akọkọ, bẹẹ ni ọdọ Rẹ ni a o da yin pada si. Ẹ kò si fi ara yin pamọ, ki awọn igbọrọ yin ati awọn iriran yin ati awọn awọ yin o ma baa jẹri le yin lori, sugbọn ẹ lero pe Ọlọhun kò mọ pupọ ninu isẹ ti ẹ n se » [Suuratu Fusilat: 21-22].

Ati pe gbogbo awọn anabi, ati awọn ojise, ni wọn mu nini igbagbo si ọjọ ikeyin -ti i se ọjọ igbende, ọjọ ajinde, ati ọjọ fifonka- wa; Ọlọhun t'O ga sọ pe:

[39 :]

« O si n bẹ ninu awọn ami Rẹ pe dajudaju iwọ yoo ri ilẹ ti o gbẹ haran-un, nigba ti A ba si sọ omi kalẹ le e lori a mira, yoo si ru. Dajudaju Ẹni ti O ji i ni Ẹni ti O daju pe yoo ji awọn oku dide. Dajudaju Oun ni Alagbara lori gbogbo nnkan » [Suuratu Fusilat: 39]. Ọlọhun t'O mọ, t'O si ga, sọ pe:

[33 :]

« Njẹ wọn kò wa mọ ni pe dajudaju Ọlọhun, Ẹni ti O da awọn sanma ati ilẹ, ti kò si ko aare nipa dida wọn, ni Alagbara lori pe ki O ji awọn oku bi? » [Suuratul-Ahqaaf: 33], oun ni ohun ti Hikimah -ogbọn- Ọlọhun se ni ọranyan; tori pe dajudaju Ọlọhun kò da awọn ẹda Rẹ lasan, kò si fi wọn silẹ lasan, tori pe ẹni ti o lẹ ju ni

laakaye ninu awon eniyan ko see se ki o se ise kan -ti o pataki- lai je pe idi kan ti o ni mimọ nipa re wa fun un, ati lai ko si ero kan lati odo re, nje ti eleyii ko ba je ohun ti o to si eniyan, bawo ni eniyan ti wa n daba si Oluwa pe O da awon eda Re nitori asan, ati pe yoo fi won silẹ lasan, Olohun ga ju ohun ti won n so lo, ni giga ti o tobi; Olohun -giga ni fun Un- tun so pe:

] ﴿

.[115 :

« Nje e wa ro pe asan ni A da yin fun ni, ati pe eyin ko ni i pada si odo Wa bi? » [Suuratul-Mu'uminun: 115]. Olohun ti oro Re gbọn-un-gbọn, tun so pe:

.[27 :

] ﴿

« Ati pe Awa ko da sanma ati ile ati ohun ti o wa ni agbedemeji won lasan. Ero awon ti ko gbagbo niyun un, nitori naa egbe ni fun awon ti ko gbagbo ninu ina » [Suuratu Saad: 27].

Ati pe gbogbo awon onilaakaye lo jeri si gbigba a gbo, beje ni ohun ni ohun ti laakaye toka si, ti adamo ti o to si gba fun, tori pe dajudaju ti eniyan ba gba ojo igbende gbo; yoo mo ki lo fa ti eniyan fi n fi ohun ti n fi silẹ silẹ, ti i si n fi n se ohun ti n se ni irankan ohun ti n be lodo Olohun, leyin naa yoo mo bakan naa pe eniken ti n se abosi fun awon eniyan dandan ni ki o gba ipin re, ki awon eniyan o si gbesan lodo re ni ojo igbende, ati pe

dajudaju dandan ni ki eniyan o gba ẹsan rẹ, ti o ba jẹ rere yoo ri rere, ti o ba si jẹ aburu yoo ri aburu, nitori ki a le baa san gbogbo ẹmi lẹsan pelu ohun ti o se, ki sise deede Ọlọhun o si le baa sẹ, Ọlọhun t’O ga sọ pe:

[8-7 :]

« Nitori naa ẹnikeni ti o ba se isẹ rere bi ọmọ-inaagun, yoo ri i. Ati pe ẹnikeni ti o ba se isẹ buburu bi ọmọ-inaagun, yoo ri i » [Suuratul Zalزالah: 7-8].

Ati pe ẹnikan ninu awọn ẹda kò mọ igba wo ni ojo igbende yoo de, tori naa ojo kan ni eleyii ti o se pe anabi kan ti a ran nise kò mọ ọn, tabi malaika kan ti o sunmọ Ọlọhun, sugbọn nse ni Ọlọhun da ara Rẹ yanri pelu imọ rẹ; Ọlọhun t’O ga sọ pe:

[187 :]

« Wọn o maa bi ọ leere nipa akoko igbende, nigba wo ni idide rẹ? Wi fun wọn pe: Ọdọ Oluwa mi nikan ni imọ rẹ wa, ẹnikankan kò le e se afihan asiko naa afi Oun » [Suuratul-A’araaf: 187]. Ọlọhun t’O mọ tun sọ pe:

[34 :]

« Dajudaju Ọlọhun ni imọ akoko igbende lodo » [Suuratu Luqmaan: 34].

Ẹlẹkẹfa: Nini igbagbo-ododo si ohun ti Ọlọhun da lejọ ati akosile -Kadara-:

Ki o gbagbo pe dajudaju Ọlọhun mọ ohun ti o ti

sele, ati ohun ti yoo sele, O si mo isesi awon eniyan ati awon ise won, ati iye igba ti won o lo, ati awon oro - arziki- won; Olahun so pe:

[62 :] ﴿ ﴾

« Dajudaju Olumo ni Olahun nipa gbogbo nnkan » [Suuratul-Ankabuut: 62]. Olahun, ti eyin Re gbun-un-gbun, tun so pe:

﴾

[59 :] ﴿ ﴾

« Odo Re ni awon kokoro ohun ti o pamo wa, enikan ko le e mo on yato si I, O si tun mo ohun ti n be ninu ile ati okun, ati pe ko si ewe kan ti yoo jabo afi ki O mo nipa re, be ni ko si horo oka kan ninu okunkun ile, ko tile si ohun tutu kan tabi ohun gbigbe kan afi ki o ti wa ninu tira ti o han » [Suuratul-An'aam: 59]. O si ko gbogbo nnkan sinu tira kan ni odo Re, Olahun t'O ga so pe:

[12 :] ﴿ ﴾

« Ati pe Awa ti se isiro gbogbo nnkan sinu tira kan ti o han » [Suuratu-Yaasin: 12]. Olahun t'O mo so pe:

﴾

[70 :] ﴿ ﴾

« Nje iwoko wa mo pe dajudaju Olahun mo ohun ti o wa ninu sanma ati ile bi?, dajudaju eyi n be ninu tira kan, dajudaju eyi je irurun fun Olahun » [Suuratul-Hajj:

70]. Nitori naa ti Olòhun ba fẹ nnkan kan yoo sọ fun un pe: Ki o jẹ bẹẹ, yoo si jẹ bẹẹ, Olòhun t’O ga sọ pe:

: [49 :] ﴿ ﴾

.[82

« Ohun ti o jẹ isesi Rẹ nigba ti O ba gbero nnkan kan ni ki O sọ fun un pe: Jẹ bẹẹ, ni yoo ba si jẹ bẹẹ » [Suuratu-Yaasin: 82]; ati pe dajudaju bi o ti se jẹ pe Olòhun t’O mọ ti pebubu gbogbo nnkan, Oun Naa ni Eḷeda gbogbo nnkan, Olòhun ti ẹyin Rẹ gbọn-un-gbọn sọ pe:

.[49 :] ﴿ ﴾

« Dajudaju Awa da gbogbo nnkan pelu akọsilẹ » [Suuratul-Qamar: 49]. Olòhun ti O ga ni Olusọrọ, sọ pe:

.[62 :] ﴿ ﴾

« Olòhun ni Eḷeda gbogbo nnkan » [Suuraturuz-Zumar: 62]. Nitori naa O da awọn ẹda Rẹ nitori titẹle ilana Rẹ, O si se alaye rẹ fun wọn, O si pa wọn lasẹ pẹlu rẹ, O si kọ sise E, O si se alaye rẹ fun wọn, ati pe O fun wọn ni agbara ati erongba eyi ti yoo mu wọn le se awọn ase Olòhun, ki wọn o le gba láádá, ati jijinna si ohun ti o jẹ sise E, ki wọn o ma baa di ẹni ti o lẹto si iya Rẹ.

Nigba ti eniyan ba ti ni igbagbọ-ododo si idajo Olòhun ati akọsilẹ Rẹ, ohun ti n bọ yii yoo sẹ fun un:

1- Gbigbẹkẹle Olòhun nigba ti o ba ti se awọn okunfa; tori pe o mọ daju pe okunfa ati ohun ti i maa n ti ara rẹ jade, gbogbo mejeeji a maa waye pẹlu idajo

Ọlọhun ati akọsile Rẹ.

2- Isinmi ẹmi ati ibalẹ ọkan; tori pe nigba ti o ba ti mọ daju pe pẹlu idajọ Ọlọhun ati akọsile Rẹ ni eleyii wa, ati pe ohun ti yoo seṣe ni ipọnju ti a ti kọ akọsile rẹ, kò si ibuyesi kan fun un, ẹmi rẹ yoo sinmi, yoo si yonu si idajọ Ọlọhun, tori naa kò si ẹnikan ti isẹmi rẹ dun, ti ẹmi rẹ si ni isinmi, ti ifayabalẹ rẹ si lagbara ju ẹni ti o gba akọsile gbọ ni ododo lẹ.

3- Lile ijọra-ẹni-loju jinna nigba ti a ba ri ohun ti a n fẹ, tori pe idera kan lati ọdọ Ọlọhun ni riri eleyii jẹ, latari ohun ti O kọ akọsile rẹ ninu awọn okunfa rere ati oriire; nitori naa yoo dupẹ fun Ọlọhun lori eleyii.

4- Lile ijaya, ati ibarajẹ jinna nigba ti ohun ti a n fẹ ba bọ mọ'ni lẹwọ, tabi ti nnkan ipọnju ba seṣe, tori pe pẹlu idajọ Ọlọhun, eyi ti kò si ẹni ti o le e da ọrọ Rẹ pada l'ọ fi seṣe, ti kò si si ẹnikan ti o le se atunyewo fun idajọ Rẹ, ati pe ohun ti yoo seṣe ni i, kò si ibuyesi kan fun un, nitori naa yoo se suuru, yoo si maa reti ẹsan rẹ ni ọdọ Ọlọhun t'Ọ ga:

22 :]

.[23

« Adanwo kan kò ni i seṣe ni ori ilẹ tabi ninu ara yin, afi ki o maa bẹ ninu tira kan siwaju ki A too da a, dajudaju eyi jẹ irorun fun Ọlọhun. Nitori ki ẹ le baa ma

banuḡe lori ohun ti o ti bọ fun yin, ati ki e ma si se maa yo ayoju nitori ohun ti O fun yin, ati pe Ọlọhun kò niḡe si gbogbo onigberaga, oniyanran » [Suuratul-Hadiid: 22, 23].

5- Gbigbẹkele Ọlọhun t'O mọ ni agbẹkele ti o pe, tori pe Musulumi mọ daju pe ọwọ Ọlọhun t'O mọ -nikan-ni anfaani ati inira wa, nitori naa kò ni i bẹru alagbara kan nitori agbara re, ati pe kò ni i lora lati se ise rere nitori ibẹru enikan ninu awon omọ eniyan, Anabi "ki ike ati ọla Ọlọhun o maa ba a" so pe:
))

.[] .((

« Mọ daju pe ti gbogbo awon ijo patapata ba pejoḡo lati fi nnkan kan se o ni anfaani, won kò ni i le se o ni anfaani pelu nnkan kan yatọ si eyi ti Ọlọhun ti ko akosile re le fun o, ati pe ti won ba pejoḡo lati fi nnkan kan ni o lara, won ki yoo le ni o lara pelu nnkan mifiran yatọ si eyi ti Ọlọhun ti ko akosile re le o lori » [Ahmad ati Tirmidzi ni won gbe e jade].

IPELE KĘTA: DAADAA SISE

Origun kan ni oun ni: Ki o maa sin Ọlọhun bi ẹni pe o n ri I, ti iwọ kò ba si ri I, dajudaju Oun N ri ọ. Nitori naa eniyan o maa sin Oluwa rẹ lori iroyin yii, oun ni gbigbe sisunmọ Rẹ wa si ọkan, ati pe O wa ni iwaju rẹ, eleyii o si bi iberu, ati ipaya, ati fifi ọla fun Un, ati gbigbe E tobi, yoo si bi afọmọ ninu sise ijọsin naa, ati gbigbiyanju nipa atitun un se, ati pipe e.

Nitori naa ẹru yoo maa se akiyesi Oluwa rẹ ninu sise ẹsin naa, yoo si mu sisunmọ Rẹ wa sinu ọkan rẹ, bi ẹni pe o n ri I, ti eleyii ba si soro fun un, ki o wa iranlọwọ lati mu un sẹ pelu igbagbo-ododo rẹ pe Ọlọhun N ri oun, O si N wo ikọkọ ati gbangbá oun, inu ati ode oun, ati pe nnkan kan kò pamọ si I ninu ọrọ oun.

Tori naa ẹru ti o ba de ipo yii, yoo maa jọsin fun Oluwa rẹ l'eni ti n se afọmọ, kò ni i yiju si ẹnikan yatọ si I, tori naa kò ni i reti ẹyin awọn eniyan, bẹẹ ni kò ni i ọberu eebu wọn, nitori pe o to o pe ki Oluwa rẹ O yonu si i, ki Oluwa rẹ O si dupe fun un.

Eniyan kan ni ti gbangbá rẹ dọgba pelu ikọkọ rẹ, olusin Oluwa rẹ si ni i ni kọlọfin ati ni ojutaye, alamọdaju -ni amọdaju ti o pe- ni i pe Ọlọhun N wo ohun ti ọkan oun n bo, ati ohun ti n se iroyiroyi ni ẹmi rẹ, igbagbo-ododo gba ọkan rẹ, o si bẹrẹ si ni i gburo akiyesi Oluwa rẹ lori rẹ, tori naa awọn orike rẹ gbafa fun Olupilẹsẹda wọn, ki i si i fi wọn se -nnkan kan- ninu isẹ afi ohun ti

Ọlọhun ni fẹ si, ti O si yonu si, olugbafa fun Oluwa re.

Ati pe nigba ti ọkan re ti ro mo Oluwa re, ko ni i wa iranlowo eda kan, nitori riroro re pelu Ọlọhun, ko si ni i ke lo ba eniyan, tori pe o ti gbe bukaata re fun Ọlọhun, Ọba t'O mo, Ọlọhun si to ni Oluranlowo, ati pe ki i wo pe oun nikan l'oun wa ni aaye kan, ki i si beru enikan; nitori pe o mo daju pe Ọlọhun wa pelu oun ninu gbogbo isesi oun, ati pe Oun to o, O si dara ju ni Alaranse, be re ni ki i fi ase kan ti Ọlọhun fi pa a lase sile, ki i si i se Ọlọhun ni ese kan, tori pe o n tiju Ọlọhun, o si n korira ki O fe oun ku nibi ti O pa a lase, tabi ki O ri oun nibi ti O ko fun un, ki i dite, tabi ki o se abosi fun eda kan, tabi ki o gba eto re, tori pe o mo daju pe Ọlọhun N wo oun, ati pe Ọba t'O mo Naa yoo se isiro fun oun lori awon ise oun.

Ki i si i se ibaje lori ile, tori pe o mo daju pe gbogbo ohun ti o wa ninu re ni oore nnkan-ini Ọlọhun t'O ga ni won, O te ori won ba fun awon eda Re, tori naa oun yoo maa mu ninu won ni odiwon bukaata re, yoo si maa dupe fun Oluwa re nipa sise won ni irorun fun un.

Dajudaju ohun ti mo so fun o, ti mo si se afihan re niwaju re ninu iwe kekere yii, ko je nnkan kan yato si awon ohun ti o pataki, ati awon origun nla ninu Islam, ati

pe awon origun wonyi ni awon ti o se pe ti eniyan ba gba won gbo, ti o si fi won sise, yoo di Musulumi, sugbon yatọ si eyi, dajudaju Islam -gege bi mo ti wi fun o- esin ati iselu ni i, ijosin ati eto igbesi-aye ni i, dajudaju eto kan ti o je ti Olohun ti o kari ti o pe, ti o se akojopo gbogbo ohun ti onikaluku ati awujo n bukaata ni ori ala ti o dogba ninu gbogbo ojupona isemi ti o je ti adisokan, ati ti iselu, ati ti eto oro-aje, ati ti ajogbepo lawujo, ati ti aabo ni i.. ati pe eniyan yoo ri awon ofin, ati awon ipile, ati awon idajo kan ninu re ti n to eto ifayabale ati ogun, ati awon eto ti o je oranyan, ti n si n so aponle eniyan, eye, eranko, ati ayika, ti yoo si maa se alaye paapaa eniyan, isemi, iku, ati igbende leyin iku fun un, ati pe yoo ri ninu re -bakan naa- ilana ti o dara ju lati ba awon eniyan lo ni ayika re, gege bi oro Olohun t'O ga:

[83 :] «

« E si maa so oro t'o dara fun awon eniyan »

[Suuratul-Baqarah: 83]. Ati oro Olohun t'O ga:

[134 :] «

« Ati awon oluse-amojukuro fun awon eniyan »

[Suuratu Aala Imraan: 134]. Ati oro Olohun t'O ga:

[8 :] «

« E ma si se je ki ibinu awon ijo kan o mu yin ma se deede, e se deede, oun l'o sunmo iberu Olohun ju » [Suuratul-Maa'idah: 8].

Ati pe o dara leyin ti a ti se afihan awon ipele esin
yii, ati awon origun gbogbo ipele kookan ninu awon ipele
re, pe ki a se alaye soki nipa awon ewa re.

NINU AWỌN ẸWÀ ISLAM

Gege o kagara nibi atiròkirika awọn ẹwà Islam, beẹ ni ọrọ o kọlẹ nibi pipe sisọ nipa awọn ajulọ ẹsin yii; eyi kò si jẹ beẹ afi nitori pe dajudaju ẹsin yii ni ẹsin Ọlọhun -mimọ ati giga ni fun Un- tori naa gege bi iriran kò ti se le rọkirika Ọlọhun ni òye, ti awọn ọmọ eniyan kò si le e rọkirika Rẹ ni mimọ, beẹ naa ni ofin Rẹ -mimọ ni fun Un- ikowe kò le e rọkirika rẹ ni iroyin. Ati pe Ibn Al-Qayyim -ki Ọlọhun O kẹ ẹ- sọ pe: « Ti o ba si se akiyesi ogbon iyalenu ninu ẹsin ti o duro sinisin yii, ati ilana ti o to yii, ati ofin ẹsin Anabi Muhammad, eyi ti ọrọ kò le e ka pipe rẹ, ti iroyin kò si le e ba ẹwa rẹ, ti laakaye awọn onilaakaye -koda bi wọn pejo, ti wọn si wa lori iru laakaye ẹni ti o pe -ni laakayi- julọ ninu wọn- wọn kò le da imọran ohun ti o ju u lọ, ati pe o to awọn laakaye ti wọn pe, ti wọn ni ajulọ, pe wọn mọ ẹwa rẹ, wọn si jẹri nipa ajulọ rẹ, ofin kan kò si wa si aye yii ti o pe ju, ti o si gbọn-un-gbọn ju, ti o si tobi ju u lọ; beẹ ni ti Ojise Ọlọhun kò ba tilẹ mu awijare kan wa lori rẹ oun gan-an ko ba to ni awijare, ati ami, ati ẹlẹri, lori pe lati ọdọ Ọlọhun l'ọ ti wa; gbogbo wọn n jẹri si pipe imọ, ati pipe ogbon, ati fifẹ ikẹ, ati rere, ati daadaa sise, ati rirọkirika ohun ti o pamọ ati ohun ti o han, ati imọ nipa awọn ipilese ati awọn atunbotan, ati pe wọn n bẹ ninu eyi ti o tobi ju ninu awọn idera Ọlọhun, eyi ti O se ni idera fun awọn ẹru Rẹ, tori naa kò se idera kan fun wọn ti o gbọn-

un-gbọn ju pe O fi wọn mọna lọ si idi wọn lọ, O si se wọn ni ẹni wọn, ati ninu awọn ti O yonu wọn si fun, ati pe eleyii l'o fa ti O fi se iregun le awọn ẹru Rẹ lori nipa pe O fi wọn mọna lọ si idi wọn; Qlọhun t'O ga sọ pe:

[164 :]

« Lotitọ Qlọhun ti se idera fun awọn olugbagbọ-ododo nigba ti O gbe ojise kan dide ninu wọn lati inu ara wọn, ti o n ke awọn aayah Rẹ fun wọn, ti o si n fọ wọn mo, ti o si n kọ wọn ni Tira naa, ati ogbọn, bi o tilẹ jẹ pe dajudaju ninu anu ti o han ni wọn wa tele » [Suuratu Aala Imraan: 164]. O tun sọ l'Eni ti N se afihan fun awọn ẹru Rẹ, ti I si N ran wọn leti titobi idera Rẹ lori wọn, ti I si N toro ope re lodọ wọn, nipa sise ti O se wọn ni okan ninu eni idera naa:

[3 :]

« Loni yii Mo se esin yin ni pipe fun yin » [Suuratul-Maa'idah: 3].

Ninu idupe fun Qlọhun ti o je oranyan lori wa nipa esin yii ni ki a so apa kan ninu awọn ewa re, nitori naa ki a so pe:

1- Esin Qlọhun ni i:

Wi pe esin ti Qlọhun yonu si funra re, ti O si fi ran awọn ojise Rẹ, ti O si yonda fun awọn eda Rẹ pe ki wọn o maa gba ara re josin fun Oun ni i, nitori naa gege bi

Eḷeḷa kò ti se jọ eḷa ni eṣin Re -ti i se Islam- kò ti se jọ awọn ofin awọn eḷa, ati awọn eṣin wọn, ati pe gege bi Oba t'O mọ Naa ti se je Eṣi ti a n royin pẹlu gbogbo pipe, beẹ naa ni gbogbo pipe ti se je ti eṣin Re, nipa pipe awọn ofin ti yoo tun igbesi-aye awọn eniyan se, ati ibupadasi wọn, ati rirọkirika awọn iwọ Eḷeḷa -mimọ ni fun Un- ati awọn ọranyan awọn eḷa lori Re, ati eṭọ apa kan wọn lori omiran, ati awọn ọranyan apa kan wọn lori omiran.

2- Wi Pe o kari:

Ninu ohun ti o han ju ninu awọn eḷa eṣin yii ni
 kikari ti o kari gbogbo nnkan, Oḷohun t'O ga sọ pe:
 .[38 :]

« Awa kò se nnkan kan ku ninu Tira [lai sọ] »
 [Suuratul-An'aam: 38]. Nitori naa eṣin yii kari gbogbo ohun ti o jẹmọ Eḷeḷa, ninu awọn orukọ Oḷohun, ati awọn iroyin Re, ati awọn iwọ Re, ati gbogbo ohun ti o jẹmọ awọn eḷa ninu awọn ofin, ati awọn ipanilase, ati awọn iwa, ati ibasepọ, ati pe eṣin yii rọkirika iroyin awọn eni-akọkọ ati awọn eṣi-igbeyin, ati awọn malaika, ati awọn anabi, ati awọn ojise, o si tun sọ nipa sanma ati ile, ati awọn awowo, ati awọn irawọ, ati awọn okun, ati awọn igi, ati aye, o si sọ idi dida eḷa, ati ohun ti a gba lero pẹlu re ati opin re, o si sọ ọgba-ideṣa -Al-janna- ati ibupadasi awọn olugbagbo-ododo, o si tun sọ ina, ati ipari awọn alaigbagbo.

3- Wi pe a maa so Eḷeḷa pọ pẹlu awọn eḷa:

Gbogbo eṣin iro, ati gbogbo ilana, l'o je adayanri pẹlu pe o maa n mu eniyan pade pẹlu eniyan egbẹ re, ti yoo ku, ti oḷe, ati agara, ati aare si i maa n se, koda o see se pe ki o so o pọ pẹlu eniyan kan ti o ti ku lati oḡorun ainiye odun, ti o si ti di egungun ati erupe ... sugbon eṣin Islam yii je adayanri pẹlu pe oun a maa so eniyan pọ pẹlu Eḷeḷa re taarata, lai ko si alufa-ijo kan -pastor- tabi eni-mimo kan, tabi imule kan [laarin won], oun ko je nnkan kan yatọ si pipade taarata laarin Eḷeḷa ati eḷa, ipade kan ti yoo so oḡoḷo pọ pẹlu Oluwa re ni i, ti yoo si maa wa imole, ti yoo si maa wa imona, ti yoo si maa ga, ti yoo si maa roke, ti yoo si maa wa pipe, ti yoo si maa jinna si awon rederede ati awon ohun yepere, tori pe gbogbo okan ti ko ba ti i sopo pẹlu Eḷeḷa re, okan ti o sina ju awon eranko lo ni i.

Ati pe oun ni pipade kan laarin Eḷeḷa ati eḷa, ti yoo maa ti ara re mo erongba Oluhun nipa re, n ni yoo ba maa josin fun Un pẹlu amodaju, yoo si maa mo awon aaye iyonu Re, tori naa yoo maa wa a, ati awon aaye ibunu Re, tori naa yoo maa jinna si i.

Oun si ni pipade kan laarin Eḷeḷa Giga ati eḷa oḷe alaini, tori naa yoo maa wa aranse ati iranlowo ati konge lodọ Re, yoo si maa toro lodọ Re pe ki O so oun nibi ete awon adete, ati ibaje awon esu.

4- Sise akiyesi awon anfaani ile-aye ati ti orun:

A mo ofin Islam lori sise akiyesi awon anfaani aye ati ti orun, ati pipe awon iwa alaponle.

Sugbon alaye awon anfaani orun: Dajudaju ofin yii ti se alaye awon ojupona won, ati pe ko gbagbe nnkan kan ninu won, kaka be se l'o se alaye won, ti o si se afihan won, ki a ma baa se aimo nipa nnkan kan ninu won, tori naa o se adehun pelu idera won, o si se ileri-iya pelu iya won.

Sugbon alaye awon anfaani ti ile-aye: Dajudaju Olahun ti se ohun ti yoo maa so esin eniyan, emi re, nnkan-ini re, ebi re, iyi re, ati laakaye re ni ofin fun un.

Sugbon alaye awon iwa alaponle: Dajudaju o pa a lase pelu re ni gbangba ati ni ikoko, ati pe o ko awon iwakiwa, ati awon iwa palapala, nitori naa ninu awon iwa alaponle ti o han ni: imototo, ati imora, ati iforamọ kuro ninu awon egin ati idoti, o si se'ni ni ojokoro lati lo lofinda, ati titun awo se, o si se awon idoti gege bi agbere "zina", oti mimu, okunbete jije, ati eje, ati eran elede ni eewo; o si pase pelu awon ohun ti o dara, o si ko itayo-ala, ati inakuna.

Imototo ti inu n pada sidi pipa awon iwa buburu ti, ati sise oso pelu [iwa] ti eyin [ninu] won, ati awon ti o dara ninu won, tori naa apejuwe awon iwa buburu ni: Iro, iwa ese, ibinu, ilara, ahun, yiyepere ara eni, ati ninife si iyi, ati ife ile-aye, ati igberaga, ijora-eni-loju, ati karimi;

ati pe ninu awon iwa eyin ni: Iwa rere, ibasepo daadaa pelu awon eniyan, ati sise daadaa si won, ati sise dogba, ati iteriba, otito, ati emi ore, ati lilawo, ati gbigbeleke Olohun, ati sise afomo, ati iberu Olohun, ati suuru, ati idupe.

5- Irurun:

Okan ninu awon iroyin ti esin yii fi yatọ ni pe irurun wa ninu gbogbo ona ijosin kan ninu awon ona ijosin re, ati pe irurun ni gbogbo ijosin kan ninu awon ijosin re, Olohun t'O ga so pe:

[78 :] ﴿ ﴾

« Ati pe ko di isoro kan le yin lori ninu esin » [Suuratu -I-Hajj: 78]; ati pe akoko irurun yii ni pe: Enikeni ti o ba fe wo inu esin yii ko ni bukaata lati fi omo eniyan kan se ategun rara, tabi ki o jowo ohun ti o ti se saaju, sugbon gbogbo ohun ti yoo se ko ju pe ki o se imora, ki o si se imototo lo, ki o si jeri pe: **LAA ILAAHA ILLA -L-LAAH WA ANNA MUHAMMADAN RASUULU -L-LAAH** “ko si o ba kan ti o to lati fi ododo josin fun yatọ si Olohun, ati pe Muhammad ojise Olohun ni i, ati ki o ni adisokan itumo mejeeji, ki o si maa sise pelu ohun ti mejeeji toka si.

Leyin naa dajudaju gbogbo ijosin ni irurun ati idkun maa n wonu re, nigba ti eniyan ba rajo, tabi o saare, a o maa ko akole iru ise ti i maa n se nigba ti o ni alaafia, ti o wa nile fun un, koda dajudaju isemi

Musulumi ni yoo di ohun irorun, ati ifayabale, yato si isemi alaigbagbo, ti o se pe ele, ati isoro ni i, beẹ naa ni iku olugbagbo-ododo yoo je irorun, tori naa emi re yoo jade bi ekankan omi ti i se maa n jade ni enu igba, Olahun t'O ga so pe:

[32 :]

« Awon ti awon Malaika yoo pa ni eni-daadaa, won yoo maa so pe: Alaafia ki o maa ba yin, e wo ogba-idera naa nitori ohun ti e ti se “nise” » [Suuratun-Nahl: 32]. Sugbon alaigbagbo, awon malaika alagbara ti won le yoo wa ba a, nigba iku re, won o si maa na an ni pasan, Olahun t'O ga so pe:

[93 :]

« Iba se pe iwori awon alabosi ninu ipoka-iku ni, ti awon Malaika si te owon won pe: E mu emi yin wa. Ni oni a o san yin ni esan iya eleta nitori ohun ti e n so nipa Olahun, ti ki i se ododo, ti e si je eni ti n se igberaga si awon amin Re » [Suuratul-An'aam: 93]. Oba t'O ga, tun so pe:

[50 :]

« Iba se pe iwori i ni, nigba ti awon malaika n gba emi awon alaigbagbo, ti won n gba oju won ati eyin won;

[ti wọn si n sọ pe]: E tọ iya ina elejo wo » [Suuratul-Anfaal: 50].

6- Sise Dọgba:

Pe Ẹni ti o se awọn ofin Islam ni Olohun nikan, Oun si ni Eleda awọn ẹda lapapo, funfun ati dudu, ako ati abo, ati pe wọn dogba niwaju idajo Re, ati isedogba Re, ati ike Re, O se ni ofin fun onikaluku ni okunrin ati obinrin ohun ti o ba a mu, tori naa ko see se pe ki ofin naa o se ojusaju fun okunrin lori obinrin, tabi ki o se ajulo fun obinrin ki o si se abosi fun okunrin, tabi ki o da eniyan funfun yanri pelu awọn adayanri kan, ki o si se won lewo fun eniyan dudu, onikaluku dogba niwaju ofin Olohun, ko si iyato kan laarin won afe pelu iberu Olohun.

7- Ifooro ẹni si daadaa sise, ati kikọ fun'ni lati se aidaa:

Esin yii se akopọ iyato otọ kan, ati iroyin giga kan, oun ni: Ifooro ẹni si daadaa sise, ati kikọ fun'ni lati se aidaa, tori naa oranyan ni lori gbogbo Musuluminrin ati Musuluminbinrin, ti o ti balaga, ti o si ni laakaye, ti o si ni ikapa, pe ki o maa fooro, ki o si maa ko, ni ibamu pelu agbara re, ni odiwon awon ipele ifooro ati kikọ naa: Eyi ni pe ki o maa fooro, tabi ki o maa ko, pelu owọ re, ti ko ba si le se eleyii, nje ki o maa se e pelu ahon re, ti ko ba si le se e, ki o maa se e pelu okan re, pelu eleyii ni ijo yii ni apapo yoo se di alafajusi lori ara re, ati pe oranyan lo je lori onikaluku pe ki o maa fooro lo sidi

daadaa sise, ki o si maa kọ sise aidaa, fun gbogbo ẹni ti o ba kọlẹ nibi daadaa sise kan, tabi o se aidaa kan, yala o je oluse-ijoba ni o, tabi ẹni ti a n se ijoba le lori, ni odiwon bi agbara rẹ ba ti se mo, ati ni ibamu pẹlu awon ilana ofin Sharia ti o de orọ yii.

Nitori naa orọ naa -gege bi o ti se ri i- oranyan ni lori onikaluku ni odiwon bi o ti se lagbara mo, ni asiko ti opolopo ninu awon ijoba oselu ti ode-oni n se irera pe awon gba awon egbe alatako laye lati maa fi oju si bi ise ijoba ti se n lo, ati ise awon ohun elo ijoba.

Tori naa eyi je apa kan ninu awon ewa rẹ, ati pe ti o ba se pe mo fe lati fa a gun ni, ki ba pa dandan pe ki a duro nibi gbogbo ona ijosin kọkan, ati gbogbo oranyan, ati gbogbo ifooro, ati gbogbo kiko, lati se alaye ohun t'o wa ninu rẹ ninu ogbon ti o dopin, ati ofin ti o fi ese rinle, ati ewa ti o de gongo, ati pipe ti ko ni afijo, beẹ ni eniken ti o ba se akiyesi awon ofin esin yii yoo mo -ni imo amodaju- pe lati odo Olohun l'o ti wa, ati pe otito ti ko si iyemeji kan ninu rẹ ni i, imo ti ko si si anu kan ninu rẹ si ni i pẹlu.

Nitori naa ti o ba fe lati mu ona Olohun pon, ati titẹle ofin Rẹ, ati titọ oripa awon anabi Rẹ, ati awon ojise Rẹ, ilekun ironupiwada ti si silẹ niwaju rẹ, Alaforijin, Alaanu si ni Oluwa rẹ, O N pe o ki O le baa se idarijin fun o.

IRONUPIWADA

Anabi “ki ike ati ọla Ọlọhun o maa ba a” sọ pe:
] .(())

.[

« Gbogbo ọmọ Aadama ni alaise, ati pe awọn ti o loore ju ninu awọn alaise naa ni awọn oluronupiwada » [Ahmad ati Tirmidzi ati Ibn Maajah ni wọn gbe e jade], ati pe ọlẹ ni eniyan ninu ẹmi rẹ, alailera si ni i ninu akolekan ati ipinnu rẹ, beẹ ni kò le e fi ara da adadé ẹsẹ, ati asise rẹ, n ni Ọlọhun se se idẹkun fun eniyan ni ti sisaanu rẹ, n l’O se se ironupiwada ni ofin fun un, paapaa ironupiwada si ni: Pipa ẹsẹ ti fun biburu rẹ -ni ti ibẹru Ọlọhun, ati irankan ohun ti O pa lese kalẹ fun awọn ẹru Rẹ- ati sise abamọ lori ohun ti o ti siwaju gba ọwọ rẹ, ati ipinnu lori atipa pipada sidi rẹ ti, ati sise atunse ohun ti o sẹku ninu ojo-ori pelu awọn isẹ rere, tori naa -gege bi o ti se ri i- isẹ ọkan pọnbele kan ni i, laarin ẹru ati Oluwa rẹ, kò si aare kan, tabi wahala kan lori rẹ, kò tilẹ si idayako isẹ kan ti o soro -ninu rẹ- isẹ ọkan nikan ni i, ati sisa kuro nidi ẹsẹ naa, ati ki o ma se pada sidi rẹ mọ, ati pe ipa-ese- ti ati isinmi wa ninu ikoraro.

Tori naa o kò bukaata lati ronupiwada gba ọwọ enikan ti yoo tu ọ fo, ti o si tu asiri rẹ, ti o si maa lo aimókun rẹ; ati pe kò jẹ nnkan kan ju ọrọ jeeje kan laarin rẹ ati Oluwa rẹ lọ, ki o tọrọ aforijin Rẹ, ki o si tọrọ ki O fi ona mọ ọ, yoo si gba ironupiwada rẹ.

Kò si ẹ̀ṣẹ̀ ajogunba kan ninu Islam, ẹ̀ṣẹ̀ ni kò si olugbala kan ti ọ̀mọ̀ eniyan n reti, ẹ̀ṣẹ̀ tilẹ̀ kọ, nse l’o ri bi ẹ̀ṣẹ̀sin Ju ọ̀mọ̀ Hungary kan ti o mọ̀na [wọ̀ Islam] Muhammad Asad ti wi nibi ti o ti sọ̀ pe: « Kò see se fun mi lati ri ọ̀rọ̀ kankan nipa nini bukaata lọ̀ si ọ̀dọ̀ “**igbala**” ni aaye kankan ninu Al-Qur’aani; kò si ẹ̀ṣẹ̀ ajogunba akọ̀kọ̀ kankan ninu Islam, ti o duro laarin onikaluku ati apadasi rẹ̀, eyi ri ẹ̀ṣẹ̀ tori pe:

[39 :] ﴿ ﴾

« Ati pe kò si ohun ti o wa fun eniyan ju ohun ti o se niṣẹ̀ lọ̀ » [Suuratun-Najm: 39]. Ẹ̀ṣẹ̀ ni kò tọ̀rọ̀ lọ̀dọ̀ eniyan pe ki o se ohun iwa-oju-rere kan, tabi ki o pa ara rẹ̀, ki a le baa si awọ̀n ilẹ̀kun ironupiwada fun un, ki o si le baa la nibi awọ̀n asise rẹ̀ »; kò ri ẹ̀ṣẹ̀, n se l’o ri bi Ọ̀lọ̀hun ti wi pe:

[38 :] ﴿ ﴾

« Pe ẹ̀mi-ẹ̀ṣẹ̀ kan kò ni i ru ẹ̀ru ẹ̀ṣẹ̀ omiran » [Suuratun-Najm: 38].

Ironupiwada ni awọ̀n oripa ati awọ̀n eso nla kan, ti o se pe ninu wọ̀n ni:

1- Ki ẹ̀ru o mọ̀ gbigbooro afarada Ọ̀lọ̀hun, ati aponle Rẹ̀ ninu bibo o lasiri, ati pe ti o ba se pe O fẹ̀ ni, ki ba kan an loju lori ẹ̀ṣẹ̀ naa, ki ba si da oju ti i laarin awọ̀n ẹ̀ru Rẹ̀, ki iṣẹ̀mi kan o si ma dun mọ̀ ọ̀n laarin wọ̀n, sugbọ̀n kaka ẹ̀ṣẹ̀ nse l’O bo o pẹ̀lu asiri rẹ̀, ti O si da afarada Rẹ̀ bo o, ti O si tun ran an lọ̀wọ̀ pẹ̀lu ogbọ̀n, ati

agbara, ati ọrọ -arziki- ati ounjẹ.

2- Ki o mọ paapaa ẹmi rẹ, ati pe ẹmi kan ni i ti o maa n pa'ni lasẹ lọpọlọpọ pẹlu aidaa, ati pe ẹri kan ni ohun ti o seṣe lati ọwọ ẹmi naa ninu asise, eṣe, ati ikuna, lori lilẹ ẹmi naa, ati ikọlẹ rẹ lori atise suuru kuro nibi ifekufẹ ti o jẹ eewọ, ati pe ẹmi naa kò le e rọrọ kuro ni ọdọ Ọlọhun -ni odiwọn iseju kan- ki O le baa fọ ọ mọ, ki O si fi ọna mọ ọn.

3- Ọba t'O mọ se ironupiwada ni ofin, ki a le baa maa fi fa eyi ti o tobi ju ninu awọn okunfa oriire ẹru, eyi ti i se iseripada si ọdọ Ọlọhun, ati wiwa isadi pẹlu Rẹ, gẹgẹ bi a tun se maa fi i fa orisirisi adua, ati irababa, ati irawọrasẹ-ẹbẹ, ati [fifi] aini [han], ati ifẹ, ati ibẹru ati irankan, tori naa ẹmi naa yoo sunmọ Eṣeda rẹ ni sisunmọ pataki kan ti kò le e seṣe lai kò si ironupiwada, ati iseripada lẹ si ọdọ Ọlọhun.

4- Ki Ọlọhun O fi ori ohun ti o siwaju ninu eṣe rẹ jin in, Ọlọhun t'O ga sọ pe:

] «

»

.[38 :

« Wi fun awọn alaigbagbọ pe ti wọn ba siwọ, a o dari ohun ti wọn ti se rekoja jin wọn » [Suuratul-Anfaal: 38].

5- Ki a yi awọn isẹ buburu eniyan pada si isẹ rere, Ọlọhun t'O ga sọ pe:

»

[70 :] ﴿

« Afi ẹni ti o ba ronupiwada, ti o si gbagbọ ni ododo, ti o si se ise rere, awon wonyi ni Olọhun O fi awon daadaa jaarọ awon aidaa won, Olọhun je Alaforijin, Alaanu » [Suuratul-Furqaan: 70].

6- Ki eniyan o maa ba awon eniyan egbe re lo - nipa awon ise buburu won ti won se si i, ati asise won si i- pelu iru ohun ti o fe ki Olọhun O se fun oun lori awon ise buburu re ati awon asise re ati awon ese re; dajudaju esan ise yoo je iru ise, tori naa ti o ba ba awon eniyan lo pelu ibasepo daadaa yii, yoo gba iru re ni odo Oluwa re t'O ga, ati pe Oba t'O mo yoo fi daadaa Re pade ise buburu re ati ese re, gege bi oun naa ti se n pade ise buburu awon eniyan si i.

7- Ki o mo daju pe olopolopo asise ati abuku ni emi oun, eleyii o si se e ni oranyan lori re pe ki o ko ara ro nibi awon abuku awon eniyan, ki o si ko airoju pelu sise atunse emi ara re kuro nibi rironu nipa awon abuku awon miiran.

N o pari ese oro yii pelu iroyin okunrin kan ti o wa si odo Anabi, "ki ike ati ola Olọhun o maa ba a", ti o si so

pe:

) :))

: (()) : .

.[] .((

« Ire Ojise Qlohun, n ko fi nnkan nla kan tabi kekere kan silẹ ninu ohun ti [emi mi] n fe afi ki n se e, Anabi ni: « Sé bi o jeri pe ko si o ba kan ti o to lati fi ododo josin fun afi Qlohun, ati pe Muhammad ojise Qlohun ni i? » lemeta. O ni: Be ni. Anabi ni: « Eyun un yoo maa pa eleyun un re ». O si wa ninu egbawa-oro miran pe: « Dajudaju eleyii yoo maa pa apapo eleyun un re ». [Abu Ya'ala ati awon miran ni won gbe e jade].

O si wa ninu egbawa-oro miran pe: O wa si odo Ojise Qlohun, "ki ike ati ola Qlohun o maa ba a", o si so pe:

)

: (()) ;
 !)) : .
 : ((
] . : (()) ;
 .[

« Fun mi niro nipa okunrin kan ti o da gbogbo awon ese, ti ko si fi nnkan kan se orogun si Qlohun t'O ga, ti o si se pe ko fi ese nla tabi kekere kan silẹ afi ki o fi owo re ge e [ki o se e], nje ironupiwada wa n be fun eleyii bi? Anabi ni: « Nje o wa gba Islam bi? », o ni: Sugbon emi, mo jeri pe ko si o ba kan ti o to lati sin lododo yatọ si Qlohun nikan, ko si orogun kan fun Un, ati pe iwọ ojise Qlohun ni o "ki ike ati ola Qlohun o maa ba

ọ”. Anabi ni: « Bẹẹ ni! Maa se isẹ rere, ki o si fi isẹ buburu silẹ, ki Ọlọhun, Ọba t’O ga, t’O si gbọn-un-gbọn, O wa sọ gbogbo wọn di isẹ rere fun ọ ». O ni: Awọn ijamba mi ati awọn iwa ẹsẹ mi? Anabi ni: « Bẹẹ ni ». O ni: Ọlọhun l’O tobi ju. Kò tilẹ yee gbe Ọlọhun tobi titi ti o fi fara sin. [Ibn Abi Aasim, ati awọn miíran ni wọn gbe e jade].

Tori naa Islam a maa pa ohun ti o siwaju rẹ [ninu ẹsẹ] rẹ, ironupiwada ododo a si maa pa ohun ti o gbawaju rẹ, gege bi egbawa-ọrọ ti se fi ẹsẹ rinlẹ pẹlu eleyii lati ọdọ Anabi; “ki ike ati ọla Ọlọhun o maa ba a”.

ATUBỌTAN ẸNIKẸNI TI KÒ BA GBA ISLAM

Gege bi o ti se han si ọ ninu iwe yii pe Islam ni ẹsin Ọlọhun, oun si ni ẹsin ododo, oun si ni ẹsin ti gbogbo awọn anabi ati awọn ojise mu wa, ati pe Ọlọhun ti gbe ẹsan nla kale ni ile-aye ati ni ọrun fun ẹni ti o ba gba a gbọ lododo, O si se ileri-iya elero fun ẹnikẹni ti o ba se aigbagbo si i.

Nigba ti o si se pe Ọlọhun ni Ẹlẹda, Olukapa, Oludari, ninu aye yii, ati pe iwọ eniyan, ẹda kan ninu awọn ẹda Rẹ ni ọ, O da ọ, O si tẹ ori gbogbo ohun ti n bẹ ni aye ba fun ọ, O si se ofin Rẹ fun ọ, O si pa ọ lase pelu titẹle e, tori naa ti o ba gbagbo-lododo, ti o si tẹle ohun ti O fi pa ọ lase, ti o si jinna si ohun ti O kọ fun ọ, o jere ohun ti O se ni adehun fun ọ ni ile ikeyin, ninu awọn idera ti ki i tan; o si se oriire ni ile-aye pelu ohun ti yoo maa se ni idera fun ọ ninu awọn onirunruu idera, o si je ẹni ti o fi ara jọ awọn ti wọn pe ju ninu awọn ẹda ni laakaye, ti wọn si mọ ju ni ẹmi, awọn ni awọn anabi, ati awọn ojise, ati awọn ẹni-rere, ati awọn malaika ti wọn sunmọ Ọlọhun.

Ti o ba si se aigbagbo, ti o si tako Oluwa Rẹ, o padanu aye rẹ ati ọrun rẹ, o si ri ibunu Rẹ, ati iya Rẹ, ni ile-aye ati ni ile ikeyin, ati pe o jẹ ẹni ti o fi ara jọ awọn ti wọn buru ju ninu awọn ẹda, ti wọn si dinku ju ni laakaye, ti wọn si jabọ ju ni ẹmi, ninu awọn esu ati awọn alabosi,

ati awon obileje, ati awon alagberugbanri, eyi je akopo.

Alaye diẹ ninu awon atubotan aigbagbo ni yekeyeke niyi:

1- Iṣeru ati aisi ibale-ọkan:

Ọlọhun se adehun ibale-ọkan ti o pe ninu igbesi-aye ati ni ile ikeyin fun awon ti won gba A gbọ ni ododo, ti won si n tele awon ojise Re; Ọlọhun so pe:

[82 :]

« Awon ti won gba Ọlọhun gbọ ni ododo, ti won ko si lu igbagbo won po mo abosi -ẹbo sise- awon wonyi ni ibale-ọkan n be fun, awon naa si ni awon olumona » [Suuratu l-An'aam :82]. Ọlọhun ni Olufinilokanbale, Arinurode, Oun si ni Olukapa lori gbogbo ohun t'o wa laye, ti O ba nife eru kan nitori igbagbo-ododo re, yoo fun un ni aabo, ibale-ọkan, ati ifayabale, ati pe nigba ti eniyan ba se aigbagbo si I, yoo mu ibale-ọkan re ati aabo re kuro lodọ re, tori naa o ko ni i ri i afi l'eni ti n beru nipa apadasi re ni ile-aye ati ni ile ikeyin, l'eni ti yoo maa beru arun ati amodi lori ara re, l'eni ti yoo maa beru ojo-iwaju re ni ile-aye, ati pe eleyii l'o mu ki won fi oja ile ifunni ni idaju aabo -insurance- lori emi, ati nnkan-ini lole; nitori aisi aabo, ati nitori aisi igbekere Ọlọhun.

2- Isemi lile:

Ọlọhun da eniyan, O si te ori gbogbo ohun t'o wa laye ba fun un, O si pin ipin gbogbo eda fun un ninu oro -

arziki- ati oḡo-ori, sé bi iwọ n ri eḡe ti o maa n fi afejumo dide kuro lori ite re, lati lo wa ije re, ti yoo si maa fi enu sa a je, ti yoo si maa ti ori etuntun igi kan bo si ori omiran, ti yoo si maa korin pelu ohun ti o dun ju, ati pe eda kan ni eniyan je ninu awon eda ti O ti pin oro -arziki-re ati oḡo-ori re fun wonyi, nitori naa ti o ba gba Oluwa re gbọ lododo, ti o si duro sinsin lori ofin Re, yoo ta a lore oriire, ati idurosinsin, yoo si se oro re ni irorun fun un, koda ki o se pe ohun ti o ni ko ju ohun ti o le fi gbe emi ro lo.

Sugbon ti o ba se aigbagbo si Oluwa re, ti o si se igberaga kuro nibi ijosin fun Un, yoo se isemi re ni lile, yoo si ko idaamu, ati ibanuje, jo le e lori, koda ki o se pe gbogbo ohun ti a fi i ri isinmi, ati onirunruu ohun igbadun l'o ni. Nje iwọ ko wa ri i bi awon olupokunso ti se po to ni awon orile ede ti won ti pese gbogbo ohun igbadun fun awon eniyan won bi? Iwo ko wa ri i bi itayo-ala ti se po to nipa onirunruu ohun itole, ati orisirisi irin-ajo, nitori atigbadun igbesi-aye bi? Dajudaju ohun ti o mu ki itayo-ala o wonu eleyii ni gbigbofo okan kuro nibi igbagbo-ododo, ati jijero ihagaga ati ele, ati igbiyanju lati pa iberu yii re pelu awon ohun ti n yipada ati eyi ti n di otun, a! Ododo ni Olohun so nibi ti O ti so pe:

[124 :]

« Ati pe eniken ti o ba seri kuro nibi iranti Mi,

dajudaju igbesi-aye inira ni yoo wa fun un, A o si gbe e dide ni ojo igbende ni afoju » [Suuratu Toṣo Haa: 124].

3- Wi pe yoo maa seṣi ninu iwọya-ija peḷu ori ara re ati peḷu ile-aye ni ayika re:

Eyi je beṣe, nitori pe a se adamo emi re lori At-Tawhiid -sise Oḷohun ni okan soso ninu ijosin-. Oḷohun t'O ga so pe:

.[30 :] ﴿ ﴾

« Adamo Oḷohun, eyi ti O pile da awon eniyan le lori » [Suuratur-Ruum: 30]. Ati pe ara re ti soṣoṣoṣe sile fun Eḷeda re, o si n lo lori eto Re, sugbon alaigbagbo ko afi ki o tako adamo re, ki o si maa seṣi ninu awon ohun ti o sa lesa funra re ni eni ti o tako ase Oluwa re, tori naa bi o tile je pe ara re je ohun ti o gbafa, sugbon esa re je ohun ti o se atako

Oun si wa ninu ijakadi peḷu ile-aye ni ayika re, eyi ri beṣe, nitori pe dajudaju apapo ile-aye yii, bere lati ori eyi ti o tobi ju ninu awon irawo re, titi ti o fi de ori eyi ti o kere ju ninu awon kokoro re, o n lo lori ebubu ti Oluwa re se ni ofin fun un. Oḷohun so pe:

.[11 :] ﴿ ﴾

« Leyin naa ni O gbero [lati da] sanma nigba ti o wa ni eefin, O si wa so fun oun ati ile pe: E wa, bi e fe, bi e ko. Awon mejeeji si so pe: Awa wa, ni eni ti o finufedo tele ase » [Suuratu Fusilat: 11]. Koda ile-aye yii feran

enikeni ti o ba se dogba pelu re ninu igbafa re fun Qlohun, o si korira eni ti o ba tapa si i, alaigbagbo si ni alaigboran ni ile-aye yii, nigba ti o se ara re ni alatako fun Oluwa re, olukeyin si I; eyi l'o mu ki o je eto fun awon sanma ati ile ati gbogbo awon eda yoku pe ki won o korira re, ki won o si korira aigbagbo ati aimo Qlohun re, Qlohun so pe:

[93-88 :]

« Ati pe won so pe: Oba Alaanujulo mu enikan ni omo. Dajudaju eyin ti gbe oro ti o buru wa. Sanma fere faya nitori re, ile naa si fe faya, awon apata si fe wo purupupu. Nitori pe won pe omo mo Oba Alaanujulo. Ati pe ko to fun Oba Alaanujulo pe ki O mu enikan ni omo. Ko si enikan ninu sanma ati lori ile afo ki o wa ba Oba Alaanujulo ni jije eru » [Suuratu Maryam: 88-93]. Qlohun t'O mo, tun so nipa Fir'auna, ati awon omo ogun re, pe:

]

[29 :

« Sanma ati ile ko sunkun won, ati pe won ko je eni ti a lo lara » [Suuratud-Dukhaan: 29].

4- Wi pe yoo maa sẹmi ni alaimọkan:

Nigba ti o se pe aigbagbo ni aimọkan, koda oun ni aimọkan ti o tobi ju, tori pe alaigbagbo se aimọ Oluwa re, o n wo ile-aye ti Oluwa re da, ti O si da a lai kò ni afijo yii, o si n ri isẹda nla ninu ara re, ati idẹda ti o gbọn-un-gbọn, leyin naa yoo maa se alaimọ Ẹni ti O da ile-iye yii, ati Ẹni ti O da ara re, nje ki i wa se eleyii ni aimọkan ti o tobi ju bi??.

5- Ki o maa sẹmi ni ẹni ti o se abosi fun ori ara re, ti o si se abosi fun awọn ti wọn wa ni ayika re:

Nitori pe o te ara re lori ba fun ohun ti o yatọ si ohun ti a da a fun un, kò si sin Oluwa re, kaka beẹ, nse l'o n sin elomiran, beẹ ni abosi ni fifi nnkan si ibi ti ki i se aaye re, abi abosi wo l'o tobi ju didoju ijọsin kọ elomiran t'o yatọ si Ẹni ti O letọ si i lo? Luqmaan ologbọn si ti sọ fun omọ re, ni ẹni ti n se alaye aidaa sise ebọ si Olọhun, pe:

:] « »

.[13

« Ire omode mi, ma se ebọ si Olọhun, dajudaju ebọ sise ni abosi ti o tobi » [Suuratu-Luqmaan: 13].

Oun si ni abosi fun ẹni ti o wa ni ayika re ninu awọn omọ eniyan ati awọn ẹda; tori pe kò mọ etọ fun etọ, nitori naa ti o ba di ni ojo igbende gbogbo ẹni ti o se abosi fun ni eniyan, tabi ẹranko, ni yoo duro niwaju re, ti yoo toro ni odo Oluwa re pe ki O ba oun gbẹsan ni odo

re.

6- Wi pe o gbera re kolu ikorira Olòhun, ati ibinu Re, ni ile-aye:

Nitori naa yoo be ni ipo ki awon adanwo o sele si i, ki awon ajalu o si ja lu u, ki o maa je iya kan ti a kan loju. Oba ti eyin Re gbun-un-gbun, so pe:

»

] «

.[47-45 :

« Nje awon eni ti won da ete buburu wa le fi ayabale si pe ki Olòhun O je ki ile o gbe won mi bi, tabi ki iya naa o wa ba won lati aaye ti won ko fura?. Tabi ki O mu won lori lilo-bibo won, nitori naa awon ko je eni ti o le bo. Tabi ki O mu won diedie? Nitori naa dajudaju Ololololo aanu, Onike, ni Oluwa yin » [Suuratun-Nahl: 45-47]. Olòhun t'O mo, tun so pe:

»

:] «

.[31

« Ati pe iya lile koko ko ni i yee maa ba awon eni ti ko gbagbo, nitori ohun ti won se nise, tabi ki o so si itosi ile won titi ti adehun Olòhun yoo fi de, dajudaju Olòhun ki I yapa adehun » [Suuratur-Ra'ad: 31]. Oba t'O gbun-un-gbun ni Olusoro, tun so pe:

] «

»

.[98 :

« Njẹ awọn ilu naa wa le fi ayabale pe ki iya Wa o wa ba wọn ni iyaleta, nigba ti wọn ba n sere bi? » [Suuratul-Aaraaf: 98], eleyii ni ise gbogbo eni ti o ba tako iranti Olohun, Olohun t'O ga so l'Eni ti N fun'ni niro nipa awon jije awon ijo alaigbagbo ti o ti rekoja niya pe:

.[40 :]

« A si mu onikaluku won pelu ese re; nitori naa o n be ninu won eni ti A ran ategun le lori, o si wa ninu won eni ti ijagbe mu, be ni o wa ninu won eni ti a teri sinu ile, ati pe o n be ninu won eni ti a teri [sinu omi], Olohun ko si se abosi fun won, sugbon awon je eni ti n se abosi fun ori ara won » [Suuratul-Ankabuut: 40]. Ati bi o ti se n ri awon adanwo awon eni ti won wa ni ayika re ninu awon ti iya Olohun ati ibawi Re sele si.

7- Ki a ko ikuna, ati adanu, fun un:

Tori naa latari abosi re, o padanu ohun ti o tobi ju ninu ohun ti okan ati awon emi maa n je igbadun re, oun ni mimo Olohun, ati ninaju pelu biba A soro jeejee, ati ifayabale si I, o si pofu ile-aye, nitori pe o se isemi osi ati anu ninu re, o si padanu emi re ti n se akojo nitori re, tori pe ko te ori re ba fun ohun ti a seda re fun, ko si fi i se oriire ni ile-aye, tori pe o semi ni oloriibu, o si ku ni

oloriibu, ati pe a o gbe e dide pelu awon oloriibu, Oba
t'O ga so pe:

] ﴿ ﴾
.[9 :

« Eniken ti awon osunwon ise [rere] re ba fuye,
awon wonyun un ni eni ti o pofu emi won » [Suuratul-
A'araaf: 9]. O si padanu ebi re; tori pe o semi pelu won
lori sise aigbagbo si Olohun, tori naa won dogba pelu re
ninu oriibu ati isemi lile, ati pe ina ni ibupadasi won.
Olohun t'O ga so pe:

] ﴿ ﴾
.[15 :

« Dajudaju awon eni-oyo ni awon eni ti won sofo
emi won, ati awon eniyan won, ni ojo igbende »
[Suuratuz-Zumar: 15]. Ti o ba si di ni ojo igbende, a o
gbe won dide lo si inu ina, o buru ni ibugbe, Olohun t'O
ga so pe:

. [23-22 :] ﴿ ﴾

« E ko awon alabosi jo ati awon iyawo won ati
ohun ti won n josin fun. Leyin Olohun, nitori naa e mu
won lo si oju-ona ina Jahiim » [Suuratus-Saaffaat: 22-
23].

**8- Wi pe yoo maa semi ni alaigbagbo si Oluwa
re, alaimoore si awon idera Re:**

Dajudaju lati ara aije nnkan kan ni Olohun ti da a,

ti O si daso gbogbo awon idera bo o, bawo ni yoo ti se maa sin elomiran, ti yoo si maa se ti eni t'o yatso si I, ti yoo si maa dupe fun elomiran leyin Re ... nje aimoore wo l'o tobi ju eleyii lo? Tabi aimopedu wo l'o buru ju eleyii lo?.

9- Wi pe a ko ni i je ki o ri isemi otito se:

Eyi je be, nitori pe eniyan ti o leto si isemi ni eni ti o gba Oluwa re gbodo lododo, ti o si mo ohun afojusi re, ti ibupadasi re si ye e, ti o si ni amodaju nipa agbende re, ti o wa mo iwodo gbogbo oniwo fun un, ti ki i ko otito kan, ti ki i si i ni eda kan lara, ti o si semi ni isemi awon oloriire, ti o si ri isemi daadaa ni ile-aye ati ni ikeyin, Olahun t'O ga so pe:

.[97 :]

« Enikeni ti o ba se daadaa ni okunrin tabi obinrin, ti o si je olugbagbo-ododo, dajudaju A o je ki o lo igbesi-aye ti o dara » [Suuratun-Nahl: 97]. Ti [o ba si di ni] ile ikeyin:

] .[12 :

« Ati awon ibugbe ti o dara ninu awon ogba-idera ti yoo maa gbe titi, eyi je erenje ti o tobi » [Suuratus-Saff: 12].

Sugbon eni ti o ba se isemi ni isemi kan ti o jo isemi awon eranko, ti ko mo Oluwa re, ti ko si mo ki ni

ohun afojusi re, ti ko si mo ibo ni ibupadasi re? Sugbon ti o se pe afojusi re ni ki o je, ki o si mu, ki o si sun ... nje iyato wo l'o wa laarin re ati awon eran yoku? Koda o nu ju won lo, Olahun t'O gbun-un-gbun ni eyin, so pe:

[179 :]

« Dajudaju A ti da opolopo ninu alujannu ati eniyan fun ina Jahannama; won ni okan ti won ko i fi i gbọ agboye, won si ni oju ti won ko i fi i riran, beẹ ni won ni eti ti won ko i fi i gbọro, awon wonyi dabi awon eran; beẹ tile ko, won sina [ju eran lo] awon wonyi ni olugbagbera » [Suuratul-A'araaf: 179]. Oba t'O ga ni Olusoro, tun so pe:

[44 :]

« Tabi iwọ n ro ni pe dajudaju opolopo won ni won n gbọro, tabi ni won n se laakaye bi? Ko si ohun ti won je bi ko se bii eran, beẹ tile ko, won sina ju [eranko] lo » [Suuratul-Furqaan: 44].

10- Wi pe yoo maa be ninu iya laelae:

Eyi ri beẹ, nitori pe alaigbagbo yoo maa ti ibi iya kan bo si ori omiran, nitori naa yoo jade kuro laye -leyin ti o to awon isoro ati adanwo re wo- lo si ile ikeyin, ati pe ninu igbese akoko ninu re malaika iku yoo so kale wa ba a, ti awon malaika iya yoo si siwaju re, lati je e ni iya ti o

tọ si i, Ọlọhun t'O ga sọ pe:

.[50 :]

« Iba se pe iwọ ri i ni nigba ti awọn malaika n gba emi awọn alaigbagbọ, ti wọn n gba oju wọn ati eyin wọn » [Suuratul-Anfaal: 50]. Lẹyin igba ti emi rẹ ba jade, ti o si sọ sinu saare rẹ, yoo ba eyi ti o le ju ninu iya pade, Ọlọhun sọ ni Ẹni t'O N fun'ni niro nipa awọn ẹni Fir'auna, pe:

.[46 :]

« Ina naa ni a o sẹ wọn lori lọ si ọdọ rẹ ni owuro ati ni asaale, ati pe ọjọ ti igbende naa yoo ba de, [a o sọ pe]: Ẹ fi awọn eniyan Fir'auna sinu eyi ti o le ju ni iya » [Suuratu Gaafir: 46]. Lẹyin naa ti o ba di ni ọjọ igbende, ti a gbe awọn ẹda dide, ti a si se afihan awọn isẹ wọn, ti alaigbagbọ si ri pe dajudaju Ọlọhun ti siro gbogbo isẹ rẹ fun un sinu iwe ti Ọlọhun sọ nipa rẹ yun un, pe:

]

.[49 :

« Ati pe a o gbe tira naa kalẹ, iwọ o si ri awọn eleşe ti ohun ti o wa ninu rẹ yoo maa ba wọn lẹru, wọn o si maa sọ pe: Egbe wa o, iru iwe wo niyi, ti kò fi ohun kekere kan tabi ninla kan silẹ afi ki o siro gbogbo rẹ pọ? » [Suuratul-Kahf: 49]. Ni ibi yii alaigbagbọ yoo rankan

pe ki oun o kuku jẹ erupe:

[40 :]

« Ojọ ti eniyan yoo maa wo ohun ti owo re ti ti siwaju; alaigbagbo yoo so pe: Ee se ti n ko ti je erupe » [Suuratun-Naba'a: 40].

Ati pe dajudaju iba se pe eniyan ni gbogbo ohun ti o wa lori ile ni, ki ba fi se irapada nibi iya ojo yii, nitori isoro ijaya ibuduro naa; Olahun t'O ga so pe:

[47 :]

« Iba se pe dajudaju gbogbo ohun ti o wa lori ile patapata je ti awon alabosi ni, ati iru re pelu re, dajudaju won o ba fe fi se pasipaaro » [Suuratuz-Zumar: 47]. Olahun t'O ga tun so pe:

:]

[14-11

« Elese yoo fe pe iba se pe [o le] fi awon omọ re gba ara re silẹ nibi iya ojo naa. Ati iyawo re, ati omọ iya re. Ati awon ebi re ti won maa n daabo bo o. Ati gbogbo eni ti o wa lori ile patapata, leyin naa ki won gba a silẹ » [Suuratul-Ma'aarij: 11-14].

Ati nitori pe ile esan ni ile yun un, ki i se ile irankan, dandan ni ki eniyan o gba esan ise re, ti o ba je rere yoo ri rere, ti o ba si je aburu yoo ri aburu. Ati pe

ohun ti o buru ju ti alaigbagbo yoo ri ni ile ikeyin naa ni iya ina, ati pe orisirisi ni Qlòhun se onirunru iya re fun awon ara ibe, ki won o le baa to aburu oro won wo; Qlòhun t'O ga so pe:

] ﴿

. [44-43 :

« Eyi ni ina Jahannama ti awon elesen pe ni iro. Won yoo rokirika aarin re ati aarin omi gbigbona ti o gbona janjan » [Suuratur-Rahmaan: 43-44]. O si so ni Eni ti N fun'ni niro nipa ohun ibumu ati ewu won pe:

] ﴿

. [21-19 :

« Nitori naa awon ti won je alaigbagbo a ge aso ina fun won, a o da omi gbigbona le won lati oke won. A o fi yo ohun ti n be ninu ikun won ati awo ara won. Aro irin yoo maa be fun won » [Suuratul-Hajj: 19-21].

QRỌ IPARI

Iwọ eniyan:

O ti jẹ alaisi rara ri, Ọlọhun t'O ga sọ pe:

] ❧

❧

.[67 :

« Eniyan kò se iranti ni pe Awa ni A se ẹda rẹ ni isiwaju, nigba ti oun kò jẹ nnkan kan » [Suuratu Maryam: 67]. Leyin naa ni Ọlọhun da ọ lati ara omi gbọlọgbọlọ kan, O si se ọ ni olugbọrọ, oluriran, Ọlọhun t'O ga sọ pe:

❧

] ❧

.[2-1 :

« Dajudaju igba kan ninu akoko ti rekoja lori eniyan ti kò jẹ nnkan kan ti a le darukọ. Dajudaju Awa ni A da eniyan lati ara omi gbọlọgbọlọ ti a ropọ mọ ara wọn, ki A le baa dan an wo; nitori naa A se e ni olugbọrọ, oluriran » [Suuratul-Insaan: 1-2]. Leyin naa ni o bẹrẹ si ni i yi lati ibi ailagbara lọ sibi agbara, ati pe ibi ailera ni adapada rẹ; Ọlọhun t'O ga, sọ pe:

❧

] ❧

.[54 :

« Ọlọhun ni Ẹni ti O da yin lati inu ailagbara, leyin naa O fun yin ni agbara leyin ailagbara, leyin naa O se yin ni alailagbara ati [arugbo] abewu leyin agbara; O N sẹda ohun ti O ba fẹ, Oun si ni Olumọ, Alagbara »

[Suuratur-Ruum: 54]. Lẹyin naa opin ti kò si iyemeji nipa rẹ ni iku, ati pe iwọ yoo gbera ninu awọn igbese wonyi lati ori ailagbara kan bọ si ori omiran, o kò ni i le ti inira kuro ni ọdọ ara rẹ, o kò si ni i le fa anfaani funra rẹ, afi pẹlu wiwa iranlọwọ rẹ pẹlu awọn idera Olọhun lori rẹ ninu oḡbọn, agbara, ati ounjẹ, nigba ti iwọ jẹ alaini, olubukaata ninu adamọ, tori naa melòó-melòó ni ohun ti o n bukaata nitori ki o le baa maa bẹ laaye, eyi ti kò si ni arọwọto rẹ, ti o si see se pe ki o ri i ni igba kan, ki o si bọ mọ ọ lọwọ ni igba miiran, ati pe melòó-melòó ni nnkan ti yoo se ọ lanfaani, ti o si fẹ lati ri i, ti o si see se pe ki ọwọ rẹ o tẹ ẹ lẹkan, ki o si ma ri i nigba miiran, melòó-melòó si ni ohun ti n ni ọ lara, ti i si n ko irewesi okan ba ọ, ti i si n fi iyanju rẹ rare, ti i si n fa adanwo ati awọn aburu fun ọ, ti o si fẹ lati ti i danu kuro ni ọdọ ara rẹ, ti o si maa n ri i ni igba kan, sugbọn ti o maa n da ọ lagara ni igba miiran ... nje o wa woye si aini rẹ ati bukaata rẹ si Olọhun bi? Olọhun si N sọ pe:

[15 :]

« Eyin eniyan, eyin ni ẹ jẹ oni-bukaata si Olọhun; Olọhun si ni Olọro, Oba-eyin » [Suuratu Faatir: 15].

Kokoro lilẹ kekere kan ti kò se e fi oju lasan ri a maa kọlu ọ; ti yoo si da ọ ni idubulẹ aisan, ti o kò si ni i le ti i kuro, sugbọn ti o lọ si ọdọ eniyan alailera kan bi tiẹ lati toju rẹ, nigba miiran o le ri oogun t’o dogba, nigba

miiran ewe onisegun a maa kagara, tori naa iparagadi yoo bo onisegun ati alaare.

Teti ki o gbo, iwo omọ Aadama, o ma kuku le pupo o, iba se pe esinsin gbe nnkan kan mo o lowo, o ko ni agbara lati gba a pada, ati pe otito ni Olahun so nibi ti o ti wi pe:

[73 :]

« Eyin eniyan, a fi apejuwe kan lele, nitori naa e teti si i. Dajudaju awon ti e n pe leyin Olahun ko le da esinsin kan, bi o fe bi won parapọ lati se e; ti esinsin ba si gbe nnkan kan lodọ won, won ko le e gba a lowo re, o le ni eni ti n toro nnkan ati eni ti won n toro lowo re » [Suuratul-Hajj: 73]. Nje ti o ba je eni ti ko le e gba ohun ti esinsin gbe mo o lowo pada, ki wa l'o ni ikapa lori re ninu oro re?: « Asoso re wa ni owo Olahun, emi re si wa lowo Re, ati pe okan re wa laarin meji ninu awon omọ-ika Oba Alaanujulo, O N yi i bi O ti fe, be ni isemi re ati iku re wa ni owo Re, oriire re ati oriibu re si wa lowo Re, ati pe awon iyirapada re, ati aimira re, ati awon oro re pelu iyonda Olahun ati erongba Re ni i, nitori naa o ko ni yirapada afi pelu iyonda Re, o ko si ni sese afi pelu erongba Re, ti O ba da o dara re O da o da ailer, ailagbara, ijafara, ese, ati asise; ati pe ti O ba fi o le elomiran miiran lowo, O ti fi o le eni ti ko ni ikapa inira

tabi idera kan, iku tabi isemi kan, tabi igbende kan fun o, tori naa kò si irorò fun o kuro ni ọdọ Rẹ ni odiwon iseju kan, kaka beẹ, nse ni o ni bukaata lo si ọdọ Rẹ ninu gbogbo mimi ni ikokò ati ni gbangbá, O N da awon idera bo o, nigba ti iwọ n bi I ninu pelu awon ese ati aigbagbo, t'ohun ti nini bukaata ti o le koko si I ni gbogbo onakona, o ti so O di ohun igbagbe, ti o si se pe ọdọ Rẹ ni adapada, ati apadasi re, ati pe iwaju Rẹ ni ibuduro re »^[6].

Iwo eniyan: Iwoye si ailera re, ati ailagbara re, lati fi ara da awon adade ese re,

] .﴿

. [28 :

« Olohun fe lati se irorun fun yin, a si se eda eniyan ni ole » [Suuratun-Nisaa'i: 28], ni Olohun se ran awon ojise, ti O si so awon tira kale, ti O si se awon ofin, ti O si la ona ti o to si iwaju re, ti O si mu awon alaye, ati awijare, ati awon amuseri, ati awon eri-oro wa, titi O fi se ami kan fun o nipa gbogbo nnkan, ti o n toka si jije okan soso Re, ati jije oluwa Re, ati jije olohun ti a sin Re, sugbon iwọ n ti otito pelu ibaje, o si n mu esu ni ore timatima leyin Olohun, o si n jiyin pelu ibaje:

. [54 :

] ﴿

« Ati pe eniyan je nnkan ti o poju ni ijiyan » [Suuratul-Kahf: 54], idera Olohun ti o n yi ninu re mu o

[⁶] Pelu ayipada die lati inu tira Alfawaa'id ti Ibnul Qayyim, oju ewe: 56.

gbagbe ibere ati ipari re, nje o wa ranti pe dajudaju lati ara omi gbologbolọ ni a ti sẹda re bi? Ati pe ibudapasi re ni iho, agbende re yoo si je lo si inu ogba-idera tabi ina, Olọhun t'O ga so pe:

. [79 78 :]

« Nje eniyan kọ mọ ni pe dajudaju Awa ni A da oun ni lati inu omi gbologbolọ? Nigba naa n l'o wa je alatako ti o han gbangbá. Ati pe o se apejuwe fun Wa, o si gbagbe isẹda re. O so pe: Ta ni yoo ji egungun ti o ti kefun?. So pe: Eni ti O se ẹda re ni igba akọkọ ni yoo ji i, Oun si ni Oni-mimọ nipa gbogbo ẹda » [Suuratu Yaasin: 78, 79]. Olọhun t'O ga tun so pe:

. [8-6 :]

« Ire eniyan, ki l'o tan o je nipa Oluwa re Alapọnle. Eni ti O da o, ti O si se o ni asepe, leyin naa O se awon orike re dogba. O si to eto aworan re bi O ti fe » [Suuratul-Infitaar: 6-8].

Iwo eniyan! Ki l'o se o ti o ko adun diduro ni iwaju Olọhun lati maa ba A soro jeeje fun ori ara re, ki O le baa ro o loro nibi aini re, ki O si wo o san nibi amodi re, ki O si gbe ibanuje re kuro, ki O si dari ese re jin o, ki O si sipaya inira re, ki O si ran o lowo nigba ti won ba se abosi fun o, ki O si fi o mona nigba ti o ba n tarara, ti o

sonu, ki O fi ohun ti o se aimo nipa re mo o, ki O si fun o ni ifayabale nigba ti won ba seru ba o, ki O si ke o nigba ailagbara re, ki O si da awon ota re pada kuro lodore, ki O si fa oro -arziki- re wa fun o^[7].

Iwo eniyan, dajudaju idera ti o tobi ju ti Olohun se fun eniyan -leyin idera esin- ni idera laakaye, ki o le maa fi se iyato laarin ohun ti yoo se e ni anfaani ati ohun ti yoo ni i lara, ki o si le baa maa se laakaye nipa ase Olohun ati kiko Re, ati ki o le baa fi mo ohun afojusi ti o ga ju, ti i se ijosin fun Olohun nikan, ko si orogun kan fun Un, Olohun t'O ga so pe:

»

:] «

.[54-53

« Ati pe ohunkohun ti n be fun yin ni idera lati odo Olohun ni o ti wa, leyin naa ti inira ba wa se yin, odo Re ni e o ke lo fun iranlowo. Leyin naa ti O ba mu inira naa kuro fun yin, nigba naa apa kan ninu yin yoo maa fi nnkan miran se orogun fun Oluwa won » [Suuratun-Nahl: 53-54].

Iwo eniyan! Dajudaju onilaakaye eniyan feran awon ohun ti o ga, o si korira awon nnkan rekureku, a si maa fe lati kose gbogbo eni-rere, alaponle, ninu awon anabi, ati awon eni-rere, ati pe emi re a maa fe lati ba won bi ko tile ba won, be ni oju-ona lati lo si idi eleyii ni

[7] Wo Miftaahu Daar As-Sa'aadah: 1/251.

ohun ti Ọlọhun tọka si pẹlu ọrọ Rẹ:

:] ﴿ ﴾

.[31

« Bi eyin ba je ẹni ti o fẹran Ọlọhun, ẹ tele mi, Ọlọhun yoo fẹran yin » [Suuratu Aala Imraan: 31], ti o ba si ti se eleyii, Ọlọhun O pa a pọ pẹlu awọn anabi, ati awọn ojise, ati awọn ti o ku si oju-ogun atigbe ẹsin Ọlọhun ga, ati awọn ẹni-rere; Ọlọhun t’O ga sọ pe:

﴾

] ﴿

.[69 :

« Ẹnikẹni ti o ba tele Ọlọhun ati Ojise naa, awọn wọnyi n bẹ ninu awọn ẹni ti Ọlọhun se idera fun ninu awọn anabi, ati awọn olododo, ati awọn ti wọn ku si ori ogun atigbe ẹsin ga, ati awọn ẹni-rere, awọn wọnyi ni wọn dara ni alabarin » [Suuratun-Nisaa’i: 69].

Iwọ eniyan! Nse ni mo n se isiti fun ọ pe ki o ba ara rẹ jokoo, leyin naa ki o wa se akiyesi ohun ti o wa ba ọ ninu ododo, ki o si wo awọn ẹri rẹ, ki o si woye si awọn awijare rẹ, ti o ba ri i pe otitọ ni i, ki o tara sasa lọ sidi titẹle e, ma si se je iwọfa ise tabi asa, si mọ daju pe ẹmi rẹ wọn lodo rẹ ju awọn ẹlẹgbẹ rẹ ati awọn irọ rẹ ati ogun awọn baba-nla rẹ lọ, Ọlọhun si ti fi eleyii se isiti fun awọn alaigbagbo, O si se wọn ni ojukokoro lọ sidi rẹ. Ọba t’O mọ Naa, sọ pe:

﴾

:] ﴿

.[46

« Sọ pe: Ohun kan soso ni emi n se isiti fun yin nipa rẹ, pe ki ẹ duro ti Ọlọhun ni meji-meji ati ni okọọkan, lẹyin naa ki ẹ ronu jinlẹ pe were kò si lara ẹni yin; oun kò jẹ nnkan kan afi olukilọ fun yin siwaju iya kan ti o le koko » [Suuratu Saba’: 46].

Iwọ eniyan! Dajudaju nigba ti o ba gba Islam o kò ni i padanu nnkan kan, Ọlọhun t’O ga sọ pe:

.[39 :] ﴿

« Ki ni [ipalara ti] yoo se wọn bi wọn ba gba Ọlọhun gbọ ati ojo ikeyin, ti wọn si n na ninu ohun ti Ọlọhun fi rọ lọrọ? Ọlọhun jẹ Olumọ nipa wọn » [Suuratum-Nisaa’i: 39]. Ibn Kathiir “ki Ọlọhun O kẹ e” sọ pe: « Ki ni nnkan ti yoo ni wọn lara ti o ba se pe wọn gba Ọlọhun gbọ lododo, ti wọn si tọ oju-ona ẹyin, ti wọn si gba Ọlọhun gbọ lododo, ni irankan ohun ti O se ni adehun ni ile ikeyin fun ẹnikeni ti o ba se isẹ rere, ti wọn si na ninu ohun ti Ọlọhun fi rọ wọn lọrọ si awọn ọna ti Ọlọhun N fẹ, ti O si yonu si, Oun si ni Olumọ nipa awọn aniyan wọn daadaa ati aidaa, Olumọ si ni nipa ẹni ti o lẹtọ si kongẹ ninu wọn, yoo si fi i se kongẹ, yoo si fi ọna mọ ọn, yoo si mu un se isẹ rere ti yoo fi yonu si i, ati nipa ẹni ti o lẹtọ si pipati ati lile kuro ni itosi Rẹ t’o ga ju ti o

je ti Olohun, Eni ti O se pe gbogbo eni ti O ba le kuro nidi ilekun Re, dajudaju o ti fi ori sanpon, o si padanu ni ile-aye ati ni ile ikeyin »^[8]. Dajudaju gbigba Islam re ko ni i kodina ohunkohun ti o ba gbero lati se, tabi lati fi owo ba, ninu ohun ti Olohun se ni eto fun o, kaka be, dajudaju Olohun O san o lesan lori gbogbo ise kan ti o ba se, ti o n fi n wa oju-rere Olohun, koda ki o se pe o je okan ninu ohun ti yoo tun ile-aye re se, ti yoo si se alekun dukia re, tabi iyi re, tabi agbega re, koda titi de ori ohun ti o ba n se ninu awon ohun ti o to, nigba ti o ba n rankan esan lodo Olohun lori atini iteloron pelu eto kuro nibi eewo; nitori naa esan wa ninu re fun o, Anabi "ki ike ati ola Olohun o maa ba a", so pe:

))
:

[] .((

« Ati pe ibalopo ti enikan yin ba ba iyawo re lopo sara ni fun un », won ni: Ire Ojise Olohun, nje enikan wa yoo wa se ohun ti emi re n fe, ki o si tun ti ara re gba esan bi? O ni « E so fun mi, nje ti o ba ti i [iyen abe re] bo ibi ti o je eewo, se yoo ti ara re gbese bi? A je pe be naa ni ti o ba ti i bo ibi ti o je eto fun un, yoo ti ara re gba esan ». Muslim l'o gbe e jade.

Iwo eniyan! Dajudaju awon ojise mu ododo wa, won si jise erongba Olohun, olubukaata lo sidi mimo ofin

[⁸] Lati inu Tafsiiir Ibn Khathiiir pelu ayipada die 1/497.

Ọlọhun si ni eniyan, nitori ki o le baa maa lọ ninu igbesi-aye yii lori amọdaju, ki o si le baa je ọkan ninu awọn olujere ni ile ikeyin, Ọlọhun t’O ga sọ pe:

.[170 :]

« Eyin eniyan, dajudaju Ojise naa ti de wa ba yin pelu ododo lati ọdọ Oluwa yin, nitori naa ki e gbagbo l’o loore fun yin; ti eyin ba si se aigbagbo, dajudaju ti Ọlọhun ni ohun ti n be ninu sanma ati ile; Ọlọhun si je Oni-mimọ, Ọlogbọ » [Suuratun-Nisaa’i: 170]. Ọba ti orọ Re gbọn-un-gbọn, si sọ pe:

]

.[108 :

« Sọ pe: Eyin eniyan, dajudaju otitọ ti de wa ba yin lati ọdọ Oluwa yin, nitori naa enikeni ti o ba mọna nse l’o mọna fun ori ara re, ati pe enikeni ti o ba sina nse l’o sina fun ori ara re. Emi ki i se olusọ lori yin» [Suuratu Yuunus: 108].

Iwọ eniyan! Dajudaju ti o ba gba Islam, o kò se enikan ni anfaani ju ori ara re lọ, beẹ ni ti o ba se aigbagbo, o kò ni eni-kankan lara yatọ si ori ara re, dajudaju Ọlọhun rọrọ kuro ni ọdọ awọn ẹda Re, nitori naa eṣe awọn eṣe kò ni I lara, beẹ ni igboro awọn olutele aṣe Re kò se E lanfaani, ati pe a kò ni i se E afi pelu imọ

Re, a kò si ni i tele ase Re a fi pelu iyonda Re, Olòhun si ti sò gege bi Anabi Re “ki ikẹ ati ọla Olòhun o maa ba a”, ti fun’ni niro nipa Re pe:

))

:

:

:

. [] .⁽

« Eyin eru Mi, dajudaju Emi se abosi sise ni eewo le ara Mi lori, Mo si se e ni eewo laarin yin, nitori naa e kò gbodo se abosi funra yin, Eyin eru Mi, eni ti o sina ni gbogbo yin, a fi eni ti Mo ba fi ona mo, tori naa e maa toro imona lodo Mi, N O si maa fi ona mo yin, Eyin eru Mi, eni ti ebi n pa ni gbogbo yin, a fi eni ti mo ba fun ni ounje je, tori naa e toro ounje lodo Mi, N O si maa fun yin ni ounje je. Eyin eru Mi, eni ti o wa ni ihoho ni gbogbo yin, a fi eni ti mo ba wo laso, e toro aso lodo Mi,

N O si maa wọ yin lasọ. Eyin ẹru Mi, ẹ n se asise ni ọsan ati loru, Emi A si maa se aforijin gbogbo awọn ẹse patapata, tori naa ẹ tọrọ aforijin Mi, N O si maa fi ori jin yin. Eyin ẹru Mi, ẹ kò to lati ni Mi lara rara, depo pe ẹ o wa ri Mi ni lara, ati pe ẹ kò to lati se Mi ni anfaani rara, depo pe ẹ o wa ri Mi se lanfaani. Eyin ẹru Mi, iba se pe ẹni-akọkọ yin, ati ẹni-ikeyin yin, eniyan inu yin, ati alujannu yin, ti gbogbo wọn ba jẹ olupaya Olọhun [ti ọkan wọn si da] gege bi ọkan ẹni ti n paya Olọhun ju ninu yin ti ri, eleyii kò le e se alekun nnkan kan ninu ọla Mi. Eyin ẹru Mi, iba se pe ẹni-akọkọ yin, ati ẹni-ikeyin yin, eniyan inu yin, ati alujannu yin, ti gbogbo wọn ba jẹ oludese [ti ọkan wọn si da] gege bi ọkan ẹni ti o jẹ elese ju ninu yin ti ri, eleyii kò le e din nnkan kan ku ninu ọla Mi. Eyin ẹru Mi, iba se pe ẹni-akọkọ yin, ati ẹni-ikeyin yin, eniyan inu yin, ati alujannu yin, ti gbogbo wọn ba duro ni aaye kan naa, ti wọn si tọrọ ohun ti wọn n fẹ lọdọ Mi, ti Mo si fun onikaluku wọn ni ohun ti o tọrọ, eleyii kò le e din nnkan kan ku ninu ohun ti n bẹ lọdọ Mi, afi iru ohun ti abere maa n dinku nigba ti a ba ki i bọ inu okun. Eyin ẹru Mi, nnkan miiran kọ ni mo N se isiro re fun yin yatọ si awọn ise yin, leyin naa N o pe ẹsan wọn fun yin, nitori naa ẹnikeni ti o ba ri rere, ki o dupẹ fun Olọhun, ẹnikeni ti o ba si ba nnkan miiran ti o yatọ si eleyii pade, ki o ma se bu ẹlomiran yatọ si ori ara re ». [Muslim l’o gbe e jade].

Ọpẹ ni fun Ọlọhun, Oluwa gbogbo ẹda, ikẹ ati ọla
Ọlọhun k'o maa ba ẹni agbega ju ninu awọn anabi, ati
awọn ojise, Anabi wa Muhammad, ati awọn ara ile re,
pelu awọn Sahaabe re lapapo.

Atoka	
Oju ewe	
Oro akoso	3
Nibo ni ona	7
Bibe Olohun ati jije oluwa Re, ati jije aasó Re, ati jije eni ti a josin fun Re, mimo ni fun Un	8
Awon eri bibe Re ati jije oluwa Re	11
Ninu awon eri ailorogun Olohun ninu jije olohun	15
Sise eda aye	21
Hikmah -ogbon- ti o wa ninu dida aye:.....	24
Sise eda eniyan ati sise aponle re	29
Ipo obinrin.....	34
Hikmah -ogbon- ti o wa ninu sise eda eniyan	38
Bukaata awon eniyan si esin	41
Orisi meji ni adisokan, ati igbagbo-ododo	44
Awon ofin ti yoo mu eniyan mo esin otito.....	46
Awon ofin ti a o maa fi mo iyato laarin esin otito ati esin ibaje.....	46
Awon ipin awon esin.....	52
Ipo awon esin ti n be	54
Paapaa jije anabi.....	60
Awon ami jije anabi	65
Bukaata awon eniyan si awon ojise	68
Agbende	72
Ninu awon oripa gbigba ojo igbeyin gbọ	75
Awon ipile ipepe awon ojise	77

Iṣe Ọlọhun ti yoo maa bẹ lọ gberẹ	80
Alekun alaye ẹri lori jije anabi Anabi Muhammad,	
“ki ikẹ ati ọla Ọlọhun o maa ba a”	82
Opin jije anabi	87
Itumọ gbolohun Islam	90
Sisọ itumọ Islam	90
Paapaa Islam	91
Nnkan meji ni n fa eniyan	91
Orisi meji ni awọn eniyan	92
Paapaa aigbagbọ -sise keferi-	93
Awọn ipilẹ Islam ati ibi ti o ti n mu awọn ofin rẹ	96
Iyatọ Islam si awọn ẹsin ti o yatọ si i	96
Diẹ ninu awọn nnkan iyalẹnu ti o wa ninu Al-	
Qur’aani	100
Ipele kinni: Islam	106
Origun marun-un ni oun ni	106
Alakọkọ : Ijẹri mejeeji	106
Ẹlẹkẹji: Irun	106
Ẹlẹkẹta: Zaka	107
Ẹlẹkerin: Aawe	108
Ẹlẹkarun-un: Haji	109
Ijọsin ninu Islam	109
Ipele keji: Igbagbọ-ododo	112
Origun mẹfa ni oun ni	112
Alakọkọ: Nini igbagbọ si Ọlọhun	112
Ninu awọn eso gbigba Ọlọhun gbọ lododo ni ohun	

ti n bọ yii	113
Ẹlẹkẹji: Nini igbagbọ-ododo si awọn Malaika	114
Ninu awọn eso nini igbagbọ-ododo si awọn Malaika	115
Ẹlẹkẹta: Nini igbagbọ-ododo si awọn Tira.....	115
Awọn ọna ti iyatọ fi wa laarin Al-Qur'aani alapọnle ati awọn tira ti o ti rekoja naa	116
Ẹlẹkẹrin: Nini igbagbọ-ododo si awọn ojise ki ike ati ọla Ọlọhun o maa ba wọn.....	118
Ẹlẹkẹkarun-un: Nini igbagbọ-ododo si ojo ikeyin	121
Ẹlẹkẹfa: Nini igbagbọ-ododo si ohun ti Ọlọhun da lejo ati akosile -Kadara-	124
Ohun ti yoo sele si eniyan, nigba ti o ba ti ni igbagbọ-ododo si idajo Ọlọhun ati akosile Re	125
Ipele keta: daadaa sise	128
Origun kan ni oun ni	128
Ninu awọn ewa Islam.....	130
Ironupiwada	136
Awọn oripa ati awọn eso ironupiwada	136
Atubotan eniken ti ko ba gba Islam	140
Alaye die ninu awọn atubotan aigbagbo ni yekeye	140
Oro ipari	149
Atoka.....	157

ISLAM

Awon ipile re ati awon ipilese ekore

Lati owore:

Shaikh Dr. Muhammad Ibn Abdullaah As-Suhaim

Eyi ti a tumo si ede Yoruba lati owore:

Sharafuddeen Gbadebo Raji

Tite re, ati titan an ka waye lati owore:

**Ile ise -Ministiri- ti n se akoso eto esin Islam, ati
auqaafu, ati ipepe, ati ifinimona**

Ni ile Saudi Arabia.

[]

تأليف

الشيخ الدكتور محمد بن عبد الله بن صالح السحيم

نقله إلى اليوريا

شرف الدين باديبو راجي

[صفحة الغلاف الخارجي]